

ویژه
کنکوری های
۱۴۰۳

۱۴۰۳/۰۱/۱۶

آزمون
سیزدهم
حضوری

دفترچه شماره ۱

سال تحصیلی
۱۴۰۲ - ۱۴۰۳

روان شناسی	جامعه شناسی	علوم و فنون ادبی	ریاضی و آمار
کل کتاب صفحه ۸ تا ۲۰۶	جامعه شناسی دهم کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۳۵ جامعه شناسی یازدهم کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۳۴	علوم و فنون ادبی دهم کل کتاب صفحه ۱۰ تا ۱۰۷ علوم و فنون ادبی یازدهم کل کتاب صفحه ۱۰ تا ۱۰۸	ریاضی و آمار دهم کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۱۷ ریاضی و آمار یازدهم کل کتاب صفحه ۱ تا ۷۰

آزمون آزمایشی خیلی سبز

گروه آزمایشی علوم انسانی

• نام و نام خانوادگی: • شماره داوطلبی:

عنوان مواد امتحانی آزمون. تعداد. شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی	ملاحظات
۱	ریاضی	۲۰ سؤال	۱	۲۰	۳۰ دقیقه	۸۰ سؤال ۹۰ دقیقه
۲	زبان و ادبیات فارسی	۳۰ سؤال	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه	
۳	علوم اجتماعی	۱۵ سؤال	۵۱	۶۵	۱۵ دقیقه	
۴	روان شناسی	۱۵ سؤال	۶۶	۸۰	۱۵ دقیقه	

اساتید، مشاوران و دانش آموزان گرامی:

نظرات، پیشنهادات، انتقادات و بازخوردهای خود نسبت به سؤالات این آزمون را می توانید از طریق آیدی @Kheilisabz_edit در همه پیام رسان ها با ما به اشتراک بگذارید.

Azmoon.kheilisabz.com

ریاضی و آمار دهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۱۷، ریاضی و آمار یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۷۰

۱- اگر مجموع و حاصل ضرب ریشه‌های معادله $5x^2 - 7x - 12 = 0$ ، ریشه‌های معادله $25x^2 + mx + n = 0$ باشند، مقدار $m - n$ کدام است؟

- (۱) ۱۰۳ (۲) ۱۰۵ (۳) ۱۰۷ (۴) ۱۰۹

۲- اگر دو ماشین A و B با هم کار کنند، کاری را در ۱۸ ساعت انجام می‌دهند، حالا با فرض این‌که سرعت ماشین A دو برابر ماشین B است، چند ماشین از نوع B اضافه کنیم تا این ماشین‌ها با هم کار کنند و این کار در ۹ ساعت انجام شود؟

- (۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴) ۶

۳- رابطه $f = \{(a, 2b - 6), (b, f(a) + a), (a, a - 1), (b, a - 3)\}$ تابع است. حاصل $\left[\frac{f(a)}{a}\right] + \left[\frac{f(b)}{b}\right]$ کدام است؟ []، نماد جز صحیح است)

- (۱) -۱ (۲) -۲ (۳) -۳ (۴) -۴

۴- شیب تابع خطی f عددی منفی است. اگر دامنه آن $13 < x < 5$ و بردش $4 < y < -8$ باشد، مقدار $f(2)$ کدام است؟

- (۱) $-\frac{1}{3}$ (۲) $-\frac{2}{3}$ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) $\frac{2}{3}$

۵- محورهای تقارن دو سهمی $y = ax^2 - 4ax - 4$ و $y = -x^2 + bx + a$ هر دو در نواحی اول و چهارم است و از هم به فاصله ۴ واحد هستند. اگر رأس‌های دو سهمی روی یک خط افقی باشند، a کدام است؟

- (۱) -۸ (۲) ۸ (۳) -۶ (۴) ۶

۶- در داده‌های ۱۸، ۲۵، ۱۲، ۲۰، ۱۶، ۳۲، ۲۲، ۱۴، ۳۶ و ۲۵، داده‌هایی که اختلافشان با میانگین بیشتر از ۴ واحد است را حذف می‌کنیم. واریانس داده‌های باقی‌مانده کدام است؟

- (۱) $7/2$ (۲) $7/4$ (۳) $7/6$ (۴) $7/8$

۷- تابع $f(x) = 2x + 3$ با دامنه $\{5, 6, 7, \dots, 23\}$ مفروض است. در برد تابع f ، حاصل $\frac{Q_1 + Q_2 + Q_3 + R}{IQR}$ کدام است؟

- (۱) $6/15$ (۲) $6/25$ (۳) $6/35$ (۴) $6/45$

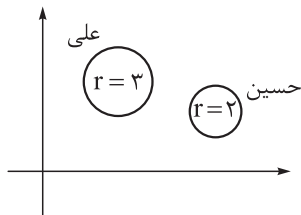
۸- ریشه‌های معادله $x^2 - 59x + 450 = 0$ برابر با میانگین و واریانس یک جامعه آماری نرمال است. چند درصد داده‌ها در محدوده ۴۷ تا ۵۹ هستند؟ ($\bar{x} > \sigma^2$)

- (۱) ۶۸ (۲) ۳۸ (۳) ۸۲ (۴) ۸۴

محل انجام محاسبات

۹- در یک نمودار راداری، زاویه بین دو شعاع متوالی α درجه است. α چند عدد طبیعی دورقمی متمایز می تواند داشته باشد؟

۱۱ (۱) ۱۲ (۲) ۱۳ (۳) ۱۴ (۴)

۱۰- در نمودار حبابی مقابل، اگر متغیر سوم علی و حسین برابر با مقادیر تابع

$f(x) = 2x + a$ در $x = 7$ و $x = 2$ باشد، مقدار $f(a)$ کدام است؟

۱۲ (۱) ۱۵ (۲)

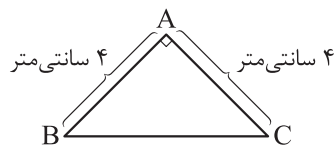
۱۸ (۳) ۲۱ (۴)

۱۱- اگر گزاره $(q \Rightarrow p) \Rightarrow [\sim q \Leftrightarrow (r \vee s)]$ نادرست باشد، چه تعداد از گزاره‌های زیر نادرست است؟

الف) $\sim p \Leftrightarrow (q \Rightarrow s)$ ب) $(s \wedge r) \Leftrightarrow (\sim q \vee p)$ پ) $s \Rightarrow [(p \vee r) \Rightarrow q]$

صفر (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴)

۱۲- با توجه به شکل، مقدم گزاره شرطی نادرست «اگر p آن گاه $\hat{B} = \hat{C} = 60^\circ$ » کدام است؟

(۱) در مثلث ABC رابطه $AC^2 = AB^2 + BC^2$ برقرار باشد.

(۲) در مثلث ABC زاویه A قائمه و $AB = AC$ باشد.

(۳) در مثلث ABC اضلاع AB و BC با هم برابر باشند.

(۴) در مثلث ABC هر سه ضلع با هم مساوی باشند.

۱۳- کدام نتیجه‌گیری از قیاس استثنایی زیر، صحیح است؟

مقدمه (۱): اگر علی عضو تیم فوتبال مدرسه باشد و بابک از علی بلندتر باشد، آن گاه بابک مهاجم نیست یا علی دروازه بان نیست.

مقدمه (۲): علی از بابک کوتاه تر و علی عضو تیم فوتبال مدرسه است.

(۱) بابک مهاجم نیست و علی دروازه بان نیست.

(۲) این طور نیست که «بابک مهاجم نیست یا علی دروازه بان است».

(۳) بابک مهاجم است و علی دروازه بان است.

(۴) چنین نیست که «علی دروازه بان و بابک مهاجم است».

۱۴- تابع $f(x) = \frac{\sqrt{x^4 + 12x^2 + 36}}{3x^2 + bx + c}$ تابعی ثابت است. مقدار k در تساوی $cf(c) + k = b$ کدام است؟

۶ (۱) -۶ (۲) ۳ (۳) -۳ (۴)

محل انجام محاسبات

۱۵- اگر مجموعه جواب معادله $[x + 3[x]] = 20$ به صورت $a \leq x < b$ باشد، حاصل $a + b$ کدام است؟

۱۵ (۴)

۱۳ (۳)

۱۱ (۲)

۹ (۱)

۱۶- توابع $f(x) = |x|$ و $g(x) = \text{sign}(x)$ مفروض اند. نمودار تابع $f - g$ و $f \times g$ در چند نقطه متقاطع اند؟

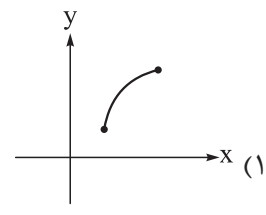
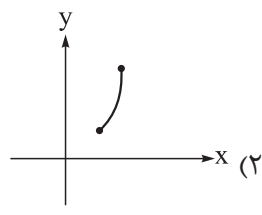
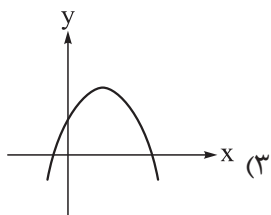
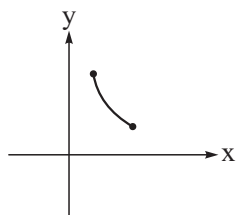
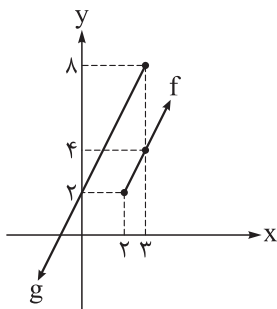
۲ (۲)

۱ (۱)

صفر (۴)

بی شمار (۳)

۱۷- باتوجه به نمودارهای رسم شده، نمودار تابع $f \times g$ کدام است؟

۱۸- اعداد ۱۷، ۲۰، ۹۵، ۱۲، ۱۰، ۲۳، ۱۶، ۱۵، ۲۲، ۱۴ و ۲۶، حقوق کارکنان یک شرکت برحسب میلیون تومان هستند. بعد

از حذف داده‌های قبل از چارک اول، خط فقر چه تغییری می‌کند؟

(۲) ۲ میلیون افزایش می‌یابد.

(۱) ۱/۵ میلیون افزایش می‌یابد.

(۴) ثابت می‌ماند.

(۳) ۳ میلیون افزایش می‌یابد.

۱۹- در یک کتاب متون انگلیسی، میانگین تعداد کلمات به‌کاررفته در جملات، ۸ کلمه است. اگر این کتاب برای کسی

مناسب باشد که پایه دهم را تمام کرده، درصد کلمات دشوار آن چند درصد می‌تواند باشد؟

۲۱ (۴)

۲۰ (۳)

۱۹ (۲)

۱۶ (۱)

۲۰- در جامعه‌ای با نرخ بیکاری ۶ درصد، اگر جمعیت شاغل ۵۷۸۱ نفر باشد، اختلاف جمعیت شاغل و بیکار چند نفر است؟

۵۳۹۲ (۴)

۵۴۹۲ (۳)

۵۳۱۲ (۲)

۵۴۱۲ (۱)

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی دهم: صفحه‌های ۱۰ تا ۱۰۷، علوم و فنون ادبی یازدهم: صفحه‌های ۱۰ تا ۱۰۸

۲۱- کدام عبارت از لحاظ تاریخ ادبیات درست است؟

- (۱) نخستین منطقه رواج فارسی دری، شمال و شمال شرقی ایران بود.
 - (۲) «دری» زبان درباری سامانیان، زبان محاوره و مکاتبه مقامات دولتی بود.
 - (۳) زبان فارسی باستان حدود ۲۳۰ سال رواج داشت؛ زبان فارسی میانه ۱۰۰۰ سال و زبان فارسی نو تا کنون بیش از ۱۳۰۰ سال رواج داشته است.
 - (۴) شعر حکمی و تعلیمی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم به وجود آمد؛ ولی در دوره غزنویان به پختگی رسید.
- ۲۲- با توجه به ویژگی‌های قلمروهای سه‌گانه شعر در سبک خراسانی، کدام موارد نادرست است؟
- الف) استفاده از آرایه‌های ادبی، در حد اعتدال است و در توصیف پدیده‌ها بیشتر از تشبیه عقلی بهره گرفته می‌شود.
 ب) قالب عمده شعر در این دوره، قصیده است و قالب غزل نیز در اواخر این دوره رشد می‌یابد.
 ج) زبان شعر ساده و کاربرد لغات عربی کم است.
 د) معشوق عمدتاً زمینی است و بیشتر روح حماسی و عرفانی بر ادبیات این دوره حاکم است.
 ه) روح شادی و نشاط در شعر غلبه دارد و شعر واقع‌گراست و توصیفات عمدتاً طبیعی، ساده، محسوس و عینی است.
- (۱) ج - ه (۲) د - ه (۳) ب - الف (۴) الف - د

۲۳- در کدام گزینه به ترتیب، «ویژگی نثر دوره سامانی» و «نثر قرون پنجم و ششم» آمده است؟

- (۱) اطناب - وجود لغات کم کاربرد فارسی
 - (۲) بهره‌گیری کمتر از لغات عربی - ایجاز و اختصار در لفظ و معنا و کوتاهی جملات
 - (۳) آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان - تمثیل به آیات، احادیث و اشعار
 - (۴) افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی - حذف افعال به قرینه
- ۲۴- از دیدگاه تاریخ ادبیات، همه موارد کاملاً درست است؛ به جز:
- (۱) تا حدود نیمه دوم قرن پنجم و آغاز قرن ششم، شعر پارسی هم‌چنان تحت تأثیر سبک دوره سامانی و غزنوی بود.
 - (۲) موضوع قابل توجه در شعر نیمه دوم قرن ششم، علاقه‌مندی شاعران به سرودن غزل‌های لطیف و زیباست و باعث شد که در قرن هفتم، شاعران بزرگی در غزل ظهور کنند.
 - (۳) در نیمه دوم قرن ششم در همان حال که شاعران خراسان و سیستان، سرگرم رونق‌بخشی سبک تازه بودند، در شمال غرب ایران دسته‌ای از شاعران مانند سنایی و انوری ظهور کردند و سبک شعر فارسی را از آن‌چه در دیگر نواحی ایران یا پیش از آنان رایج بود، متمایز ساختند.
 - (۴) در نیمه دوم قرن ششم در عراق عجم، شاعران و نویسندگان مشهوری مانند جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی در تجدید سبک بسیار تأثیرگذار بودند.

۲۵- هریک از آثار زیر به ترتیب نمونه چه نوع نثری هستند؟

«شرفنامه بدلیسی - احسن التواریخ - محبوب القلوب - مجالس المؤمنین»

- (۱) مصنوع - ساده - بینابین - مصنوع
- (۲) ساده - بینابین - ساده - ساده
- (۳) بینابین - ساده - ساده - بینابین
- (۴) ساده - بینابین - مصنوع - ساده

۲۶- پدیدآوردگان «تحفة الاحرار، صد پند، لمعات، مجالس سبعة» به ترتیب خالق کدام آثارند؟

- (۱) تذکرة الاولیا، موش و گربه، عشاق‌نامه، مکاتیب
- (۲) بهارستان، اخلاق الاشراف، جمشید و خورشید، دیوان شمس
- (۳) نفحات الانس، رساله دلگشا، عشاق‌نامه، فیه ما فیه
- (۴) ظفرنامه شامی، اخلاق الاشراف، جمشید و خورشید، مثنوی معنوی

۲۷- کدام مورد از ویژگی‌های فکری شعر در سبک عراقی نیست؟

- (۱) در شعر این دوره مقام معشوق اندک‌اندک متعالی می‌گردد تا آن‌جا که گاه با معبود یکی می‌شود.
- (۲) شعر در این دوره از دربار خارج شد و قصیده از رونق افتاد و غزل عارفانه و عاشقانه رواج یافت.
- (۳) در شعر این دوره پرهیز از زهد ریایی، توجه به صفا و پالایش درون و برتری عشق بر عقل دیده می‌شود.
- (۴) برخی اندیشه‌ها مانند بی‌اعتباری دنیا، اعتقاد به قضا و قدر و ... در این دوره در شعر رواج بیشتری می‌یابد.

۲۸- از دیدگاه تاریخ ادبیات همه موارد زیر کاملاً درست است؛ به جز

- (۱) در اوایل قرن هفتم بزرگانی چون «نجم‌الدین رازی» و «عطار نیشابوری» در یورش ویرانگر مغول کشته شدند.
- (۲) شعر قرن هفتم نرم و دلنشین و برخوردار از معانی عمیق آسمانی شد و اکثر شاعران این دوره از حاکمان روی برتافتند.
- (۳) جامی در کتاب «نفحات الانس» خود به شیوه «تذکره‌الاولیای عطار» به بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان پرداخت.
- (۴) فخرالدین عراقی در هر فصل از مثنوی «عشاق‌نامه» به یکی از مباحث عرفانی پرداخته و سخن را با تمثیل و حکایت به پایان رسانده است.

۲۹- در ابیات زیر به ترتیب چند ادات تشبیه و وجه‌شبه دیده می‌شود؟

● ای که در خوبی به مَه مانی چه کم‌گردد ز تو ● خواهم سر خود گوی صفت باخت ولیکن ● گر شود در غم تو چهره عاشق کاهی ● لاف مزین سعیدیا شعر تو خود سحر گیر	● گر بری نزدیک خود روزی به مهمانی مرا ● شرط است در این سر که به چوگان تو باشد ● باز گلگون کند از خون دل خویشتنش ● سحر نخواهد خرید غمزه جادوی دوست
(۱) دو - چهار	(۲) سه - سه
(۳) چهار - دو	(۴) سه - دو

۳۰- در کدام گزینه، همه آرایه‌های «تشبیه، تشخیص، استعاره مصرّحه و جناس» دیده می‌شود؟

- (۱) در کام صدف تلخ کند آب گهر را
- (۲) چشم دارم ز لب لعل تو من ای ساقی
- (۳) به صحرای هوس تا کی دلاسر در هوا گردی
- (۴) برو واعظ که جز پیغام عشقش

۳۱- در کدام بیت، تعداد تشبیهات بیشتری به کار رفته است؟

- (۱) دوشم به شمع روی چو ماهت نیاز بود
- (۲) عارض گلرنگ او بین وز شقایق دم مزین
- (۳) تا گل روی تو در باغ لطافت بشکفت
- (۴) چون کبوتر بگرفتیم به دام سر زلف

۳۲- کدام بیت، فاقد آرایه «مجاز» است؟

- (۱) چه جورها که کشیدند بلبان از دی
- (۲) نظر از تو برنگیرم همه عمر تا بمیرم
- (۳) چه نیکو روی و بدعهدی که شهری
- (۴) می‌نماید عکس می در رنگ روی مه‌وشت

۳۳- در ابیات زیر به ترتیب، کدام آرایه‌ها یافت می‌شوند؟

الف) بر ماجرای خسرو و شیرین قلم کشید ب) روزی ای گل‌به چمن، چشم گشودی از ناز ج) چه لعبت است که از مهر ماه رخسارش د) باد صبحی به هوایت ز گلستان برخاست	شوری که در میان من است و میان دوست چشم نرگس به تماشای تو باز است هنوز چو تار طره او روز من، شب تار است که تو خوش‌تر ز گل و تازه‌تر از نسیرینی

- (۱) کنایه، استعاره مصرّحه، جناس همسان، تشبیه
- (۲) مجاز، واژه‌آرایی، جناس ناهمسان، تشبیه
- (۳) کنایه، جناس ناهمسان، واج‌آرایی، استعاره مصرّحه
- (۴) واج‌آرایی، استعاره مکنیه، کنایه، استعاره مصرّحه

۳۴- آرایه‌های مقابل همه ابیات، «تماماً» درست است؛ به جز:

- (۱) به هیچ صورتی اندر نباشد این همه معنی
 (۲) در سرو و مه چه گویی ای مجمع نکویی
 (۳) زیر هر پرده ساز تو هزاران راز است
 (۴) باغ می‌خواهم که روزی سرو بالایت ببیند
- به هیچ صورتی اندر نباشد این همه آیت (موازنه، جناس)
 تو ماه مشک‌بویی تو سرو سیم‌ساقی (واژه‌آرایی، واج‌آرایی)
 بیم آن است که از پرده فتد راز امشب (جناس تام، استعاره)
 تا گلت در پا بریزد و ارغوان بر سر ببارد (تشبیه، تشخیص)
- ۳۵- اگر ابیات زیر را به لحاظ داشتن آرایه‌های «موازنه، استعاره، تشبیه، سجع و اشتقاق» از راست به چپ مرتب کنید، کدام گزینه درست است؟

- الف) شکر کند عارف حق کز همه بردیم سبق
 ب) گهم گوهر فشانند ابر بر سر
 ج) دیده تردانم تا می‌زند نقشی بر آب
 د) باغ سلام می‌کند، سرو قیام می‌کند
 ه) الا ای پیر فرزانه مکن عیبم ز میخانه
- بر زبر هفت طبق اختر رخسند شدم
 که هست از عاشقان طلعت خور
 خاک کویت رابه خون هر شب منقش می‌کند
 سبزه پیاده می‌رود، غنچه سوار می‌رسد
 که من در ترک پیمان دلی پیمان شکن دارم
- (۱) د - ه - الف - د - ب (۲) د - ب - الف - ه - ج (۳) ج - ه - ب - الف - د (۴) د - ب - ه - الف - ج

۳۶- در میان ترکیب‌های زیر، به ترتیب چند «اضافه تشبیهی» و چند «اضافه استعاری» وجود دارد؟
 «رویدن عشق»، «باران محبت»، «آتش هجران»، «روح باران»، «پرده اشک»، «گلستان خیال»، «چشم روزگار»، «سایه هیچ» و «کمان ابرو»

- (۱) پنج - چهار (۲) شش - سه (۳) چهار - پنج (۴) سه - شش

۳۷- اطلاعات مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) مست گردان از می وحدت چنان که نماد هیچم از کثرت نشان (ذوقافیتین است).
 (۲) گر کشد گر زنده می‌گردانم گر براند گر به خود می‌خواندم (حرف «ن» روی است).
 (۳) نیک و بد آیین رخسار اوست از همه ذرات دیدم حسن دوست (الگوی حرف اصلی، «مصوت + صامت + صامت» است).
 (۴) اوست ایجاد جهان را واسطه در میان خلق و خالق رابطه (قافیه نادرست است).

۳۸- کدام بیت ذوقافیتین نیست؟

- (۱) کسی کاین قصه‌ام افسانه خواند
 (۲) فتنه و آشوب و خون‌ریزی مجوی
 (۳) گدایی که بر خاطرش بند نیست
 (۴) شاعر توس آب بسته کشته را
- خرد او را ز خود بیگانه داند
 بیش از این از شمس تبریزی مگوی
 به از پادشاهی که خرسند نیست
 هم غزالی پنبه کرده رشته را

۳۹- در کدام گزینه، هجای کشیده بیشتری وجود دارد؟

- (۱) مرا گفתי گر از سنگی تو را غم نیست گردانم
 (۲) بحر اندیشه فروبرده به یک بار مرا
 (۳) افسانه می‌کنی سخنان مرا گمان
 (۴) کبک این چنین نرود سرو این چنین نجمد
- تو این معنی کسی را گو که از هستی دری دارد
 خیل انده زده ره بر دل افکار مرا
 افسانه‌ای است نیز از این خوبتر مرا
 طاووس را نرسد پیش تو جلوه‌گری

۴۰- وزن کدام گزینه «دوری» است؟

- (۱) آخر چه گلایبی است به از اشک من ای گل
 (۲) ره بردم از دل به کویش دل بستم از جان به مویش
 (۳) به مهر و ماه چه نسبت فرشته روی مرا
 (۴) زان رو ستانم جام را آن مایه آرام را
- دیگی نه در این بادیه پرچوش‌تر از من
 عشق من و حسن رویش افسانه و داستان شد
 سخن مگو که مرا نیست تاب گفت و شنید
 تا خویشان را لحظه‌ای از خویشان غافل کنم

۴۱- تعداد پایه‌های آوایی کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) ز پیری چو افسرد جان در تنم
 (۲) در خون جانم بی‌گنه رفتن که چه
 (۳) داد می معرفتش آن شکرستان
 (۴) کز لطف گاه‌گام طالع خجسته دارد
- تُهی از گل و لاله شد گلشنم
 زنهار قصد جان مکن ای جان من
 مست شدم برد مرا تا به کجاها
 پیوسته باد یارب این لطف گاه‌گاهی

۴۲- وزن مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) چه شد آن طرّه پیوند دل و جان که دگر (فعلاتن فعلاتن فعلن)
 (۲) گنج زری بود در آن خاکدان (مفتعلن مفتعلن فاعلن)
 (۳) من چون ز پا بیفتم درمان درد من اوست (مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن)
 (۴) همره یعقوب شدم فتنه آن خوب شدم (مفتعلن مفاعلهن مفتعلن مفاعلهن)

۴۳- یک پایه آوایی مشترک در همه ابیات زیر به جز گزینه وجود دارد.

- (۱) ساقی شب زنده‌دار وقت صبح است خیز
 (۲) گرچه روزی تیره‌تر از شام غم باشد مرا
 (۳) سیل آشوب روان گشت به کاشانه ما
 (۴) چشمه خورشید که محتاج اوست
- باده هم‌رنگ صبح جم شو و در جام ریز
 در دل روشن صفای صبحدم باشد مرا
 سوخت از آتش بیدادگری خانه ما
 نیم هلال از شب معراج اوست

۴۴- وزن کدام گزینه با مصراع «دلبر جانان من برد دل و جان من» یکی است؟

- (۱) سلسله موی دوست، حلقه دام بلاست
 (۲) ای به ازل بوده و نابوده ما
 (۳) آینه‌ات دانی چرا غماز نیست؟
 (۴) به یک کرشمه که در کار آسمان کردی
- هرکه در این حلقه نیست، فارغ از این ماجراست
 وی به ابد زنده و فرسوده ما
 چون که زنگار از رخس ممتاز نیست
 هنوز می‌پرد از شوق چشم کوب‌ها

۴۵- با توجه به ابیات زیر کدام گزینه نادرست است؟

- بر آشفته از حدیث رفتن جم
 • و تو بنشسته‌ای مکن فرهی
 (۱) الگوی حروف اصلی قافیه در هر دو بیت یکسان است. (۲) بیت اول «ذوقافیتین» است.
 (۳) وزن یکی از ابیات همسان نیست.
 (۴) در هر دو بیت هیچ هجای کشیده‌ای وجود ندارد.
- به دختر گفت از این معنی مزن دم
 زان که تو فتنه‌ای نشسته بهی

۴۶- مفهوم کدام بیت در مقابل آن نادرست آمده است؟

- (۱) ما را سری است با تو که گر خلق روزگار
 (۲) عجب نیست از گل که خندد به سروی
 (۳) کی رفته‌ای ز دل که تمنا کنم تو را؟
 (۴) بهرام که گور می‌گرفتی همه عمر
- دشمن شوند و سر برود هم بر آن سریم (دوام عشق)
 که در این چمن پای در گل نشیند (نکوهش وابستگی)
 کی بوده‌ای نهفته که پیدا کنم تو را؟ (تمنای وصال داشتن)
 دیدی که چگونه گور بهرام گرفت (ناپایداری احوال روزگار)

۴۷- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) قیامتم که به دیوان حشر پیش آرند
 (۲) بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک
 (۳) به وفای تو که گر خشت زنده از گل من
 (۴) هزار سال پس از مرگ من چو بازایی
- میان آن‌همه تشویش در تو می‌نگرم
 بگفت آن‌گه که باشم خفته در خاک
 هم‌چنان در دل من مهر و وفای تو بود
 ز خاک نعره برآرم که مرحبا ای دوست

۴۸- ابیات کدام گزینه با بیت «به گیتی هر کجا درد دلی بود / به هم کردند و عشقش نام کردند» قرابت مفهومی دارند؟

الف) زشت باید دید و انگارید خوب	ب) عشق آمد خانمان عقل را ویران کند	ج) طریق عشق پر آشوب و فتنه است ای دل	د) از شبم عشق خاک آدم گل شد	ه) حدیث عشق نداند کسی که در همه عمر
الف - ب - د	الف - ج - ه	ب - ج - ه	ج - د - ه	

۴۹- نظر «مهدی اخوان ثالث» نسبت به مرگ در شعر زیر، به کدام گزینه نزدیک تر است؟

از تهی سرشار / جویبار لحظه‌ها جاریست / چون سبوی تشنه کاندرا خواب بیند آب و اندر آب بیند سنگ / دوستان و دشمنان را می‌شناسم من / زندگی را دوست می‌دارم / مرگ را دشمن / وای، اما با که باید گفت این؟ من دوستی دارم / که به دشمن خواهم از او التجا بردن ...

- ۱) من مرگ را زیسته‌ام / با آوازی غمناک / غمناک / و به عمری سخت دراز و سخت فرساینده ...
- ۲) مرگ من سفری نیست / هجرتی است / از سرزمینی که دوست نمی‌داشتم / به خاطر نامردمانش ...
- ۳) خورشید مرده بود / خورشید مرده بود و فردا / در ذهن کودکان / مفهوم گنگ گمشده‌ای داشت ...
- ۴) و نترسیم از مرگ / مرگ پایان کبوتر نیست / مرگ وارونه یک زنجره نیست / مرگ در ذهن اقاقی جاری است

۵۰- مفهوم کدام گزینه، دورتر از سایر ابیات است؟

۱) خدا را بر آن بنده بخشایش است	۲) نقد بازار جهان بنگر و آزار جهان	۳) چون نخواهی کت زدیگر کس جگر خسته شود	۴) مباح در پی آزار و هر چه خواهی کن
که خلق از وجودش در آسایش است	گر شما را نه بس این سود و زیان ما را بس	دیگران را خیره خیره دل چرا باید خلیل	که در طریقت ما غیر از این گناهی نیست

جامعه‌شناسی دهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۳۵، جامعه‌شناسی یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۳۴

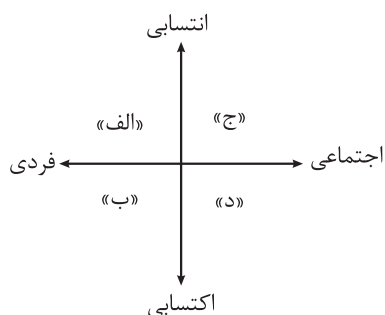
۵۱- در ارتباط با مفهوم «جهان اجتماعی» کدام گزینه درست است؟

- ۱) با انتقال فرهنگ خود به نسل بعد تداوم می‌یابد - هویت اجتماعی هر فرد درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد - عضویت اعضا در جهان اجتماعی تکوینی است.
- ۲) پدیده‌های طبیعی نمی‌توانند به جهان اجتماعی راه یابند - هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی فاقد معنا نیست - ساختن جهان اجتماعی جدید نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین است.
- ۳) پدیده‌های اجتماعی، اجزای جهان اجتماعی‌اند - با تغییر در زبان و لهجه، جهان اجتماعی هم‌چنان هویت خود را حفظ می‌کند - جهان اجتماعی با آگاهی و اراده افراد انسانی پدید می‌آید.
- ۴) مطابق با دیدگاه عرضی، هر جهان اجتماعی فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد - ارزش‌های جهان اجتماعی در آرمان‌های آن متبلور می‌شوند - جهان اجتماعی، فرصت‌ها و محدودیت‌هایی دارد.

۵۲- کدام گزینه نشان‌دهنده مفهوم زوال دانش اهداف و ارزش‌ها در جهان متجدد از دیدگاه ماکس وبر است؟

- ۱) جهان صرفاً از مواد و موجودات خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند، به کار گرفته می‌شوند و هیچ‌گونه قداست و ارزشی ندارند.
- ۲) آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به این اهداف از علوم تجربی، فناوری و کنش‌های حسابگرانه معطوف به هدف بهره می‌برند.
- ۳) از رونق افتادن کنش‌های عاطفی و اخلاقی به تدریج انسان را اسیر نظام پیچیده‌ای می‌سازد که مثل قفس آهنین همه ابعاد وجود او را احاطه می‌کند.
- ۴) با افول علوم فراتجربی، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری از بین می‌رود و داوری درباره آن‌ها به تمایلات افراد و گروه‌ها سپرده می‌شود.

۵۳- به ترتیب مصادیق «الف»، «ج»، «د» و «ب» در نمودار مقابل کدام است؟

- ۱) جنسیت - حسن خلق - شهری بودن - تحصیلات
- ۲) ظاهر و قیافه - فرزند سوم خانواده بودن - دانش‌آموز بودن - سواد
- ۳) مکان تولد - کارمند بودن - منزلت اجتماعی - قومیت
- ۴) عشایر بودن - خوش اخلاقی - زیبایی چهره - مسلمان بودن

۵۴- هرگاه تعامل یک جهان اجتماعی با جهان دیگر موجب شود که تغییرات هویتی از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی فراتر رود و به حدی برسد که جهان اجتماعی توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های خود را نداشته باشد و در نهایت فرهنگ تاریخی خود را فراموش کند، به ترتیب دچار چه وضعیت‌هایی شده است؟

- ۱) تعارض فرهنگی - بحران هویت - از خودبیگانگی تاریخی
- ۲) بحران هویت - تزلزل فرهنگی - از خودبیگانگی حقیقی
- ۳) تعارض فرهنگی - تزلزل فرهنگی - خودباختگی فرهنگی
- ۴) تحول فرهنگی - بحران هویت - از خودبیگانگی تاریخی

۵۵- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- جوامع مختلف از چه طریقی عقاید و ارزش‌های حقیقی را به قلمرو واقعی جهان اجتماعی وارد می‌کنند؟
- هویت فرهنگی جوامع اسلامی از دیدگاه تاریخ‌نگاران غربی واجد چه ویژگی‌هایی است؟
- کهولت و مرگ جهان اجتماعی نتیجه چیست؟
- نهادهای اجتماعی چه نسبتی با جهان اجتماعی دارند؟

- (۱) با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی - غیرتوحیدی و اساطیری - دگرگونی هویت فرهنگی جهان اجتماعی و تبدیل شدن به جهانی دیگر - نهادهای اجتماعی در جوامع و جهان‌های اجتماعی مختلف، انواع متفاوتی دارند.
- (۲) با عمل براساس ارزش‌ها و عقاید حق - قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی - مواجهه جهان اجتماعی با کاستی‌ها و بن‌بست‌های درونی - نهادهای اجتماعی زمانی آشکار می‌شوند که اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم.
- (۳) با عمل براساس ارزش‌ها و عقاید حق - محدود به ابعاد تاریخی - ناتوانی جهان اجتماعی در پاسخ به نیازهای معنوی و طبیعی انسان‌ها - جهان اجتماعی نیازهای نهادهای اجتماعی را برطرف می‌کند.
- (۴) با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی - سکولار و دنیوی - کاستی‌ها و بن‌بست‌های موجود در هویت فرهنگی جهان اجتماعی - جهان اجتماعی از طریق نهادهای اجتماعی نیازهای خود را برطرف می‌کند.

۵۶- به ترتیب مصادیق یا ویژگی‌های «دموکراسی»، «لایه‌های سطحی جهان اجتماعی»، «جهان سکولار» و «جمهوری اسلامی» در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) مباح‌دانستن همه امور برای انسان‌ها - تأثیرات محدودتر بر جهان اجتماعی - منع فعالیت‌های دینی و معنوی - به رسمیت شناختن حضور مؤثر مردم در نظام سیاسی
- (۲) حکومت اکثریت بر مدار خواسته‌های آنان در دیدگاه ارسطو - نداشتن نقش حیاتی در جهان اجتماعی - به رسمیت نشناختن هویت‌های الهی - مسئولیت انسان در شناخت و اجرای احکام اسلامی
- (۳) حاکمیت مردم - عدم تحول مهم در جهان اجتماعی در صورت تغییر در آن‌ها - عدم امکان بروز و ظهور هویت دینی و معنوی افراد - شناخت مقررات و احکام با خواست مردم
- (۴) به رسمیت نشناختن حقیقت و فضیلت فطری - بیشتر در معرض تغییر قرار گرفتن - نفی ابعاد دنیوی اعضای جهان اجتماعی - امکان وجود مقبولیت و مشروعیت حقیقی

۵۷- علت پدیدآیی هر یک از وضعیت‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- جهان اجتماعی برخی تغییرات هویتی و تحولات اجتماعی را تشویق و برخی دیگر را نفی می‌کند.
 - افراد در برخی موارد کنش‌ها و اعمال متناسب با فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند.
 - افراد موجب تداوم و استمرار ارزش‌ها و هنجارها می‌شوند.
 - جوامع غربی با مسئله کاهش جمعیت و عوارضی چون پیری و سالمندی مواجه‌اند.
- (۱) عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی - وجود روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی - نظام تعلیم و تربیت و تشویق و تنبیه - رفاه‌زدگی
 - (۲) لایه‌های عمیق جهان اجتماعی - قدرت اقناعی بالای یک فرهنگ - عمل براساس ارزش‌ها و هنجارها - افزایش بی‌ثباتی
 - (۳) فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی - درونی کردن فرهنگ - جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - بالارفتن سن ازدواج
 - (۴) نوآوری و فعالیت اعضای جهان اجتماعی - انطباق افراد با انتظارات جامعه - وجود پدیده‌های اجتماعی معنادار - عافیت‌طلبی

۵۸- به ترتیب هر یک از عبارتهای زیر مربوط به کدام قسمت در جدول است؟

- دارای ارزشهای عام و جهانشمول
- امکان جهانی شدن در صورت سلطه جوبودن
- دارای ارزشهای قومی و قبیله‌ای بدون نگاه سلطه جویانه

ویژگی‌های فرهنگ	قابلیت جهانی شدن
«ب»	جهانی می‌شوند.
دارای ارزشهای قومی و قبیله‌ای	«الف»
«ج»	جهانی نمی‌شوند.

(۱) ب - ج - الف (۲) ج - الف - ب (۳) ج - ب - الف (۴) ب - الف - ج

۵۹- به ترتیب هر یک از موارد زیر مربوط به کدام فرهنگ است؟

- نقش انسان‌ها را در تعیین سرنوشتشان از بین می‌برند.
 - قبول تفاوت‌ها و محترم شمردن آن‌ها در آن اهمیت دارد.
 - به تفسیر غیر توحیدی فرهنگ یونان و روم بازگشت.
 - طی سده‌های نوزدهم و بیستم در حاشیه روابط سیاسی جهانی، متزلزل شد.
- (۱) فرهنگ سلطه - فرهنگ جهانی - فرهنگ سکولار - فرهنگ مناطق تحت نفوذ کشورهای استعمارگر
 (۲) فرهنگ جبرگرا - فرهنگ اسلام - فرهنگ غرب متجدد - فرهنگ جوامع استعمارزده
 (۳) فرهنگ غیرمسئول - فرهنگ جهانی - فرهنگ رنسانس - فرهنگ کشورهای غیرغربی
 (۴) فرهنگ سلطه - فرهنگ معنوی - فرهنگ غرب معاصر - فرهنگ جامعه جهانی قبل از ظهور غرب

۶۰- به ترتیب کدام مورد، ویژگی بحران اقتصادی است اما ویژگی چالش فقر و غنا نیست؟

- (۱) بحران اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنه آن افزوده می‌شود - لیبرالیسم اولیه با شعار عدالت اقتصادی راه استثمار را باز کرد و موجب شکل‌گیری چالش فقر و غنا شد.
 (۲) در بحران اقتصادی تولیدکنندگان بازار فروش خود را ز دست می‌دهند؛ به همین دلیل قدرت خرید مصرف‌کنندگان کاهش می‌یابد - آسیب‌های مربوط به چالش فقر و غنا تمامی جامعه را در بر می‌گیرد.
 (۳) با شکل‌گیری اقتصاد جهانی و کاهش اهمیت مرزهای جغرافیایی، بحران‌های اقتصادی جهانی شدند - برخلاف بحران اقتصادی که دوره‌ای و مقطعی است، فقر و غنا چالشی همیشگی محسوب می‌شود.
 (۴) آسیبی است که نظام اقتصادی را دچار اختلال می‌کند و نخستین بار در میانه دو جنگ جهانی به وقوع پیوست - رویکرد مارکس نسبت به عالم سکولار بود؛ بنابراین چالش فقر و غنا چالشی درون فرهنگی محسوب می‌شد.

۶۱- هر یک از عبارات زیر، عملکرد کدام گروه یا جریان است؟

- به دنبال اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند.
 - در قدم‌های نخست از ضرورت اصلاحات در کشورهای اسلامی سخن می‌گفتند.
 - در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند.
 - با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرنی شکل گرفته بود که پس از رنسانس به وجود آمده بودند.
- (۱) منورالفکران غرب‌گرا - نسل اول بیدارگران - کشورهای بلوک شرق - انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم
 (۲) نخستین بیدارگران اسلامی - روشنفکران چپ در کشورهای اسلامی - انقلاب‌های سکولار اروپایی - انقلاب اکتبر روسیه
 (۳) منورالفکران غرب‌گرا - منورالفکران غرب‌گرا - انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم - انقلاب فرانسه
 (۴) نخستین بیدارگران اسلامی - حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان - انقلاب اسلامی ایران - انقلاب‌های سکولار غرب

۶۲- در بین عبارتهای زیر، کدام موارد نادرست است؟

- الف) دانشی که صرفاً وسیله رسیدن به اهداف دنیوی است و توانایی ارزیابی ارزشها و اهداف انسانی را ندارد، محصول روشنگری خاص در سدههای نوزدهم و بیستم میلادی است.
- ب) اگر یک جهان اجتماعی در تعامل با جهانهای اجتماعی دیگر بر عقاید و ارزشهای خود پافشاری نکند، به مرور زمان دچار تحولات هویتی می شود.
- ج) انباشت ثروت، پدید آمدن شرکت های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات باعث ایجاد نظمی شد که اهمیت مرزهای سیاسی را افزایش داد و تجارت و تولید بین المللی، این نظم را به پیش می راند.
- د) در شیوه اقتصادی سرمایه داری، هدف کنشگران و بنگاههای اقتصادی استفاده از علوم تجربی برای ساماندهی حسابگرانه مؤلفه های دقیق اقتصادی است.

(۱) ب - د (۲) ب - ج - د (۳) الف - ب - ج (۴) ج - د

۶۳- پاسخ هر یک از پرسشهای زیر در کدام گزینه آمده است؟

- از دیدگاه فارابی، چرا مردم جامعه تغلب ناچارند از چیرگی بر یکدیگر خودداری کنند؟
 - چه عاملی دانشمندان و متفکران اجتماعی را به بازاندیشی درباره بنیانهای عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی فرامی خواند؟
 - چرا پیامدهای غیرطبیعی کنش، احتمالی هستند؟
 - چه زمانی لژهای ماسونی جاذبه فرهنگی خود را از دست دادند و به صورت گروههای سیاسی باقی ماندند؟
- (۱) برای بقای خود - ناتوان دانستن انسان در یافتن معنای زندگی - آگاهانه و ارادی عمل کردن انسانها - پس از آن که سهم و اشتراک فراماسونرها در حاکمیت سیاسی جوامع غربی کاهش یافت.
- (۲) به دلیل امکان غلبه بر اقوام دیگر - کاستی و خلأ معنوی - وابستگی به اراده انسانها - پس از این که دیدگاههای غربی از طریق نظام آموزشی به اندیشه و ذهن جامعه راه یافت.
- (۳) با هدف خوار و مقهور کردن دیگران - مرگ جهان اجتماعی - پیامدهای نامطلوب کنش - پس از این که غرب هنگام هجوم به مناطق غیرغربی از این سازمانها کمک گرفت.
- (۴) به جهت جلوگیری از غلبه اقوام دیگر بر خود - پوچ انگاری - معنادار بودن کنش انسانی - پس از آن که فراماسونرها کاسموپولیتیسیم را به عنوان آرمان سیاسی خود برگزیدند.

۶۴- انتساب نظریات کدامیک از نظریه پردازان در مقابل آن درست است؟

- (۱) هانتینگتون ← در آخرین مرحله درگیریها در جهان معاصر، رقابت بین فرهنگها و تمدنهای بزرگ به وقوع خواهد پیوست. - اسلام را به عنوان قطب جدید فرهنگی و تمدنی می پذیرفت.
- (۲) آگوست کنت ← وقوع دو جنگ جهانی در قرن بیستم نشان می دهد که جنگ در فرهنگ جدید غربی امری ذاتی است. - با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می آید.
- (۳) ماکس وبر ← جهان متجدد فقط علمی را که با عقل ابزاری به دست می آیند، علم می شمارد. - تسلط بر طبیعت و غلبه بر محدودیت های آن حاصل همکاری علوم تجربی و عقلانی است.
- (۴) توماس مالتوس ← افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان موجب افزایش تولید نسل آنها و پیدایش مشکلات بیشتر می شود. - سرمایه باید پرسودترین راه خود را دنبال کند.

۶۵- هر یک از عبارتهای زیر با چه موضوعی ارتباط دارند؟

- دیکنز در رمان الیور توئیست، نوانخانه‌ها و فیلسوفان مدافع آنها را به سخره گرفت.
 - ناصرالدین‌شاه در تهران تکیه دولت را برای برگزاری مراسم محرم و صفر بنا کرد.
 - امروزه مسابقات بین‌المللی زیبایی و مُد در جهان برگزار می‌شود.
- (۱) انتقاد به آزادی‌های فعالیت‌های صاحبان سرمایه - هماهنگی استبداد ایلی و قومی با فرهنگ اسلام - هویت دنیوی و سکولار جهان متجدد غرب
- (۲) چالش شرق و غرب - وضعیت کشورهای اسلامی در دوران استعمار - تعامل فرهنگ غرب با ابعاد طبیعی انسان
- (۳) نقد لیبرالیسم اولیه - استبداد ایلی و قومی - تمرکز فرهنگ غرب بر بعد جسمانی هویت
- (۴) لیبرالیسم قرن‌های هجدهم و نوزدهم - استبداد استعماری - سازگاری جهان غرب با هویت‌های دنیوی

۶۶- در کدام گزینه به ترتیب مصادیق درستی برای توصیف، تبیین و کنترل آمده است؟

- ۱) تغذیه نامناسب در کنار استعداد ژنتیکی، منتهی به اضافه‌وزن می‌شود. - بالاتر بودن نسبت توده چربی به وزن کل بدن از عدد ۲۵٪ به معنی چاقی است. - برای کاهش اضافه‌وزن باید کالری مصرفی را مدیریت کرد.
- ۲) برداشت اشتباه از تصویر بدن منجر به لاغری مفرط می‌شود. - فردی که درگیر کم‌اشتهایی عصبی است، در صورت شرکت در جلسات مشاوره بهبود پیدا خواهد کرد. - شرکت در جلسات گروه‌درمانی برای کاهش کم‌اشتهایی توصیه می‌شود.
- ۳) پرخوری عصبی به معنای پرخوری ناگهانی بدون نیاز جسمانی به غذاست. - ناتوانی در به کلام آوردن هیجانات منفی و تجربه آن‌ها، منجر به پرخوری عصبی می‌شود. - با بهبود حمایت اجتماعی می‌توان از شدت پرخوری عصبی افراد کم کرد.
- ۴) مواد نگهدارنده به موادی غیرطبیعی گفته می‌شود که برای ماندگاری بیشتر به مواد غذایی افزوده می‌شوند. - جوامعی که مصرف مواد نگهدارنده بیشتری دارند، در آینده جمعیت سالمند آسیب‌پذیرتری خواهند داشت. - برای مبتلانشدن به مشکلات کلیوی مصرف مواد نگهدارنده باید به حداقل برسد.

۶۷- به ترتیب درستی و نادرستی عبارات زیر کدام است؟

- الف) موضع دانشمندان علوم مختلف نسبت به سایر منابع کسب آگاهی، «نمی‌دانم» است.
 ب) «شناسایی مجهولات» در تعریف روش علمی با مفهوم «طرح مسئله» مرتبط است.
 ج) در روش علمی، هر متغیر اصلی پژوهشی که در فرضیه مطرح می‌شود باید تعریف عملیاتی شود.
۱) درست - درست - نادرست	۲) نادرست - درست - درست
۳) درست - نادرست - نادرست	۴) نادرست - درست - نادرست

۶۸- مشخص کنید هر کدام از فعالیت‌های زیر، به ترتیب، به کدام‌یک از جنبه‌های رشد انسان در طول حیات وی اشاره دارند؟

- ابراز تأسف ناشی از ناتوانی در حل مسئله
 - توجه متمرکز برای ایجاد برقراری روابط اجتماعی سالم
 - افزایش دایره لغات هنگام بازی‌های اشتراکی
 - انجام بازی‌های قاعده‌مند به جای بازی‌های بی‌قاعده
 - تکلیف اصلی رشد در دوره نوجوانی
- ۱) شناختی - شناختی - اجتماعی - شناختی - اجتماعی
 - ۲) شناختی - اجتماعی - شناختی - شناختی - جسمانی
 - ۳) هیجانی - شناختی - اجتماعی - اجتماعی - اجتماعی
 - ۴) هیجانی - اخلاقی - اجتماعی - اجتماعی - جسمانی

۶۹- هر کدام از عبارات زیر به ترتیب با کدام مورد ارتباط بیشتری دارد؟

- هیجان‌های ساده از طریق آن به هیجان‌های مرکب تبدیل می‌شود.
 - این عامل سبب می‌شود دلیل انجام عمل اخلاقی در افراد، متفاوت باشد.
 - از پیامدهای ناسازگارانه تغییرات شناختی در دوران نوجوانی است.
 - تمایزی که فرد بین خود و دیگران می‌گذارد.
- ۱) رشد آگاهی از هیجانات - سن کودک - رویاپردازی - خود واقعی
 - ۲) وجود محیط بازتر و متنوع‌تر - دوره رشدی - احساس منحصر به فرد بودن - خود آرمانی
 - ۳) وجود محیط بازتر و متنوع‌تر - دوره رشدی - احساس منحصر به فرد بودن - هویت
 - ۴) رشد آگاهی از هیجانات - سن کودک - مشکل در تصمیم‌گیری روزمره - هویت

۷۰- موارد کدام گزینه با دوره سنی ذکر شده در آن مطابقت بیشتری دارند؟

- (۱) کودکی دوم: می تواند بندهای کفشش را به تنهایی گره بزند. - نگران است امتحان از قسمتی بیاید که برایش آماده نیست. - برای کار گروهی، به نظر هم تیمی هایش با دقت گوش می کند و بر ضرورت های آن کار تمرکز می کند.
- (۲) طفولیت: وقتی عصبانیت مادرش را در پی شکستن لیوان می بیند، ممکن است لیوان دیگری بشکند. - در حضور کسی که نمی شناسد احساس امنیت نمی کند. - خوراکی خواهرش را بدون اجازه او می خورد و متوجه زشتی کارش نمی شود.
- (۳) نوجوانی: برای حفظ کردن بهتر مطالب درسی آن ها را خلاصه می کند. - بین پوشیدن دو لباس صرفاً به ظاهر آن ها توجه می کند. - نقش های متناسب با جنسیت خودش را ایفا می کند.
- (۴) کودکی اول: هدیه گرفتن یک عروسک را به گرفتن خوراکی مورد علاقه اش ترجیح می دهد. - اگر پدرش علی رغم میلش بند کفشش را ببندد، جیغ می زند. - بازی با هم جنس را بر غیر هم جنس ترجیح می دهد.

۷۱- محمدرضا در حال تدریس بود که گمان کرد دانش آموز پر مشکل و مسئله ساز کلاس حرفی ناشایست زده است و محمدرضا عذر او را از کلاس درس خواست. در جلسه ای با حضور مدیر، دانش آموز و اولیای او، محمدرضا اعتقاد داشت «دانش آموز واقعاً حرف ناشایستی زده»، اولیای دانش آموز اعتقاد داشتند که «جمله او چنین مفهوم بدی نداشته و معلم بدبینانه نگاه کرده است» و خود دانش آموز اصرار داشت که «اصلاً حرف بدی زده است». در صورت درست انگاشتن هر کدام از این نظرها، موارد کدام گزینه به ترتیب توضیح درستی در مورد رفتار محمدرضا نسبت به حرف ناشایست هستند؟

- (۱) تصمیم درست - توهم - هشدار کاذب (۲) از دست دادن محرک هدف - هشدار کاذب - توهم
- (۳) عدم تمرکز - خطای ادراکی - توهم (۴) اصابت - خطای شناختی - هشدار کاذب

۷۲- درستی یا نادرستی عبارات زیر به ترتیب کدام است؟

- یکی از نتایج به دست آمده از آزمایش های مربوط به فقدان حواس این بود که: احساس محرک های بیرونی برای بقای موجود زنده حیاتی است.
- برای این که یک محرک انتخاب شود، کافی است که تحریک حواس از سوی محرک به میزان خاصی برسد تا آن عضو حسی تحریک شود.
- دلیل جلب شدن نظر راحیل به سمت بابانوئل و کارناوال در حال حرکت در شب کریسمس زمانی که برای خرید یک بلوز سفید و قرمز به خیابان رفته بود سبک پردازش او بوده است.
- «آشنایی نسبی با محرک»، با آماده سازی، رابطه مستقیم و با تمرکز، رابطه معکوس دارد.

- (۱) نادرست - نادرست - نادرست - درست (۲) درست - نادرست - درست - درست
- (۳) درست - درست - نادرست - نادرست (۴) نادرست - درست - درست - نادرست

۷۳- هر یک از فعالیت های شناختی زیر به ترتیب با کمک کدام یک از انواع حافظه محقق می شود؟

- به خاطر سپردن رمز دوم پویا و وارد کردن آن در سایت خرید آنلاین
 - تشخیص اسباب بازی دوران کودکی در لیست محصولات سایت
 - محاسبه پول توجیبی باقی مانده در صورت خرید اسباب بازی تازه
- (۱) کوتاه مدت - رویدادی - حافظه کاری (۲) کوتاه مدت - معنایی - کوتاه مدت
- (۳) حافظه کاری - رویدادی - حافظه کاری (۴) حافظه کاری - معنایی - کوتاه مدت

۷۴- هر کدام از موارد زیر به ترتیب از اطلاعات فرد در برابر کدام عامل فراموشی محافظت می کند؟

- علی در زمان استراحت بین درس هایش به جای نگاه کردن به جزوه اش ظرف ها را می شوید.
 - محمد برای هر یک از شخصیت های درس تاریخ با اول نام سلسله اش یک زنجیره داستان جذاب می سازد.
 - زهرا به همکلاسی اش توصیه می کند که در واحدهای زمانی یک ساعت و نیمه و با فواصل ده دقیقه ای درس بخواند.
 - نیلوفر با دوباره دیدن فیلم های ترجمه نشده آمریکایی مورد علاقه اش، خودش را در مکالمه زبان تقویت می کند.
- (۱) گذشت زمان - تداخل اطلاعات - یادگیری با استراحت - عدم رمزگردانی
- (۲) یادگیری با استراحت - مطالعه چندحسی - کاهش فاصله زمانی بین یادگیری و یادآوری مطلب - عوامل عاطفی
- (۳) پرهیز از هم زمانی چند فعالیت - عوامل عاطفی - گذشت زمان - تداخل اطلاعات
- (۴) تداخل اطلاعات - وجود نشانه های بازبایی - تداخل اطلاعات - گذشت زمان

۷۵- با فرض این‌که ایمان در تلاش است تا دبیری با سابقه و موفق در درس فیزیک شود، با توجه به ویژگی‌های مسئله، کدام عبارت در مورد او درست است؟

- ۱) ایمان ضمن استفاده از دانش و تجارب گذشته‌اش می‌تواند از تفکر ناخودآگاه خود نسبت به تدریس بهتر نیز بهره ببرد.
- ۲) ایمان باید تلاش کند تا موقعیت فعلی‌اش را بشناسد تا از راه‌حل‌های غیرمنطقی استفاده نکند.
- ۳) اگرچه امکانات و توانمندی‌های ایمان محدود است، ولی با شناخت آن‌ها می‌تواند به هدفش برسد.
- ۴) ایمان باید درک ناقص خود از مسئله را با جدی‌بودن در مسیر رسیدن به هدف جبران کند.

۷۶- در هریک از انیمیشن‌های زیر به ترتیب کدام‌یک از روش‌های حل مسئله استفاده شده است؟

• پلانگتون برای داشتن رستورانی موفق به دنبال کشف فرمول پخت همبرگر رستوران آقای خرچنگ از طریق خوردن آن است.

• رمی یا همان موش سرآشپز با تلاش و تمرین فراوان با کمک کتاب آشپزی گوستاو آشپزی را آموخت.

۱) مهندسی معکوس - اکتشافی	۲) بارش مغزی - اکتشافی
۳) شروع از آخر - تحلیلی	۴) خردکردن - تحلیلی

۷۷- در هریک از روایت‌های زیر کدام‌یک از انواع تعارض به چشم می‌خورد؟

• در چند صد متری قله، انرژی جسمانی فاطمه تحلیل می‌رود و باید انتخاب کند که صعود خود را به دشواری ادامه دهد یا آن را ناتمام رها کند.

• محمدحسین عاشق کوهنوردی است، اما از این‌که لازم است برای صعودهای جدی صبح بسیار زود بیدار شود بیزار است.
• تجهیزات با کیفیت مورد نیاز برای کوهنوردی آن‌چنان گران هستند که محمدرضا می‌بایست بین خرید محصولات با کیفیت بالا و یا تجهیزات با کیفیت کم‌تر و تحمل نگرانی ناشی از ناامن بودن آن‌ها را انتخاب کند.

- ۱) گرایش - اجتناب / اجتناب - اجتناب / گرایش - اجتناب
- ۲) اجتناب - اجتناب / اجتناب - اجتناب / گرایش - اجتناب
- ۳) گرایش - اجتناب / گرایش - اجتناب / اجتناب - اجتناب
- ۴) اجتناب - اجتناب / گرایش - اجتناب / اجتناب - اجتناب

۷۸- درستی و نادرستی هریک از عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- هماهنگ‌بودن نیازهای افراد با نگرش‌هایشان باعث ماندگاری نگرش‌ها می‌شود.
- اراده قوی موجب می‌شود فرد تحت تأثیر عواملی چون خستگی قرار نگیرد.
- ادراک کنترل و کارایی در صورت بازبینی از کاذب بودن در امان خواهند بود.
- اسناددهی به عوامل درونی، ناپایدار و قابل کنترل موجب حرکت و پویایی می‌شود.

- ۱) درست - نادرست - نادرست - درست
- ۲) درست - درست - نادرست - درست
- ۳) نادرست - درست - درست - نادرست
- ۴) نادرست - نادرست - درست - نادرست

۷۹- به ترتیب هر یک از عبارات زیر، با کدام گزینه ارتباط دقیق‌تری دارد؟

• استرس

• ارتقای سلامتی از کودکی تا هنگام مرگ

• در نظر گرفتن کوچک‌ترین حرکات توسط دروازه‌بان

(۱) فشار روانی فراتر از توانایی فرد - از اهداف روان‌شناسی رشد - علائم شناختی فشار روانی

(۲) روبه‌رو شدن با هر تغییری در زندگی - از اهداف روان‌شناسی سلامت - علائم رفتاری فشار روانی

(۳) فشار روانی ناشی از به هم خوردن تعادل - از اهداف روان‌شناسی سلامت - علائم شناختی فشار روانی

(۴) فشار روانی از نوع ارتباط شخص با محیط - از اهداف روان‌شناسی رشد - علائم رفتاری فشار روانی

۸۰- در رابطه با روش‌های مقابله سازگارانۀ کدام گزینه درست است؟

(۱) فردی که موقعیت فشار روانی را بپذیرد و آن را تحمل کند از روش ناسازگارانۀ منفعل‌بودن استفاده کرده است.

(۲) زمانی که موقعیت فشار روانی موجب آسیب به فرد می‌شود اجتناب از موقعیت حکم عقل بوده و روشی سازگارانۀ است.

(۳) تشخیص موقعیت فشار روانی و فهم آن باید به دست خود فرد باشد و نقش‌آفرینی دیگران نشانه ناسازگارانۀ بودن روش است.

(۴) کم‌اهمیت در نظر گرفتن موقعیت و به شوخی گرفتن آن در برخی از موقعیت‌های فشار روانی روشی سازگارانۀ است.

دوستان عزیز خیلی سبز، سلام؛

فایل پاسخنامه این آزمون را که شامل درس نامه، نکات کنکوری، پاسخ تشریحی و ... است، ساعت ۱۴ امروز از صفحه شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

همچنین شما می توانید همین امشب کارنامه اولیه آزمونتان را در صفحه شخصی خود مشاهده بفرمایید. برای دسترسی به صفحه شخصی خود وارد سایت آزمون خیلی سبز به آدرس: azmoon.kheilisabz.com شوید و کدی را که توسط مدرسه و یا نمایندگی های آزمون های خیلی سبز به شما داده شده، در محل مشخص شده در سایت ثبت بفرمایید.

ویژه
کنکوری های
۱۴۰۳

۱۴۰۳/۰۱/۱۶

آزمون
سیزدهم
حضوری

دفترچه شماره ۲

تجربہ | راشی | انسانی
سال تحصیلی
۱۴۰۲ - ۱۴۰۳

اقتصاد	فلسفه و منطق	جغرافیا	تاریخ	عربی
کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۶۰	منطق کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۱۳ فلسفه یازدهم کل کتاب صفحه ۱ تا ۹۳	جغرافیای دهم کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۰۰ جغرافیای یازدهم کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۵۸	تاریخ دهم کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۵۲ تاریخ یازدهم کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۸۶	عربی، زبان قرآن دهم کل کتاب صفحه ۱ تا ۹۸ عربی، زبان قرآن یازدهم کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۰۶

آزمون آزمایشی خیلی سبز

گروه آزمایشی علوم انسانی

• نام و نام خانوادگی: • شماره داوطلبی:

عنوان مواد امتحانی آزمون، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ملاحظات	مدت پاسخ‌گویی	تا شماره	از شماره	تعداد سؤال	مواد امتحانی	ردیف
۸۰ سؤال ۸۰ دقیقه	۲۰ دقیقه	۱۰۰	۸۱	۲۰ سؤال	زبان عربی	۱
	۲۵ دقیقه	۱۱۳	۱۰۱	۱۳ سؤال	تاریخ	۲
		۱۲۵	۱۱۴	۱۲ سؤال	جغرافیا	۳
	۲۰ دقیقه	۱۴۵	۱۲۶	۲۰ سؤال	فلسفه و منطق	۴
	۱۵ دقیقه	۱۶۰	۱۴۶	۱۵ سؤال	اقتصاد	۵

اساتید، مشاوران و دانش‌آموزان گرامی؛

نظرات، پیشنهادات، انتقادات و بازخوردهای خود نسبت به سؤالات این آزمون را می‌توانید از طریق آیدی @Kheilisabz_edit در همه پیام‌رسان‌ها با ما به اشتراک بگذارید.

Azmoon.kheilisabz.com

عربی، زبان قرآن دهم: صفحه‌های ۱ تا ۹۸، عربی، زبان قرآن یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۰۶

عین الأنسب في الجواب لترجمة العبارات من أو إلى العربية (۸۱ - ۸۸):

۸۱- ﴿و أدخلناهم في رحمتنا إنهم من الصالحين﴾:

(۱) و ما آنان را در بخششمان وارد کردیم، همانا آنان از نیکوکاران هستند!

(۲) و قطعاً آنان در رحمت ما داخل شدند، زیرا که از نیکوکاران هستند!

(۳) و آن‌هایی را که در رحمت خود وارد کردیم، به درستی که از شایستگان‌اند!

(۴) و ایشان را وارد رحمت خود کردیم، لذا قطعاً آن‌ها نیکوکار هستند!

۸۲- «تستخدم أنوف الدلافين الحادة كآلة للحفاظ عليها و الهجوم على الأعداء و هي تعلم متى تستعمل قدرة وهبها الله لها!»:

(۱) بینی‌های تیز دلفین‌ها به عنوان ابزاری برای محافظت از آن‌ها و حمله به دشمنان به کار گرفته می‌شود و آن‌ها می‌دانند چه وقت از نیرویی که خدا آن را به آنان بخشیده استفاده کنند!

(۲) دلفین‌ها بینی‌های تیز را همچون ابزاری برای محافظت از خود و حمله بر دشمنان به کار می‌گیرند و ایشان می‌دانند چه وقت از قدرتی که خداوند آن را بهشان بخشیده بهره بگیرند!

(۳) بینی‌های تیز دلفین‌ها مانند ابزاری برای حفاظت از آنان و هجوم به دشمنان استفاده می‌شود و آنان می‌دانند که چه زمانی از قدرتی که خدا به آنان بخشیده باید استفاده کنند!

(۴) بینی‌های تیز دلفین‌ها به عنوان وسیله‌ای برای مراقبت از خود و حمله به دشمنان به کار گرفته می‌شود و آنان زمان استفاده کردن از این نیرویی را که خدا بخشیده می‌دانند!

۸۳- «الأفضل للمراء هو أن يحزر نفسه من أفكار تبعد عن الهدوء!»:

(۱) بهتر برای انسان آن است که خودش از اندیشه‌هایی که او را از آرامش دور می‌کنند، آزاد شود!

(۲) بهترین برای آدمی در این است که خویشتن را از اندیشه‌هایی که با آن‌ها از آرامش دور می‌شود، آزاد نماید!

(۳) بهترین برای انسان آن است که افکاری را که آرامش را از او می‌گیرند، از خود دور کند!

(۴) بهتر برای آدمی این است که خویش را از افکاری که او را از آرامش دور می‌کنند، آزاد نماید!

۸۴- «تنبعث من الأسماك المضيئة أضواء المصابيح الملونة و يُحوّل ظلام البحر إلى نهار مضيء!»:

(۱) نورهای چراغ‌های رنگی از ماهی‌های نورانی فرستاده می‌شوند و تاریکی دریا به روزی روشن تبدیل می‌گردد!

(۲) ماهیان نورانی نورهای رنگی چراغ‌ها را می‌فرستند و تاریکی دریا را به روشنی روز تبدیل می‌کنند!

(۳) از ماهیان نورانی، نورهای چراغ‌های رنگارنگ فرستاده می‌شود و تاریکی دریا را به روزی روشن تبدیل می‌کند!

(۴) از ماهی‌های نورانی نورهای رنگی چراغ‌ها ارسال می‌شوند و تاریکی دریا به روز روشنی تبدیل می‌شود!

۸۵- «لا نستشر كاذباً يُشبه سراباً يُقرب علينا البعيد فإن عاقبة هذه الاستشارة ستكون ندامة!»:

(۱) با دروغگویی که شبیه سراب است مشورت نمی‌کنیم، زیرا او دور را به ما نزدیک می‌کند و عاقبت این مشورت خواهی همان پشیمانی خواهد بود!

(۲) نباید با دروغگویی مشورت کنیم که به سرابی شباهت دارد که دور را به ما نزدیک می‌نمایاند، چراکه عاقبت این مشورت خواهی پشیمانی خواهد بود!

(۳) با دروغگویی که همچون سرابی، دور را به ما نزدیک می‌سازد مشورت نخواهیم کرد، برای این که سرانجام این مشورت خواهی پشیمانی می‌باشد!

(۴) نباید با دروغگویی که به سراب شباهت دارد مشورت کنیم، چون دور را به ما نزدیک نشان می‌دهد و سرانجام این مشورت خواهی پشیمانی خواهد شد!

۸۶- عین الصحیح:

- ۱) ثلاثة أبواب من صالة الامتحان تفتح على التلميذات في الساعة التاسعة!؛ سهتا از درهای سالن امتحان در ساعت نه به روی دانش‌آموزان گشوده می‌شود!
- ۲) أتعجب أنك لم تكن تتعرف على طرق ترجمة النص مع أنك مترجم! تعجب می‌کنم که تو با این که مترجم هستی، راه‌های ترجمه متن را نمی‌شناختی!
- ۳) عندما تحب إنساناً و أنت لا تعلم لماذا تحبه فهذا أصدق حب!؛ هنگامی که انسانی را دوست داری، در حالی که تو نمی‌دانی چرا او را دوست می‌داری؛ پس این عشق راستین است!
- ۴) العاقل من يعاهد الآخرين بأنه لن يضرهم بسلوكه في المجتمع أبداً: انسان عاقل آن است که با دیگران پیمان می‌بندد که در جامعه با رفتارش آسیب نزدا!

۸۷- عین الصحیح:

- ۱) نشاهد كثيراً من الناس و هم يحسبون أن الله لم يهد سواهم!؛ بسیاری از مردم را می‌بینیم در حالی که می‌پندارند که خدا جز آن‌ها را هدایت نکرده است!
- ۲) لما نجرح قلوب أصدقائنا بأعمالنا القبيحة فلن تكون سالمة مثل قبلها!؛ اگر قلب‌های دوستانمان را با کارهای زشت خویش زخمی کنیم هرگز مانند قبلش سالم نمی‌شود!
- ۳) لا تسجل أمي الحنون في دفتر ذكرياتها إلا أزمنا تفرحها!؛ مادرم که مهربان است در دفتر خاطرات خویش ثبت نمی‌کند، مگر زمان‌هایی را که او را خوشحال می‌کند!
- ۴) تدرّس أستاذتنا المفاهيم العديدة التي نحتاج إليها فلننتبه لها!؛ استاد ما، مفاهیم بسیاری را که به آن‌ها نیاز داریم درس می‌دهد؛ پس به آن‌ها توجه می‌کنیم!

۸۸- «ایران به خاطر رشد قابل ملاحظه‌اش در سالیان اخیر، کشور ممتازی برای گردشگران برای گذراندن تعطیلات شمرده می‌شود»:

- ۱) تُعدّ إيران بسبب نموّها الملحوظ في السنوات الأخيرة كبلد ممتاز للسياح لقضاء العطلات!
 - ۲) يُعدّ إيران كالبلد الممتاز بسبب نموّها الملحوظ للسياح لقضاء العطلات في السنوات الأخيرة!
 - ۳) إيران تُعدّ بسبب نموّ ملحوظها كبلد ممتاز لسائحين لقضاء العطلات في سنوات أخيرة!
 - ۴) في السنوات الأخيرة يعدّ إيران بسبب نموّ ملحوظها كالبلد الممتاز للسائحين لقضاء العطلات!
- اقرأ النصّ التالي ثمّ أجب عن الأسئلة (۸۹ - ۹۱) بما يناسب النصّ:

الخس (كاھو) نبات يعرفه كثير من الناس في أنحاء العالم الحالي، له أوراق تحتوي على موادّ غذائية غنية مفيدة طبيّة لأنّ أوراقه الواسعة تتعرّض للهواء و المطر و الشمس فلذلك تحتفظ بنسبة عالية من مادة الكلوروفيل داخلها. يلعب الخس دوراً مهماً في عملية التنظيم الغذائي بما يحتويه من فيتامينات كثيرة خاصة فيتامين «B» الذي يُعتبر مُساعداً قوياً في تقليل نسبة الكوليسترول في الجسم. (و هي مادة مُضرة تهدّد سلامة القلب.)

يقال أنّ المصريين القدماء كانوا يستخدمون زيت بذور الخس كسماد لتراب المزارع و هو لا يُؤكّل ثمّ حوّلوه إلى نبات صالح للأكل و أصبح الخس عندهم نباتاً مقدساً كانوا يحملون أوراقه في احتفالاتهم و يضعونه بجانب الثمائل و يستعملونه في الأعياد الدنيّة و بعد قرون تعرّف الأطباء بخواصه الطبيّة في العصور الوسطى و أخيراً اكتشف أنّه من أفضل الأطعمة لإزالة رائحة الفم الكريهة. الخس حياته قصير بعد حصاده و لكنّه يُوجد في الفصول المختلفة لأنّه ينمو في الجو الحارّ سريعاً و في الجو البارد بطيئاً.

۸۹- عین الصحیح:

- ۱) الخس مفید جداً في علاج أمراض القلب!
- ۲) المصريون يضعون أوراق الخس بجانب التماثيل!
- ۳) أوراق الخس كانت تُستخدم لتطهير التراب من المفاصد الزراعيّة!
- ۴) الخس في بداية اكتشافه لم يكن نباتاً صالحاً للأكل!

۹۰- «لا يستطيع المزارعون أن يُصدروا الخس إلى البلاد البعيدة لأنه.....!» عین الصحیح:

- ۱) لا يبقى طازجاً لمدة طويلة!
- ۲) يُوجد في جميع أنحاء العالم!
- ۳) يحتاج إلى المطر و أشعة الشمس!
- ۴) أوراقه واسعة و لا يمكن نقله بسهولة!

۹۱- عین الصحیح حسب ما جاء في النص:

- ۱) الخس لا ينمو في مدينة تبريز بسبب برودة جوّها!
- ۲) الخس يرخص سعره في الشتاء و يعلو في الصيف!
- ۳) أطباء الأسنان قد يدعون الناس إلى تناول الخس!
- ۴) الأطباء الساسانيون كانوا يستخدمون الخس في علاج بعض الأمراض!

• عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۹۲ - ۹۳):

۹۲- «الوسطى - تحتوي - القدماء - تعرّض»:

- ۱) الوسطى: مفرد مؤنث - اسم تفضيل على وزن «فعلی» (مذكّر: أوسط) - معرب / صفة و مجرور بالتبعیّة من «العصور»
- ۲) القدماء: جمع التکسیر و مفرد «أقدم» - معرّف بأل - معرب / صفة و منصوب بالتبعیّة من «المصريين»
- ۳) تعرّض: فعل مضارع - للغائبه - مزيد ثلاثي (مصدره: تعرّض) - لازم / فعل مع فاعله خبر «أن»
- ۴) تحتوي: مضارع - للمفرد المؤنث - حروفه الأصليّة: «ح و ي» - معلوم / فعل و فاعل و صفة لِـ «أوراق»

۹۳- «التنظيم - فيتامينات - لا يُؤكل - مساعدًا»:

- ۱) مساعدًا: مفرد مذكر - اسم فاعل مأخوذ من «ساعد، يُساعد» - نكرة - معرب / حال و منصوب بالفتحة
- ۲) فيتامينات: جمع سالم للمؤنث - نكرة - معرب / مجرور بحرف الجرّ و موصوف و صفتنه: كثيرة
- ۳) لا يُؤكل: مضارع - حروفه أصليّة كلّها (مصدره: أكل) - مجهول / فعل و نائب فاعل و خبر
- ۴) التنظيم: مذكر - مصدر ثلاثي مزيد (ماضيّه: نظم) - معرفة - معرب / مضافٌ إليه و مجرور بالكسرة

۹۴- عین الخطأ في ضبط حركات الكلمات:

- ۱) تُؤدّي الدّلافین دوراً مهمّاً في الحرب و السّلم!
- ۲) لا تجتمّع خصلتان في مؤمن: البخل و الكذب!
- ۳) تُحوّل الأسماك المضيئة ظلام البحر إلى نهار مُضيء!
- ۴) رسالة الإسلام قائمة على أساس المنطق و اجتناب الإساءة!

۹۵- «الناس نيام؛ فإذا ماتوا انتبهوا». عین الأقرب من مفهوم العبارة:

- ۱) کنون پشیمانی و حسرت ندارد سود
 - ۲) دیگر سخن از غفلت ایام چه سود
 - ۳) چون زین قفس برستی درگلشن است مسکن
 - ۴) هر بار به هر حادثه قلبم که شکست
- که این بلا ز خودم بود و پندارم!
آن دم که طعام شکم گور شدم!
چون این صدف شکستی چون گوهر است مردن!
گفتم شوم از خواب تو بیدار، نشد!

٩٦- عین الصحیح فی استخدام العدد و المعدود:

- (١) صادّ أبي و أخي الكبير ستّ عشرة أسماكاً بعد ساعتين!
- (٢) وجدنا خمسة و عشرين حاضرين في الصلاة فقط!
- (٣) كان سبعة مرافقين يُرافقونني في حفلة تكريمي في القاعة!
- (٤) أُعتِق ثلاثون و سبعة أسيراً بعدما وَقَعُوا أسراء بيد العدو!

٩٧- عین الصحیح فی صياغة المجهول:

- (١) لا يؤيّد والدي كلام هذا الرجل الكذاب! ← لم يؤيّد هذا الرجل الكذاب!
- (٢) يرسل الله رياحاً قويةً في السماء! ← يُرسل رياحاً قويةً في السماء!
- (٣) قد اِكْتَسَبَتْ تجارب قيّمةً في الحياة ← قد اِكْتَسَبَتْ تجارب قيّمةً في الحياة!
- (٤) أرسلنا جنودنا إلى الحدود للحرب! ← أرسلنا جنودنا إلى الحدود للحرب!

٩٨- عین الصحیح (لما تحته خطّ):

- (١) قد قدّم لقمان لابنه مواظ تربويّة قيّمة! (اسم مكان من المجرّد الثلاثي)
- (٢) إنهم من النّهاة عن المنكر! (اسم فاعل من المجرّد الثلاثي)
- (٣) هذا الحيوان لا يقدر على التكلّم فهو أبكم! (اسم تفضيل من مادّة: ب ك م)
- (٤) علينا ألا نرفع أصواتنا فوق صوت المخاطب! (اسم مفعول من باب «تفاعل»)

٩٩- عین «من» أو «ما» شرطية:

- (١) ما تقولي عن ذلك الحادث فهو غير حقيقي!
- (٢) ما أقبح الرئاء في أداء الفرائض الدينية!
- (٣) من يخدم الفقراء هو مؤمن باليوم الآخر!
- (٤) لمن يعمل بأوامر الله سعادة أبدية!

١٠٠- عین الوصف يختلف نوعه عن الباقي:

- (١) يغرس المزارع شجرة في مزرعته و هي تعطي الأثمار اللذيذة!
- (٢) ربّ كلام يجلب لنا مشاكل لا نستطيع الخروج منها بسهولة!
- (٣) إن تنفق من شيءٍ تحبّه فالله وهبك أكبر و أفضل منه!
- (٤) للكلام آداب و أسلوب يلتزم المتكلّم أن يعمل بها!

تاریخ دهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۵۲، تاریخ یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۸۶

۱۰۱- موارد کدام گزینه در ارتباط با معانی تاریخ و انواع تاریخ‌نگاری، درست است؟

- (الف) یکی از ویژگی‌های تاریخ‌نگاری نوین این است که صرفاً به نقل و ثبت رویدادهای گذشته اکتفا نمی‌کند.
 (ب) بررسی روابط اقتصادی ایران و روم در عهد باستان و وضعیت ایران در دوره سلطه مغولان، به یک معنای یکسان از تاریخ اشاره دارند.
 (ج) از روزگار باستانی ایران، به‌ویژه دوره اشکانیان، سنگ‌نوشته‌هایی به جا مانده است که نشان از توجه ایرانیان به ثبت و ضبط کتاب‌های تاریخی دارد.
 (د) در تاریخ‌نگاری نوین از یافته‌های علوم و فنون مختلف مانند فلسفه، جامعه‌شناسی و اقتصاد استفاده می‌شود.
- (۱) «ب» - «د» (۲) «ج» - «الف» (۳) «ب» - «ج» (۴) «الف» - «د»

۱۰۲- کدام آثار باستانی نام‌برده شده، به صورت اتفاقی کشف شده‌اند؟

- (الف) طاق بستان
 (ب) آرامگاه شی‌هوانگ‌تی
 (ج) سنگ‌نوشته روزتا
 (د) مردان نمکی زنجان
 (ه) تخت جمشید
- (۱) «الف» - «ج» (۲) «ب» - «ه»
 (۳) «ب» - «د» (۴) «الف» - «ه»

۱۰۳- چند مورد از عبارات زیر درباره تمدن چین درست است؟

- (الف) اندیشه‌های کنفوسیوس مقبول حکومت هان و مطرود حکومت شی‌هوانگ‌تی بود.
 (ب) در دوران حکومت هان، افراد براساس شایسته‌سالاری به دستگاه‌های حکومتی و دولتی معرفی و انتخاب می‌شدند.
 (ج) این تمدن در دوره تمدن‌های نخستین، برخلاف هند باستان، مورد نفوذ خارجی‌ها قرار نمی‌گرفت.
 (د) نخستین فرمانروای سلسله هان که شی‌هوانگ‌تی نام داشت، موفق به ایجاد یک حکومت یکپارچه در این کشور شد.
- (۱) یک (۲) سه (۳) دو (۴) چهار

۱۰۴- کدام یک از موارد زیر، جزء دستاوردهای کاوش‌ها و تحقیقات جدید در ایران به شمار می‌رود؟

- (۱) این آگاهی‌ها به شناخت بیشتر عقبه سلسله‌های پادشاهی اشکانی تا ساسانی کمک بسیاری کرد.
 (۲) تاریخ ایران عصر باستان به چهار دوره اصلی پیشدادیان، کیانیان، اشکانیان و ساسانیان تقسیم شد و مرز تاریخ و افسانه مشخص گردید.
 (۳) خدای‌نامه‌ها و ترجمه‌های عربی و فارسی آن به عنوان منبع قابل استناد برای شناخت عهد باستان ایران شناخته شد.
 (۴) مشخص شد که چندین هزارسال پیش از مهاجرت اقوام آریایی، ساکنان فلات ایران به یکجانشینی و کشاورزی روی آورده بودند.

۱۰۵- در کدام گزینه، مقایسه درست‌تری میان اقدامات و اصلاحات داریوش یکم هخامنشی (۱) و خسروانوشیروان ساسانی (۲) صورت گرفته است؟

- (۱) اصلاحات (۱) در زمینه سیاسی، نظامی و اصلاحات (۲) در زمینه اداری بود.
 (۲) اصلاحات هر دو در زمینه اقتصادی، نظامی و اداری بود.
 (۳) اصلاحات (۱) در زمینه اداری و اصلاحات (۲) در زمینه سیاسی و نظامی بود.
 (۴) هر دو اصلاحاتی در زمینه فرهنگی و اجتماعی داشتند.

۱۰۶- در کدام گزینه، زمان وقوع رویدادهای تاریخ ایران در عهد باستان به درستی مقایسه شده است؟

(الف) کاهش مبادله کالاهای ارزان قیمت و استفاده از اشیای تجملی در دوره سلوکیان

(ب) خوانده شدن قلمرو ایران تحت عنوان ایرانشهر

(ج) رواج قوانین محدودکننده پادشاه از نظر قدرت و اختیار طبق منابع یونانی

(د) برقراری حکومت ملوک طوایفی در سرتاسر ایران

(۱) «الف» بر «ب» و «ج» مقدم است، ولی نسبت به «د»، مؤخر محسوب می‌شود.

(۲) «ب» بر «الف»، و «ج» بر «ب» مقدم است و «د» نسبت به همه موارد مؤخر است.

(۳) «الف» بر «ج» مقدم است ولی نسبت به «ب» و «د» مؤخر محسوب می‌شود.

(۴) «ج» بر «الف» مقدم است و «ب» نسبت به «د» مؤخر است.

۱۰۷- براساس یافته‌ها و تحقیقات تاریخی، ساسانیان از پیروان دین زرتشت و حامیان این دین شناخته می‌شوند که

نقش مهمی در تاریخ آن داشته‌اند. کدام اثر و بنای تاریخی منبع موثقی در تأیید این موضوع است؟

(۱) نقش برجسته خسرو پرویز در طاق بزرگ طاق بستان کرمانشاه

(۲) نقش برجسته‌های معبد آناهیتا در شهر کنگاور در کرمانشاه

(۳) نقش برجسته اهورمزدا در بیستون به شکل نمادین حلقه‌ای بال‌دار در حال پرواز بالای سر پادشاه

(۴) نقش برجسته‌های باقی‌مانده از اعطای منصب شاهی از سوی اهورمزدا به شاه

۱۰۸- در کدام مورد، رویدادهای تاریخ اسلام - پس از هجرت پیامبر (ص) به یثرب (مدینه) - به درستی توصیف شده‌اند؟

(۱) حدود دو سال پس از هجرت پیامبر به یثرب، مکه به صورت مسالمت‌آمیز فتح و کعبه از بت‌ها پاکسازی شد.

(۲) مشرکان در غزوة احد به موفقیتی نسبی دست یافتند، اما در جنگ خندق با وجود امکانات فراوان ناکام ماندند.

(۳) پس از انعقاد صلح حدیبیه و با نزول تدریجی آیات قرآن مربوط به جهاد، نظام سیاسی و اجتماعی حکومت پیامبر کامل گردید.

(۴) پس از نزول سوره براءت، پیامبر در مکانی به نام غدیرخم، مهم‌ترین وصیت خود را ایراد نمود.

۱۰۹- کدام گزینه در ارتباط با رویدادهای بین سال‌های ۲۳۲ تا ۶۵۶ ق. درست است؟

(۱) منصب وزارت در تشکیلات اداری خلافت، با الگوگرفتن از دوره ساسانی به وجود آمد و وزیر در رأس تشکیلات دیوانی قرار گرفت.

(۲) مأمون تحت تأثیر وزیر قدرتمند خود، فضل بن سهل، مرکز خلافت را از بغداد به مرو منتقل کرد و لباس و پرچم سیاه عباسیان را به رنگ سبز درآورد.

(۳) خلافت فاطمیان توسط عبیدالله مهدی، یکی از نوادگان اسماعیل، پسر امام جعفر صادق (ع) در شمال آفریقا (تونس) و مراکش) بنیان نهاده شد.

(۴) فعالیت‌های علمی و فکری مسلمانان به نحو چشمگیری افزایش یافت و اندیشمندان با زبان، فرهنگ و قومیت متفاوت در بغداد به فعالیت مشغول شدند.

۱۱۰- کدام یک از موارد زیر، بیانگر وضعیت جامعه ایران عصر ساسانی، هم‌زمان با ظهور اسلام است؟

(۱) اوضاع جامعه به دلیل فاصله طبقاتی، اختلافات مذهبی و سرکوب مخالفان دین رسمی، آشفته بود.

(۲) در اثر جنگ‌های طولانی با روم در شرق و مقابله با بیابانگردان در غرب، وضعیت کشاورزی و معیشت نابسامان بود.

(۳) از میان برداشتن دولت دست‌نشانده آل منذر توسط خسرو انوشیروان، سبب مهاجرت گروه‌هایی از اعراب به داخل قلمرو ساسانی شده بود.

(۴) جامعه ایران در اثر شیوع بیماری‌های گوناگون و مهاجرت اعراب، دستخوش تغییراتی در وضعیت اجتماعی و معیشت شده بود.

۱۱۱- در کدام مورد، زمان وقوع رویدادهای تاریخ ایران در عصر مغول - تیموری به درستی مقایسه شده است؟

- الف) تبدیل شدن هرات به کانون بزرگ علمی و فرهنگی در جهان اسلام
 ب) قتل بازرگانان اعزامی مغول در شهر مرزی اترار
 ج) تألیف تاریخ جهانگشای توسط عطاملک جوینی
 د) تسخیر بغداد و کشته شدن خلیفه عباسی
- ۱) «ب» مؤخر از «د» و «ج» قبل از «الف» رخ داده است.
 ۲) «ب» مقدم بر «د» است و «الف» نسبت به همه موارد تأخر دارد.
 ۳) «الف» و «ج» هر دو در یک دوره زمانی رخ داده و مقدم بر «ب» هستند.
 ۴) «الف» مقدم بر «ج» و مؤخر از «د» است و «ب» بر همه موارد تقدم دارد.

۱۱۲- علت کدام یک از اقدامات شاه عباس اول صفوی در راستای ایجاد ثبات سیاسی و برقراری نظم و امنیت داخلی بود؟

- ۱) سرکوب امرای سرکش و طغیانگر قزلباش و کاهش چشمگیر قدرت سیاسی و نظامی آنان
 ۲) نوسازی تشکیلات و تجهیزات سپاه و ایجاد سپاهی دائمی و حرفه‌ای و کاملاً مطیع و وفادار به شاه
 ۳) انتقال پایتخت از قزوین به اصفهان و تبدیل اصفهان به یکی از زیباترین و آبادترین شهرهای جهان
 ۴) انجام اصلاحات، توسعه تجارت خارجی و مناسبات اقتصادی با کشورهای اروپایی و همسایگان

۱۱۳- کدام گزینه درباره استناد مؤلفین کتاب درسی تاریخ (۲) به منابع برای توضیح یا اثبات موضوعات زیر درست است؟

- الف) در شب عید نوروز میدان نقش جهان مملو از مردم و گروه‌های موسیقی و نمایشی می‌شد.
 ب) پایتخت ایران در دوره صفوی به واسطه داشتن پل‌های کم‌نظیر ستوده شده است.
 ج) زنان ثروتمند، با استفاده از ثروت خود مدارس اصفهان را اداره می‌کردند.
- ۱) الف: مورخان غربی، ب: سیاحان اروپایی، ج: وقف‌نامه‌ها
 ۲) الف: عضوی از هیئت اعزامی لوئی چهاردهم، ب: گردشگران انگلیسی، ج: مورخان غربی
 ۳) الف: سفرنامه‌نویس‌های غربی، ب: عضوی از هیئت اعزامی لوئی چهاردهم، ج: مورخان غربی
 ۴) الف: گردشگران غربی، ب: عضوی از هیئت اعزامی لوئی چهاردهم، ج: وقف‌نامه‌ها

جغرافیای دهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۰۰، جغرافیای یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۵۸

۱۱۴- کدام مورد عبارت زیر را در خصوص مفهوم توده هوا و توده‌های هوای ورودی به کشورمان، به درستی کامل می‌کند؟

«توده هوا به حجم وسیعی از هوا گفته می‌شود که؛ در ایران دو توده هوای»

(۱) از دریافت نامساوی انرژی خورشید بر سطح زمین مناطق گرم، معتدل و سرد پدید می‌آید - مرطوب موسمی و مرطوب غربی، در دوره گرم سال وارد کشور می‌شوند

(۲) از نظر دما و رطوبت، در سطح افقی تا صدها کیلومتر، ویژگی‌های یکسانی داشته باشند - مرطوب موسمی و مرطوب غربی، در دوره گرم سال وارد کشور می‌شوند

(۳) از دریافت نامساوی انرژی خورشید بر سطح زمین مناطق گرم، معتدل و سرد پدید می‌آید - سرد و خشک سبیری و سودانی، در دوره سرد سال وارد کشور می‌شوند

(۴) از نظر دما و رطوبت، در سطح افقی تا صدها کیلومتر، ویژگی‌های یکسانی داشته باشند - سرد و خشک سبیری و سودانی، در دوره سرد سال وارد کشور می‌شوند

۱۱۵- متن زیر با کدام مورد مطابقت دارد؟

«هر چه از تهران که دارای آب‌وهوای گرم و خشک است به سمت استان زنجان حرکت کنیم، دما کاهش می‌یابد و بارندگی بیشتر می‌شود؛ زیرا ارتفاع دارد بالا می‌رود.»

(۱) مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند ولی نواحی طبیعی فارغ از مبحث سیاست، دارای کانونی است که بیشترین عوامل همگونی را در خود دارد.

(۲) گرچه شهر تهران جزء نواحی گرم و خشک است ولی به دلیل رطوبت نسبی کم و ارتفاع بالا، در شمال آن، بارندگی بیشتر و دمای آن همیشه کم‌تر از مرزهای آن است.

(۳) مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند و نواحی طبیعی تحت تأثیر این عامل، کانون یا مرز خود را از دست می‌دهد و محدود نمی‌گردد.

(۴) استان زنجان دارای آب‌وهوای مرطوب است که از بارندگی بالا و دمای پایین برخوردار است که چنین ویژگی‌هایی در مرزها و نواحی اطراف آن به چشم نمی‌خورد.

۱۱۶- با توجه به مشخصات خلیج فارس، دریای خزر و دریای عمان، کدام گزینه به درستی تدوین شده است؟

(۱) خلیج فارس و دریای عمان به طور مشترک به دلیل امکان دسترسی به همه آب‌های آزاد جهان، حمل‌ونقل کالا و مسافر از طریق راه‌های دریایی مهم هستند اما دریای خزر صرفاً مناسب بهره‌برداری نفت و گاز است.

(۲) دریای عمان و دریای خزر به ترتیب به واسطه مجاورت با آب‌های آزاد و وجود سواحل با قابلیت‌های دفاعی، از نظر اقتصادی بسیار اهمیت دارند و خلیج فارس، مهم‌ترین آبراهه راهبردی محسوب می‌شود.

(۳) دریای خزر و خلیج فارس به طور مشترک تأثیر زیادی بر ساکنان سواحل دارند و به خاطر پرورش ماهی، مهم هستند در مقابل دریای عمان فقط جنبه دفاعی و قابلیت نظامی دارد.

(۴) دریای خزر برای گردشگری و صید ماهی و خلیج فارس برای صید و پرورش مروارید حائز اهمیت هستند.

۱۱۷- با توجه به تصویر روبه‌رو، کدام گزینه درست است؟

- (۱) در سال ۱۳۵۷ و در آستانه انقلاب اسلامی، ایران به ۲۰ استان تقسیم شد و سپس طرح اولین استان جدید با نام اردبیل به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.
- (۲) در سال ۱۳۱۶ با تصویب قانون تقسیمات کشوری، ایران به ۱۰ استان که نام هر استان یک عدد بود و ۴۹ شهرستان تقسیم شد و هر شهرستان به بخش و هر بخش به دهستان تقسیم شد.
- (۳) در دوره قاجاریه ایران به ۱۰ ایالت و ۱۲ ولایت تقسیم شد؛ این ایالت‌ها عبارت بودند از: خراسان غربی، آذربایجان، کرمان، بلوچستان، فارس، بنادر، خراسان شرقی، سیستان، تهران و اصفهان.
- (۴) در دوره عباسیان قلمرو جغرافیایی آن‌ها به واحدهایی تحت عنوان ایالت تقسیم‌بندی می‌شد که در مجموع به ۳۱ ایالت می‌رسید که ۱۰ تای آن مربوط به قلمرو ایران بود.

۱۱۸- کدام مورد عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«فعالیت‌های نوع دوم اقتصادی شامل؛ در ایران ..»

- (۱) فعالیت‌هایی است که طی آن‌ها منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند (صنعت) - خودروسازی، بعد از نفت و گاز، بزرگ‌ترین بخش صنعتی کشور به شمار می‌رود
- (۲) فعالیت‌هایی است که در فرایند آن‌ها خدماتی به دیگران ارائه می‌شود و در سرتاسر جهان وجود دارد (خدمات) - گردشگری، یکی از خدمات مهمی است که در ردیف شغل‌های پردرآمد، پاک و کم‌هزینه است
- (۳) فعالیت‌هایی است که در فرایند آن‌ها خدماتی به دیگران ارائه می‌شود و در سرتاسر جهان وجود دارد (خدمات) - حمل‌ونقل، زیربنای توسعه اقتصادی است و بخش عمده درآمد کشور و مردم محسوب می‌شود
- (۴) فعالیت‌هایی است که طی آن‌ها منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند (صنعت) - پتروشیمی، بعد از نفت و گاز، بزرگ‌ترین بخش صنعتی کشور به شمار می‌رود

۱۱۹- کدام گزینه درستی عبارت زیر را کامل می‌کند؟

«بیابان‌های گرم؛ برخلاف تصور مردم که گمان می‌کنند ..»

- (۱) عمدتاً در نواحی مجاور مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی واقع شده‌اند - این بیابان‌ها از منابع رطوبتی و دریاها دور هستند و بیشتر در پشت کوه‌ها قرار گرفته‌اند
- (۲) عمدتاً در عرض جغرافیایی بالا یا در ارتفاعات زیاد قرار دارند - این بیابان‌ها از منابع رطوبتی و دریاها دور هستند و بیشتر در پشت کوه‌ها قرار گرفته‌اند
- (۳) عمدتاً در عرض جغرافیایی بالا یا در ارتفاعات زیاد قرار دارند - به خاطر جذب بیشتر انرژی خورشید، در مجاورت خط استوا قرار دارند
- (۴) عمدتاً در نواحی مجاور مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی واقع شده‌اند - به خاطر جذب بیشتر انرژی خورشید، در مجاورت خط استوا قرار دارند

۱۲۰- با بررسی موارد «الف» و «ب»، کدام گزینه درست است؟

الف) به طور کلی وقوع بارش در یک ناحیه به دو عامل وجود هوای مرطوب و عامل صعود بستگی دارد.

- (ب) بارش‌های بهاری، بیشتر از نوع بارندگی‌های همرفتی هستند که در نتیجه شکل‌گیری ابرهای کومولوس آغاز می‌شوند.
- (۱) بارندگی‌های همرفتی زمانی صورت می‌گیرد که توده هوای مرطوب به طور افقی در امتداد دامنه کوه به طرف قله بالا رود و هنگام صعود، به دنبال کاهش دما و افزایش رطوبت، این نوع بارندگی شکل می‌گیرد.
- (۲) در بارندگی همرفتی، نواحی مرتفع و کوهستان‌ها با توجه به شکل و جهتی که دارند مانع آن می‌شوند که توده هوای مرطوب به طور افقی حرکت کند.
- (۳) بارندگی‌های همرفتی بیشتر در محل برخورد جبهه‌ها به وجود می‌آید؛ جایی که توده‌های هوا با یکدیگر برخورد می‌کنند و هوای گرم‌تر و سبک‌تر بالا می‌رود.
- (۴) در بارندگی همرفتی، توده هوا از هوای مجاور خود گرم‌تر می‌شود؛ همراه با بالا رفتن، دمای آن پایین می‌آید و ابر تشکیل می‌شود و بارندگی صورت می‌گیرد.

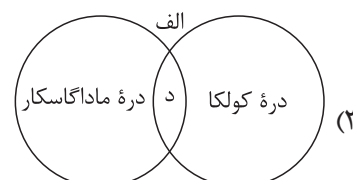
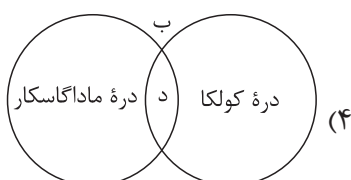
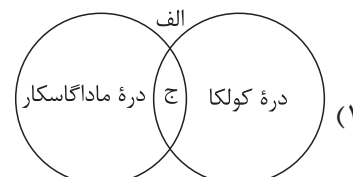
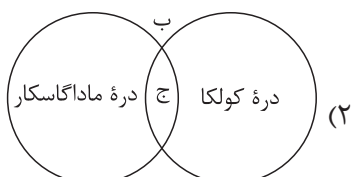
۱۲۱- با توجه به موارد زیر کدام مورد به درستی ترسیم شده است؟

الف) در فرسایش توسط آب‌های جاری، سنگ‌ها تخریب و حمل می‌شوند و به دلیل شیب زمین به سمت پایین کوه روان می‌شوند.

ب) در فرسایش یخچالی، یخچال‌ها مانند بولدوزرهایی عظیم، سنگ‌هایی در اندازه‌های مختلف را همراه با خود به جلو می‌برند.

ج) دره‌های V شکل ایجاد می‌کند.

د) دره‌های U شکل ایجاد می‌کند.

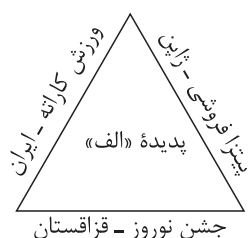
۱۲۲- با توجه به تصویر مقابل، کدام مورد مطابق پدیده «الف» تدوین شده است؟

(۱) این پدیده مطابق با مفهوم پخش مستقیم فرهنگی است که در آن نزدیکی به مبدأ، نقش بسیار دارد.

(۲) این پدیده مطابق با ترویج ورزش هاکی در آمریکا است که مبدأ آن کشور کانادا به شمار می‌رود.

(۳) این پدیده مطابق با مفهوم پخش غیرمستقیم فرهنگی است که در آن رسانه، نقش بسیار دارد.

(۴) این پدیده مطابق با ترویج سبک موسیقی خراسانی در میان موسیقی‌دانان پایتخت ایران است.

۱۲۳- با توجه به موارد زیر کدام یک در خصوص کشور سنگاپور درست است؟

الف) از جمله کشورهای پیرامون و تولیدکننده و صادرکننده مواد اولیه و خام برای کشورهای مرکز است.

ب) حدود ۴۰ درصد از ذرت جهان را تولید می‌کند و به طور کلی تأمین یک‌سوم غلات جهان به این کشور بستگی دارد.

ج) جزء کشورهای نیمه‌پیرامون محسوب می‌شود که از نظر اقتصادی از کشورهای پیرامون قوی‌تر است اما هنوز به میزان قدرت مرکز نرسیده است.

د) از جمله کشورهایی است که در چند دهه اخیر به تولیدکنندگان و صادرکنندگان مهم کالاهای صنعتی در جهان تبدیل شده است.

(۱) «الف» - «ب» (۲) «الف» - «ج» (۳) «ج» - «د» (۴) «ب» - «د»

۱۲۴- کدام مورد، متن زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«مرز بین هند و پاکستان از نوع مرزهای»

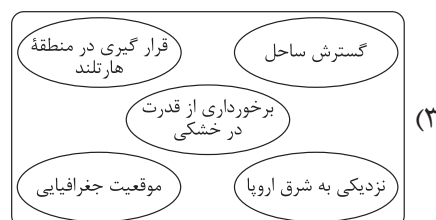
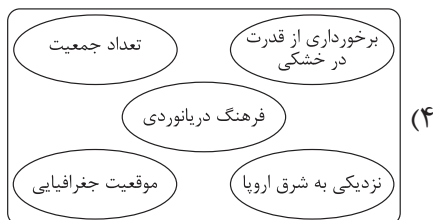
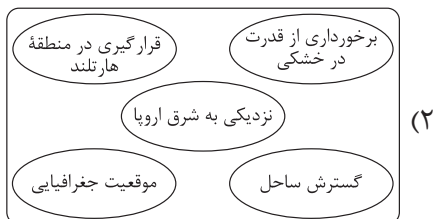
(۱) تحمیلی هستند که در تعیین آن‌ها شرایط فرهنگی در نظر گرفته نمی‌شود

(۲) تطبیقی هستند که با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی تعیین می‌شوند

(۳) تحمیلی هستند که با در نظر گرفتن پدیده‌های طبیعی به عنوان خطوط مرزی تعیین می‌شوند

(۴) تطبیقی هستند که از زمان‌های قدیم در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده و مورد قبول قرار گرفته‌اند

۱۲۵- پنج شرط تبدیل شدن یک کشور به یک قدرت دریایی از نظر آلفرد ماهان را در کدام تصویر می توان جست و جو کرد؟

منطق: صفحه‌های ۱ تا ۱۱۳، فلسفه یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۹۳

۱۲۶- برای معلوم شدن کدام گزینه به تعریف نیاز داریم؟

- (۱) هر آن کس که دندان دهد، نان دهد.
- (۲) تو کز محنت دیگران بی‌غمی
- (۳) او به من گفت که این خانه امان است.
- (۴) همیشه با تو دلم صادق بود.

۱۲۷- نوع دلالت تعبیر مشخص شده، در کدام مورد با بقیه متفاوت است؟

- (۱) گر مرد رهی میان خون باید رفت
- (۲) تلویزیون گفت امتحانات فردا لغو شده است.
- (۳) ماه فروماند از جمال محمد(ص)
- (۴) لب پایین زمین را فرش می‌کرد ...

۱۲۸- در صورت صادق بودن قضایای بیان شده در کدام گزینه، رابطه «الف» و «ب» از نظر نسبت‌های چهارگانه مشابه رابطه «غیر الف» با «ب» است؟

- (۱) هر «الف» «ب» است. / هر «ب» «الف» است.
- (۲) بعضی «الف» «ب» است. / بعضی «الف» «ب» نیست.
- (۳) هیچ «الف» «ب» نیست. / بعضی «ب» «الف» نیست.
- (۴) هر «ب» «الف» است. / بعضی «الف» «ب» نیست.

۱۲۹- کدام تعریف اشکال بیشتری نسبت به سایر تعاریف دارد؟

- (۱) فعل: کلمه‌ای که بر انجام کاری دلالت می‌کند.
- (۲) آینه: شیئی که نور را منعکس می‌کند.
- (۳) برج فلکی: هر یک از تقسیمات دائرةالبروج در مناطق دوازده‌گانه پیکر سماوی
- (۴) مثلث: شکلی با سه ضلع مساوی

۱۳۰- کدام گزینه نشان‌دهنده راهی برای توضیح و تفهیم بهتر مطالب می‌باشد؟

- (۱) جای چشم ابرو نگیرد گرچه او بالاتر است.
- (۲) کار پاکان را قیاس از خود مگیر گرچه باشد در نبشتن شیر شیر
- (۳) دلی کز معرفت نور و صفا دید به هر چیزی که دید اول خدا دید
- (۴) دود اگر بالا نشیند کسر شأن شعله نیست.

۱۳۱- در رابطه با «خلق گویند برو دل به هوای دگری ده» کدام گزینه درست است؟

- (۱) بیانگر یک جمله امری است که قابلیت صدق و کذب ندارد.
- (۲) «برو دل به هوای دگری ده» محمول این قضیه حملی است.
- (۳) در این قضیه به ثبوت «گوینده برو دل به هوای دگری ده» برای «خلق» حکم شده است.
- (۴) در این عبارت دو جمله وجود دارد که یکی قضیه حملی است و دیگری جمله انشایی است.

۱۳۲- کدام گزینه نشان‌دهنده وقوع مغالطه ایهام انعکاس نیست؟

- (۱) همه کارمندان این شرکت مالیات می‌پردازند؛ پس همه پرداخت‌کنندگان مالیات، کارمندان این شرکت هستند.
- (۲) بعضی مسکن‌ها درد من را تسکین نمی‌دهند؛ پس برخی تسکین‌دهندگان درد من، مسکن نیستند.
- (۳) اکثر میوه‌های این میدان تازه هستند؛ پس همه تازه‌ها، میوه‌های این میدان هستند.
- (۴) هیچ جمادی رشدکننده نیست؛ پس برخی رشدکننده‌ها، جماد نیستند.

۱۳۳- اگر نتیجه یک قیاس معتبر، «هر الف ج است» باشد، کدام گزینه درباره مقدمات آن درست است؟

- (۱) مقدمه دوم آن «هر ب ج است» می باشد.
- (۲) مقدمه اول آن، «هیچ الف ب نیست» می باشد.
- (۳) مقدمه اول آن، «هر ب الف است» می باشد.
- (۴) مقدمه دوم آن، «بعضی ج ب است» می باشد.

۱۳۴- پیام کدام مورد، با پیام «دعای سعدی اگر بشنوی زیان نکنی» یکسان است؟

- (۱) یا دعای سعدی را می شنوی یا زیان می کنی. (مانعه‌الرفع)
- (۲) یا دعای سعدی را می شنوی یا زیان نمی کنی. (حقیقی)
- (۳) یا دعای سعدی را نمی شنوی یا زیان می کنی. (حقیقی)
- (۴) یا دعای سعدی را نمی شنوی یا زیان نمی کنی. (مانعه‌الرفع)

۱۳۵- در کدام مورد، نوع مغالطه به درستی مشخص شده است؟

- (۱) یک سفر دوروزه به مناطق خوش آب‌وهوا، قطعاً در مقابل نمره قبولی فرزندم، ناقابل است! (تله‌گذاری)
- (۲) البته بنده در جریان دقیق درگیری نیستم، اما مطمئنم که حق با برادرم بوده است! (توسل به احساسات)
- (۳) واقعاً کج‌سلیقگی است که کسی این متن زیبا را بخواند و نویسنده را تحسین نکند. (بار ارزشی کلمات)
- (۴) از صبح تا حالا پنجاه بار تلفنت را گرفتم؛ یا در دسترس نبودی یا زنگ خورد و جواب ندادی. (مسموم کردن چاه)

۱۳۶- کدام گزینه درباره ریشه و یا شاخه‌های فلسفه درست است؟

- (۱) در شاخه‌های فلسفه، مبانی و مسائل علوم مختلف مورد بحث و بررسی قرار می گیرند.
- (۲) بررسی توانایی انسان در شناخت محسوسات در حیطه شاخه‌های فلسفه نمی باشد.
- (۳) آنچه در علوم مختلف اثبات شده باشد، به عنوان مبانی و پایه‌های شاخه‌های فلسفه در نظر گرفته می شوند.
- (۴) شاخه‌های فلسفه با تأمل فلسفی در مسائل و مباحث علوم مختلف ایجاد می شوند و روش آن‌ها تابع روش آن علم است.

۱۳۷- کدام گزینه بیانگر مطلب درستی درباره تمثیل غار افلاطون است؟

- (۱) زندانیان گرفتار در غار، وجود حقیقت را انکار می کنند.
- (۲) دوری از مغالطات، مصداق پاره‌شدن زنجیرها از دست و پای زندانیان است.
- (۳) دنیای ما شبیه سایه‌ای است که تجلی جهانی برتر است و ما به آن آگاه می شویم.
- (۴) آگاهی‌های ما در جهان مادی، کاملاً نادرست هستند و هیچ ارتباطی با جهان واقعی و بیرون از غار ندارند.

۱۳۸- با توجه به دیدگاه‌های مشهور هراکلیتوس، کدام گزینه درست است؟

- (۱) قانون زندگی و کائنات نتیجه عامل سازنده جهان است.
- (۲) جمع امور ناسازگار قانون جهان است و گریزی از آن نیست.
- (۳) با توجه به محال بودن «نیستی هست»؛ پس همه چیز در حال تغییر و دگرگونی است.
- (۴) از آن جا که جهان بر اصول ریاضی استوار است، ایجاد تغییر در جهان محتمل است.

۱۳۹- کدام یک جزء رسالت‌هایی که خداوند بر عهده سقراط گذاشته بود، نیست؟

- (۱) یادآوری به جوانان برای ترجیح فضیلت بر ثروت
- (۲) پرسش و پاسخ با همه افراد شهر
- (۳) همنشینی با توانگران و تهی‌دستان
- (۴) بیدارساختن، پنددادن و سرزنش کردن مردم

۱۴۰- کدام شک، هم‌راستا با رویکرد سوفسطائیان است؟

- (۱) قبول توانایی معرفت و انکار درست بودن آن
- (۲) قبول چیستی، امکان معرفت و انکار درست بودن آن
- (۳) انکار چیستی معرفت و انکار امکان آن
- (۴) انکار اصل امکان معرفت و توانایی آن

۱۴۱- برای درک صفات الهی از کدام راه می‌توان استفاده کرد؟

- ۱) آن شناختی که اطلاعات مفید درباره‌ی کل هستی می‌دهد یا ابزاری که موجب شناخت بی‌واسطه می‌شود.
- ۲) شناختی که با استفاده از قواعد عقلی، موجب همکاری حس و عقل می‌شود.
- ۳) تحلیل داده‌های درونی شهودی با عقل
- ۴) شناختی که با استفاده از تفکر و چینش استدلال حاصل می‌شود.

۱۴۲- کدام گزینه درباره‌ی نسبی‌گرایی درست است؟

- ۱) این جریان محصول شکست تفکرات اروپاییان در عقل‌گرایی است.
- ۲) براساس آن هیچ قانون ثابت و مطلق در جهان وجود نخواهد داشت.
- ۳) هرچند شناخت انسان‌ها در بسیاری موارد نسبی است، ولی این به معنای نسبی‌بودن معرفت نیست.
- ۴) براساس آن امکان ندارد که انسان‌ها بتوانند درباره‌ی یک چیز به معرفتی یکسان و مشابه دست پیدا کنند.

۱۴۳- کدام عبارت درست است؟

- ۱) اگر معلوم شود که بدن مادی می‌تواند در افعالش آزاد باشد، استدلال کانت در اثبات نفس مجرد به مشکل برمی‌خورد.
- ۲) قائلان به دیدگاه انسان تک‌ساحتی، افرادی هستند که بدن انسان را ماشینی خودکار در نظر می‌گیرند.
- ۳) فقط کسانی که منکر بُعد مجرد انسان هستند، انسان را پیچیده‌تر از سایر حیوانات می‌دانند.
- ۴) از نظر ارسطو انسان در ابتدای تولد، جز ادراک بدیهیات، هیچ فهم عقلانی دیگری ندارد.

۱۴۴- در کدام مورد، به ترتیب، به اشتراک و تفاوت دیدگاه ابن سینا و ملاصدرا در بحث نفس انسان اشاره شده است؟

- ۱) امکان رشد و تکامل - امکان کسب کمال نامتناهی
- ۲) مجردبودن از ابتدا - وحدت حقیقی با بدن
- ۳) جزء مجرد انسان - نشأت‌گرفتن از بدن
- ۴) اعطاشدن به جنین - جزء برتر انسان

۱۴۵- کدام مورد، به دیدگاه افلاطون در مورد ملاک فعل اخلاقی مربوط است؟

- ۱) فقط برای اطاعت از وجدان اخلاقی
- ۲) برای رسیدن به سعادت
- ۳) ناشی از اعتدال
- ۴) غیر قابل تعمیم

۱۴۶- تصمیمات زیر به ترتیب، مصداق مناسبی برای کدام اشتباه‌های رایج در تصمیم‌گیری است؟

الف) ملیحه بعد از گذشت دو جلسه از کلاس خیاطی درمی‌یابد که به این هنر علاقه ندارد، اما به دلیل پرداخت شهریه کامل تا پایان دوره در کلاس شرکت می‌کند.

ب) آقای احمدی برای تأمین هزینه‌های مصرفی خود، وام سنگینی گرفته است که از عهده بازپرداخت آن بر نمی‌آید.
ج) آقای رضایی با وجود آگاهی از فواید استفاده از تکنولوژی‌های جدید در کار، بر استفاده از روش سنتی خودش اصرار می‌ورزد.

۱) چسبیدن به وضعیت فعلی - بی‌صبری زیاد - توجه به هزینه‌های هدررفته

۲) توجه به هزینه‌های هدررفته - بی‌صبری زیاد - چسبیدن به وضعیت فعلی

۳) چسبیدن به وضعیت فعلی - اعتماد به نفس بیش از حد - توجه به هزینه‌های هدررفته

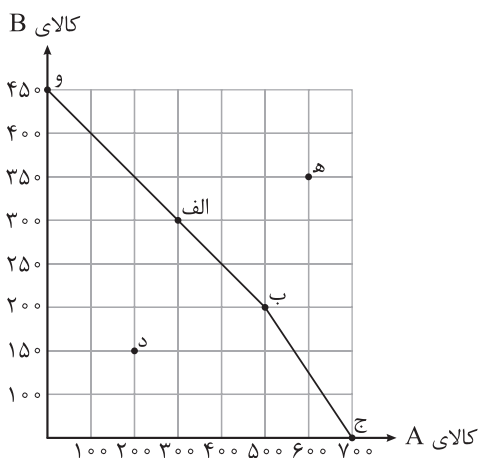
۴) توجه به هزینه‌های هدررفته - اعتماد به نفس بیش از حد - چسبیدن به وضعیت فعلی

۱۴۷- فرض کنید کشوری دو کالای A و B را تولید می‌کند. با توجه

به منحنی مرز امکانات تولید این کشور، کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

الف) هزینه فرصت تولید در نقطه «الف»، به جای تولید در نقطه «ب»، کدام است؟

ب) در کدام نقطه بیشترین میزان از کالای A تولید می‌شود و در صورتی که تولید هر واحد کالای A، ۲۵۰ تومان هزینه داشته باشد، کل هزینه صرف شده برای تولید کالای A در این نقطه چه قدر است؟
ج) برای تولید در کدام نقطه، منابع و امکانات این کشور باید افزایش یابد؟
د) در کدام نقطه، این کشور می‌تواند، تولید یک کالا را بدون کاستن از تولید کالای دیگر افزایش دهد؟

۱) الف) ۲۰۰ واحد کالای A که از تولید آن صرف نظر شده است. / ب) نقطه «ج» - ۱۷۵۰۰۰ تومان / ج) نقطه «ه» / د) نقطه «د»

۲) الف) ۱۰۰ واحد کالای B که از تولید آن صرف نظر شده است. / ب) نقطه «ج» - ۱۵۷۰۰۰ تومان / ج) نقطه «د» / د) نقطه «ه»

۳) الف) ۲۰۰ واحد کالای A که از تولید آن صرف نظر شده است. / ب) نقطه «و» - ۱۷۵۰۰۰ تومان / ج) نقطه «ه» / د) نقطه «د»

۴) الف) ۱۰۰ واحد کالای B که از تولید آن صرف نظر شده است. / ب) نقطه «و» - ۱۵۷۰۰۰ تومان / ج) نقطه «د» / د) نقطه «الف»

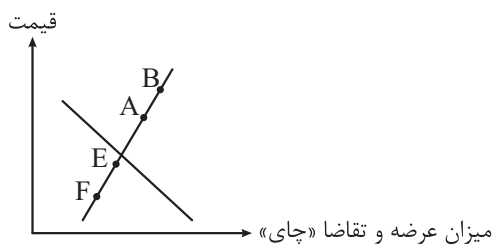
۱۴۸- یک کارگاه تولیدی با ۵ نفر کارگر، ماهانه ۵۰ جفت کفش به قیمت هر جفت ۳۰۰ هزار تومان به فروش می‌رساند. با توجه به اطلاعات جدول زیر، عملکرد اقتصادی این کارگاه در پایان سال کدام است؟

دستمزد ماهانه هر کارگر	۲/۵ میلیون تومان
هزینه سالانه اجاره کارگاه	۱۰۰ میلیون تومان
هزینه سالانه تهیه مواد اولیه	۲۰ درصد هزینه سالانه اجاره کارگاه
هزینه سالانه استهلاک ماشین‌آلات تولیدی	۱۰ درصد هزینه سالانه تهیه مواد اولیه

(۱) ۹۴ میلیون تومان سود (۲) ۹۲ میلیون تومان زیان

(۳) ۱۰۰ میلیون تومان سود (۴) ۱۰۲ میلیون تومان زیان

۱۴۹- با توجه به نمودار زیر که مربوط به عرضه و تقاضای محصول چای در بازار است:

الف) کدام عامل می‌تواند عرضه چای را از نقطه A به نقطه B برساند؟

ب) اثر تغییرات قیمت کدام کالا، بر میزان تقاضای چای به درستی بیان شده است؟

ج) اگر در نقطه F قرار داشته باشیم، کدام عامل باعث به وجود آمدن تعادل در بازار عرضه و تقاضای چای خواهد شد؟

د) در کدام نقطه، مقداری از کالاهای عرضه شده توسط تولیدکننده به فروش نخواهد رسید؟

(۱) کاهش هزینه‌های تولید / ب) افزایش قیمت قهوه، موجب کاهش تقاضای چای در بازار می‌شود. / ج) افزایش تقاضای چای / د) A

(۲) افزایش قیمت / ب) افزایش قیمت قند، موجب کاهش تقاضای چای در بازار می‌شود. / ج) افزایش قیمت چای / د) A

(۳) افزایش قیمت / ب) کاهش قیمت قهوه، موجب کاهش تقاضای چای در بازار می‌شود. / ج) افزایش تقاضای چای / د) E

(۴) کاهش هزینه‌های تولید / ب) کاهش قیمت قند، موجب افزایش تقاضای چای در بازار می‌شود. / ج) افزایش قیمت چای / د) E

محل انجام محاسبات

- ۱۵۰- عبارات کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟
- الف) در عبارت «خانم معیری، با وجود نرخ تورم ۲۵ درصدی در جامعه، به‌ناچار قیمت خدمات مجموعه خودش را ۳۲ درصد افزایش داده است.»، مشخص کنید فرد از تورم زبان می‌برد یا سود می‌کند؟
- ب) چرا با بیکار شدن افراد هزینه‌های دولت بیشتر می‌شود؟
- ج) کدام گزینه مثالی از بی‌ثباتی و ناامنی در فضای کسب‌وکار در عرصه جهانی است؟
- ۱) الف) سود می‌برد. / ب) با بیکار شدن افراد، دولت باید هزینه‌های بیشتری را برای هزینه‌های غیرمترقبه زندگی افراد مانند خراب شدن وسایل زندگی انجام دهد. / ج) قانون‌گذاری‌های متعدد، متناقض و دائماً در حال تغییر
- ۲) الف) زیان می‌کند. / ب) با بیکار شدن افراد، درآمد دولت از محل مالیات بر درآمد اشخاص کاهش می‌یابد. / ج) قانون‌گذاری‌های متعدد، متناقض و دائماً در حال تغییر
- ۳) الف) زیان می‌کند. / ب) با بیکار شدن افراد، درآمد دولت به دلیل قطع بیمه درمانی افراد، کاهش می‌یابد. / ج) بروز بحران‌های محیط‌زیستی یا بهداشتی مانند همه‌گیری ویروس کرونا
- ۴) الف) سود می‌برد. / ب) با بیکار شدن افراد، دولت باید هزینه‌های بیشتری را برای برنامه‌های اجتماعی، چون بیمه بیکاری و کمک به تغذیه خانواده‌های نیازمند، انجام دهد. / ج) بروز بحران‌های محیط‌زیستی یا بهداشتی مانند همه‌گیری ویروس کرونا
- ۱۵۱- با توجه به جدول زیر که میزان مالیات‌های پرداخت شده توسط مردم در یک کشور فرضی را نشان می‌دهد، کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

مالیات بر درآمد اشخاص	۳۲۹ میلیارد تومان
عوارض سالیانه شهرداری	$\frac{۵}{۲}$ مالیات بر فروش دخانیات
حقوق و عوارض گمرکی	۷۸ میلیارد تومان
مالیات بر فروش دخانیات	۱۳ میلیارد تومان
مالیات بر ارزش افزوده	۴۸۰ میلیارد تومان
مالیات بر درآمد	۵۹۰ میلیارد تومان
مالیات بر دارایی	۲۹۷ میلیارد تومان
مالیات بر مصرف	$\frac{۳}{۴}$ مالیات بر ارزش افزوده

- الف) میزان کل مالیات مستقیم پرداخت شده توسط مردم این کشور چند میلیارد تومان است؟
- ب) میزان مبالغ پرداخت شده برای مهم‌ترین شکل مالیات چند میلیارد تومان است؟
- ج) میزان کل مالیات غیرمستقیم پرداختی، چند میلیارد تومان است؟
- د) کدام شکل از مالیات می‌تواند برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته شوند؟
- ۱) الف) ۸۸۷ میلیارد تومان / ب) ۳۲۹ میلیارد تومان / ج) ۹۱۸ میلیارد تومان / د) حقوق و عوارض گمرکی
- ۲) الف) ۱۲۱۶ میلیارد تومان / ب) ۴۸۰ میلیارد تومان / ج) ۹۶۳ / ۵ میلیارد تومان / د) مالیات بر ارزش افزوده
- ۳) الف) ۸۸۷ میلیارد تومان / ب) ۴۸۰ میلیارد تومان / ج) ۹۱۸ میلیارد تومان / د) مالیات بر ارزش افزوده
- ۴) الف) ۱۲۱۶ میلیارد تومان / ب) ۳۲۹ میلیارد تومان / ج) ۸۴۰ میلیارد تومان / د) حقوق و عوارض گمرکی

محل انجام محاسبات

- ۱۵۲- به ترتیب، درستی (د) و یا غلط بودن (غ) عبارات زیر، در کدام گزینه مشخص شده است؟
- رسیدهای کاغذی در واقع نخستین شکل پول بود و پشتوانه آنها، همان طلا و نقره‌ای بود که نزد صرافان و بازرگانان نگهداری می‌شد.
 - پولی که شما در دست دارید و روی آن نوشته شده است ۱۰ هزار تومان، به این معنی است که این برگه به خودی خود ۱۰ هزار تومان می‌ارزد و به شما این امکان را نمی‌دهد تا با آن معادل ۱۰ هزار تومان کالا یا خدمات دریافت کنید.
 - امروزه پشتوانه پول‌های فلزی، کاغذی، تحریری و الکترونیکی که در دست افراد یا در حساب آنهاست، قدرت اقتصادی کشور است.
 - در معاملاتی که با چک انجام می‌شود، پول نقد بین افراد رد و بدل نمی‌شود، بلکه بانک موجودی حسابی را کاهش و موجودی حساب دیگری را افزایش می‌دهد.

(۱) غ، د، د (۲) د، غ، غ (۳) غ، د، د، غ (۴) د، غ، د، د

۱۵۳- با توجه به موارد «الف» و «ب» کدام گزینه صحیح است؟

الف) کشوری فرضی با رکود اقتصادی مواجه شده است؛ در این صورت چه پیامدی در این کشور رخ می‌دهد و چه نوع بیکاری‌ای رایج می‌شود؟

ب) در این کشور با ۹۵,۰۰۰,۰۰۰ نفر جمعیت، ۳۰ درصد جمعیت زیر ۱۵ سال سن دارند و ۲۱,۲۸۰,۰۰۰ نفر در جست‌وجوی کارند، اما برای خود کاری پیدا نمی‌کنند. اگر جمعیت غیرفعال $\frac{1}{5}$ جمعیت افراد بالای ۱۵ سال را تشکیل دهند، نرخ بیکاری در این کشور چند درصد است؟

- (۱) الف) در این دوره تولید کاهش یافته و نیروها بیکار می‌شوند. - بیکاری دوره‌ای / ب) ۴۰٪
 (۲) الف) در این شرایط افراد شغل خود را رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر به جست‌وجو می‌پردازند. - بیکاری اصطلاحی / ب) ۴۰٪
 (۳) الف) در این دوره به علت کاهش سطح تولیدات، شرکت نیرویی استخدام نمی‌کند و یا نیروهای خود را بیکار می‌کند. - بیکاری دوره‌ای / ب) ۴۵٪
 (۴) الف) در چنین شرایطی عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به وجود می‌آید. - بیکاری ساختاری / ب) ۴۵٪

۱۵۴- نرخ تورم در سه کشور A، B و C با هم برابر است. با توجه به جدول زیر، هزینه سبد بازار در کشور A در سال جدید و هزینه سبد بازار در کشور B در سال قبل به ترتیب چه قدر است؟

نام کشور	هزینه سبد بازار در سال قبل	هزینه سبد بازار در سال جدید
A	۱۶,۹۰۰	؟
B	؟	۲۹,۹۰۰
C	۲۸,۶۰۰	۳۷,۱۸۰

(۱) ۱۳۰۰۰ - ۲۳۰۰۰ (۲) ۲۱۹۷۰ - ۳۸۸۷۰ (۳) ۲۱۹۷۰ - ۲۳۰۰۰ (۴) ۱۳۰۰۰ - ۳۸۸۷۰

محل انجام محاسبات

۱۵۵- موارد کدام گزینه به ترتیب، تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

- (الف) یکی از راه‌های افزایش سرمایه در شرکت‌ها است.
 (ب) توزیع سود احتمالی در تعاونی‌ها در پایان دوره، است.
 (ج) مسئولیت محدود برای سهام‌داران از ایجاد شرکت‌های سهامی است.
 (د) فردی ۶۰ میلیون تومان سرمایه خود را به خرید سهام یک شرکت فرضی اختصاص داده است. اگر قیمت اسمی و بازاری هر ورق سهم به ترتیب ۱۲۰۰ و ۱۶۰۰ تومان باشد، در این صورت تعداد سهام و کل سود دریافتی فرد به ترتیب برابر با و است.
 (ه) بیمه روشی است برای انتقال، که در آن:، نگرانی ناشی از احتمال وقوع یک زیان بزرگ را با پرداخت حق بیمه معامله می‌کند.
 (۱) (الف) وام‌های بانکی / (ب) یکسان و بدون در نظر گرفتن سرمایه هر عضو / (ج) معایب / (د) ۴۵ هزار عدد - ۲۵ میلیون تومان / (ه) سود - بیمه‌گر
 (۲) (الف) افزایش سرمایه سهام‌داران / (ب) به نسبت سرمایه هر عضو / (ج) معایب / (د) ۵۰ هزار عدد - ۲۰ میلیون تومان / (ه) خطرپذیری - بیمه‌گذار
 (۳) (الف) افزایش سهام‌داران / (ب) به نسبت سرمایه هر عضو / (ج) مزایای / (د) ۵۰ هزار عدد - ۲۰ میلیون تومان / (ه) خطرپذیری - بیمه‌گذار
 (۴) (الف) توسعه تجهیزات و امکانات / (ب) یکسان و بدون در نظر گرفتن سرمایه هر عضو / (ج) مزایای / (د) ۴۵ هزار عدد - ۲۵ میلیون تومان / (ه) سود - بیمه‌گر

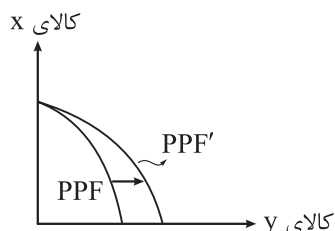
۱۵۶- کدام گزینه متضمن پاسخ درست پرسش‌های زیر در خصوص دوره حکومت قاجار است؟

- (الف) تلاش حاکمان در دوره قاجار صرف چه چیزی می‌شد؟
 (ب) کدام گزینه به فعالیت‌هایی که در دوره قاجار صدمات جدی بر ساختار اقتصادی ایران وارد کرد، اشاره دارد؟
 (۱) (الف) تعدی بر موقوفات و مالکیت‌های خصوصی و عمومی - واگذاری منابع نفتی و معدنی به بیگانگان - غارت مایحتاج مردم / (ب) وجود سیاست‌های رکودی، نبود برنامه‌ریزی و قانون‌گذاری اقتصادی، اعطای امتیازها به شرکت‌ها و کشورهای استعماری، تأسیس بانک‌های روسی و انگلیسی و سیل ورود کالاهای خارجی
 (۲) (الف) تحکیم پایه‌های حکومت خود - غارت دسترنج مردم جهت افزایش خزانه - اعطای امتیازات به خادمان خود - تأمین هزینه‌های گزاف دربار، سفرهای خارجی و تجملات / (ب) وجود سیاست‌های رکودی، نبود برنامه‌ریزی و قانون‌گذاری اقتصادی، اعطای امتیازها به شرکت‌ها و کشورهای استعماری، تأسیس بانک‌های روسی و انگلیسی و سیل ورود کالاهای خارجی
 (۳) (الف) تعدی بر موقوفات و مالکیت‌های خصوصی و عمومی - واگذاری منابع نفتی و معدنی به بیگانگان - غارت مایحتاج مردم / (ب) تأسیس شرکت اسلامی، بی‌توجهی به قرارداد رژی و تنباکو، سیاست‌های انبساطی فراوان، تحریم کالاهای داخلی - سیل فروش منابع طبیعی به بیگانه
 (۴) (الف) تحکیم پایه‌های حکومت خود - غارت دسترنج مردم - اعطای امتیازات به خادمان خود - تأمین هزینه‌های گزاف دربار، سفرهای خارجی و تجملات / (ب) تأسیس شرکت اسلامی، بی‌توجهی به قرارداد رژی و تنباکو، سیاست‌های انبساطی فراوان، تحریم کالاهای داخلی - سیل فروش منابع طبیعی به بیگانه

- ۱۵۷- در کدام گزینه ترتیب موارد زیر برای بودجه‌بندی ماهانه به درستی ذکر شده است؟
- (الف) مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهیانه با یکدیگر مقایسه کنید.
 (ب) از هر منبعی که درآمدی به دست می‌آورد، آن درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.
 (ج) هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید.
 (د) اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد.
- (۱) الف - ج - د - ب (۲) ج - د - ب - الف (۳) ب - ج - الف - د (۴) ب - الف - ج - د

- ۱۵۸- کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟
- (الف) فردی ماهانه ۱۰ میلیون تومان درآمد دارد و هر ماه حدود ۶ میلیون تومان از آن را صرف هزینه مخارج زندگی کرده و بقیه را در حساب خود پس‌انداز می‌کند. اگر این فرد در پایان سال خمسی، از پس‌انداز خود یک گوشی به ارزش ۱۲ میلیون تومان خریداری کند، آن‌گاه این فرد چه مقدار باید خمس بپردازد؟
 (ب) عبارت «سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف» به مرحله چندم خرید مقایسه‌ای اشاره دارد؟
 (ج) کدام مورد به مزیت خرید مقایسه‌ای اشاره ندارد؟
 (۱) الف) ۲/۷ میلیون تومان / ب) مرحله چهارم (ارزیابی) / ج) پس‌انداز حاصل از خرید مقایسه‌ای (به‌ویژه برای کالاهایی با قیمت پایین)، کم‌تر از هزینه‌های زمان، بنزین یا سایر هزینه‌های دیگر برای کسب اطلاعات است.
 (۲) الف) ۶/۹ میلیون تومان / ب) مرحله سوم (تعیین معیارها) / ج) با خرید مقایسه‌ای درباره گزینه‌هایی از آن کالا که قبلاً از آن‌ها مطلع نبودید، آگاه می‌شوید.
 (۳) الف) ۶/۹ میلیون تومان / ب) مرحله چهارم (ارزیابی) / ج) با خرید مقایسه‌ای، ویژگی‌ها یا ارزش بیشتری را با همان مقدار پول دریافت می‌کنید.
 (۴) الف) ۲/۷ میلیون تومان / ب) مرحله سوم (تعیین معیارها) / ج) ممکن است خرید مقایسه‌ای هزینه‌بر باشد.

- ۱۵۹- کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟
- (الف) کدام گزینه تفسیر درستی از نمودار مقابل است؟
 (ب) کدام گزینه به موردی اشاره دارد که در محاسبه GDP لحاظ نمی‌شود؟
 (ج) در گزارش توسعه انسانی، ایران در چه رتبه‌ای و در چه سطحی از توسعه قرار دارد؟
 (۱) الف) کشور فرضی با افزایش منابع و رشد اقتصادی مواجه شده است.
 (ب) خانم خانه‌داری در منزل گل‌سر و محصولات تزئینی درست می‌کند و با قیمتی پایین‌تر به مغازه‌دارن محله‌شان می‌فروشد. / ج) ۶۳، توسعه یافته
 (۲) الف) میزان تولید از کالای X افزایش یافته است و کشور در حالت کارا قرار دارد. / ب) ارزش حاصل از خرید مبلمان دست دوم برای ویلای شمال فردی که به تازگی ویلا خریده است. / ج) ۶۵، توسعه انسانی بسیار بالا
 (۳) الف) در کشور فرضی فناوری تولید کالای Y افزایش یافته است و کالای Y بیشتری تولید شده است. / ب) شخصی بدون پرداخت تعرفه‌های گمرکی از مرز زمینی کالا وارد می‌کند. / ج) ۶۵، توسعه یافته
 (۴) الف) ضمن رسیدن کشور به کارایی لازم، منابع از تولید کالای X تماماً به تولید کالای Y اختصاص یافته است. / ب) شخصی در کشوری خارجی سالانه یک تن زعفران کاشت می‌کند و آن را می‌فروشد. / ج) ۶۳، نیمه توسعه یافته

۱۶۰- با توجه به اطلاعات وضعیت توزیع درآمد برای ۴ کشور فرضی «الف»، «ب»، «ج» و «د» در جدول زیر، پاسخ صحیح سؤالات زیر در کدام گزینه آمده است؟

کشور	سهام دهک اول	سهام دهک چهارم	سهام دهک هفتم	سهام دهک دهم
الف	۳	۴/۵	۱۰/۳	۳۰
ب	۲	۵	۴ برابر دهک اول	۲ برابر سهم دهک هفتم
ج	۴	نصف سهم دهک هفتم	۱۲	۴ برابر سهم دهک چهارم
د	$\frac{1}{4}$ سهم دهک هفتم	۷/۵	۱۶	۲۰

الف) توزیع درآمد در کدام جامعه نامناسب تر است؟

ب) کدام گروه کمترین درصد از درآمد ملی را دارند؟

۱) الف) کشور «د» / ب) دهک اول در کشور «ب»

۲) الف) کشور «الف» / ب) دهک اول در کشور «ج»

۳) الف) کشور «د» / ب) دهک اول در کشور «الف»

۴) الف) کشور «الف» / ب) دهک اول در کشور «ب»

دوستان عزیز خیلی سبز، سلام؛

فایل پاسخنامه این آزمون را که شامل درسنامه، نکات کنکوری، پاسخ تشریحی و ... است، ساعت ۱۴ امروز از صفحه شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

همچنین شما می‌توانید همین امشب کارنامه اولیه آزمونتان را در صفحه شخصی خود مشاهده بفرمایید.

برای دسترسی به صفحه شخصی خود وارد سایت آزمون خیلی سبز به آدرس: azmoon.kheilisabz.com شوید و کدی را که توسط مدرسه و یا نمایندگی‌های آزمون‌های خیلی سبز به شما داده شده، در محل مشخص شده در سایت ثبت بفرمایید.

ویژه
کنکوری‌های
۱۴۰۳

دفترچه
پاسخ
آزمون سیزدهم
حضور

۱۴۰۳/۰۱/۱۶

علوم انسانی

سال تحصیلی
۱۴۰۲ - ۱۴۰۳

آزمون آزمایشی خیلی سبز

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	محمد بهرامی - امیر زرندوز - علی شهرابی - محسن فراهانی - محمد یگانه
زبان و ادبیات فارسی	کوروش بقائی راوری - عصمت بقائی راوری - نواب رحیمی پور - زهرا صادقی - ابوالفضل قاضی - مهدی کرانی - یعقوب کیانی
جامعه‌شناسی	محمدابراهیم مازنی
روان‌شناسی	سجاد یازوکیان - مهدی جاهدی - خدیجه جنت علیپور - فرزانه حاجی - سیمین زاهدی
زبان عربی	ولی برجی - کیارش پورمهدی - بهروز حیدرکی - آریا ذوقی - کاظم غلامی - خالد مشیر پناهی - آیدین مصطفی‌زاده
تاریخ	خدیجه جنت‌علیپور - علیرضا کاهیدوند - الناز گنجکار
جغرافیا	علیرضا کاهیدوند
فلسفه و منطق	علی‌اکبر آخوندی - سعید رحیمیان - محمدجواد سدهی - مجید قدرتی پور
اقتصاد	سعید بهروزی‌فر - سارا شریفی - پریناز گلپاگانی

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	مؤلف پاسخ‌نامه	کارشناسان علمی - محتوایی	ویراستاران به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهرابی	علی شهرابی	علی شهرابی	مرتضی محمدی‌نژاد	امیرحسین ابومحبوب - زهرا جالینوسی - شقایق راهبریان
زبان و ادبیات فارسی	کوروش بقائی راوری	کوروش بقائی راوری	کوروش بقائی راوری	سعید همایونفر - جمال طباطبائی‌نژاد	فرزانه حاجی - زهرا سید قاسم
جامعه‌شناسی	حبیبه صالح‌نژاد	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	فروغ نجمی تیموریان	علی سلوکی - کوثر شاه‌حسینی
روان‌شناسی	سیمین زاهدی	سیمین زاهدی	سیمین زاهدی	محسن پیرحسینلو - مهدی جاهدی	فرزانه حاجی
زبان عربی	کاظم غلامی	کاظم غلامی	ریحانه زینالی	جمال‌الدین هنرور - محمدنوید راست‌خدیو - حسام حاج‌مؤمن	مختار حسامی - سمانه ریحانی
تاریخ	علیرضا کاهیدوند	علیرضا کاهیدوند	علیرضا کاهیدوند	بهروز یحیی	نادیا فیلی - بهروز یحیی
جغرافیا	علیرضا کاهیدوند	علیرضا کاهیدوند	علیرضا کاهیدوند	بهروز یحیی	نادیا فیلی - بهروز یحیی
فلسفه و منطق	محمدجواد سدهی	علی‌اکبر آخوندی	علی‌اکبر آخوندی	علی آقاجانپور	محمدحسین بادامه - علی سلوکی
اقتصاد	سارا شریفی	سارا شریفی	سارا شریفی	مهدی ضیایی	سعید بهروزی‌فر - زهره قموشی - شاهین محمدی

سرپرست محتوایی: فاطمه آقاجانپور

مشاور محتوایی: محمدابراهیم مازنی

Azmoon.kheilisabz.com

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی و آمار دهم: صفحه ۱ تا ۱۱۷، ریاضی و آمار یازدهم: صفحه ۱ تا ۷۰

تست و پاسخ ۱

اگر مجموع و حاصل ضرب ریشه‌های معادله $5x^2 - 7x - 12 = 0$ ، ریشه‌های معادله $25x^2 + mx + n = 0$ باشند، مقدار $m - n$ کدام است؟

۱۰۹ (۴)

۱۰۷ (۳)

۱۰۵ (۲)

۱۰۳ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه ۱۰۰۰ (۱) جمع، ضرب و اختلاف ریشه‌های معادله $ax^2 + bx + c = 0$ (با شرط $\Delta > 0$)

	مجموع $(x_1 + x_2)$	ضرب $(x_1 x_2)$	اختلاف $(x_1 - x_2)$
فرمول کلی	$S = \frac{-b}{a}$	$P = \frac{c}{a}$	$M = \frac{\sqrt{\Delta}}{ a }$
مثال برای $2x^2 - 7x + 1 = 0$	$S = \frac{7}{2}$	$P = \frac{1}{2}$	$M = \frac{\sqrt{49 - 8}}{ 2 } = \frac{\sqrt{41}}{2}$

(۲) معادله درجه دومی که ریشه‌هایش x_1 و x_2 باشند، به شکل $a(x - x_1)(x - x_2) = 0$ نوشته می‌شود.

یک عدد حقیقی

(۳) اگر در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ ، رابطه $a + c = b$ بین ضرایب برقرار باشد، ریشه‌های معادله ۱ و $-\frac{c}{a}$ هستند.

پاسخ تشریحی گام اول: مجموع و حاصل ضرب ریشه‌های معادله $5x^2 - 7x - 12 = 0$ را با توجه به مورد (۱) درس نامه حساب می‌کنیم:

$$\begin{cases} \text{جمع: } S = x_1 + x_2 = \frac{-b}{a} = \frac{7}{5} \\ \text{ضرب: } P = x_1 x_2 = \frac{c}{a} = \frac{-12}{5} \end{cases}$$

گام دوم: باید معادله‌ای بنویسیم که ریشه‌هایش $\alpha = \frac{7}{5}$ و $\beta = \frac{-12}{5}$ باشند. فرم کلی این معادله به صورت $a(x - \alpha)(x - \beta) = 0$ است. با

$$a \left(x - \frac{7}{5} \right) \left(x + \frac{12}{5} \right) = 0 \Rightarrow a \left(x^2 + \left(-\frac{7}{5} + \frac{12}{5} \right) x + \left(-\frac{7}{5} \times \frac{12}{5} \right) \right) = 0 \Rightarrow a \left(x^2 + x - \frac{84}{25} \right) = 0$$

جمله مشترک

با توجه به معادله $25x^2 + mx + n = 0$ ، باید a را ۲۵ بگیریم؛ پس:

$$a \left(x^2 + x - \frac{84}{25} \right) = 0 \xrightarrow{a=25} 25 \left(x^2 + x - \frac{84}{25} \right) = 0 \Rightarrow 25x^2 + 25x - 84 = 0$$

m n

$$m - n = 25 - (-84) = 109$$

گام سوم: پس:

تست و پاسخ ۲

اگر دو ماشین A و B با هم کار کنند، کاری را در ۱۸ ساعت انجام می‌دهند، حالا با فرض این که سرعت ماشین A دو برابر ماشین B است، چند ماشین از نوع B اضافه کنیم تا این ماشین‌ها با هم کار کنند و این کار در ۹ ساعت انجام شود؟

۶ (۴)

۵ (۳)

۴ (۲)

۳ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره با توجه به کنکور ۱۴۰۲، مسائل معادله گویا اهمیت زیادی پیدا کردند. ایده این سوال از سوال ۹ کنکور ۱۴۰۲ خارج گرفته

شده است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۴

شیب تابع خطی f عددی منفی است. اگر دامنه آن $-5 < x < 13$ و بردش $-8 < y < 4$ باشد، مقدار $f(2)$ کدام است؟

(۱) $-\frac{1}{3}$ (۲) $-\frac{2}{3}$ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) $\frac{2}{3}$

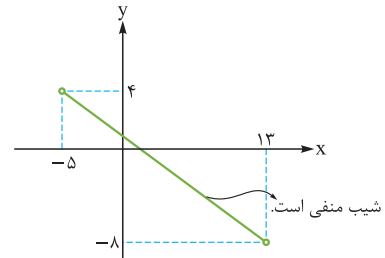
(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

گام اول: چون شیب خط منفی است، پس ابتدای دامنه با انتهای برد و انتهای دامنه با ابتدای برد نظیر می‌شوند:

$$\begin{cases} \text{دامنه: } -5 < x < 13 \\ \text{برد: } -8 < y < 4 \end{cases} \xrightarrow{\text{دو نقطه از خط}} \begin{matrix} A(-5, 4) \\ B(13, -8) \end{matrix}$$

گام دوم: شیب خط گذرنده از نقاط A و B را حساب می‌کنیم:

$$m_{AB} = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{-8 - 4}{13 - (-5)} = \frac{-12}{18} = -\frac{2}{3}$$

معادله خط به صورت $y = -\frac{2}{3}x + h$ را در آن جای‌گذاری می‌کنیم تا h به دست آید:

$$4 = -\frac{2}{3}(-5) + h \Rightarrow 4 = \frac{10}{3} + h \Rightarrow 4 - \frac{10}{3} = h \Rightarrow h = \frac{2}{3}$$

معادله تابع به شکل $f(x) = -\frac{2}{3}x + \frac{2}{3}$ است.

گام سوم: جای x ، ۲ قرار می‌دهیم:

$$f(2) = -\frac{2}{3}(2) + \frac{2}{3} = -\frac{4}{3} + \frac{2}{3} = -\frac{2}{3}$$

تست و پاسخ ۵

محورهای تقارن دو سهمی $y = -x^2 + bx + a$ و $y = ax^2 - 4ax - 4$ هر دو در نواحی اول و چهارم است و از هم به فاصله ۴ واحد هستند.

اگر رأس‌های دو سهمی روی یک خط افقی باشند، a کدام است؟

(۱) -8 (۲) 8 (۳) -6 (۴) 6

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

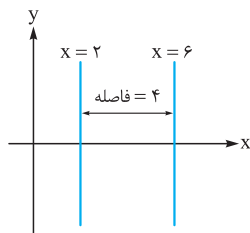
گام اول: معادله محور تقارن هر دو سهمی را به دست می‌آوریم:

$$y_1 = \underbrace{a}_A x^2 - \underbrace{4a}_B x - \underbrace{4}_C \xrightarrow{\text{محور تقارن}} x = \frac{-B}{2A} = \frac{-(-4a)}{2a} = 2$$

$$y_2 = \underbrace{-1}_A x^2 + \underbrace{b}_B x + \underbrace{a}_C \xrightarrow{\text{محور تقارن}} x = \frac{-B}{2A} = \frac{-b}{2(-1)} = \frac{b}{2}$$

گام دوم: هر دو خط در ناحیه اول و چهارم و به فاصله ۴ واحد از هم هستند؛ پس محور تقارن دومی باید

$x = 6$ باشد. (اگر $x = -2$ را در نظر بگیریم وارد ناحیه دوم و سوم شدیم.)

پس $\frac{b}{2}$ باید ۶ باشد:

$$\frac{b}{2} = 6 \Rightarrow b = 12$$

گام سوم: چون رأس دو سهمی روی یک خط افقی قرار دارد؛ پس y_S هر دو سهمی یکسان است. برای به دست آوردن y_S باید x_S را در

$$y_1 = ax^2 - 4ax - 4 \xrightarrow{x_S=2} y_S = a(2)^2 - 4a(2) - 4 = 4a - 8a - 4 = -4a - 4$$

معادله جای‌گذاری کنیم:

$$y_2 = -x^2 + 12x + a \xrightarrow{x_S=6} y_S = -36 + 72 + a = a + 36$$

$$-4a - 4 = a + 36 \Rightarrow -5a = 40 \Rightarrow a = -8$$

گام چهارم: y_S دو سهمی را برابر قرار می‌دهیم:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۶

در داده‌های ۱۸، ۲۵، ۱۲، ۲۰، ۱۶، ۳۲، ۲۲، ۱۴، ۳۶ و ۲۵، داده‌هایی که اختلافشان با میانگین بیشتر از ۴ واحد است را حذف می‌کنیم. واریانس داده‌های باقی‌مانده کدام است؟

$$7/8 (4)$$

$$7/6 (3)$$

$$7/4 (2)$$

$$7/2 (1)$$

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۳ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●● معیارهای گرایش به مرکز و پراکندگی

اسم معیار	نماد	فرمول به فارسی	فرمول به ریاضی
میانگین	\bar{x}	مجموع / تعداد = میانگین	$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$
میانگین موزون	\bar{x}_w	مجموع حاصل ضرب هر داده در فراوانی‌اش / مجموع فراوانی‌ها = میانگین موزون	$\bar{x}_w = \frac{f_1 x_1 + f_2 x_2 + \dots + f_n x_n}{f_1 + f_2 + \dots + f_n}$
میان	Q_2	تعداد داده‌ها فرد باشد ← داده وسطی	داده $\frac{n+1}{2}$ ام
		تعداد داده‌ها زوج باشد ← میانگین دو داده وسطی	میانگین داده $\frac{n}{2}$ ام و $(\frac{n}{2} + 1)$ ام
چارک اول	Q_1	میانۀ نیمۀ اول داده‌ها	نیمۀ اول: ۲, ۳, ۵, ۸, ۱۰, ۱۴, ۱۹, ۲۵, ۳۰ مثال: $Q_1 = 4$
		میانۀ نیمۀ دوم داده‌ها	نیمۀ دوم: ۱۴, ۱۹, ۲۵, ۳۰ مثال: $Q_3 = 22$
مُد		داده‌ای که بیشترین فراوانی (تکرار) را دارد.	مثال: ۴ و ۱۰ → مُد
دامنۀ تغییرات	R	اختلاف بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین داده	$R = \max - \min$
واریانس	σ^2	مجموع مربعات اختلاف داده‌ها از میانگین / تعداد = واریانس	$\sigma^2 = \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}$
انحراف معیار	σ	واریانس = $\sqrt{\text{واریانس}}$ = انحراف معیار	$\sigma = \sqrt{\frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}}$
دامنۀ میان چارکی	IQR	چارک اول - چارک سوم = دامنۀ میان چارکی	$IQR = Q_3 - Q_1$

آزمون سیزدهم حضوری

دوازدهم انسانی

پاسخ تشریحی

گام اول: میانگین ۱۰ داده را حساب می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{\text{مجموع}}{\text{تعداد}} = \frac{25 + 25 + 36 + 14 + 18 + 12 + 22 + 32 + 16 + 20}{10} = \frac{220}{10} = 22$$

گام دوم: ۴ واحد قبل و بعد از میانگین را حساب می‌کنیم:

$$\begin{cases} \bar{x} - 4 = 22 - 4 = 18 \\ \bar{x} + 4 = 22 + 4 = 26 \end{cases}$$

$$18, 20, 22, 25, 25$$

گام سوم: اعدادی که در محدوده ۱۸ تا ۲۶ هستند را نگه می‌داریم:

$$\bar{x} = \frac{18 + 20 + 22 + 25 + 25}{5} = \frac{110}{5} = 22$$

گام چهارم: میانگین‌شان را حساب می‌کنیم:

$$\sigma^2 = \frac{(18-22)^2 + (20-22)^2 + (22-22)^2 + (25-22)^2 + (25-22)^2}{5}$$

گام پنجم: واریانس‌شان برابر است با:

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{(-4)^2 + (-2)^2 + 0^2 + 3^2 + 3^2}{5} = \frac{16 + 4 + 0 + 9 + 9}{5} = \frac{38}{5} = 7/6$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۷

تابع $f(x) = 2x + 3$ با دامنه $\{5, 6, 7, \dots, 23\}$ مفروض است. در برد تابع f ، حاصل $\frac{Q_1 + Q_2 + Q_3 + R}{IQR}$ کدام است؟

۶ / ۴۵ (۴) ۶ / ۳۵ (۳) ۶ / ۲۵ (۲) ۶ / ۱۵ (۱)

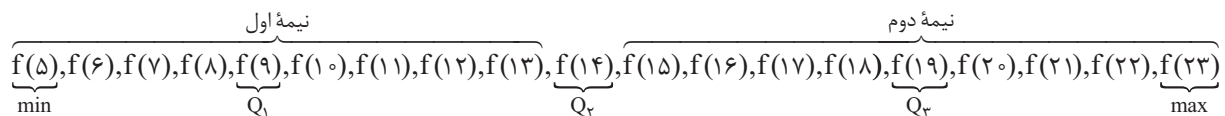
(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۳ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۴

تعداد اول - آخری = تعداد

گام اول: تعداد اعداد از ۵ تا ۲۳ برابر است با:

۱۹ عدد به شکل زیر هستند. چارکها را مشخص می‌کنیم:

گام دوم: مقادیر چارکها، دامنه میان چارکی و دامنه تغییرات را حساب می‌کنیم:

$$\left. \begin{array}{l} \min = f(5) = 2(5) + 3 = 13 \\ \max = f(23) = 2(23) + 3 = 49 \end{array} \right\} \Rightarrow R = \max - \min = 49 - 13 = 36$$

$$Q_1 = f(9) = 2(9) + 3 = 21$$

$$Q_2 = f(14) = 2(14) + 3 = 31$$

$$Q_3 = f(19) = 2(19) + 3 = 41$$

$$IQR = Q_3 - Q_1 = 41 - 21 = 20$$

$$\frac{Q_1 + Q_2 + Q_3 + R}{IQR} = \frac{21 + 31 + 41 + 36}{20} = \frac{129}{20} = 6 \frac{9}{20}$$

گام سوم: حاصل عبارت خواسته شده برابر است با:

تست و پاسخ ۸

ریشه‌های معادله $x^2 - 59x + 450 = 0$ برابر با میانگین و واریانس یک جامعه آماری نرمال است. چند درصد داده‌ها در محدوده ۴۷ تا ۵۹ هستند؟ ($\bar{x} > \sigma^2$)

۸۴ (۴) ۸۲ (۳) ۳۸ (۲) ۶۸ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۳ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه •• توزیع داده‌ها در منحنی نرمال

اگر تعداد داده‌ها زیاد باشد، توزیع داده‌ها از منحنی نرمال تبعیت می‌کند.		توزیع داده‌ها
$2\sigma = 20 \rightarrow \sigma = 10$	۹۶ درصد بسته‌ها در محدوده اعلام شده‌اند.	بسته‌بندی مواد غذایی
	عدد سمت چپ: \bar{X}	
	عدد سمت راست: 2σ	

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

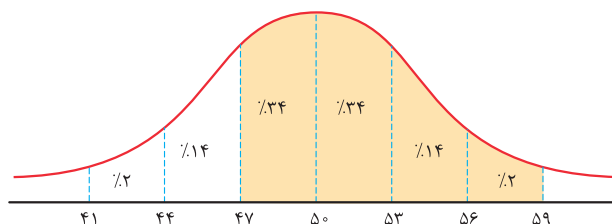
پاسخ تشریحی

گام اول: معادله را حل می کنیم:

$$x^2 - 59x + 450 = 0 \xrightarrow{\text{جمله مشترک}} (x-9)(x-50) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=9 \\ x=50 \end{cases}$$

جمع ضرب

پس میانگین $\bar{x} = 50$ و واریانس $\sigma^2 = 9$ است؛ در نتیجه انحراف معیار $\sigma = \sqrt{9} = 3$ می شود.
گام دوم: روی منحنی نرمال، توزیع داده‌ها را می نویسیم. از ۵۰ تا ۳ جلو و عقب می رویم:

$$34 + 34 + 14 + 2 = 84$$

گام سوم: مجموع درصد در قسمت‌های رنگ شده برابر است با:

تست و پاسخ ۹

در یک نمودار راداری، زاویه بین دو شعاع متوالی α درجه است. α چند عدد طبیعی دورقمی متمایز می تواند داشته باشد؟

۱۴ (۴)

۱۳ (۳)

۱۲ (۲)

۱۱ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۴ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۳

$$\text{زاویه} = \frac{360^\circ}{\text{تعداد متغیرها}}$$

نکته زاویه بین دو شعاع متوالی در نمودار راداری از رابطه روبه‌رو به دست می آید:

پاسخ تشریحی

$$\alpha = \frac{360^\circ}{n}$$

گام اول: زاویه بین دو شعاع، α درجه و تعداد متغیرها n است؛ پس:

گام دوم: دنبال n هایی هستیم که به ازای آن‌ها، حاصل $\frac{360^\circ}{n}$ عدد طبیعی و دورقمی باشد:

$$n = 4 : \alpha = \frac{360^\circ}{4} = 90^\circ$$

$$n = 5 : \alpha = \frac{360^\circ}{5} = 72^\circ$$

$$n = 6 : \alpha = \frac{360^\circ}{6} = 60^\circ$$

$$n = 8 : \alpha = \frac{360^\circ}{8} = 45^\circ$$

$$n = 9 : \alpha = \frac{360^\circ}{9} = 40^\circ$$

$$n = 10 : \alpha = \frac{360^\circ}{10} = 36^\circ$$

$$n = 12 : \alpha = \frac{360^\circ}{12} = 30^\circ$$

$$n = 15 : \alpha = \frac{360^\circ}{15} = 24^\circ$$

$$n = 18 : \alpha = \frac{360^\circ}{18} = 20^\circ$$

$$n = 20 : \alpha = \frac{360^\circ}{20} = 18^\circ$$

$$n = 24 : \alpha = \frac{360^\circ}{24} = 15^\circ$$

$$n = 30 : \alpha = \frac{360^\circ}{30} = 12^\circ$$

$$n = 36 : \alpha = \frac{360^\circ}{36} = 10^\circ$$

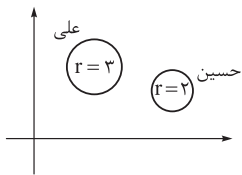
پس برای $\alpha = 13$ مقدار وجود دارد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۱۰

در نمودار حبابی مقابل، اگر متغیر سوم علی و حسین برابر با مقادیر تابع $f(x) = 2x + a$ در $x = 2$ و $x = 7$ باشد، مقدار $f(a)$ کدام است؟

۱۵ (۲)

۱۲ (۱)

۲۱ (۴)

۱۸ (۳)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۴ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

نکته در نمودار حبابی، برای متغیر سوم تناسب زیر را داریم:

$$\frac{A \text{ شعاع سوم}}{B \text{ شعاع سوم}} = \frac{A \text{ مساحت دایره}}{B \text{ مساحت دایره}} = \left(\frac{A \text{ شعاع}}{B \text{ شعاع}}\right)^2$$

پاسخ تشریحی

گام اول: مقادیر تابع $f(x) = 2x + a$ را در $x = 2$ و $x = 7$ حساب می‌کنیم:

$$\begin{cases} \text{حسین: } f(2) = 2(2) + a = a + 4 \\ \text{علی: } f(7) = 2(7) + a = a + 14 \end{cases}$$

پس متغیر سوم علی و حسین به ترتیب $a + 14$ و $a + 4$ است.

$$\frac{\text{متغیر سوم علی}}{\text{متغیر سوم حسین}} = \left(\frac{\text{شعاع علی}}{\text{شعاع حسین}}\right)^2 \Rightarrow \frac{a + 14}{a + 4} = \left(\frac{3}{2}\right)^2$$

گام دوم: تناسب را می‌نویسیم:

$$\Rightarrow \frac{a + 14}{a + 4} = \frac{9}{4} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 4a + 36 = 9a + 56 \Rightarrow 9a - 4a = 56 - 36 \Rightarrow 5a = 20 \Rightarrow a = 4$$

$$f(4) = \underbrace{2(4)}_8 + 4 = 12$$

گام سوم: ضابطه f به شکل $f(x) = 2x + 4$ شد. مقدار $f(a)$ یا همان $f(4)$ را می‌خواهیم:

تست و پاسخ ۱۱

اگر گزاره $(q \Rightarrow p) \Leftrightarrow (r \vee s) \Leftrightarrow \sim q$ نادرست باشد، چه تعداد از گزاره‌های زیر نادرست است؟

$$\text{الف) } \sim p \Leftrightarrow (q \Rightarrow s) \quad \text{ب) } (s \wedge r) \Leftrightarrow (\sim q \vee p) \quad \text{پ) } s \Rightarrow [(p \vee r) \Rightarrow q]$$

سه (۴)

دو (۳)

یک (۲)

صفر (۱)

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۱ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

$$\underbrace{[\sim q \Leftrightarrow (r \vee s)]}_{\text{مقدم}} \Leftrightarrow \underbrace{(q \Rightarrow p)}_{\text{تالی}}$$

خودت حل کنی بهتره به گزاره روبه‌رونگاه کنید:

پاسخ تشریحی گام اول: گزاره شرطی $\square \Rightarrow \bigcirc$ فقط زمانی نادرست است که \bigcirc درست و \square نادرست باشد؛ پس الان که گزاره شرطی

$$\begin{cases} [\sim q \Leftrightarrow (r \vee s)] \equiv T & \text{نقش مربع} \\ (q \Rightarrow p) \equiv F & \text{نقش دایره} \end{cases}$$

$[\sim q \Leftrightarrow (r \vee s)] \Rightarrow (q \Rightarrow p)$ نادرست است، باید:

گام دوم: طبق گام اول، از $(q \Rightarrow p) \equiv F$ نتیجه می‌گیریم $q \equiv T$ و $p \equiv F$ بوده است.

$$\underbrace{[\sim T]_F \Leftrightarrow (r \vee s)}_{\text{مقدم}} \equiv T$$

گام سوم: ارزش q را در $[\sim q \Leftrightarrow (r \vee s)] \equiv T$ جای‌گذاری می‌کنیم:

گزاره دوشروطی $F \Leftrightarrow (r \vee s)$ درست است، پس $r \vee s$ هم باید نادرست باشد؛ در نتیجه r و s هر دو نادرست‌اند.

گام چهارم: با داشتن ارزش هر چهار گزاره $(q$ درست و سه‌تای دیگر نادرست)، ارزش سه گزاره مرکب داده‌شده را به دست می‌آوریم:

$$\text{الف) } \sim p \Leftrightarrow (q \Rightarrow s) \equiv \sim F \Leftrightarrow (T \Rightarrow F) \equiv T \Leftrightarrow F \equiv F$$

$$\text{ب) } (s \wedge r) \Leftrightarrow (\sim q \vee p) \equiv (F \wedge F) \Leftrightarrow (\sim T \vee F) \equiv F \Leftrightarrow F \equiv T$$

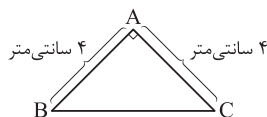
$$\text{پ) } s \Rightarrow [(p \vee r) \Rightarrow q] \equiv F \Rightarrow \underbrace{[هرچی]}_{\text{به انتهای مقدم، درسته}} \equiv T$$

پس ارزش یک گزاره نادرست است.

تست و پاسخ ۱۲

با توجه به شکل، مقدم گزاره شرطی نادرست «اگر p آن گاه $\hat{B} = \hat{C} = 60^\circ$ » کدام است؟

(۱) در مثلث ABC رابطه $AC^2 = AB^2 + BC^2$ برقرار باشد.

(۲) در مثلث ABC زاویه A قائمه و $AB = AC$ باشد.

(۳) در مثلث ABC اضلاع AB و BC با هم برابر باشند.

(۴) در مثلث ABC هر سه ضلع با هم مساوی باشند.

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۱ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

گام اول: مجموع زوایای داخلی یک مثلث 180° است. الان که \hat{B} و \hat{C} هر دو 60° هستند، زاویه A برابر است با:

$$\hat{A} + \hat{B} + \hat{C} = 180^\circ \Rightarrow \hat{A} + 60^\circ + 60^\circ = 180^\circ \Rightarrow \hat{A} = 60^\circ$$

با توجه به شکل، $\hat{A} = 90^\circ$ است؛ پس گزاره $\hat{B} = \hat{C} = 60^\circ$ نادرست است.

گام دوم: گزاره شرطی «اگر p ، آن گاه q » وقتی ارزش نادرست دارد که p درست و q نادرست باشد (p مقدم و q تالی نام دارد)؛ پس مقدم باید درست باشد (تالی هم که نشان دادیم، نادرست است)؛ پس باید دنبال گزاره‌ای با ارزش درست در بین گزینه‌ها باشیم.

گام سوم: همه گزینه‌ها را چک می‌کنیم:

① نادرست است؛ رابطه فیثاغورس در مثلث رسم شده به صورت $BC^2 = AB^2 + AC^2$ است.

② درست است؛ طبق شکل $\hat{A} = 90^\circ$ و دو ضلع AB و AC با هم برابرند.

③ و ④ نادرست هستند؛ چون فقط AB و AC با هم برابرند.

تست و پاسخ ۱۳

کدام نتیجه‌گیری از قیاس استثنایی زیر، صحیح است؟

مقدمه (۱): اگر علی عضو تیم فوتبال مدرسه باشد و بابک از علی بلندتر باشد، آن گاه بابک مهاجم نیست یا علی دروازه‌بان نیست.

مقدمه (۲): علی از بابک کوتاه‌تر و علی عضو تیم فوتبال مدرسه است.

(۱) بابک مهاجم نیست و علی دروازه‌بان نیست.

(۲) این‌طور نیست که «بابک مهاجم نیست یا علی دروازه‌بان است».

(۳) بابک مهاجم است و علی دروازه‌بان است.

(۴) چنین نیست که «علی دروازه‌بان و بابک مهاجم است».

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه: دو استدلال قیاس استثنایی و مغالطه

فرم ریاضی	فرم فارسی	استدلال
$[(p \Rightarrow q) \wedge p] \Rightarrow q$	مقدمه (۱): اگر p ، آن گاه q مقدمه (۲): p نتیجه: q	قیاس استثنایی
$[(p \Rightarrow q) \wedge q] \Rightarrow p$	مقدمه (۱): اگر p ، آن گاه q مقدمه (۲): q نتیجه: p	مغالطه

(۲) طبق قانون دموگان گزاره $p \vee q$ با گزاره $(\sim p \wedge \sim q)$ هم‌ارز است.

خودت حل کنی بهتره وقتی عدد صحیحی داخل براکت با عبارتی جمع یا تفریق شود، می‌توانیم آن عدد صحیح را از براکت بیرون بیاوریم.

درس نامه

$$[u] \in \mathbb{Z}$$

$$k \leq u < k+1$$

$$[u \pm k] = [u] \pm k$$

(۱) حاصل $[u]$ همواره عددی صحیح است:

(۲) اگر $[u] = k$ و $k \in \mathbb{Z}$ ، آن‌گاه:

(۳) اگر $k \in \mathbb{Z}$ ، آن‌گاه:

پاسخ تشریحی

گام اول: باتوجه به این‌که $[x]$ همواره عددی صحیح است، پس سه برابرش یعنی $3[x]$ هم عددی صحیح است: $3[x] \in \mathbb{Z}$ ؛ پس می‌توانیم آن را از داخل براکت بیرون ببریم. (مورد (۳) درس‌نامه):

$$[x + 3[x]] = 20 \Rightarrow [x] + 3[x] = 20$$

میره بیرون

$$4[x] = 20 \Rightarrow [x] = \frac{20}{4} = 5$$

گام دوم: دو عبارت سمت چپ تساوی با هم جمع می‌شوند:

گام سوم: از تساوی $[x] = 5$ نتیجه می‌گیریم:

$$\underbrace{5}_{a} \leq x < \underbrace{5+1}_{b}$$

$$a + b = 5 + 6 = 11$$

پس:

تست و پاسخ ۱۶

توابع $f(x) = |x|$ و $g(x) = \text{sign}(x)$ مفروض‌اند. نمودار تابع $f - g$ و $f \times g$ در چند نقطه متقاطع‌اند؟

۴) صفر

۳) بی‌شمار

۲) ۲

۱) ۱

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۱

$$|x| \cdot \text{sign}(x) = x, \quad x \cdot \text{sign}(x) = |x|$$

نکته

پاسخ تشریحی

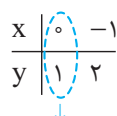
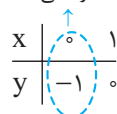
گام اول: ضابطه توابع $f - g$ و $f \times g$ را تشکیل می‌دهیم:

$$\begin{cases} (f - g)(x) = f(x) - g(x) = |x| - \text{sign}(x) \\ (f \times g)(x) = f(x) \times g(x) = |x| \text{sign}(x) = x \end{cases}$$

گام دوم: تابع $f - g$ را سه ضابطه‌ای می‌نویسیم:

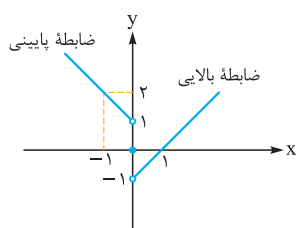
$$\begin{cases} x - 1, & x > 0 \\ 0 - 0, & x = 0 \\ -x - (-1), & x < 0 \end{cases} = \begin{cases} x - 1, & x > 0 \\ 0, & x = 0 \\ -x + 1, & x < 0 \end{cases}$$

توخالی

توخالی

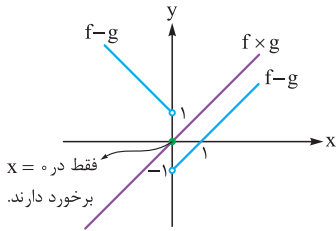
نمودارش را رسم می‌کنیم:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

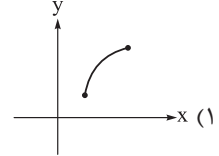
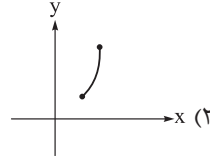
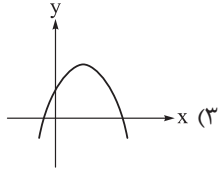
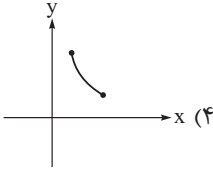
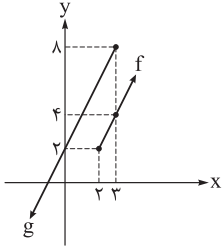

گام سوم: نمودار $(f \times g)(x) = x$ هم رسم می‌کنیم تا ببینیم دو تابع در چند نقطه برخورد دارند:

تست و پاسخ ۱۷

باتوجه به نمودارهای رسم شده، نمودار تابع $f \times g$ کدام است؟

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲
پاسخ تشریحی

$$D_f : x \geq 2, \quad D_g : x \leq 3$$

گام اول: با توجه به شکل، دامنه توابع f و g را می‌نویسیم:

$$D_{f \times g} = D_f \cap D_g = (2 \leq x \leq 3)$$

دامنه تابع $f \times g$ از اشتراک D_f و D_g به دست می‌آید که شامل اعداد بین ۲ و ۳ می‌شود:

گام دوم: هر دو تابع خطی هستند و از هر کدام دو نقطه داریم. ضابطه هر دو را می‌نویسیم:

$$m_{AB} = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{4 - 2}{3 - 2} = 2$$

• f : دو نقطه $A(2, 2)$ و $B(3, 4)$ را داریم:

$$y - y_1 = m(x - x_1) \xrightarrow{\frac{m=2}{(2,2)}} y - 2 = 2(x - 2) \Rightarrow y - 2 = 2x - 4 \Rightarrow y = 2x - 2 \xrightarrow{\text{پس}} f(x) = 2x - 2$$

• g : دو نقطه $C(3, 8)$ و $D(0, 2)$ را داریم:

$$m_{CD} = \frac{y_D - y_C}{x_D - x_C} = \frac{2 - 8}{0 - 3} = \frac{-6}{-3} = 2$$

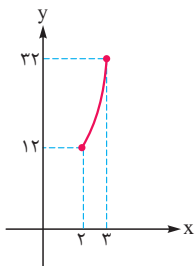
عرض از مبدأ (۲) و شیب (۲) را داریم، پس معادله به شکل $y = 2x + 2$ است؛ در نتیجه $g(x) = 2x + 2$.

گام سوم: ضابطه $f \times g$ را تشکیل می‌دهیم:

$$f(x) \times g(x) = \underbrace{(2x - 2)(2x + 2)}_{\text{مزدوج}} = 4x^2 - 4$$

پس باید سهمی $y = 4x^2 - 4$ با دامنه $2 \leq x \leq 3$ را رسم کنیم.

ضریب x^2 عددی مثبت است، پس دهانه رو به بالا است و با دادن نقطه سر و ته دامنه به نمودار نهایی می‌رسیم:

x	2	3
$y = 4x^2 - 4$	12	32

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۱۸

اعداد ۱۷، ۲۰، ۹۵، ۱۲، ۱۰، ۲۳، ۱۶، ۱۵، ۲۲، ۱۴ و ۲۶، حقوق کارکنان یک شرکت برحسب میلیون تومان هستند. بعد از حذف داده‌های قبل از چارک اول، خط فقر چه تغییری می‌کند؟

- (۱) ۱/۵ میلیون افزایش می‌یابد.
 (۲) ۲ میلیون افزایش می‌یابد.
 (۳) ۳ میلیون افزایش می‌یابد.
 (۴) ثابت می‌ماند.

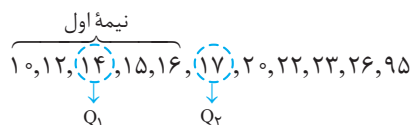
(ریاضی و آمار، ۲ - فصل ۳ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۱

خود حل کنی بهتره حواستان به عدد ۹۵ در بین حقوق‌ها باشد.

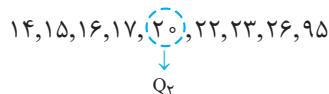
پاسخ تشریحی

گام اول: چون در داده‌هایمان، داده دورافتاده داریم (حقوق ۹۵ میلیون تومان)؛ پس باید خط فقر به کمک میانه حساب شود.
 گام دوم: داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم و میانه را حساب می‌کنیم:

$$\text{خط فقر اولیه} = \frac{Q_2}{2} = \frac{17}{2} = 8.5$$

خط فقر اولیه برابر با نصف میانه است:

گام سوم: داده‌های قبل از $Q_1 = 14$ را حذف و مجدد میانه را حساب می‌کنیم:

$$\text{خط فقر جدید} = \frac{Q_2}{2} = \frac{20}{2} = 10$$

خط فقر جدید برابر با نصف میانه جدید است.

گام چهارم: خط فقر اولیه ۸/۵ و خط فقر جدید ۱۰ شد؛ پس ۱/۵ میلیون تومان افزایش پیدا کرد.

تست و پاسخ ۱۹

در یک کتاب متون انگلیسی، میانگین تعداد کلمات به‌کاررفته در جملات، ۸ کلمه است. اگر این کتاب برای کسی مناسب باشد که پایه دهم را تمام کرده، درصد کلمات دشوار آن چند درصد می‌تواند باشد؟

۲۱ (۴)

۲۰ (۳)

۱۹ (۲)

۱۶ (۱)

(ریاضی و آمار، ۲ - فصل ۳ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ● شاخص پایه آموزش

۱	[(میانگین تعداد کلمات در هر جمله + درصد کلمات دشوار) × ۴ / ۱۰۰] = شاخص پایه آموزش
۲	از رابطه بالا، عدد شاخص پایه آموزش، عددی بین ۱ تا ۱۲ درمی‌آید. این عدد نشان می‌دهد که کتاب برای پایه چند مناسب است.
۳	اگر عدد به‌دست‌آمده عددی اعشاری مثل ۹/۷ شد، می‌گوییم این کتاب برای پایه ۹ام (جزء صحیح ۹/۷) مناسب است.
۴	از این فرمول برای کتاب‌های با متون انگلیسی استفاده می‌شود.
۵	کلمات دشوار یعنی کلمات دوهجایی بدون در نظر گرفتن اسامی و کلمات آسان.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

پاسخ تشریحی

گام اول: با اطلاعات سؤال، شاخص پایه آموزش را حساب می‌کنیم:

$$[0/4 \times (x + 8)] = [0/4 \times (\underbrace{\text{درصد کلمات دشوار}}_x + \underbrace{\text{میانگین تعداد کلمات در هر جمله}}_8)] = \text{شاخص پایه آموزش}$$

گام دوم: چون کتاب برای پایه دهم مناسب است، پس عدد به دست آمده از فرمول شاخص پایه آموزش باید در محدوده $11 < \text{شاخص} \leq 10$ باشد:

$$10 \leq \frac{4}{10} \times (x + 8) < 11 \xrightarrow{\times \frac{10}{4}} \frac{100}{4} \leq x + 8 < \frac{110}{4} \Rightarrow 25 \leq x + 8 < 27.5 \xrightarrow{-8} 17 \leq x < 19.5$$

در بین گزینه‌ها فقط یک عدد در محدوده $17 \leq x < 19.5$ بالا داریم: ۱۹ درصد.

تست و پاسخ ۲۰

در جامعه‌ای با نرخ بیکاری ۶ درصد، اگر جمعیت شاغل ۵۷۸۱ نفر باشد، اختلاف جمعیت شاغل و بیکار چند نفر است؟

۵۳۹۲ (۴)

۵۴۹۲ (۳)

۵۳۱۲ (۲)

۵۴۱۲ (۱)

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۳ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه (۱) جمعیت بیکار + جمعیت شاغل = جمعیت فعال (فقط برای افراد ۱۶ ساله و بیشتر)

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت بیکار} + \text{جمعیت شاغل}} \quad (۲)$$

پاسخ تشریحی

گام اول: جمعیت بیکار را B می‌گیریم. جمعیت شاغل هم ۵۷۸۱ نفر و نرخ بیکاری ۰/۰۶ است؛ پس:

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت بیکار} + \text{جمعیت شاغل}} \Rightarrow 0/06 = \frac{B}{5781 + B} \Rightarrow \frac{6}{100} = \frac{B}{5781 + B}$$

$$\xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 100 \cdot B = 34686 + 6B \Rightarrow 94B = 34686 \Rightarrow B = \frac{34686}{94} = 369$$

$$\text{شاغل} - \text{بیکار} = 5781 - 369 = 5412$$

گام دوم: اختلاف جمعیت شاغل و بیکار برابر است با:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

علوم و فنون ادبی دهم: صفحه‌های ۱۰ تا ۱۰۷، علوم و فنون ادبی یازدهم: صفحه‌های ۱۰ تا ۱۰۸

تست و پاسخ ۲۱

کدام عبارت از لحاظ تاریخ ادبیات درست است؟

- (۱) نخستین منطقه رواج فارسی دری، شمال و شمال شرقی ایران بود.
- (۲) «دری» زبان درباری سامانیان، زبان محاوره و مکاتبه مقامات دولتی بود.
- (۳) زبان فارسی باستان حدود ۲۳۰ سال رواج داشت؛ زبان فارسی میانه ۱۰۰۰ سال و زبان فارسی نو تا کنون بیش از ۱۳۰۰ سال رواج داشته است.
- (۴) شعر حکمی و تعلیمی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم به وجود آمد؛ ولی در دوره غزنویان به پختگی رسید.

(۴ و ۳ و فنون ادبی دهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

فارسی میانه		فارسی باستان	پارتی	پهلوی (میانه)	فارسی نو (دری)
(۱) از حدود ۳۰۰ سال قبل از میلاد تا حدود سال ۷۰۰ میلادی به مدت ۱۰۰۰ سال رواج داشت. (۲) به دو گروه پارتی و پهلوی تقسیم می‌شود:		(۱) زبان فارسی باستان در دوره هخامنشی (از ۵۵۹ قبل از میلاد تا ۳۳۰ قبل از میلاد) به مدت ۲۳۰ سال رواج داشته است. (۲) فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی از آثار برجای مانده فارسی باستان است که به خط میخی نوشته شده است.	(۱) زبان پارتی در دوره اشکانیان و تا اوایل دوره ساسانی رایج بود. (۲) زبان پارتی در شمال و شمال شرقی ایران متداول بود.	(۱) زبان پهلوی، زبان رسمی دوره ساسانی بود. (۲) از آن‌جا که این زبان، اساساً به ناحیه پارس تعلق داشته است و در مرحله‌ای میان فارسی باستان و فارسی نو (دری) قرار دارد، آن را «فارسی میانه» نامیده‌اند. (۳) آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زرتشتی است. حتی رساله‌های کوچکی که معمولاً آن‌ها را در زمره آثار غیردینی به شمار می‌آورند، مانند «یادگار زریران» نیز رنگ دینی دارند. (۴) آثار ادبی منشور و منظوم این زبان از میان رفته است؛ ولی ترجمه عربی و فارسی بعضی از آن‌ها مانند «کلیله و دمنه» و «هزار و یک شب» در دست است که آن‌ها هم دچار تغییرات فراوان شده‌اند. (۵) آثار ادبی پهلوی به سبب اهمیتی که سنت شفاهی در ایران پیش از اسلام داشته، غالباً به کتابت درنیامده بود. (۶) اشعار کمی به زبان پهلوی در دست است و آنچه باقی مانده، دچار تحریف‌هایی شده است. (۷) بعضی قطعات، بازمانده اشعار تعلیمی و اخلاقی‌اند. این قطعات شعری در میان اندرزننامه‌های منشور جای دارند؛ مانند منظومه «درخت آسوریک» و «یادگار زریران» که هر دو اصل پارتی دارند.	(۱) پس از ورود اسلام به ایران، زبان فارسی تحول تازه‌ای را پشت سر گذاشت و با بهره‌گیری از الفبای خط عربی به مرحله جدیدی گام نهاد که به آن «فارسی نو» یا «فارسی دری» گفته می‌شود. (۲) ادبیات فارسی دری هم‌زمان با دولت طاهریان پدید آمد. (۳) فارسی دری زبان درباری ساسانیان، زبان محاوره و مکاتبه مقامات دولتی بود. (۴) «دری» نخستین صورت فارسی دری، موجودیت خود را به سرسختی حفظ کرده، به تدریج غنی گشت و زبان عمومی سراسر ایران شد. (۵) نخستین منطقه رواج فارسی دری، مشرق و شمال شرقی ایران بود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

نکته «فارسی میانه» به دو مفهوم در تاریخ ادبیات به کار رفته است؛ یکی در مفهوم زبان‌های ایرانی میانه، شامل زبان‌های «پارتی» و «پهلوی» و دیگر در مفهوم «زبان پهلوی».

پاسخ تشریحی زبان فارسی باستان از سال ۵۵۹ قبل از میلاد (۵۵۹-) تا سال ۳۰ قبل از میلاد (۳۳۰-) به مدت ۲۳۰ سال رواج داشته است. زبان فارسی میانه از سال ۳۰۰ قبل از میلاد (۳۰۰-) تا سال ۷۰۰ میلادی (۷۰۰+) به مدت ۱۰۰۰ سال رواج داشته است و زبان فارسی نو (دری) مدتی پس از ورود اسلام به ایران تا به امروز، یعنی بیش از ۱۳۰۰ سال رواج داشته است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) نخستین منطقه رواج فارسی دری مشرق و شمال شرقی ایران بود.
- ۲) فارسی دری زبان درباری ساسانیان، زبان محاوره و مکاتبات مقامات دولتی بود.
- ۴) شعر حکمی و تعلیمی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم به وجود آمد؛ ولی در دوره سلجوقیان به پختگی رسید.

تست و پاسخ ۲۲

- با توجه به ویژگی‌های قلمروهای سه‌گانه شعر در سبک خراسانی، کدام موارد نادرست است؟
- الف) استفاده از آرایه‌های ادبی، در حد اعتدال است و در توصیف پدیده‌ها بیشتر از تشبیه عقلی بهره گرفته می‌شود.
- ب) قالب عمده شعر در این دوره، قصیده است و قالب غزل نیز در اواخر این دوره رشد می‌یابد.
- ج) زبان شعر ساده و کاربرد لغات عربی کم است.
- د) معشوق عمدتاً زمینی است و بیشتر روح حماسی و عرفانی بر ادبیات این دوره حاکم است.
- ه) روح شادی و نشاط در شعر غلبه دارد و شعر واقع‌گراست و توصیفات عمدتاً طبیعی، ساده، محسوس و عینی است.
- ۱ - ج - ه ۲ - د - ه ۳ - ب - الف ۴ - الف - د

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

ویژگی‌های شعر سبک خراسانی

ویژگی‌های فکری	ویژگی‌های ادبی	ویژگی‌های زبانی
۱) روح شادی و نشاط و خوش‌باشی، در شعر غلبه دارد.	۱) قالب عمده شعر این دوره، قصیده است. قالب‌های مستط، ترجیع‌بند و مثنوی نیز به تدریج در این دوره شکل می‌گیرد و قالب غزل نیز در اواخر این دوره، رشد می‌یابد.	۱) سادگی زبان شعر ۲) کم بودن لغات عربی - به جز اصطلاحات دینی و علمی - و لغات بیگانه، در مقایسه با دوره‌های بعد ۳) تفاوت تلفظ برخی از کلمات در مقایسه با زبان امروز؛ مثلاً: یک - هزار / یک - هزار ۴) کهنه و مهجور بودن بخشی از لغات در مقایسه با دوره‌های بعد؛ مانند: گبر - جوشن ۵) استفاده از دو نشانه برای یک متمم، مانند: «زدش بر زمین بر به کردار شیر».
۲) شعر واقع‌گراست و توصیفات عمدتاً طبیعی، ساده، محسوس و عینی است.	۲) استفاده از آرایه‌های ادبی، طبیعی و در حد اعتدال است.	
۳) معشوق، عمدتاً زمینی است.	۳) قافیه و ردیف، بسیار ساده است.	
۴) بیشتر روح حماسه بر ادبیات این دوره حاکم است.	۴) در توصیف پدیده‌ها بیشتر از تشبیه حسی بهره گرفته می‌شود.	
۵) اشعار پندآموز و اندرزگونه این دوره، ساده است و جنبه عملی و دستوری دارد.		
۶) مضمون عمده اشعار این سبک، حماسه، مدح و اندرز و ... است.		
۷) فکر و کلام ساده است؛ یعنی هنوز با پیچیدگی‌های عرفانی، حکمی و اندیشه‌های فلسفی درنیامیخته است.		

پاسخ تشریحی شکل صحیح موارد نادرست:

- الف) استفاده از آرایه‌های ادبی، در حد اعتدال است و در توصیف پدیده‌ها بیشتر از تشبیه حسی بهره گرفته می‌شود.
- د) معشوق عمدتاً زمینی است و بیشتر روح حماسه بر ادبیات این دوره حاکم است.

تست و پاسخ ۳۳

در کدام گزینه به ترتیب، «ویژگی نثر دوره سامانی» و «نثر قرون پنجم و ششم» آمده است؟

- (۱) اطناب - وجود لغات کم کاربرد فارسی
- (۲) بهره‌گیری کمتر از لغات عربی - ایجاز و اختصار در لفظ و معنا و کوتاهی جملات
- (۳) آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان - تمثیل به آیات، احادیث و اشعار
- (۴) افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی - حذف افعال به قرینه

پاسخ: گزینه ۴

(علوم و فنون ادبی دهم - درس‌های ۷ و ۱۰)

درس نامه

ویژگی‌های عمده نثر در قرون ۵ و ۶ هجری	ویژگی‌های نثر دوره غزنوی و سلجوقی	ویژگی‌های نثر دوره سامانی
(۱) استفاده از آرایه‌های ادبی، مانند: موازنه، سجع، مراعات نظیر، تشبیه و ... (۲) حذف افعال به قرینه (۳) کاربرد لغات مهجور عربی، ترکی و مغولی و اصطلاحات علمی و فنی (۴) رواج نثر داستانی، تمثیلی و عرفانی (۵) آوردن مترادف‌ها و توصیفات فراوان (۶) کاربرد آیات، احادیث و اشعار در متن (۷) استفاده از ترکیبات دشوار	(۱) اطناب (جمله‌ها معمولاً طولانی هستند). (۲) تمثیل و استشهاد به آیات، احادیث و اشعار (۳) حذف افعال به قرینه (۴) افزایش کاربرد لغات عربی (نسبت به دوره قبل)	(۱) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا (۲) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی (۳) کوتاهی جملات (۴) وجود لغات کم کاربرد فارسی در مقایسه با دوره‌های بعد (۵) بهره‌گیری کم‌تر از لغات عربی (۶) افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی

پاسخ تشریحی با توجه به درس‌نامه، ملاحظه می‌کنید که «افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر عربی» از ویژگی‌های نثر دوره سامانی و «حذف افعال به قرینه» از ویژگی‌های نثر قرون پنجم و ششم (و نیز نثر دوره غزنوی و سلجوقی) است.

تست و پاسخ ۳۴

از دیدگاه تاریخ ادبیات، همه موارد کاملاً درست است؛ به جز:

- (۱) تا حدود نیمه دوم قرن پنجم و آغاز قرن ششم، شعر پارسی هم‌چنان تحت تأثیر سبک دوره سامانی و غزنوی بود.
- (۲) موضوع قابل توجه در شعر نیمه دوم قرن ششم، علاقه‌مندی شاعران به سرودن غزل‌های لطیف و زیباست و باعث شد که در قرن هفتم، شاعران بزرگی در غزل ظهور کنند.
- (۳) در نیمه دوم قرن ششم در همان حال که شاعران خراسان و سیستان، سرگرم رونق‌بخشی سبک تازه بودند، در شمال غرب ایران دسته‌ای از شاعران مانند سنایی و انوری ظهور کردند و سبک شعر فارسی را از آن‌چه در دیگر نواحی ایران یا پیش از آنان رایج بود، متمایز ساختند.
- (۴) در نیمه دوم قرن ششم در عراق عجم، شاعران و نویسندگان مشهوری مانند جمال‌الدین عبدالزاق اصفهانی در تجدید سبک بسیار تأثیرگذار بودند.

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۰)

پاسخ تشریحی در نیمه دوم قرن ششم در همان حال که شاعران خراسان و سیستان، سرگرم رونق‌بخشی سبک تازه بودند، در شمال غرب ایران دسته‌ای از شاعران ظهور کردند که کار آنان در ادب فارسی، تازگی داشت. این دسته که شاعران معروف آذربایجان (**خاقانی، نظامی و ...**) بودند سبک شعر فارسی را از آن‌چه در دیگر نواحی ایران یا پیش از آنان رایج بود، متمایز ساختند.

نکته موضوع قابل توجه در شعر نیمه دوم قرن ششم، علاقه‌مندی شاعران به سرودن غزل‌های لطیف و زیباست. انوری و هم‌سبکان او در آوردن مضامین دقیق در غزل بسیار کوشیدند. تحوّل‌ی که سنایی و انوری در غزل ایجاد کردند. باعث شد که در قرن هفتم، شاعران بزرگی در غزل ظهور کنند و این نوع از شعر فارسی را به اوج برسانند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۲۵

هریک از آثار زیر به ترتیب نمونه چه نوع نثری هستند؟

«شرفنامه بدلیسی - احسن التواریخ - محبوب القلوب - مجالس المؤمنین»

- (۱) مصنوع - ساده - بینابین - مصنوع
(۲) ساده - بینابین - ساده - ساده
(۳) بینابین - ساده - ساده - بینابین
(۴) ساده - بینابین - مصنوع - ساده

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۱۰)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی کتاب «شرفنامه بدلیسی» نثری ساده دارد (رد ۱) و (۳). نثر «احسن التواریخ» بینابین است و «محبوب القلوب» به نثری مصنوع نوشته شده است (رد ۲) و «مجالس المؤمنین» به نثر ساده است.

نکته برخی از کتابها با وجود آن که خود نثری ساده دارند، اما نویسنده، «مقدمه کتاب» را به نثر مصنوع نگاشته است؛ مانند «شرفنامه بدلیسی». نثر این کتابها ساده به شمار می آید و نباید آنها را مصنوع یا بینابین در نظر گرفت.

تکنیک با مواردی که از درستی آن اطمینان دارید، «رد گزینه» را آغاز کنید و خود را به پاسخ درست برسانید.

دام تستی اگر در صورت سؤال نام کتابی که مقدمه مصنوع و نثر ساده دارد آمده باشد، باید نثر آن را ساده به شمار آوریم؛ اما دقت کنید که ممکن است در صورت سؤال واژه «مقدمه» هم پیش از اسم کتاب آمده باشد؛ در این صورت صحبت از نثر «مقدمه» است، نه خود کتاب؛ مثلاً: «مقدمه شرفنامه بدلیسی» به چه نثری است؟ نثر مصنوع.

تست و پاسخ ۲۶

پدیدآورندگان «تحفة الاحرار، صد پند، لمعات، مجالس سبعه» به ترتیب خالق کدام آثارند؟

- (۱) تذکرة الاولیا، موش و گربه، عشاق نامه، مکاتیب
(۲) بهارستان، اخلاق الاشراف، جمشید و خورشید، دیوان شمس
(۳) نفحات الانس، رساله دلگشا، عشاق نامه، فیه ما فیه
(۴) ظفرنامه شامی، اخلاق الاشراف، جمشید و خورشید، مثنوی معنوی

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی «تحفة الاحرار» از جامی است؛ اما «تذکرة الاولیا» از عطار نیشابوری (رد ۱). «ظفرنامه شامی» از نظام الدین شامی است (رد ۴). «صد پند» از عبید زاکانی است و در همه گزینهها به دیگر آثار او اشاره شده است. «لمعات» اثری عرفانی از فخرالدین عراقی است که اثر دیگر او «عشاق نامه» است و «جمشید و خورشید» سروده سلمان ساوجی است (رد ۲). مجالس سبعه، مکاتیب، دیوان شمس، فیه ما فیه و مثنوی معنوی نیز از مولانا است.

تکنیک همان طور که دیدید «روش رد گزینه» به صورتی که در پاسخ این سؤال آمد، مناسب ترین و مطمئن ترین راه برای رسیدن به پاسخ درست است. ابتدا مشخص کنید که هر یک از آثار ذکر شده در صورت سؤال از کیست؛ سپس با مواردی که از درستی آنها مطمئن ترید رد گزینه کنید.

تست و پاسخ ۲۷

کدام مورد از ویژگیهای فکری شعر در سبک عراقی نیست؟

- (۱) در شعر این دوره مقام معشوق اندک اندک متعالی می گردد تا آنجا که گاه با معبود یکی می شود.
(۲) شعر در این دوره از دربار خارج شد و قصیده از رونق افتاد و غزل عارفانه و عاشقانه رواج یافت.
(۳) در شعر این دوره پرهیز از زهد ریایی، توجه به صفا و پالایش درون و برتری عشق بر عقل دیده می شود.
(۴) برخی اندیشهها مانند بی اعتباری دنیا، اعتقاد به قضا و قدر و ... در این دوره در شعر رواج بیشتری می یابد.

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

مشاوره این تیپ از سؤال‌های سبک‌شناسی به دو شکل در کنکور رایج است:

۱) هر چهار گزینه مربوط به یک دوره (مثلاً دوره عراقی یا هندی) است، اما یکی از گزینه‌ها جزء قلمرو مورد نظر سؤال (زبانی-فکری-ادبی) نیست؛ مانند همین تست.

۲) هر چهار گزینه مربوط به یک قلمرو (زبانی-فکری-ادبی) است؛ اما گزینه پاسخ مربوط به دوره مورد نظر سؤال نیست. البته در هر دو حالت باید به فعل منفی یا مثبت در صورت سؤال (است / نیست) دقت کرد.

پاسخ تشریحی با توجه به اشاره این گزینه به قالب‌های شعری، این مورد جزء ویژگی‌های ادبی سبک عراقی است؛ نه ویژگی‌های فکری.

تکنیک در این گونه از سؤالات سبک‌شناسی به ویژگی‌های سه‌گانه در حوزه قلمروهای زبانی، ادبی و فکری دقت داشته باشید تا به پاسخ برسید؛ مثلاً هر آن‌چه مربوط به لغات و دستور زبان است در «ویژگی‌های زبانی»؛ آرایه‌ها و قالب‌های شعری و نیز قافیه و ردیف در «ویژگی‌های ادبی» و نکات مربوط به مفاهیم و اندیشه‌های محوری متن در «ویژگی‌های فکری» طرح می‌شوند.

تست و پاسخ ۲۸

از دیدگاه تاریخ ادبیات همه موارد زیر کاملاً درست است؛ به جز

- ۱) در اوایل قرن هفتم بزرگانی چون «نجم‌الدین رازی» و «عطار نیشابوری» در یورش ویرانگر مغول کشته شدند.
- ۲) شعر قرن هفتم نرم و دلنشین و برخوردار از معانی عمیق آسمانی شد و اکثر شاعران این دوره از حاکمان روی برتافتند.
- ۳) جامی در کتاب «نفحات الانس» خود به شیوه «تذکره‌الاولیای عطار» به بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان پرداخت.
- ۴) فخرالدین عراقی در هر فصل از مثنوی «عشاق‌نامه» به یکی از مباحث عرفانی پرداخته و سخن را با تمثیل و حکایت به پایان رسانده است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره سعی کنید نام افراد و آثار را با رمزگذاری به خاطر بسپارید؛ مثلاً رازی یعنی اهل ری، که هنگام حمله مغول از ری، گریخت؛ پس «رازی» کشته نشده است.

پاسخ تشریحی در اوایل قرن هفتم و با یورش مغولان، بزرگانی چون «نجم‌الدین کبری» و «عطار نیشابوری» کشته شدند. سایر موارد درست ذکر شده‌اند.

دام‌تستی در تاریخ ادبیات، نام‌های مشابه، حتماً ما را به اشتباه خواهند انداخت؛ مثل «نجم‌الدین کبری» که نباید او را با «نجم‌الدین رازی» اشتباه گرفت.

تست و پاسخ ۲۹

در ابیات زیر به ترتیب چند ادات تشبیه و وجه‌شبهه دیده می‌شود؟

- ای که در خوبی به مه مانی چه کم گردد ز تو
- خواهم سر خود گوی صفت باخت ولیکن
- گر شود در غم تو چهره عاشق کاهی
- لاف مزین سعدیا شعر تو خود سحر گیر
- گر بری نزدیک خود روزی به مهمانی مرا
- شرط است در این سر که به چوگان تو باشد
- باز گلگون کند از خون دل خویشتنش
- سحر نخواهد خرید غمزه جادوی دوست

۴) سه - دو

۳) چهار - دو

۲) سه - سه

۱) دو - چهار

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۳

خود حل کنی بهتره در این مدل سؤال که تو کنکور هم کم نیست، بهتره با ادات تشبیه سؤال رو بررسی کنی و حواست به ادات تشبیه در تشبیهات درون‌واژه‌ای یا فعل‌هایی که ادات تشبیه می‌شن، باشه.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

بررسی تشبیه در ابیات:

بیت اول: تو (مشتبه) / مه (مشتبه به) / خوبی (وجه شبهه) / مانی (ادات تشبیه)

بیت دوم: سر (مشتبه) / گوی (مشتبه به) / باختن (وجه شبهه) / صفت (ادات تشبیه)

بیت سوم: در مصراع اول: چهره عاشق (مشتبه) / کاه (مشتبه به) / ادات و وجه شبهه محذوف؛ در مصراع دوم: چهره عاشق (مشتبه) / گل (مشتبه به) /

گون (ادات تشبیه) / وجه شبهه محذوف (سرخ)

بیت چهارم: شعر (مشتبه) / سحر (مشتبه به) / گیر در معنای بیندار (ادات تشبیه) / وجه شبهه محذوف (فسونگری)

تست و پاسخ ۳۰

در کدام گزینه، همه آرایه‌های «تشبیه، تشخیص، استعاره مصرّحه و جناس» دیده می‌شود؟

۱) در کام صدف تلخ کند آب گهر را	حرفی که از آن لعل شکر بار برآید
۲) چشم دارم ز لب لعل تو من ای ساقی	که براتم به لب چشمه کوثر نکنی
۳) به صحرای هوس تا کی دلا سر در هوا گردی	نمی‌بینی رهی، ترسم که گم گردی چو واگردی
۴) برو واعظ که جز پیغام عشقش	مرا وعظ تو چون باد است در گوش

(علوم ۳ و فنون ادبی دهم - درس ۱۲ / علوم ۳ و فنون ادبی یازدهم - درس‌های ۳ و ۹)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی در ۱) «لعل» استعاره از «لب» است. «کام صدف» اضافه استعاری است و صدف به خاطر داشتن کام، تشخیص دارد. میان

«آب» و «آن» جناس ناقص اختلافی وجود دارد و «حرفی که از دهان یار برمی‌آید»، به‌طور پنهان به «گهر» تشبیه شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در ۲) «لب لعل» اضافه تشبیهی است و میان «لب» اول و دوم جناس تام وجود دارد؛ اما تشخیص و استعاره مصرّحه در این بیت دیده نمی‌شود.

در ۳) «صحرای هوس» اضافه تشبیهی است و مخاطب قرار دادن «دل» ایجاد تشخیص می‌کند. میان معنای «گردی» در مصراع اول (می‌چرخ) و

«گردی» در مصراع دوم، جناس تام وجود دارد؛ اما این بیت، فاقد استعاره مصرّحه است.

در ۴) مصراع دوم، حاوی تشبیه است (وعظ تو به باد مانند شده) و میان «وعظ» و «واعظ» با اغماض جناس ناقص افزایشی برقرار است؛ اما در

این بیت، تشخیص و استعاره مصرّحه دیده نمی‌شود.

نکته گفتیم «وعظ» و «واعظ» با اغماض یعنی با چشم‌پوشی می‌توانند جناس داشته باشند، چون اختلاف این دو کلمه در دو مورد است:

یکی مصوّت «ا» و دیگری مصوّت «_»؛ ببینید:

/ و / _ / ع / ظ

/ و / ا / ع / _ / ظ

تست و پاسخ ۳۱

در کدام بیت، تعداد تشبیهات بیشتری به کار رفته است؟

۱) دوشم به شمع روی چو ماهت نیاز بود	جانم چو شمع از آتش دل در گداز بود
۲) عارض گلرنگ او بین وز شقایق دم مزین	سنبل سیراب او گیر و ز ریحان درگذر
۳) تا گل روی تو در باغ لطافت بشکفت	پرده صبر من از دامن گل چاک‌تر است
۴) چون کبوتر بگرفتیم به دام سر زلف	دیده بردوختی از خلق جهان چون بازم

(علوم ۳ و فنون ادبی یازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۳

تکنیک برای پاسخ‌دادن به سؤالات تشبیه، همه انواع تشبیه (گسترده، فشرده، درون‌واژه‌ای، نهفته و تفضیل) را باید در نظر داشته باشیم.

درس نامه ●● تشبیه: تشبیه یعنی چیزی را در ذهن و خیال خود، مانند چیز دیگری دیدن و دانستن؛ مثلاً شاعر در مصراع زیر، «روی باغ» را همچون «روی عاشقان»، «زرد» دیده است:

«همچو روی عاشقان بینم به زردی روی باغ»

● ارکان (پایه‌های) تشبیه: در هر تشبیه، چهار رکن (پایه) در ظاهر یا در معنی وجود دارد:

(۱) مشبّه، چیزی است که به چیز دیگری تشبیه می‌شود، مانند «روی باغ» در مصراع بالا.

(۲) مشبّه‌به: چیزی است که چیز دیگری به آن، تشبیه می‌شود؛ مانند «روی عاشقان» در مصراع بالا.

(۳) وجه‌شبهه: ویژگی یا ویژگی‌های مشترکی است که از نظر گوینده، میان مشبّه و مشبّه‌به وجود دارد؛ مانند «زردی» در مصراع بالا.

(۴) ادات تشبیه: واژه‌ای است که با آن، رابطه تشبیه برقرار می‌شود و معنی «مثل و مانند» می‌دهد؛ مانند «همچو» در مصراع بالا. برخی از ادوات تشبیه عبارت‌اند از: چو، چون، همچو، همچون، مانند، همانند، به سان، بر سان، به کردار، مثل، شبیه، گویی، پنداری، فعل «ماندن» و ... به تشبیهاتی که دست کم سه رکن تشبیه در آن‌ها آمده باشد، «تشبیه گسترده» می‌گویند؛ مانند:

چون زلف توام جانا در عین پریشانی / چون باد سحرگام در بی سر و سامانی

لبت تا در لطافت لاله سیراب را ماند / دلم در بی‌قراری چشمه سیماب را ماند

به قد گویی سرو است در میان قبا / به روی گویی ماه است بر نهاده کلاه

دو چشمش به سان دو نرگس به باغ / مژه تیرگی برده از پَر زاع

حداقل ارکان لازم برای وجود تشبیه، دو رکن «مشبّه» و «مشبّه‌به» است. به تشبیهاتی که در آن‌ها تنها دو رکن مشبّه و مشبّه‌به آمده باشد «تشبیه فشرده» می‌گویند. تشبیه فشرده بر دو گونه است:

الف) تشبیه فشرده اسنادی:

هرگاه تشبیه در قالب یک جمله اسنادی (مشبّه + مشبّه‌به + فعل اسنادی) قرار بگیرد، به آن تشبیه فشرده اسنادی می‌گویند؛ مانند تشبیهات مشخص شده در بیت زیر:

زلف او دام است و خالش دانه آن دام و من / از برای دانه‌های افتادهم در دام دوست

زلف او دام است: زلف یار به دام تشبیه شده است.

خالش دانه آن دام [است]: خال یار به دانه تشبیه شده است.

چند نمونه دیگر:

عشق دُر دانه است و من غوّاص و دریا میکده / سر فروبردم در آن جا تا کجا سر برکنم

ای زلف تو کمندی، ابروی تو کمانی / وی قامت تو سروی، وی روی تو بهاری

به شمع و ماه حاجت نیست بزم عاشقانت را / تو شمع مجلس افروزی، تو ماه مجلس آرایی

ب) تشبیه فشرده اضافی (اضافه تشبیهی):

هرگاه تشبیه در قالب یک ترکیب اضافی (اسم + + اسم) آمده باشد، به آن تشبیه فشرده اضافی یا اضافه تشبیهی می‌گویند؛ مانند تشبیهات مشخص شده در عبارت زیر:

درختان را به خلعت نوروزی قبا سبز ورق در بر گرفته و اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده.

قبا سبز ورق، ورق (برگ)های درخت، به قبا (پیراهن) سبزی تشبیه شده که بر تن درختان پوشانده شده است.

اطفال شاخ: شاخ (شاخه)های کوچک درختان به اطفال (کودکان) تشبیه شده است.

کلاه شکوفه: شکوفه‌های درختان به کلاه‌هایی تشبیه شده که بر سر شاخه‌ها نهاده شده است.

چند نمونه دیگر:

رشته صبرم به مقراض غمت بیریده شد / هم چنان در آتش عشق تو سوزانم چو شمع

از دام زلف و دانه خال تو در جهان / یک مرغ دل نماند نگشته شکار حُسن

هر دم کمند زلفت صیدی دگر بگیرد / پیکان غمزه در دل ز ابروی چون کمانت

تیر مژگان و کمان ابرویش / عاشقان را عید قربان می کند

توجه علاوه بر تشبیهات شناخته شده، لازم است سه نوع تشبیه دیگر را نیز بشناسیم:

(۱) تشبیه درون واژه ای: نوعی تشبیه است که مشبّه و مشبّه به آن، در یک واژه مرکب می آیند؛ مانند واژه های مرکب زیر:

کمان ابرو: کسی که ابروانی چون کمان دارد / ماهرو: کسی که رویی چون ماه دارد.

سرو قامت: کسی که قامتی چون سرو دارد. / دریادل: کسی که دلی چون دریا دارد.

نکته گاهی مجموعه مشبّه به و ادات تشبیه، در یک واژه می آید که به آن نیز باید توجه کرد؛ نمونه:

مهوش: مانند ماه / آفتاب آسا: مانند آفتاب / صدف وار: مانند صدف

چند نمونه دیگر:

عدو با جان حافظ آن نکردی / که تیر چشم آن ابرو کمان کرد

ای گوی زنج، زلف چو چوگان داری / ابروی کمان و تیر مژگان داری

خورشیدوشی، ماه رخ، زهره جبینی / یاقوت لبی، سنگ دلی، تنگ دهانی

سروبالای کمان ابرو اگر تیر زند / عاشق آن است که بر دیده نهد پیکان را

دائم که بگذرد ز سر جرم من که او / گرچه پریوش است ولیکن فرشته خوست

(۲) تشبیه نهفته (پنهان): گاهی با ساختارهای شناخته شده تشبیه، روبرو نیستیم، اما منظور شاعر تشبیه بوده است و ما می توانیم «مشبّه»

و «مشبّه به» را بیابیم:

اکنون نه مرا کشتی از آن ابرو و مژگان / دیری است که من کشته آن تیر و کمانم

در این بیت، به طور نهفته «ابرو» به «کمان» و «مژگان» به «تیر» تشبیه شده است.

(۳) تشبیه تفضیل (مرّجّ): نوعی تشبیه نهفته است که شاعر با مقایسه «مشبّه» و «مشبّه به»، مشبّه را برتر از مشبّه به می داند. در چنین

تشبیهاتی معمولاً شاعر معشوق و اعضای او را با پدیده های طبیعت مقایسه می کند و از آن ها برتر می داند. در بیت زیر:

رخ برافروز که فارغ کنی از برگ گلم / قد برافراز که از سرو کنی آزادم

«رخ یار» به «برگ گل» و «قد او» به «سرو» تشبیه شده و از آن ها برتر دانسته شده است.

پاسخ تشریحی برای پاسخ گویی به این سؤال، انواع تشبیه را در هر بیت، بررسی می کنیم:

در بیت (۱) «شمع رو»، تشبیه فشرده اضافی، «روی چو ماهت»، تشبیه گسترده و «جانم چو شمع در گداز بود» نیز تشبیه گسترده است. (۳ تشبیه)

توجه در ترکیب اضافی «آتش دل» تشبیه وجود ندارد، بلکه «آتش» استعاره از شوق و عشق است.

در بیت (۲) در ترکیب «عارض گلرنگ»، عارض (رخسار) یار به گل تشبیه شده، هم چنین در دو تشبیه نهفته تفضیلی «عارض گلرنگ یار»، به

«شقایق» و «سنبل سیراب» (زلف تر و تازه) او به «ریحان» مانند شده است. (۳ تشبیه)

در بیت (۳) ترکیب های اضافی «گل روی»، «باغ لطافت» و «پرده صبر»، تشبیه فشرده اضافی هستند و در جمله «پرده صبر من از دامن گل

چاک تر است»، تشبیه تفضیلی (چاک تر بودن پرده صبر از دامن گل) وجود دارد. (۴ تشبیه)

در بیت (۴) جمله «چون کیوتر بگرفتم ...» تشبیه گسترده، ترکیب اضافی «دام سر زلف»، تشبیه فشرده اضافی و در جمله «دیده بردوختی از

خلق جهان چون بازم» نیز تشبیه گسترده وجود دارد. (۳ تشبیه)

تست و پاسخ ۳۲

کدام بیت، فاقد آرایه «مجاز» است؟

- (۱) چه جورها که کشیدند بلبان از دی
 - (۲) نظر از تو برنگیرم همه عمر تا بمیرم
 - (۳) چه نیکو روی و بدعهدی که شهری
 - (۴) می نماید عکس می در رنگ روی مهوش
- به سوی آن که دگر نوبهار بازآید
که تو در دلم نشستی و سر مقام داری
غمت خوردند و کس را غم نخوردی
همچو برگ ارغوان بر صفحه نسرين غریب

پاسخ: گزینه ۴

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۶)

درس نامه ●● مجاز: در لغت، متضاد حقیقت است و در اصطلاح ادبی آن است که واژه‌ای را در غیر معنای حقیقی آن به کار ببریم؛ مثلاً

در بیت زیر، شاعر واژه «آهن» را در معنی «ماشین» به کار برده است:

به جاده فرصت رسیدن بده / وقتی که سوار آهن و غروری

رابطه میان «آهن» و «ماشین» در بیت بالا «جنسیت» است؛ یعنی آهن، جنس ماشین است.

نکته بین واژه‌ای که به کار می‌بریم و معنایی که از آن در نظر داریم، باید رابطه‌ای وجود داشته باشد که آن دو را به یکدیگر پیوند دهد این رابطه و پیوند را در اصطلاح، «علاقه» می‌گویند.

توجه شناخت رابطه مجاز با معنی آن، در فهم و تشخیص بهتر مجاز، به ما کمک می‌کند؛ اما تعیین نوع دقیق آن، برای شما ضروری نیست. مهم‌ترین روابط که در مجاز وجود دارد، عبارت‌اند از:

(۱) رابطه جزئیته:

جزئی از چیزی را به جای تمام آن چیز، به کار می‌برند؛ مثلاً در زبان عادی می‌گویند: «می‌خواهم برای خودم، سقفی بسازم.» و منظور از سقف، خانه است؛ سقف، جزئی از خانه است یا در زبان شعر گفته‌اند:

پیش دیوار آن چه گویی، هوش‌دار / تا نباشد در پس دیوار، گوش

که منظور از «گوش»، آدمی است که سخن را گوش می‌دهد و گوش، جزئی از آدم است.

گاهی واژه «فردا» را با رابطه جزئیته به جای «آینده» یا «روز قیامت» به کار می‌برند:

فردا که سر ز خاک برآرم اگر تو را / بینم، فراغتم بود از روز رستخیز

(۲) رابطه کلیه:

تمام چیزی را به جای جزئی از آن به کار می‌برند؛ در بیت زیر «سر» مجاز از «موهای سر» است:

سپید شد چو درخت شکوفه‌دار، سرم / وز این درخت، همان میوه غم است برم

(۳) رابطه محلّیه:

جا و محل چیزی را به جای خود آن، به کار می‌برند؛ مثلاً در بیت زیر، «عالم» مجاز از مردم عالم است:

دل عالمی بسوزی، چون عذار برفروزی / تو از این چه سود داری که نمی‌کنی مدارا

رابطه محلّیه را می‌توان گسترده‌ترین نوع مجاز دانست، زیرا علاوه بر گفتن مکان و اراده کسانی که در آن مکان جای دارند، بر کاربردهای مجازی زیر نیز دلالت دارد:

۳-۱) کاربرد ظرف به جای آن چه در ظرف است؛ مثلاً:

چو آشامیدم آن پیمانه را پاک / ز مستی اندر افتادم بر خاک (پیمانه، مجاز از شراب است.)

۳-۲) کاربرد «سر» یا «دل» به جای «قصد» و «اندیشه»:

هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای / من در میان جمع و دلم جای دیگر است

(دل: مجاز از فکر و اندیشه است.)

سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی / چه خیال‌ها گذر کرد و گذر نکرد خوابی

(سر: مجاز از قصد و اندیشه است.)

(۴) رابطه آلیه (ابزاری):

ابزار کاری را به جای آن، به کار می‌برند؛ مثلاً کسی می‌گوید:

قلم دهخدا را خیلی دوست دارم. («قلم» مجاز از سبک نویسندگی است.)

(۵) رابطه جنسیت:

جنس چیزی را به جای آن به کار می‌برند؛ مثلاً در بیت زیر، شاعر «پولاد» را به جای «شمشیر» به کار برده است:

در آن باران تیر و برق پولاد / میان شام رستاخیز می‌گشت

(۶) رابطه سببیه:

سبب چیزی، جانشین خود آن چیز می‌شود؛ مثلاً در عبارت زیر «نفس» که سبب سخن گفتن است، جانشین «سخن» شده است:

دیدم که نفسم با او در نمی‌گیرد و آتشم در هیزم تر اثر نمی‌کند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

(۷) رابطه لازمیه (همراهی):

چیزی به دلیل همراهی با چیزی، به جای آن به کار می‌رود؛ مثلاً در بیت زیر، واژه «خون» به جای «کشتن و قتل» به کار رفته است: محتاج قصه نیست گرت قصد خون ماست / چون رخت از آن توست به یغما چه حاجت است

(۸) رابطه شباهت:

چیزی را به دلیل شباهت، به جای چیز دیگری به کار می‌برند؛ این‌گونه مجاز، همان استعاره مصرّحه (آشکار) است که در آن، اسمی با رابطه شباهت، جانشین اسمی دیگر می‌شود؛ مثلاً در بیت زیر:
 ژاله از نرگس چکید و برگ گل را آب داد / وز تگرگ نازپرور مالش عتاب داد
 واژه‌های «ژاله»، «نرگس»، «برگ گل»، «تگرگ» و «عتاب» به ترتیب مجاز (استعاره مصرّحه) از اشک، چشم، گونه، دندان و لب هستند.

نکته در سخنی که مجاز به کار رفته باشد، همواره نشانه یا نشانه‌هایی وجود دارد که خواننده را به معنی مجازی راهنمایی می‌کند؛ این نشانه یا نشانه‌ها را در اصطلاح ادبی «قرینه» می‌گویند.

تفاوت مجاز و استعاره:

مجاز، عنوانی کلی برای کاربرد هر اسم به جای اسم دیگر است؛ به گونه‌ای که میان آن دو اسم، یکی از رابطه‌های جزئیه، کلیه، جنسیه، سببیه، آلیه (ایزاری)، شباهت و ... وجود داشته باشد.

اگر رابطه دو اسم، «شباهت» باشد، آن را استعاره می‌نامیم و به دیگر رابطه‌ها، مجاز می‌گوییم.

پاسخ تشریحی برای تشخیص مجاز، بررسی می‌کنیم کدام واژه در معنی غیرحقیقی به کار رفته است؟ معنی مجازی آن چیست و چه رابطه‌ای با آن دارد؟

در بیت ۱) واژه «دی» با رابطه جزئیه به جای «زمستان» به کار رفته است.

در بیت ۲) واژه «سر» با رابطه کلیه به جای «قصد و اندیشه» به کار رفته است.

در بیت ۳) واژه «شهر» با رابطه محلیّه به جای «مردم شهر» به کار رفته است.

در بیت ۴) مجاز وجود ندارد و واژه‌ها (می، روی، مه و ...) در معنی حقیقی خود آمده‌اند.

تست و پاسخ ۳۳

در ابیات زیر به ترتیب، کدام آرایه‌ها یافت می‌شوند؟

الف) بر ماجرای خسرو و شیرین قلم کشید	شوری که در میان من است و میان دوست
ب) روزی ای گل به چمن، چشم گشودی از ناز	چشم نرگس به تماشای تو باز است هنوز
ج) چه لعبت است که از مهر ماه رخسارش	چو تار طرّه او روز من، شب تار است
د) باد صبحی به هوایت ز گلستان برخاست	که تو خوش‌تر ز گل و تازه‌تر از نسربینی

(۱) کنایه، استعاره مصرّحه، جناس همسان، تشبیه

(۲) مجاز، واژه‌آرایی، جناس ناهمسان، تشبیه

(۳) کنایه، جناس ناهمسان، واج‌آرایی، استعاره مصرّحه

(۴) واج‌آرایی، استعاره مکنیه، کنایه، استعاره مصرّحه

(علوم و فنون ادبی دهم - درس‌های ۳ و ۱۲ / علوم و فنون ادبی یازدهم - درس‌های ۳، ۶، ۹ و ۱۲)

پاسخ: گزینه ۱

درس‌نامه ●● استعاره: تشبیه بسیار فشرده‌ای است که در آن، گوینده مشتبه یا مشبه را همراه با نشانه یا قرینه‌ای در جمله به کار می‌برد؛ بر این اساس که مشتبه یا مشبه در سخن آمده باشد. استعاره بر دو گونه است:
 الف) استعاره مصرّحه (آشکار):

منظور از مصرّحه یا آشکار، آن است که مشتبه در سخن، آشکار و نمایان است؛ بنابراین هرگاه گوینده مشتبه را همراه با قرینه یا نشانه‌ای در سخن بیاورد، با استعاره مصرّحه (آشکار) روبه‌رو هستیم.

در بیت زیر:

هزاران نرگس از چرخ جهانگرد / فروشد تا برآمد یک گل زرد

شاعر در ذهن خود، ستاره‌ها را به «نرگس» و خورشید را به «گل زرد» تشبیه کرده و از این تشبیهات ذهنی، تنها مشبّه‌ها را در سخن آورده است.

و در بیت زیر:

گفتا که مرو به غربت و می‌بارید / از نرگس تر به لاله بر مروارید

به ترتیب: چشم را به «نرگس تر»، گونه‌ها را به «لاله» و اشک را به «مروارید» تشبیه کرده و از این تشبیهات ذهنی، تنها مشبّه‌ها را در سخن خود آورده است.

● روش تشخیص استعاره مصرّحه:

برای تشخیص استعاره مصرّحه یا آشکار، اسم‌هایی را که در بیت آمده، بررسی می‌کنیم؛ ببینیم آیا در معنی حقیقی و رایج خود به کار رفته‌اند یا خیر؛ در بیت زیر:

مرا برف باریده بر پَر زاغ / نشاید چو بلبل تماشای باغ

اسم‌هایی چون «برف»، «پَر زاغ»، «بلبل» و «باغ» آمده است. با بررسی این اسم‌ها می‌بینیم که «برف» و «پَر زاغ» در مصراع اول را نمی‌توانیم در معنی حقیقی آن‌ها در نظر بگیریم؛ بلکه با توجه به مفهوم بیت، به ترتیب استعاره از موهای سفید و موهای سیاه شاعر هستند. (ب) استعاره مکنیه (پوشیده):

در این نوع استعاره، مشبّه همراه با نشانه یا قرینه‌ای از مشبّه‌به می‌آید، بنابراین منظور از استعاره مکنیه یا پوشیده، پوشیده و پنهان بودن مشبّه‌به است؛ اما همواره ویژگی یا نشانه‌ای از مشبّه‌به در سخن وجود دارد که ما را به وجود فرایند تشبیه، راهنمایی می‌کند.

در جمله «چهره‌اش از شادی شکفت»، فعل «شکفت» ما را راهنمایی می‌کند که «چهره» به «گل» تشبیه شده است، یعنی: چهره‌اش، از شادی [مانند گل] شکفت.

استعاره مکنیه، معمولاً به صورت‌های زیر در سخن دیده می‌شود:

(۱) مشبّه + گزاره یا فعل مربوط به مشبّه‌به:

به صحرا شدم، عشق باریده بود. (فعل «باریده بود» ویژگی مشبّه‌به (باران / برف) است که به مشبّه (عشق) نسبت داده شده، بنابراین، عشق در ذهن گوینده به باران یا برف تشبیه شده است.)

(۲) عضو یا ویژگی مشبّه‌به + - + مشبّه (اضافه استعاری):

ما آبروی فقر و قناعت نمی‌بریم. («آبرو» ویژگی مشبّه‌به (انسان) است که به مشبّه (فقر و قناعت) نسبت داده شده، بنابراین، فقر و قناعت در ذهن شاعر به انسان تشبیه شده است.)

(۳) نسبت‌دادن صفت مشبّه‌به به مشبّه:

نارِ خندان، باغ را خندان کند. (صفت «خندان» ویژگی مشبّه‌به (انسان) است که به مشبّه (نار و باغ) نسبت داده شده، بنابراین نار (انار) و باغ، در ذهن شاعر به انسان تشبیه شده‌اند.)

(۴) منادا واقع شدن غیرانسان:

منادا واقع شدن، ویژگی انسان است؛ هرگاه یک موجود غیرانسان، منادا شود با استعاره مکنیه روبه‌رو هستیم؛ زیرا در ذهن گوینده به انسان تشبیه شده است که می‌تواند منادا واقع شود و مورد خطاب قرار گیرد:

ای باد بامدادی، خوش می‌روی به شادی («باد بامدادی»، منادا شده است؛ بنابراین در ذهن شاعر، باد بامدادی به انسان تشبیه شده است.)

● **نکته** در استعاره مکنیه، معمولاً مشبّه‌به انسان است. هرگاه در استعاره مکنیه، ویژگی انسانی به مشبّه نسبت داده شود، استعاره مکنیه را «تشخیص» می‌گویند.

● روش تشخیص استعاره مکنیه:

برای تشخیص استعاره مکنیه، بررسی می‌کنیم آیا نسبت‌دادن واژه‌های سخن به یکدیگر، حقیقی است یا براساس تشبیه و تخیل: مثلاً در مصراع: «مهرش به جان می‌کاشتم تا بر دهد مهر و وفا» فعل «می‌کاشتم»، به صورت تخیلی و غیرحقیقی به «مهر» نسبت داده شده و این فعل ما را راهنمایی می‌کند که «مهر» در ذهن گوینده به «دانه» یا «نهالی» تشبیه شده است که آن را می‌کارند تا بزرگ و بارور شود، هم‌چنین است «کاشتن مهر» در بیت:

هر کاو نکاشت مهر و ز خوبی گلی نچید / در رهگذار باد نگهبان لاله بود

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

آزمون سیزدهم حضوری

دوازدهم انسانی

پاسخ تشریحی برای پاسخ دادن به این سؤال، هر بیت را می خوانیم و وجود آرایه های پیشنهادی هر چهار گزینه را در آن بررسی می کنیم: در بیت «الف»، «بر ... قلم کشیدن» کنایه از «حذف کردن آن» است: (۱) و (۳) «قلم» مجاز از «خط» است به علاقه آلیه (ابزاری): (۲) - تکرار واج های «ش» و «س» واج آرای پدید آورده است: (۴). آرایه های پیشنهادی هر چهار گزینه در بیت «الف» وجود دارد. در بیت «ب»، «گل» استعاره مصرّحه از «معشوق» است: (۱) / تکرار واژه «چشم» واژه آرای پدید آورده است: (۲) / واژه های «باز» و «ناز» جناس ناهمسان دارند: (۳) / در ترکیب «چشم نرگس» استعاره مکنیه وجود دارد: (۴). آرایه های پیشنهادی هر چهار گزینه در بیت «ب» نیز وجود دارند.

در بیت «ج» کاربرد واژه «تار» با دو معنی «تار مو» و «تاریک»، جناس همسان دارد: (۱) / جناس ناهمسان در بیت وجود ندارد: (ردّ ۲) / تکرار واج های «ر» و «ت» واج آرای پدید آورده است: (۳) / جمله «روز من شب تار است» کنایه از این است که: «بدبخت و غمناک شده ام»: (۴). در بیت «د» دو تشبیه تفضیل در مصراع دوم دیده می شود: (۱) / واژه های گل و نسرین، در معنی حقیقی به کار رفته اند و استعاره مصرّحه در بیت، وجود ندارد: (ردّ ۳ و ۴). پاسخ درست، (۱) است.

تکنیک برای پاسخ دادن به این گونه سؤالات، به ترتیب هر بیت را می خوانیم و وجود آرایه های پیشنهادی هر چهار گزینه را در آن بررسی می کنیم و با ردّ آرایه های نادرست به جواب می رسیم یا نزدیک می شویم.

تست و پاسخ ۳۴

آرایه های مقابل همه ابیات، تماماً درست است؛ به جز:

۱) به هیچ صورتی اندر نباشد این همه معنی	به هیچ سورتی اندر نباشد این همه آیت (موازنه، جناس)
۲) در سرو و مه چه گویی ای مجمع نکویی	تو ماه مشک بویی تو سرو سیم ساقی (واژه آرای، واج آرای)
۳) زیر هر پرده ساز تو هزاران راز است	بیم آن است که از پرده فتد راز امشب (جناس تام، استعاره)
۴) باغ می خواهی که روزی سرو بالایت ببیند	تا گلت در پا بریزد و ارغوان بر سر ببارد (تشبیه، تشخیص)

پاسخ: گزینه ۳ (علوم و فنون ادبی دهم - درس های ۳، ۹ و ۱۲ / علوم و فنون ادبی یازدهم - درس های ۳ و ۹)

مشاوره برای تسلط بیشتر بر آرایه های ادبی، درس نامه آرایه ها را در کتاب «علوم و فنون ادبی جامع یا هفت خان آرایه یا جمع بندی خیلی سبز، مطالعه کنید.

توجه در سؤالاتی که ادات استثنا (به جز یا باستثنای) وجود دارد، باید دقت داشته باشیم که صورت سؤال از ما چه می خواهد. این سؤال، در واقع می گوید: یکی از یا تمام آرایه های مقابل کدام بیت، درست نیست؟

پاسخ تشریحی در بیت (۱) واژه های دو مصراع، با یکدیگر، سجع های متوازی و متوازن دارند؛ بنابراین موازنه درست است. بین واژه های «صورت» (ظاهر) و «سورت» (سوره) جناس وجود دارد. / در بیت (۲) تکرار واژه «سرو» واژه آرای پدید آورده و ترکیب «سرو سیم ساق» ایجاد واج آرای زیبایی کرده است. / در بیت (۳) بین واژه های «پرده» به معنی «نغمه» و «پرده» به معنی «حجاب و مانع» جناس همسان (تام) وجود دارد؛ اما در این بیت استعاره نداریم. / در بیت (۴) در ترکیب اضافی «سرو بالایت» تشبیه اضافی وجود دارد و افعال انسانی «ببیند»، «گل در پا ریختن» و «ارغوان بر سر باریدن» که به «باغ» نسبت داده شده، تشخیص است.

تکنیک برای پاسخ دادن به این گونه سؤالات، ناچاریم هر بیت را با توجه به آرایه های مقابل آن، بررسی کنیم.

تست و پاسخ ۳۵

اگر ابیات زیر را به لحاظ داشتن آرایه های «موازنه، استعاره، تشبیه، سجع و اشتقاق» از راست به چپ مرتب کنید، کدام گزینه درست است؟

الف) شکر کند عارف حق کز همه بردیم سبق	بر زبر هفت طبق اختر رخشنده شدم
ب) گهم گوهر فشاند ابر بر سر	که هست از عاشقان طلعت خور
ج) دیده تردانم تا می زند نقشی بر آب	خاک کویت را به خون هر شب منقش می کند
د) باغ سلام می کند، سرو قیام می کند	سبزه پیاده می رود، غنچه سوار می رسد
ه) الا ای پیر فرزانه مکن عیبم ز میخانه	که من در ترک پیمانه دلی پیمان شکن دارم
- ۱) د، ه، الف، ج، ب ۲) د، ب، الف، ه، ج ۳) ج، ه، ب، الف، د ۴) د، ب، ه، الف، ج

پاسخ: گزینه ۲ (علوم و فنون ادبی دهم - درس های ۶، ۹ و ۱۲ / علوم و فنون ادبی یازدهم - درس های ۳ و ۹)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

درس نامه ●● سجع: یکسانی دو واژه در «واج یا واج‌های پایانی» و «وزن» یا هر دوی آن‌هاست. سجع هم در نثر و هم در شعر به کار می‌رود. کاربرد سجع در شعر به این صورت است که شاعر، بیت را به چهار قسمت تقسیم می‌کند و در پایان سه قسمت از آن، واژه‌هایی را می‌آورد که با هم سجع متوازی یا مطّرف دارند؛ مانند واژه‌های بدن، سخن و خویشتن در بیت زیر:

در رفتن جان از بدن، گویند هر نوعی سخن
من خود به چشم خویشتن، دیدم که جانم می‌رود

پاسخ تشریحی

(الف) تشبیه: اختر رخشنده شدم. (مشبه: من / مشبه‌به: اختر رخشنده)

(ب) استعاره: گوهر استعاره از باران

(ج) اشتقاق: نقش و منقش (از ریشه «ن، ق، ش»)

(د) موازنه:

می‌کند	قیام	سرو	می‌کند	سلام	باغ
↕	↕	↕	↕	↕	↕
می‌رسد	سوار	غنچه	می‌رود	پیاده	سبزه

(ه) سجع: فرزانه، میخانه و پیمان: سجع متوازی

تست و پاسخ ۳۶

در میان ترکیب‌های زیر، به ترتیب چند «اضافه تشبیهی» و چند «اضافه استعاری» وجود دارد؟

«روبین عشق»، «باران محبت»، «آتش هجران»، «روح باران»، «پرده اشک»، «گلستان خیال»، «چشم روزگار»، «سایه هیچ» و «کمان ابرو»

(۱) پنج - چهار (۲) شش - سه (۳) چهار - پنج (۴) سه - شش

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس‌های ۳ و ۹)

پاسخ: گزینه ۱

خودت حل کنی بهتره ترکیب‌هایی که توی اون‌ها، کلمه دوم به اول مانند شده، اضافه تشبیهی است.

درس نامه ●● می‌توانید به درسنامه سؤالات ۳۱ و ۳۳ مراجعه کنید.

پاسخ تشریحی

اضافه‌های تشبیهی: باران محبت، آتش هجران، پرده اشک، گلستان خیال و کمان ابرو

اضافه‌های استعاری: روبین عشق (عشق مانند گلی است که می‌روید)، روح باران (باران مانند انسانی است که روح دارد)، چشم روزگار (روزگار مانند آدمی است که چشم دارد). و سایه هیچ (هیچ مانند جسمی است که سایه دارد).

نکته

تفاوت اضافه تشبیهی با اضافه استعاری در این است که در اضافه تشبیهی، مضاف یا مضاف‌الیه به دیگری مانند می‌شود؛ مثلاً در «آتش عشق»، عشق به آتش مانند شده است و در «لب لعل»، لب به لعل مانند شده است (البته معمولاً کلمه دوم یعنی مضاف‌الیه به کلمه اول یعنی مضاف تشبیه می‌شود)؛ اما در اضافه استعاری، مضاف‌الیه به اسمی مانند می‌شود که مضاف، از اجزا یا ویژگی‌های آن است؛ مثلاً در «دست زمانه»، زمانه به انسان مانند شده که دست از اجزای آن است.

تست و پاسخ ۳۷

اطلاعات مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) مست گردان از می وحدت چنان
 - (۲) گر کشد گر زنده می‌گرداندم
 - (۳) نیک و بد آیینۀ رخسار اوست
 - (۴) اوست ایجاد جهان را واسطه
- که نماد هیچم از کثرت نشان (ذوقافیتین است).
گر براند گر به خود می‌خواندم (حرف «ن» روی است).
از همه ذرات دیدم حسن دوست (الگوی حرف اصلی، «مصوت + صامت + صامت» است).
در میان خلق و خالق رابطه (قافیه نادرست است).

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

مشاوره سوالات جامع قافیه نیاز به تسلط کافی بر تمام موضوعات قافیه دارد که در این سؤال، تقریباً اکثر مطالب قافیه مطرح شده است. برای پاسخ گویی به چنین سؤالاتی بهتر است که به مطالب مطرح شده در هر گزینه توجه کنید و هر کدام برای شما راحت تر بود برای ورود به پاسخ گویی انتخاب کنید.

پاسخ تشریحی ۲) کلمات قافیه «واسطه» و «رابطه» است و حرف «ه» به دلیل غیر ملفوظ بودن الحاقی است و حروف اصلی «ط» طبق الگوی «مصوت + صامت» ساخته شده است و هیچ اشکالی ندارد.
بررسی سایر گزینه ها:

۱) کلمات قافیه اصلی «چنان و نشان» و کلمات قافیه دوم «وحدت و کثرت» است. / ۲) منظور از حرف «زوی» آخرین حرف اصلی قافیه است. کلمات قافیه این بیت «می گرداندم و می خواندم» است که «دَم» الحاقی است و «ان» حروف اصلی و «ن» آخرین حرف اصلی است.

نکته وقتی افعال در جایگاه قافیه قرار می گیرند، باید به ماضی یا مضارع بودن آنها دقت کنید، زیرا تشخیص شناسه های فعل بسیار مهم است.
۳) کلمات قافیه «اوست و دوست» است و حروف اصلی «وست»، طبق الگوی «مصوت + صامت + صامت» است.

نکته در این بیت کلمه «دوست» با دو کلمه «او + است» (= اوست) هم قافیه شده است و چون این دو کلمه در «مصوت + صامت + صامت» پایانی اشتراک دارند، منطبق بر قواعد و تبصره های قافیه هستند.

تست و پاسخ ۳۸

کدام بیت ذوقافیتین نیست؟

۱) کسی کاین قصه ام افسانه خواند	خرد او را ز خود بیگانه داند
۲) فتنه و آشوب و خونریزی مجوی	بیش از این از شمس تبریزی مگوی
۳) گدایی که بر خاطرش بند نیست	به از پادشاهی که خرسند نیست
۴) شاعر توس آب بسته کشته را	هم غزالی پنبه کرده رشته را

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ● ذوقافیتین: گاهی شعر دارای دو قافیه پایانی است؛ مانند بیت زیر:

طُرْفَه می دارند یاران، صبر من بر داغ و درد / داغ و دردی کز تو باشد خوش تر است از باغ و وُرْد
باید بدانیم که قافیه اصلی در واژه های آخر مصراع هاست.

پاسخ تشریحی

۱) قافیه اصلی: خواند، داند - قافیه فرعی: افسانه، بیگانه / ۲) قافیه اصلی: مجوی، مگوی - قافیه فرعی: خونریزی، تبریزی / ۳) قافیه اصلی: نیست، نیست - قافیه فرعی: بند، خرسند

نکته فعل «نیست» در مصراع نخست به معنی «وجود ندارد» و در مصراع دوم به معنی «نمی باشد» آمده است و به دلیل جناس همسان بودن، قافیه به شمار می آید؛ نه ردیف.

۴) «را» ردیف است. قافیه اصلی: کشته، رشته - قافیه فرعی: ندارد، چون «بسته» و «کرده» هم قافیه نیستند («ه» حرف الحاقی است و «بست» با «کرد» قافیه نمی شود).

تست و پاسخ ۳۹

در کدام گزینه، هجای کشیده بیشتری وجود دارد؟

۱) مرا گفتی گر از سنگی تو را غم نیست گرداند	تو این معنی کسی را گو که از هستی دری دارد
۲) بحر اندیشه فروبرده به یک بار مرا	خیل انده زده ره بر دل افکار مرا
۳) افسانه می کنی سخنان مرا گمان	افسانه ای است نیز از این خوب تر مرا
۴) کبک این چنین نرود سرو این چنین نچمد	طاووس را نرسد پیش تو جلوه گری

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

مشاوره برای تشخیص نوع هجاهای در شعر باید به وزن و آهنگ شعر توجه کنید، زیرا واژه‌هایی که دارای هجای کشیده هستند، گاهی اوقات در ترکیب یک شعر از حالت کشیده خارج می‌شوند و نباید واژه‌ها را تک تک بررسی کنید.

درس نامه •• انواع هجای کشیده:

- (۱) صامت + مصوت کوتاه + صامت + صامت؛ مانند: دست
- (۲) صامت + مصوت بلند + صامت؛ مانند: یار
- (۳) صامت + مصوت بلند + صامت + صامت؛ مانند: دوست

پاسخ تشریحی

- ۱ هجای «نیست» کشیده است.
- ۲ هجاهای «بار» و «کار» (در «آف کار») کشیده‌اند.
- ۳ هجاهای «ایست» (در «آف سا ن ایست»، «نیز» و «خوب» کشیده‌اند.
- ۴ هجای «ووس» در «طاووس» کشیده است.

تست و پاسخ ۴۰

وزن کدام گزینه «دوری» است؟

- (۱) آخر چه گلایی است به از اشک من ای گل
 - (۲) ره بردم ازل به کویش دل بستم از جان به مویش
 - (۳) به مهر و ماه چه نسبت فرشته روی مرا
 - (۴) زان رو ستانم جام را آن مایه آرام را
- دیگی نه در این بادیه پرجوش تر از من
عشق من و حسن رویش افسانه و داستان شد
سخن مگو که مرا نیست تاب گفت و شنید
تا خویشتن را لحظه‌ای از خویشتن غافل کنم

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره با کمک روش سماعی، یعنی فقط با خواندن بیت و تقطیع آن در ذهنمان، به سرعت پاسخ صحیح مشخص می‌شود.

درس نامه •• در وزن دوری، پایه‌های آوایی یک‌درمیان شبیه هم هستند؛ در واقع رکن اول و سوم و رکن دوم و چهارم یکسان هستند؛ مانند «مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن».

پاسخ تشریحی وزن ۲ مستفعلن فاعلاتن مستفعلن فاعلاتن است. هرچند این وزن در کتاب درسی نیامده است، اما در کنکور سراسری سابقه دارد که وزن‌های خارج از کتاب مطرح شده باشد. چنین سؤالاتی را از طریق ردّ گزینه و یا اثبات آن باید پاسخ‌گو باشید. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ مفعول مفاعیل مفاعیل فاعولن یا مستفعل مستفعل مستفعل مستف (فع لن)
- ۳ مفاعلن فاعلاتن مفاعلن فاعلن
- ۴ مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

تست و پاسخ ۴۱

تعداد پایه‌های آوایی کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) ز پیری چو افسرد جان در تنم
- (۲) در خون جانم بی‌گنه رفتن که چه
- (۳) داد می معرفتش آن شکرستان
- (۴) کز لطف گاه‌گاهم طالع خجسته دارد

تھی از گل و لاله شد گلشنم
زنهار قصد جان مکن ای جان من
مست شدم برد مرا تا به کجاها
پیوسته باد یارب این لطف گاه‌گاهی

در این سؤال تعداد پایه‌های آوایی هر بیت پرسیده شده است؛ شما باید به تمام پایه‌های آوایی از یک‌هجایی تا چهارهجایی توجه داشته باشید.

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس‌های ۲، ۵، ۸ و ۱۱)

پاسخ: گزینه ۲

خودت حل کنی بهتره حتماً پایه‌های آوایی را تقطیع کن.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

- پاسخ تشریحی ۱** فعولن فعولن فَعْل (چهار پایه آوایی در هر مصراع) / **۲** مستفعلن مستفعلن مستفعلن (سه پایه آوایی در هر مصراع) / **۳** مفتعلن مفتعلن مفتعلن فع (چهار پایه آوایی در هر مصراع) / **۴** مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن یا مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن (چهار پایه آوایی در هر مصراع)

تست و پاسخ ۴۲

وزن مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) چه شد آن طرّه پیوند دل و جان که دگر (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن)
- ۲) گنج زری بود در آن خاکدان (مفتعلن مفتعلن فاعلن)
- ۳) من چون ز پا بیفتم درمان درد من اوست (مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن)
- ۴) همره یعقوب شدم فتنه آن خوب شدم (مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن)

پاسخ: گزینه ۴

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس‌های ۱۰ و ۱۱)

مشاوره برای پاسخ گفتن به چنین سوالاتی، بهتر است که غیر از بحث سماعی، هجاهای وزن خواسته شده را بنویسید و مصراع را با آن مقایسه کنید.

نکته اگر علاوه بر تأیید یا رد به شیوه سماعی، مصراع‌ها را تقطیع هجایی کنید، تمرین خوبی برای امتحانات تشریحی خواهد بود.

پاسخ تشریحی ۲ وزن «مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن» است.

هم	ر	ه	یع	قو	ب	ش	دم	فت	ن	ی	آن	خو	ب	ش	دم
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
مفتعلن				مفتعلن				مفتعلن				مفتعلن			

تست و پاسخ ۴۳

یک پایه آوایی مشترک در همه ابیات زیر به جز گزینه وجود دارد.

در این سؤال پایه آوایی مشترک در وزن‌های متفاوت پرسیده شده است؛ پس باید دقت کنید از طریق سماعی یا تقطیع هجایی پایه آوایی تکراری در سه گزینه را بیابید.

- ۱) ساقی شب زنده دار وقت صبح است خیز
 - ۲) گرچه روزی تیره تر از شام غم باشد مرا
 - ۳) سیل آشوب روان گشت به کاشانه ما
 - ۴) چشمه خورشید که محتاج اوست
- باده هم رنگ صبح جم شو و در جام ریز
در دل روشن صفای صبحدم باشد مرا
سوخت از آتش بیدادگری خانه ما
نیم هلال از شب معراج اوست

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس‌های ۵، ۸، ۱۱)

پاسخ تشریحی ۱ وزن بیت «مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن» است و رکن «فاعلن» در آن وجود دارد. / **۲** وزن بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است و رکن «فاعلن» دارد. / **۳** وزن بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است که رکن «فاعلن» ندارد. / **۴** وزن بیت «مفتعلن مفتعلن فاعلن» است که در این بیت نیز «فاعلن» به کار رفته است.

تست و پاسخ ۴۴

وزن کدام گزینه با مصراع «دلبر جانان من برد دل و جان من» یکی است؟

- ۱) سلسله موی دوست، حلقه دام بلاست
 - ۲) ای به ازل بوده و نابوده ما
 - ۳) آینه‌ات دانی چرا غماز نیست؟
 - ۴) به یک کرشمه که در کار آسمان کردی
- هرکه در این حلقه نیست، فارغ از این ماجراست
وی به ابد زنده و فرسوده ما
چون که زنگار از رخس ممتاز نیست
هنوز می‌پرد از شوق چشم کوکب‌ها

پاسخ: گزینه ۱

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۱۱)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی مصراع سؤال: دِل بَرِ جا / نا نِ مَن = مفتعلن فاعلن / بُردِ دِل / جا نِ مَن = مفتعلن فاعلن
«ل» اختیار زبانی بلند تلفظ کردن مصوّت کوتاه دارد.

۱) سِل سِ لِ ی / موی دوست = مفتعلن فاعلن / حَل قِ یِ دا / مِ بَ لاسْت = مفتعلن فاعلن
«ی» اختیارات بلند تلفظ کردن مصوّت کوتاه دارد.

نکته هجای پایان نیم‌مصراع در وزن‌های دولختی مانند هجای پایان مصراع، همیشه بلند به شمار می‌آید؛ مانند «دوست» در این مصراع.

۲) ای بَ اَزَل / بو دِ وُ نا / بو دِ ما = مفتعلن مفتعلن فاعلن

۳) آ یِ نَتِ دا / نی چِ را عَم / ماز نیست = فاعلاتن فاعلاتن فاعلن
در هجای «نَت» حذف همزه اتفاق افتاده است.

۴) بَ پِکِ کِ رش / مِ کِ در کارِ رِ اَسِ مان / کر دی = مفاعِلن فاعلاتن مفاعِلن فاعلن

تست و پاسخ ۴۵

با توجه به ابیات زیر کدام گزینه نادرست است؟

- برآشفت از حدیث رفتن جم
- به دختر گفت از این معنی مزن دم
- ور تو بنشسته‌ای مکن فرهی
- زان‌که تو فتنه‌ای نشسته بهی

۱) الگوی حروف اصلی قافیه در هر دو بیت یکسان است.

۲) بیت اول «ذوقافیتین» است.

۳) وزن یکی از ابیات همسان نیست.

۴) در هر دو بیت هیچ هجای کشیده‌ای وجود ندارد.

(علوم و فنون ادبی، دهم - درس‌های ۵ و ۱۱ / علوم و فنون ادبی یازدهم - درس‌های ۵، ۸ و ۱۱)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره برای پاسخ‌گفتن به تست‌های جامع مربوط به چند موضوع، بهتر است از موضوعات ساده‌تر که تسلط بیشتری روی آن‌ها داریم، شروع کنیم.

خودت حل کنی بهتره اول وزن بیت‌ها را با روش سماعی پیدا کن؛ بعدش به قافیه و قواعد و نکات دیگر توجه کن.

پاسخ تشریحی

۱) کلمات قافیۀ بیت اول «جم و دم» و حروف اصلی «م» طبق الگوی «مصوّت + صامت» است. کلمات قافیۀ بیت دوم «فرهی و بهی» و مصوّت بلند «ی» الحاقی و حروف اصلی «ه» طبق الگوی «مصوّت + صامت» است.

۲) کلمات قافیۀ اصلی «جم و دم» و کلمات پیش از آن «رفتن و مزن» است؛ اما این دو کلمه با هم قافیۀ درستی نمی‌سازند، زیرا حرف زوی در کلمۀ «رفتن» متحرک است و کسره دارد و در کلمۀ «مزن» ساکن است و این نکته یکی از عیوب قافیه است و به همین دلیل، این بیت ذوقافیتین نیست.

توجه توضیحی که در بالا آمده است، در کنکور دی‌ماه سال گذشته مطرح شده بود.

۳) وزن بیت اول «مفاعیلن مفاعیلن فعولن» و از اوزان همسان است؛ اما وزن بیت دوم «فاعلاتن مفاعِلن فعِلن» و از اوزان ناهمسان است.

۴) در هیچ‌یک از دو بیت، هجای کشیده وجود ندارد.

نکته پیش از این هم گفتیم که نوع هجاها را با خوانش عروضی باید تعیین بکنیم؛ مثلاً در مصراع نخست بیت اول، «شُفت» هجای کشیده نیست، چون خوانش صحیح این مصراع به صورت «بَ را شُف تَزَح دی تَ رف تَ نِ جم» است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۴۶

مفهوم کدام بیت در مقابل آن نادرست آمده است؟
 (۱) ما را سری است با تو که گر خلق روزگار
 (۲) عجب نیست از گل که خندد به سروی
 (۳) کی رفته‌ای ز دل که تمنا کنم تو را؟
 (۴) بهرام که گور می‌گرفتی همه عمر

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی دهم - درس‌های ۳، ۵، ۸ و ۱۲)

مشاوره گاهی برای تحلیل مفهوم یک متن باید به نکات زبانی یا ادبی آن نیز دقت کنیم؛ مثلاً در (۳) یک پرسشی در هر مصرع هست که هر دوی آن‌ها، «پرسش انکاری» اند. پس شاعر، مفهومی را انکار کرده است: تو از دل بیرون رفته‌ای که نیاز باشد تو را بخوایم و بجویم؛ در نتیجه به تمنا و جست‌وجوی تو نیاز نیست.

پاسخ تشریحی ۳۲ شاعر در این بیت می‌گوید که «معشوق همیشه با من است و نیازی به تمنا نیست.»؛ پس تمنا وصال ندارد. مفهوم سایر گزینه‌ها درست ذکر شده است.

تست و پاسخ ۴۷

مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

(۱) قیامت که به دیوان حشر پیش آرند
 (۲) بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک
 (۳) به وفای تو که گر خست زنند از گل من
 (۴) هزار سال پس از مرگ من چو بازایی

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۱۲)

پاسخ تشریحی ۳۱ در این بیت، شاعر می‌گوید که در وقت مردن دلش از مهر معشوق پاک خواهد شد؛ اما در سایر گزینه‌ها شاعر ادعا می‌کند که پس از مرگ نیز هم‌چنان به معشوق وفادار است.

نکته در همه بیت‌ها، مفهوم وفاداری عاشق به معشوق وجود دارد؛ ولی در بیت دوم، وفاداری «تا زمان مرگ» ادامه دارد؛ در حالی که در ابیات دیگر، «پس از مرگ» هم وفاداری پایدار است.

تست و پاسخ ۴۸

ابیات کدام گزینه با بیت «به گیتی هر کجا درد دلی بود / به هم کردند و عشقش نام کردند» قرابت مفهومی دارند؟
 الف) زشت باید دید و انگارید خوب
 ب) عشق آمد خانمان عقل را ویران کند
 ج) طریق عشق پر آشوب و فتنه است ای دل
 د) از شبنم عشق خاک آدم گل شد
 ه) حدیث عشق نداند کسی که در همه عمر

(۱) الف - ب - د (۲) الف - ج - ه (۳) ب - ج - ه (۴) ج - د - ه

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۵)

پاسخ تشریحی ۳۰ مفهوم بیت صورت سؤال و بیت‌های «الف»، «ج» و «ه»: سختی‌ها و ناملایمات راه عشق مفهوم بیت «ب»: تقابل عشق و عقل مفهوم بیت «د»: عشق بنیان و منشأ خلقت است.

تست و پاسخ ۴۹

نظر «مهدی اخوان ثالث» نسبت به مرگ در شعر زیر، به کدام گزینه نزدیک تر است؟
 از تهی سرشار / جویبار لحظه‌ها جاریست / چون سبوی تشنه کاندرا خواب بیند آب و اندر آب بیند سنگ / دوستان و دشمنان را می‌شناسم
 من / زندگی را دوست می‌دارم / مرگ را دشمن / وای، اما با که باید گفت این؟ من دوستی دارم / که به دشمن خواهیم از او التجا بردن ...
 (۱) من مرگ را زیسته‌ام / با آوازی غمناک / غمناک / و به عمری سخت دراز و سخت فرساینده ...
 (۲) مرگ من سفری نیست / هجرتی است / از سرزمینی که دوست نمی‌داشتم / به خاطر نامردمانش ...
 (۳) خورشید مرده بود / خورشید مرده بود و فردا / در ذهن کودکان / مفهوم گنگ گمشده‌ای داشت ...
 (۴) و نترسیم از مرگ / مرگ پایان کبوتر نیست / مرگ وارونه یک زجره نیست / مرگ در ذهن افاقی جاری است

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۱)

پاسخ تشریحی در شعر صورت سؤال «مهدی اخوان ثالث» مرگ را دوست ندارد و آن را دشمن می‌دارد؛ اما در مقابل ناملایمات دنیا از زندگی به مرگ پناه می‌برد، در (۲) نیز شاعر مرگ را مقصدی دلپذیر می‌داند از سرزمینی به خاطر نامردمانش ...
 بررسی مفهوم گزینه‌های دیگر:

(۱) مرگ دلپذیر نیست و غمناک است.

(۳) بیانگر آینده‌ای مبهم و تاریک است.

(۴) مرگ دلپذیر است؛ اما دلیل آن، بی‌زاری از زندگی و مردم نامرد نیست.

تست و پاسخ ۵۰

که خلق از وجودش در آسایش است
 گر شما را نه بس این سود و زیان ما را بس
 دیگران را خیره‌خیره دل چرا باید خلیل
 که در طریقت ما غیر از این گناهی نیست

مفهوم کدام گزینه، دورتر از سایر ابیات است؟

(۱) خدا را بر آن بنده بخشایش است

(۲) نقد بازار جهان بنگر و آزار جهان

(۳) چون نخواهی کت‌زدیگر کس جگر خسته‌شود

(۴) مباش در پی آزار و هر چه خواهی کن

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۲)

پاسخ تشریحی

(۱)، (۳) و (۴) بر نکوهش مردم‌آزاری و دل‌آزاری تأکید دارد و مخاطب را از آزار و اذیت دیگران بر حذر می‌دارد؛ اما بیت (۲) بیانگر این مطلب است که برای دست‌یافتن به سود جهان باید آزار جهان را تحمل کرد و البته شاعر در مصراع دوم، دل از نقد و سود و زیان جهان کنده است و مخاطب را نیز به همین امر تشویق می‌کند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

جامعه‌شناسی دهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۳۵، جامعه‌شناسی یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۳۴

تست و پاسخ ۵۱

در ارتباط با مفهوم «جهان اجتماعی» کدام گزینه درست است؟

- ۱) با انتقال فرهنگ خود به نسل بعد تداوم می‌یابد - هویت اجتماعی هر فرد درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد - عضویت اعضا در جهان اجتماعی تکوینی است.
- ۲) پدیده‌های طبیعی نمی‌توانند به جهان اجتماعی راه یابند - هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی فاقد معنا نیست - ساختن جهان اجتماعی جدید نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین است.
- ۳) پدیده‌های اجتماعی، اجزای جهان اجتماعی‌اند - با تغییر در زبان و لهجه، جهان اجتماعی هم‌چنان هویت خود را حفظ می‌کند - جهان اجتماعی با آگاهی و اراده‌ی افراد انسانی پدید می‌آید.
- ۴) مطابق با دیدگاه عرضی، هر جهان اجتماعی فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد - ارزش‌های جهان اجتماعی در آرمان‌های آن متبلور می‌شوند - جهان اجتماعی، فرصت‌ها و محدودیت‌هایی دارد.

(پایه‌شناسی دهم - درس‌های ۳، ۴، ۵، ۶، ۷ و ۸)

پاسخ: گزینه ۳

نکته

تغییرات اجتماعی در لایه‌های سطحی (مثل زبان و لهجه) ← باعث تغییر جهان اجتماعی و تبدیل آن به جهان اجتماعی دیگر نمی‌شود.
در لایه‌های عمیق (مثل دین) ← باعث تبدیل یک جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر می‌شود.

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) درست - درست - نادرست (عضویت اعضا در جهان اجتماعی اعتباری است).
- ۲) نادرست (پدیده‌های طبیعی و فوق طبیعی به واسطه ارتباطی که با زندگی اجتماعی انسان دارند، می‌توانند وارد جهان اجتماعی شوند).
درست - درست
- ۴) درست - نادرست (آرمان‌های جهان اجتماعی در ارزش‌های آن متبلور می‌شود). - درست

تست و پاسخ ۵۲

کدام گزینه نشان‌دهنده مفهوم زوال دانش اهداف و ارزش‌ها در جهان متجدد از دیدگاه ماکس وبر است؟

- ۱) جهان صرفاً از مواد و موجودات خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند، به کار گرفته می‌شوند و هیچ‌گونه قداست و ارزشی ندارند.
- ۲) آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به این اهداف از علوم تجربی، فناوری و کنش‌های حسابگرانه معطوف به هدف بهره می‌برند.
- ۳) از رونق افتادن کنش‌های عاطفی و اخلاقی به تدریج انسان را اسیر نظام پیچیده‌ای می‌سازد که مثل قفس آهنین همه ابعاد وجود او را احاطه می‌کند.
- ۴) با افول علوم فراطربری، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری از بین می‌رود و داوری درباره آن‌ها به تمایلات افراد و گروه‌ها سپرده می‌شود.

(پایه‌شناسی دهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۴

خودت حل کنی بهتره از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها، یعنی همون «افول عقلانیت ذاتی» یا «زوال معنا»!

درس نامه

ویژگی	توضیحات
رویکرد دنیوی و این جهانی	جهان متجدد، رویکردی دنیوی و این جهانی دارد. این جهان، در جهت تسلط بر این عالم و بهره‌مندی از زندگی دنیوی گام برمی‌دارد.
گسترش عقلانیت ابزاری	در این جهان، آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به این اهداف، از علوم تجربی استفاده می‌کنند. با روش تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث و مسائل طبیعی و علوم تجربی مسلط شدن بر آن‌ها را به انسان می‌دهند. رشد این علوم و فناوری حاصل از آن، برای تسلط بر طبیعت و جامعه را گسترش عقلانیت ابزاری می‌گویند.
قفس آهنین	شعر مرتبط: قوت افرونگ از علم و فن است / از همین آتش چراغش روشن است «اقبال لاهوری» در جهان متجدد، کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کنند، به شدت رواج می‌یابند. ← رواج این دسته از کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی تنگ می‌کند. ← این وضعیت به تدریج انسان‌ها را اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌سازد که مثل قفس آهنین، همه ابعاد وجود آنان را احاطه می‌کند. از این روند، به از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها یاد می‌شود.
طرد عناصر معنوی و مقدس	در جهان متجدد، عناصر معنوی و مقدس طرد می‌شوند. جهان از موجودات خامی ساخته شده است که: الف) همه در اختیار و کنترل بشرند. ب) به وسیله انسان به کار گرفته می‌شوند، دگرگون می‌شوند و به مصرف می‌رسند. پ) هیچ‌گونه قداستی ندارند.
زوال عقلانیت ذاتی (از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها)	شعر مرتبط: در نگاهش آدمی آب و گل است / کاروان زندگی بی‌منزل است «اقبال لاهوری» جهان متجدد، فقط علمی را که با روش‌های تجربی به دست می‌آیند، علم می‌داند و علمی که از روش‌های فراتجربی (عقلانی و وحیانی) استفاده می‌کنند، علم نمی‌شناسد. با افول علوم (۱) امکان ارزیابی آرمان‌ها و ارزش‌های بشری (که پدیده‌هایی فراتجربی‌اند)، از دست می‌رود. فراتجربی (۲) دآوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌ها، به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود.

پاسخ تشریحی همه گزینه‌ها نشان‌دهنده ویژگی‌های جهان متجدد از دیدگاه ماکس وبر است، اما فقط (۴) به زوال عقلانیت ذاتی و از بین رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها اشاره دارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

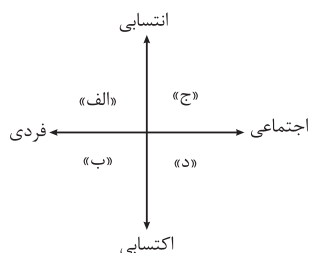
(۱) طرد عناصر معنوی و مقدس / رویکرد دنیوی و این جهانی + گسترش عقلانیت ابزاری / قفس آهنین

تست و پاسخ ۵۳

به ترتیب مصادیق «الف»، «ج»، «د» و «ب» در نمودار مقابل کدام است؟

- جنسیت - حسن خلق - شهری بودن - تحصیلات
- ظاهر و قیافه - فرزند سوم خانواده بودن - دانش‌آموز بودن - سواد
- مکان تولد - کارمند بودن - منزلت اجتماعی - قومیت
- عشایر بودن - خوش‌اخلاقی - زیبایی چهره - مسلمان بودن

پاسخ: گزینه ۲

(پایه‌شناسی دهم - درس ۸)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

مشاوره در سوالات حروفی (الف، ب و ...) به ترتیب حروف خواسته شده در صورت سؤال دقت کنید.

درس نامه

ویژگی‌های هویتی انسان را براساس سه ملاک تقسیم می‌کنند:

(۱) نقش انسان در ساختن ویژگی‌های هویتی:

● ویژگی‌های اکتسابی: این ویژگی‌های هویتی را خودمان شکل می‌دهیم یا در شکل‌گیری آن نقش و سهم بسیاری داریم.

● مثال: صفات اخلاقی و روانی مانند خوش‌اخلاقی یا بداخلاق بودن

● ویژگی‌های انتسابی: ما در شکل‌گیری این ویژگی‌های هویتی نقشی نداریم.

● مثال: مکان و زمان تولد یا دختر و پسر بودن

(۲) تغییرپذیری ویژگی‌های هویتی:

● ویژگی‌های ثابت: در طول زندگی تغییر نمی‌کند.

● مثال: زمان و مکان تولد

● ویژگی‌های متغیر: در طول زندگی، ممکن است دچار تغییر شود.

● مثال: جایگاه فرد در جهان اجتماعی

(۳) فردی یا اجتماعی بودن ویژگی‌های هویتی:

● ویژگی‌های فردی: بدون ارتباط با دیگران، این ویژگی وجود دارد.

● مثال: زرنگی یا تنبلی، صبوری یا زودرنجی

● ویژگی‌های اجتماعی: فرد بدون ارتباط با دیگران یا عضویت در گروه‌های اجتماعی، نمی‌تواند این ویژگی‌ها را داشته باشد.

● مثال: ایرانی بودن، کارمند بودن، فرزند سوم خانواده بودن و ...

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

① فردی و انتسابی - فردی و اکتسابی - اجتماعی و انتسابی - فردی و اکتسابی

③ فردی و انتسابی - اجتماعی و اکتسابی - اجتماعی و اکتسابی (می‌تواند انتسابی هم باشد) - اجتماعی و انتسابی

④ اجتماعی و انتسابی - فردی و اکتسابی - فردی و انتسابی - اجتماعی و اکتسابی

دام تستی ● مسلمان بودن، اکتسابی است، زیرا حتی اگر شما در خانواده‌ای مسلمان به دنیا آمده باشید، طبق تعالیم اسلام، خود باید هویت

اسلامی را بپذیرید. از سوی دیگر اجتماعی است و شما با قبول عقاید گروه مسلمانان و در تعامل با آن‌ها، مسلمان نامیده می‌شوید. (رد ④)

● شهری بودن، روستایی بودن، عشایر بودن و ... به معنای زاده شدن در این شرایط است؛ بنابراین انتسابی است. (رد ①)

تست و پاسخ ۵۴

هرگاه تعامل یک جهان اجتماعی با جهان دیگر موجب شود که تغییرات هویتی از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی فراتر رود و به حدی برسد که جهان اجتماعی توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های خود را نداشته باشد و در نهایت فرهنگ تاریخی خود را فراموش کند، به ترتیب دچار چه وضعیت‌هایی شده است؟

(۱) تعارض فرهنگی - بحران هویت - از خودبیگانگی تاریخی

(۲) بحران هویت - تزلزل فرهنگی - از خودبیگانگی حقیقی

(۳) تعارض فرهنگی - تزلزل فرهنگی - خودباختگی فرهنگی

(۴) تحول فرهنگی - بحران هویت - از خودبیگانگی تاریخی

(پامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۱۰، ۱۱ و ۱۲)

پاسخ: گزینه ①

تکنیک دانش‌آموزهای باهوش سعی می‌کنند از تکنیک‌ها استفاده کنند تا سریع‌تر به جواب برسند. صورت سؤال یک پروسه یا فرایند را

نشان می‌دهد؛ اگر شما پروسه تحولات جهان اجتماعی را بلد باشید، به راحتی دو گزینه را رد می‌کنید.

تعارض فرهنگی ← تزلزل فرهنگی ← بحران هویت ← تحول فرهنگی

در ② و ④، این ترتیب رعایت نشده است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

پاسخ تشریحی تغییرات هویتی افراد، گاه از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی فراتر می‌رود. اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود که اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی به همراه دارد.

بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد. اگر جهان اجتماعی، فرهنگ تاریخی خود را فراموش کند، دچار از خودبیگانگی تاریخی می‌شود. جوامع خوددباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند، به این معنای از خودبیگانگی (تاریخی) گرفتار می‌شوند.

تست و پاسخ ۵۵

پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- جوامع مختلف از چه طریقی عقاید و ارزش‌های حقیقی را به قلمرو واقعی جهان اجتماعی وارد می‌کنند؟
 - هویت فرهنگی جوامع اسلامی از دیدگاه تاریخ‌نگاران غربی واجد چه ویژگی‌هایی است؟
 - کهولت و مرگ جهان اجتماعی نتیجه چیست؟
 - نهادهای اجتماعی چه نسبتی با جهان اجتماعی دارند؟
- ۱) با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی - غیرتوحیدی و اساطیری - دگرگونی هویت فرهنگی جهان اجتماعی و تبدیل شدن به جهانی دیگر - نهادهای اجتماعی در جوامع و جهان‌های اجتماعی مختلف، انواع متفاوتی دارند.
 - ۲) با عمل براساس ارزش‌ها و عقاید حق - قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی - مواجهه جهان اجتماعی با کاستی‌ها و بن‌بست‌های درونی - نهادهای اجتماعی زمانی آشکار می‌شوند که اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم.
 - ۳) با عمل براساس ارزش‌ها و عقاید حق - محدود به ابعاد تاریخی - ناتوانی جهان اجتماعی در پاسخ به نیازهای معنوی و طبیعی انسان‌ها - جهان اجتماعی نیازهای نهادهای اجتماعی را برطرف می‌کند.
 - ۴) با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی - سکولار و دنیوی - کاستی‌ها و بن‌بست‌های موجود در هویت فرهنگی جهان اجتماعی - جهان اجتماعی از طریق نهادهای اجتماعی نیازهای خود را برطرف می‌کند.

پاسخ: گزینه ۲

(همه‌شناسی دهم - درس‌های ۴، ۷، ۱۱ و ۱۳)

پاسخ تشریحی جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، آن‌ها را به قلمرو آرمانی خود وارد می‌کنند و اگر هنجارها و اعمال خود را نیز براساس این عقاید و ارزش‌ها سامان دهند، آن‌ها را به قلمرو واقعی وارد نموده‌اند. در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست، بلکه سکولار و دنیوی است و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌شود. اگر یک جهان اجتماعی با کاستی‌ها و بن‌بست‌های درونی مواجه شود، گرفتار کهولت و مرگ می‌شود. مرگ یک جهان اجتماعی هنگامی رخ می‌دهد که با وجود به‌کارگیری تمامی ظرفیت‌های خود، از پاسخ‌گویی به نیازهای طبیعی و جسمانی یا فطری و معنوی انسان‌ها باز می‌ماند. وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم، «نهادهای اجتماعی» آشکار می‌شوند.

دام‌تستی قسمت اول، دوم و سوم (۳) درست است و تنها قسمت چهارم آن باعث نادرستی این گزینه شده است. دقت داشته باشید که این نهاد اجتماعی است که نیازهای اعضای جهان اجتماعی را برطرف می‌کند، نه برعکس.

تست و پاسخ ۵۶

به ترتیب مصادیق یا ویژگی‌های «دموکراسی»، «لایه‌های سطحی جهان اجتماعی»، «جهان سکولار» و «جمهوری اسلامی» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) مباح‌دانستن همه امور برای انسان‌ها - تأثیرات محدودتر بر جهان اجتماعی - منع فعالیت‌های دینی و معنوی - به رسمیت شناختن حضور مؤثر مردم در نظام سیاسی
- ۲) حکومت اکثریت بر مدار خواسته‌های آنان در دیدگاه ارسطو - نداشتن نقش حیاتی در جهان اجتماعی - به رسمیت نشناختن هویت‌های الهی - مسئولیت انسان در شناخت و اجرای احکام اسلامی
- ۳) حاکمیت مردم - عدم تحول مهم در جهان اجتماعی در صورت تغییر در آن‌ها - عدم امکان بروز و ظهور هویت دینی و معنوی افراد - شناخت مقررات و احکام با خواست مردم
- ۴) به رسمیت نشناختن حقیقت و فضیلت فطری - بیشتر در معرض تغییر قرار گرفتن - نفی ابعاد دنیوی اعضای جهان اجتماعی - امکان وجود مقبولیت و مشروعیت حقیقی

پاسخ: گزینه ۲

(همه‌شناسی دهم - درس‌های ۴، ۱۰ و ۱۵)

درس نامه ●●

جمهوری اسلامی	لیبرال دموکراسی
عنوان جمهوری در این ترکیب به معنای به رسمیت شناختن حضور مؤثر مردم در نظام سیاسی است. کلمه اسلامی در این ترکیب نشان‌دهنده این است که فعالیت مردم و نهادها بر مبنای عقاید و ارزش‌های اسلامی سازمان پیدا می‌کند.	لیبرالیسم به معنای اباحت و مباح دانستن همه امور برای انسان‌هاست. دموکراسی به معنای حاکمیت مردم است.
با خواست مردم و در ذیل مشیت الهی شکل می‌گیرند. با عقل و وحی شناخته می‌شوند. انسان‌ها مسئولیت شناخت و اجرای آن‌ها را دارند.	این نظام سیاسی هیچ حقیقت و فضیلت فطری و جهان‌شمولی را به رسمیت نمی‌شناسد و حکومتی دنیوی و این جهانی است.
جمهوری اسلامی یا مردم‌سالاری دینی، نوعی نظام سیاسی است که در جهان اسلام مورد توجه امت اسلامی قرار گرفته است.	این نظام سیاسی، با فرهنگ جهان غرب که رویکردی دنیوی به عالم هستی دارد، سازگار است.
در این نظام، می‌توان از مقبولیت و مشروعیت حقیقی سخن گفت.	در اندیشه لیبرال دموکراسی نمی‌توان از مشروعیت حقیقی سخن گفت.

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) نادرست (مربوط به تعریف لیبرالیسم است). - درست - درست - درست
- ۲) درست - درست - درست - نادرست (در نظام اسلامی، احکام و مقررات با عقل و وحی شناخته می‌شود و انسان‌ها مسئولیت شناخت و اجرای آن را دارند).
- ۳) درست - درست - نادرست (جهان سکولار، ابعاد معنوی انسان‌ها را نفی می‌کند). - درست

تست و پاسخ ۵۷

علت پدید آبی هر یک از وضعیت‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- جهان اجتماعی برخی تغییرات هویتی و تحولات اجتماعی را تشویق و برخی دیگر را نفی می‌کند.
- افراد در برخی موارد کنش‌ها و اعمال متناسب با فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند.
- افراد موجب تداوم و استمرار ارزش‌ها و هنجارها می‌شوند.
- جوامع غربی با مسئله کاهش جمعیت و عوارضی چون پیری و سالمندی مواجه‌اند.

- ۱) عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی - وجود روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی - نظام تعلیم و تربیت و تشویق و تنبیه - رفاه‌زدگی
- ۲) لایه‌های عمیق جهان اجتماعی - قدرت اقناعی بالای یک فرهنگ - عمل براساس ارزش‌ها و هنجارها - افزایش بی‌ثباتی
- ۳) فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی - درونی کردن فرهنگ - جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - بالارفتن سن ازدواج
- ۴) نوآوری و فعالیت اعضای جهان اجتماعی - انطباق افراد با انتظارات جامعه - وجود پدیده‌های اجتماعی معنادار - عافیت‌طلبی

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی هر جامعه‌ای به تناسب عقاید و ارزش‌هایی که دارد، برخی تغییرات هویتی و تحولات اجتماعی را تشویق و برخی دیگر را منع می‌کند. عقاید و ارزش‌ها همان لایه‌های عمیق یک جهان اجتماعی‌اند.

اقناع روشی است که به واسطه آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود. هر چه قدرت اقناع یک فرهنگ بیشتر باشد، افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند.

افراد با عمل کردن براساس ارزش‌ها و هنجارها، موجب تداوم و استمرار آن‌ها می‌شوند.

امروزه جوامع غربی به علت‌هایی مانند بالارفتن سن ازدواج، افزایش بی‌ثباتی، فروپاشی خانواده‌ها و طلاق، رفاه‌زدگی، عافیت‌طلبی و مصرف‌گرایی و به دنبال آن، هزینه پنداشتن فرزندان و ... با مسئله کاهش جمعیت و عوارضی چون پیری و سالمندی جمعیت مواجه‌اند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

تست و پاسخ ۵۸

به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر مربوط به کدام قسمت در جدول است؟

- دارای ارزش‌های عام و جهان‌شمول
- امکان جهانی‌شدن در صورت سلطه‌جویی
- دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای بدون نگاه سلطه‌جویانه

ویژگی‌های فرهنگ	قابلیت جهانی‌شدن
«ب»	جهانی می‌شوند.
دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای	«الف»
«ج»	جهانی نمی‌شوند.

(۱) ب - ج - الف (۲) ج - الف - ب (۳) ج - ب - الف (۴) ب - الف - ج

(پایه‌شناسی یازدهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره به فعالیت‌های کتاب درسی حسابی توجه کنید، این سوال از فعالیت صفحه ۱۴ کتاب یازدهم طراحی شده است.

پاسخ تشریحی

- انواع فرهنگ‌ها براساس قابلیت جهانی‌شدن
- دارای ارزش‌های عام و جهان‌شمول → می‌توانند جهانی شوند.
 - دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای با نگاه سلطه‌جویانه → می‌توانند جهانی شوند، پس برخی فرهنگ‌ها که قومی و قبیله‌ای‌اند، می‌توانند جهانی شوند.
 - دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای بدون نگاه سلطه‌جویانه → نمی‌توانند جهانی شوند.

تست و پاسخ ۵۹

به ترتیب هر یک از موارد زیر مربوط به کدام فرهنگ است؟

- نقش انسان‌ها را در تعیین سرنوشتشان از بین می‌برند.
- قبول تفاوت‌ها و محترم‌شمردن آن‌ها در آن اهمیت دارد.
- به تفسیر غیرتوحیدی فرهنگ یونان و روم بازگشت.
- طی سده‌های نوزدهم و بیستم در حاشیه روابط سیاسی جهانی، متزلزل شد.
- (۱) فرهنگ سلطه - فرهنگ جهانی - فرهنگ سکولار - فرهنگ مناطق تحت نفوذ کشورهای استعمارگر
- (۲) فرهنگ جبرگرا - فرهنگ اسلام - فرهنگ غرب متجدد - فرهنگ جوامع استعمارزده
- (۳) فرهنگ غیرمستول - فرهنگ جهانی - فرهنگ رنسانس - فرهنگ کشورهای غیرغربی
- (۴) فرهنگ سلطه - فرهنگ معنوی - فرهنگ غرب معاصر - فرهنگ جامعه جهانی قبل از ظهور غرب

(پایه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۲، ۶ و ۷)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

فرهنگ سلطه	فرهنگ جبرگرا (غیرمستول)
• فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه یا گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگر اقوام، جوامع و گروه‌ها را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند، فرهنگ سلطه یا استکبار است. • فرهنگ‌های سرمایه‌داری و صهیونیسم، از نمونه‌های فرهنگ سلطه محسوب می‌شوند.	• فرهنگی است که نقش انسان‌ها در تعیین سرنوشتشان را انکار می‌کند، قدرت مقاومت را از آدمیان می‌گیرد، آن‌ها را به موجوداتی منفعل تبدیل می‌کند و زمینه نفوذ سلطه‌گران را فراهم می‌آورد. • اعتقاد به طالع‌بینی نمونه‌ای از جبرگرایی است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

پاسخ تشریحی فرهنگ‌های جبرگرا و غیرمسئول نقش انسان‌ها در تعیین سرنوشتشان را انکار می‌کنند.

قبول تفاوت‌ها و محترم‌شمردن آن‌ها در فرهنگ جهانی اهمیت بسیاری دارد. در دورهٔ رنسانس فرهنگ غرب برای بسط و گسترش ابعاد دنیوی خود، به سوی حذف پوشش دینی گام برداشت و به تفسیر غیرتوحیدی فرهنگ یونان و روم باستان بازگشت. در دو سدهٔ نوزدهم و بیستم، سازماندهی سیاسی و اقتصادی جدیدی شکل گرفت که جوامع غربی را به صورت جوامع مرکزی و دیگر جوامع را به صورت جوامع پیرامونی درآورد. طی این مدت، فرهنگ کشورهای غیرغربی نیز در حاشیهٔ روابط و سازمان‌های سیاسی و اقتصادی جهانی، وضعیتی متزلزل و آسیب‌پذیر پیدا کرد.

تست و پاسخ ۶۰

به ترتیب کدام مورد، ویژگی بحران اقتصادی است اما ویژگی چالش فقر و غنا نیست؟

- (۱) بحران اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنهٔ آن افزوده می‌شود - لیبرالیسم اولیه با شعار عدالت اقتصادی راه استثمار را باز کرد و موجب شکل‌گیری چالش فقر و غنا شد.
- (۲) در بحران اقتصادی تولیدکنندگان بازار فروش خود را ز دست می‌دهند؛ به همین دلیل قدرت خرید مصرف‌کنندگان کاهش می‌یابد - آسیب‌های مربوط به چالش فقر و غنا تمامی جامعه را در بر می‌گیرد.
- (۳) با شکل‌گیری اقتصاد جهانی و کاهش اهمیت مرزهای جغرافیایی، بحران‌های اقتصادی جهانی شدند - برخلاف بحران اقتصادی که دوره‌ای و مقطعی است، فقر و غنا چالشی همیشگی محسوب می‌شود.
- (۴) آسیبی است که نظام اقتصادی را دچار اختلال می‌کند و نخستین بار در میانهٔ دو جنگ جهانی به وقوع پیوست - رویکرد مارکس نسبت به عالم سکولار بود؛ بنابراین چالش فقر و غنا چالشی درون‌فرهنگی محسوب می‌شود.

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۹ و ۱۰)

پاسخ: گزینهٔ ۱

مشاوره گاهی مطالب مربوط به یک موضوع، در دو یا چند درس پخش شده است. برای مثال دربارهٔ چالش فقر و غنا هم در درس ۹ مطالبی می‌خوانیم و هم در درس ۱۰.

درس نامه

(۱) بحران اقتصادی

- ← آسیبی است که نظام اقتصادی را دچار اختلال می‌کند.
 - ← در بحران اقتصادی، قدرت خرید مصرف‌کنندگان به شدت کاهش می‌یابد. ← تولیدکنندگان بازار فروش خود را از دست می‌دهند ← کارخانه‌ها تعطیل و کارگران بیکار می‌شوند.
 - ← **ویژگی‌های بحران‌های اقتصادی**
 - ← **نمونه‌های بحران اقتصادی در تاریخ غرب**
 - ← **نخستین:** در سال ۱۸۲۰ در انگلستان
 - ← **مهم‌ترین:** بین دو جنگ جهانی در سال‌های ۱۹۲۹ تا ۱۹۳۳
 - ← **سال‌های اخیر:** از سال ۲۰۰۸ در اروپا و آمریکا
 - ← بحران‌های اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورند و بر دامنهٔ آن‌ها افزوده می‌شود.
 - ← در صورتی که کنترل نشود، می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شود.
 - ← ابتدا به کشورهای غربی محدود می‌شد، ولی با شکل‌گیری اقتصاد جهانی و کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی، جهانی شدند.
- (۲) رابطهٔ بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا:

شبهات	هر دو هویت اقتصادی دارند.
تفاوت‌ها	(۱) چالش فقر و غنا چالشی همیشگی است ولی بحران اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطعی است.
	(۲) آسیب‌های مربوط به فقر و غنا همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف جامعه است. ولی آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی تمامی جامعه را در بر می‌گیرد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱) درست - نادرست (لیبرالیسم اولیه با شعار قرار دادن آزادی اقتصادی، موجب شکل‌گیری چالش فقر و غنا شد.)
- ۲) نادرست (در بحران اقتصادی قدرت خرید مصرف‌کنندگان کاهش می‌یابد و در نتیجه آن، تولیدکنندگان بازار فروش خود را از دست می‌دهند.) - نادرست (آسیب‌های چالش فقر و غنا همواره متوجه قشرهای ضعیف و فقیر است.)
- ۳) درست - درست
- ۴) نادرست (نخستین بحران اقتصادی در تاریخ غرب، در سال ۱۸۲۰ در انگلستان به وجود آمد.) - نادرست (مربوط به چالش بلوک شرق و غرب است.)

تست و پاسخ ۶۱

هر یک از عبارات زیر، عملکرد کدام گروه یا جریان است؟

- به دنبال اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند.
 - در قدم‌های نخست از ضرورت اصلاحات در کشورهای اسلامی سخن می‌گفتند.
 - در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند.
 - با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرنی شکل گرفته بود که پس از رنسانس به وجود آمده بودند.
- ۱) منورالفکران غرب‌گرا - نسل اول بیدارگران - کشورهای بلوک شرق - انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم
- ۲) نخستین بیدارگران اسلامی - روشنفکران چپ در کشورهای اسلامی - انقلاب‌های سکولار اروپایی - انقلاب اکتبر روسیه
- ۳) منورالفکران غرب‌گرا - منورالفکران غرب‌گرا - انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم - انقلاب فرانسه
- ۴) نخستین بیدارگران اسلامی - حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان - انقلاب اسلامی ایران - انقلاب‌های سکولار غرب

پاسخ: گزینه ۳

(پامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۵)

پاسخ تشریحی نخستین بیدارگران اسلامی به دنبال اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند. منورالفکران غرب‌گرا نیز مانند بیدارگران اسلامی، خواستار اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند.

منورالفکران غرب‌گرا در قدم‌های نخست از ضرورت اصلاحات در دولت‌های کشورهای اسلامی خود سخن می‌گفتند، در نهایت با حمایت کشورهای غربی، در جوامع خود حکومت‌های سکولار تشکیل دادند.

انقلاب اسلامی ایران، انقلاب‌ها و جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم، همگی جهت‌گیری ضداستعماری داشتند و در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند.

انقلاب فرانسه در سال ۱۷۸۹ م. با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرنی شکل گرفت که پس از رنسانس به وجود آمده بودند.

تست و پاسخ ۶۲

در بین عبارات زیر، کدام موارد نادرست است؟

- الف) دانشی که صرفاً وسیله رسیدن به اهداف دنیوی است و توانایی ارزیابی ارزش‌ها و اهداف انسانی را ندارد، محصول روشنگری خاص در سده‌های نوزدهم و بیستم میلادی است.
- ب) اگر یک جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های اجتماعی دیگر بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند، به مرور زمان دچار تحولات هویتی می‌شود.
- ج) انباشت ثروت، پدیدآمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات باعث ایجاد نظامی شد که اهمیت مرزهای سیاسی را افزایش داد و تجارت و تولید بین‌المللی، این نظم را به پیش می‌راند.
- د) در شیوه اقتصادی سرمایه‌داری، هدف کنشگران و بنگاه‌های اقتصادی استفاده از علوم تجربی برای ساماندهی حسابگرانه مؤلفه‌های دقیق اقتصادی است.

۴ - ج

۳ - الف - ب

۲ - ب - ج

۱ - ب

(پامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۱۲ و ۱۶ / پامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۵ و ۸)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: درست ← روشنگری در سده‌های نوزدهم و بیستم، بیشتر شکل حس‌گرایانه پیدا کرد. وقتی روشنگری به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی سکولار پدید می‌آورد. دانش ابزاری دانشی است که صرفاً وسیله رسیدن به اهداف دنیوی است و توانایی ارزیابی ارزش‌ها و اهداف انسانی را ندارد. / عبارت دوم: نادرست ← اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر، بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند، داد و ستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن سرایت می‌کند و در صورتی که به مرور زمان، به عقاید و آرمان‌های خود پشت کند، دچار تحولات هویتی می‌شود. / عبارت سوم: نادرست ← انباشت ثروت، پدیدآمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست. برخی معتقدند جهانی‌شدن، فرایندی است که هیچ اعتنایی به مرزهای ملی ندارد و در حال ایجاد نظم نوین است که تجارت و تولید بین‌المللی آن را به پیش می‌راند. / عبارت چهارم: نادرست ← شیوه سرمایه‌داری یعنی جست‌وجوی سود از طریق بازار. در این شیوه اقتصادی، هدف کنشگران و بنگاه‌های اقتصادی، به دست آوردن حداکثر سود است و وسیله آن‌ها استفاده از علوم تجربی برای ساماندهی حسابگرانه و دقیق مؤلفه‌های اقتصادی (کار، سرمایه، مواد، فناوری و ...) برای تضمین حداکثر سود است.

تست و پاسخ ۶۳

پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- از دیدگاه فارابی، چرا مردم جامعه تغلب ناچارند از چیرگی بر یکدیگر خودداری کنند؟
 - چه عاملی دانشمندان و متفکران اجتماعی را به بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی فرامی‌خواند؟
 - چرا پیامدهای غیرطبیعی کنش، احتمالی هستند؟
 - چه زمانی لژهای ماسونی جاذبه فرهنگی خود را از دست دادند و به صورت گروه‌های سیاسی باقی ماندند؟
- (۱) برای بقای خود - ناتوان دانستن انسان در یافتن معنای زندگی - آگاهانه و ارادی عمل کردن انسان‌ها - پس از آن که سهم و اشتراک فراماسونرها در حاکمیت سیاسی جوامع غربی کاهش یافت.
 - (۲) به دلیل امکان غلبه بر اقوام دیگر - کاستی و خلأ معنوی - وابستگی به اراده انسان‌ها - پس از این که دیدگاه‌های غربی از طریق نظام آموزشی به اندیشه و ذهن جامعه راه یافت.
 - (۳) با هدف خوار و مقهور کردن دیگران - مرگ جهان اجتماعی - پیامدهای نامطلوب کنش - پس از این که غرب هنگام هجوم به مناطق غیرغربی از این سازمان‌ها کمک گرفت.
 - (۴) به جهت جلوگیری از غلبه اقوام دیگر بر خود - پوچ‌انگاری - معناداربودن کنش انسانی - پس از آن که فراماسونرها کاسموپولیتیسیم را به عنوان آرمان سیاسی خود برگزیدند.

پاسخ: گزینه ۲

(پایه‌شناسی دهم - درس‌های ۱۱ و ۱۲ / جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۳ و ۷)

درس نامه

ابونصر محمد فارابی در گونه‌شناسی جوامع، یکی از انواع جوامع جاهلی را جامعه «تغلب» می‌نامد.

در جامعه تغلب، مردم برای غلبه‌یافتن بر سایر ملت‌ها با یکدیگر همکاری می‌کنند و این هنگامی پیش می‌آید که همه آن‌ها، شیفته غلبه بر اقوام و ملل دیگر باشند.

هدف این مردم خوار و مقهور کردن دیگران است. آن‌ها نمی‌خواهند ملت مقهور، مالک جان و مال خود و ... باشد. چنین افرادی دوست دارند بر یکایک مردم جامعه خود نیز چیره شوند، ولی از آن‌جا که در یک جامعه مردم برای:

(۱) بقای خود، (۲) غلبه بر اقوام دیگر و (۳) جلوگیری از غلبه اقوام دیگر بر خود به هم نیازمندند، ناچارند از چیرگی بر یکدیگر خودداری کنند.

مردم در مدینه تغلب گمان می‌برند که فقط آنان خوشبخت، پیروز و مورد رشک دیگران‌اند (و باید باشند) و از همه جوامع دیگر برترند.

آن‌ها مردم جوامع دیگر را خوار و بی‌ارزش می‌شمرند. این‌گونه اندیشه‌ها در آنان حس خودخواهی را تقویت می‌کند؛ پس همواره می‌خواهند دیگران آنان را ستایش کنند.

گمان می‌برند که ملت‌های دیگر نتوانسته‌اند به موقعیتی که آنان به دست آورده‌اند، برسند و اصولاً چنین سعادت را نمی‌شناسند.

ویژگی‌های مردم در جامعه تغلب

پاسخ تشریحی از دیدگاه فارابی، مردم جامعه تغلب دوست دارند بر یکایک مردم جامعه خود نیز چیره شوند، ولی از آنجا که در یک جامعه مردم برای بقای خود، غلبه بر اقوام دیگر و جلوگیری از غلبه اقوام دیگر بر خود به هم نیازمندند، ناچارند از چیرگی بر یکدیگر خودداری کنند. کاستی و خلأ معنوی، دانشمندان و متفکران اجتماعی را به بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی فرامی‌خواند و آن‌ها را برای عبور از مرزهای هویت فرهنگی آن تشویق می‌کند. منظور از پیامدهای غیرطبیعی کنش، همان پیامدهای ارادی است. پیامدهای ارادی از آن جهت که به اراده انسان‌ها وابسته است، احتمالی است؛ یعنی ممکن است انجام بشود یا انجام نشود.

لژهای ماسونی در دهه‌های نخست ورود خود به کشورهای غیرغربی، از جاذبه فرهنگی و سیاسی برخوردار بودند ولی در دهه‌های بعد، پس از آن که دیدگاه‌های غربی از طریق نظام آموزشی به اندیشه و ذهن جامعه راه یافت، جاذبه فرهنگی خود را از دست دادند و بیشتر به صورت گروه‌های سیاسی باقی ماندند.

تست و پاسخ ۶۴

انتساب نظریات کدام یک از نظریه پردازان در مقابل آن درست است؟

- (۱) هانتینگتون ← در آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر، رقابت بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ به وقوع خواهد پیوست. - اسلام را به عنوان قطب جدید فرهنگی و تمدنی می‌پذیرفت.
- (۲) آگوست کنت ← وقوع دو جنگ جهانی در قرن بیستم نشان می‌دهد که جنگ در فرهنگ جدید غربی امری ذاتی است. - با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید.
- (۳) ماکس وبر ← جهان متجدد فقط علمی را که با عقل ابزاری به دست می‌آیند، علم می‌شمارد. - تسلط بر طبیعت و غلبه بر محدودیت‌های آن حاصل همکاری علوم تجربی و عقلانی است.
- (۴) توماس مالتوس ← افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات بیشتر می‌شود. - سرمایه باید پرسودترین راه خود را دنبال کند.

پاسخ: گزینه ۱ (جامعه‌شناسی دهم - درس ۴ / جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۹، ۱۰ و ۱۱)

مشاوره حداقل یک سؤال کنکور از نظریات موجود در کتاب درسی طراحی می‌شود. مادر قسمت درس نامه مهم‌ترین نظریات کتاب‌های دهم و یازدهم را آورده‌ایم، حالا خودتون به کتاب درسی مراجعه کنید و فوب بفرستیدشون.

درس نامه ●●

ردیف	نظریه	نظریه پرداز	آدرس در کتاب درسی
۱	جهان‌های اجتماعی در طول هم	آگوست کنت، اسپنسر، دورکیم و مارکس	درس ۵ دهم
۲	تقسیم جوامع به مکانیکی و ارگانیکی	دورکیم	درس ۵ دهم
۳	فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان متجدد	ماکس وبر و اقبال لاهوری	درس ۶ دهم
۴	دسته‌بندی جوامع براساس شیوه حکومت و تعداد حاکمان	ارسطو	درس ۱۵ دهم
۵	دسته‌بندی جوامع براساس شیوه حکومت، تعداد حاکمان و دینی یا دنیوی بودن	فارابی	درس ۱۵ دهم
۶	ویژگی‌های مدینه تغلب	فارابی	درس ۳ یازدهم
۷	روشنگری غرب	دکارت، روسو و دیدرو	درس ۶ یازدهم
۸	تفاسیر پروتستانی از دین	ژان کالون و مارتین لوتر	درس ۶ یازدهم
۹	اقتصاد لیبرال	جان راسل، توماس مالتوس و دیوید ریکاردو	درس ۹ یازدهم
۱۰	نقد لیبرالیسم اولیه با طرح مفهوم آزادی مثبت و منفی	آیزیا برلین	درس ۹ یازدهم
۱۱	نقد لیبرالیسم اقتصادی و جامعه سرمایه‌داری	مارکس	درس ۹ یازدهم
۱۲	عارضی بودن جنگ در جوامع غربی	آگوست کنت	درس ۱۰ یازدهم
۱۳	جنگ تمدن‌ها	هانتینگتون	درس ۱۰ یازدهم
۱۴	پایان تاریخ با غلبه لیبرال دموکراسی	فوکویاما	درس ۱۵ یازدهم

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) از نظر کنت، جنگ در جوامع غربی امری ذاتی نیست، بلکه عارضی است. از طرف دیگر وقوع جنگ‌های جهانی در قرن بیستم، خطاب‌بودن نظریه کنت را نشان داد.
- ۳) از نظر وبر، سلطه بر طبیعت فقط با علوم تجربی امکان‌پذیر است.
- ۴) موارد این گزینه بیانگر دیدگاه دیوید ریکاردو است.

تست و پاسخ ۶۵

هر یک از عبارتهای زیر با چه موضوعی ارتباط دارند؟

- دیکنز در رمان الیور توئیست، نوانخانه‌ها و فیلسوفان مدافع آن‌ها را به سخره گرفت.
 - ناصرالدین‌شاه در تهران تکیه دولت را برای برگزاری مراسم محرم و صفر بنا کرد.
 - امروزه مسابقات بین‌المللی زیبایی و مُد در جهان برگزار می‌شود.
- ۱) انتقاد به آزادی فعالیت‌های صاحبان سرمایه - هماهنگی استبداد ایلی و قومی با فرهنگ اسلام - هویت دنیوی و سکولار جهان متجدد غرب
 ۲) چالش شرق و غرب - وضعیت کشورهای اسلامی در دوران استعمار - تعامل فرهنگ غرب با ابعاد طبیعی انسان
 ۳) نقد لیبرالیسم اولیه - استبداد ایلی و قومی - تمرکز فرهنگ غرب بر بعد جسمانی هویت
 ۴) لیبرالیسم قرن‌های هجدهم و نوزدهم - استبداد استعماری - سازگاری جهان غرب با هویت‌های دنیوی

(پامعه‌شناسی دهم - درس ۸ / پامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۴ و ۹)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره تمام قسمت‌های این سؤال، از زیر نویس عکس‌ها طراحی شده است. به زیر نویس عکس‌ها و ارتباط آن‌ها با متن کتاب درسی حسابی توجه کنید.

پاسخ تشریحی

دیکنز با هدف نقد لیبرالیسم اولیه در رمان «الیور توئیست»، نوانخانه‌ها و فیلسوفانی را که مدافع آن‌ها بودند، به سخره گرفت. استبداد قومی با وجود این‌که دارای هویتی غیراسلامی بود به دلیل این‌که پشتوانه و پیشینه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت، از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد و می‌کوشید با رعایت ظواهر اسلامی، ظاهر دینی خود را حفظ کند. برای مثال تکیه دولت برای برگزاری مراسم محرم و صفر و اجرای تعزیه به فرمان ناصرالدین‌شاه در تهران بر پا شد. برگزاری مسابقات بین‌المللی زیبایی و نمایشگاه‌های مد، از توجه و تمرکز فرهنگ غرب بر بعد جسمانی هویت حکایت می‌کنند.

در کدام گزینه به ترتیب مصادیق درستی برای توصیف، تبیین و کنترل آمده است؟

(۱) تغذیه نامناسب در کنار استعداد ژنتیکی، منتهی به اضافه وزن می شود. - بالاتر بودن نسبت توده چربی به وزن کل بدن از عدد ۲۵٪ به معنی چاقی است. - برای کاهش اضافه وزن باید کالری مصرفی را مدیریت کرد.

(۲) برداشت اشتباه از تصویر بدن منجر به لاغری مفرط می شود. - فردی که درگیر کم‌اشتهایی عصبی است، در صورت شرکت در جلسات مشاوره بهبود پیدا خواهد کرد. - شرکت در جلسات گروه‌درمانی برای کاهش کم‌اشتهایی توصیه می شود.

(۳) پرخوری عصبی به معنای پرخوری ناگهانی بدون نیاز جسمانی به غذاست. - ناتوانی در به کلام آوردن هیجانات منفی و تجربه آن‌ها، منجر به پرخوری عصبی می شود. - با بهبود حمایت اجتماعی می توان از شدت پرخوری عصبی افراد کم کرد.

(۴) مواد نگهدارنده به موادی غیرطبیعی گفته می شود که برای ماندگاری بیشتر به مواد غذایی افزوده می شوند. - جوامعی که مصرف مواد نگهدارنده بیشتری دارند، در آینده جمعیت سالمند آسیب‌پذیرتری خواهند داشت. - برای مبتلانشدن به مشکلات کلیوی مصرف مواد نگهدارنده باید به حداقل برسد.

(درس ۱ - اهداف علم تپری)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره اهداف علم تجربی از قسمت‌های مهم و پرتکرار کتاب درسی است. سعی کنید این قسمت را به خوبی مطالعه کرده و با مصادیق مختلف آن در تست‌های مختلف آشنا شوید. ضمناً به کلمات کلیدی که در پاسخ تشریحی زیر آن‌ها خط کشیده شده است، توجه کنید.

درس نامه

اهداف علم روان‌شناسی همانند سایر علوم تجربی عبارت‌اند از:

اهداف	توضیح
توصیف	بیان روشن و تا حد ممکن دقیق از چستی پدیده
تبیین	بیان علل اتفاق افتادن یک پدیده در جهان
پیش‌بینی	بیان احتمال رخ دادن یک پدیده در صورت دانستن علت آن
کنترل	دستکاری کردن و ایجاد تغییر در پدیده‌ها

پاسخ تشریحی گزینه‌ها را در جدول زیر بررسی می کنیم:

تغذیه نامناسب در کنار استعداد ژنتیکی منتهی به اضافه وزن می شود.	بالاتر بودن نسبت تراکم توده چربی به وزن کل بدن از ۲۵٪ به معنی چاقی است.	برای کاهش اضافه وزن باید کالری مصرفی را مدیریت کرد.	کنترل
تبیین	توصیف	کنترل	
برداشت اشتباه از تصویر بدن منجر به لاغری مفرط می شود.	فردی که درگیر کم‌اشتهایی عصبی است در صورت شرکت در جلسات مشاوره بهبود پیدا خواهد کرد.	شرکت در جلسات گروه‌درمانی برای کاهش کم‌اشتهایی توصیه می شود.	کنترل
تبیین	پیش‌بینی	کنترل	
پرخوری عصبی به معنای پرخوری ناگهانی بدون نیاز جسمانی به غذاست.	ناتوانی در به کلام آوردن هیجانات منفی و تجربه آن‌ها منجر به پرخوری عصبی می شود.	با بهبود حمایت اجتماعی می توان از شدت پرخوری عصبی افراد کم کرد.	کنترل
توصیف	تبیین	کنترل	
مواد نگهدارنده به مواد غیرطبیعی گفته می شود که برای ماندگاری بیشتر به مواد غذایی افزوده می شوند.	جوامعی که مصرف مواد نگهدارنده بیشتری دارند در آینده جمعیت سالمند آسیب‌پذیرتری خواهند داشت.	برای مبتلانشدن به مشکلات کلیوی مصرف مواد نگهدارنده باید به حداقل برسد.	کنترل
توصیف	پیش‌بینی	کنترل	

تست و پاسخ ۶۷

به ترتیب درستی و نادرستی عبارات زیر کدام است؟

الف) موضع دانشمندان علوم مختلف نسبت به سایر منابع کسب آگاهی، «نمی‌دانم» است.

ب) «شناسایی مجهولات» در تعریف روش علمی با مفهوم «طرح مسئله» مرتبط است.

ج) در روش علمی، هر متغیر اصلی پژوهشی که در فرضیه مطرح می‌شود باید تعریف عملیاتی شود.

(۱) درست - درست - نادرست

(۲) نادرست - درست - درست

(۳) درست - نادرست - نادرست

(۴) نادرست - درست - نادرست

(درس ۱ - روش علمی و ویژگی‌های آن)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره مفاهیم علم تجربی و ویژگی‌های آن از قسمت‌های مهم درس ۱ است. سعی کنید با مطالعه دقیق همه مطالب کتاب درسی و مرور کارآمد از طریق مواجه شدن با تست‌های متعدد، خود را در این بخش تقویت کنید.

پاسخ تشریحی

بررسی عبارات:

الف) نادرست؛ دانشمندان علوم تجربی، نسبت به موضوعاتی که با ابزار تجربی کسب نمی‌شود، باید موضع «نمی‌دانم» را اختیار کنند؛ اما در واقعیت گاهی دچار خطا می‌شوند و چیزهایی را که به طور محسوس، امکان مشاهده مستقیم آن‌ها وجود نداشته و از طریق سایر منابع کسب آگاهی معرفی شده را نادرست معرفی می‌کنند.

ب) درست؛ آخرین مفهوم در روش علمی، «موقعیت نامعین» است. دانشمند به دنبال ابهام‌زدایی و روشن‌سازی است. دانشمند با طرح مسئله، موقعیت‌های ناشناخته و مجهول را شناسایی می‌کند و سپس با روش‌های تجربی، سعی می‌کند تا به آن‌ها، پاسخ داده و این موقعیت‌ها را روشن سازد. ج) درست؛ متغیر هر چیزی است که تغییر می‌کند. تصور کنید که در یک فرضیه بخواهیم ارتباط نمرات درس یک دانش‌آموز را با میزان استراحت شبانه‌روزی او بررسی کنیم؛ در این پژوهش «نمرات افراد» و «میزان استراحت» مقادیر مختلفی از صفر تا ۲۰ در «نمره» و از صفر تا ۲۴ ساعت در «میزان استراحت» را شامل می‌شود. در روش علمی و برای انجام یک آزمایش صحیح و هم‌چنین سهولت در اندازه‌گیری‌ها، باید متغیرهای مورد نظر، به شکل دقیق، شفاف و قابل اندازه‌گیری تعریف شوند. به تعریفی از متغیر که این ویژگی‌ها را داشته باشد، تعریف عملیاتی می‌گویند.

تست و پاسخ ۶۸

مشخص کنید هر کدام از فعالیت‌های زیر، به ترتیب، به کدام یک از جنبه‌های رشد انسان در طول حیات وی اشاره دارند؟

• ابراز تأسف ناشی از ناتوانی در حل مسئله

• توجه متمرکز برای ایجاد برقراری روابط اجتماعی سالم

• افزایش دایره لغات هنگام بازی‌های اشتراکی

• انجام بازی‌های قاعده‌مند به جای بازی‌های بی‌قاعده

• تکلیف اصلی رشد در دوره نوجوانی

(۱) شناختی - شناختی - اجتماعی - شناختی - اجتماعی

(۲) شناختی - اجتماعی - شناختی - شناختی - جسمانی

(۳) هیجانی - شناختی - اجتماعی - اجتماعی - اجتماعی

(۴) هیجانی - اخلاقی - اجتماعی - اجتماعی - جسمانی

(درس ۲ - روان‌شناسی رشد)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره یکی از بهترین روش‌های تست‌زنی در تست‌های چند قسمتی این است که از عباراتی که به پاسخ آن‌ها اطمینان دارید شروع کنید و با حذف گزینه‌ها، تعداد گزینه‌های پیش‌رو را کاهش دهید تا هم راحت‌تر به پاسخ برسید و هم به دام تست نیفتید.

درس نامه ●●

جنبه‌های مختلف رشد انسان عبارت‌اند از:

تغییرات بدنی (قد، وزن، استخوان‌ها، بلوغ و ...) و مهارت‌های حرکتی ظریف و درشت (نقاشی کشیدن و بالا رفتن از پله‌ها و ...)	جسمانی - حرکتی
مهارت‌های ذهنی (تمرکز، حافظه، حل مسئله و ...) و توانایی‌های زبانی (جمله‌سازی، یادگیری کلمات و ...)	شناختی
مهارت شناخت هیجان‌ها و ابراز هیجان‌ها و نحوه کنترل کردن آن‌ها	هیجانی
برقراری ارتباط با دیگران، شناخت افراد غریبه و آشنا، انجام بازی‌های فردی، گروهی، کسب هویت و ...	اجتماعی
تشخیص کارهای خوب و بد و رعایت کردن آن‌ها	اخلاقی

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

عبارت اول: مهارت شناخت هیجان‌ها و توانایی ابراز آن‌ها مانند ابراز خشم، ترس، محبت، تأسف، ترحم و ... به جنبه «هیجانی» رشد مربوط می‌شود. توجه داشته باشید که هیجان‌ها در موقعیت‌های مختلف و به دلایل مختلف ایجاد می‌شود، بنابراین علت بروز آن مطرح نیست، بلکه بروز آن مهم است؛ بنابراین ابراز تأسف هر دلیلی که داشته باشد به هیجان‌های فرد مربوط است.

عبارت دوم: مهارت‌های ذهنی مانند توجه، ادراک، حافظه و ... به جنبه «شناختی» مربوط می‌شود؛ بنابراین وقتی فرد بر روی یک موضوع توجه یا تمرکز می‌کند، فرایند ذهنی یا همان شناخت در او شکل گرفته است و فارغ از این‌که تمرکز بر روی چه موضوعی است به جنبه شناختی مربوط می‌شود.

عبارت سوم: مهارت‌های کلامی و زبانی مانند افزایش دایره لغات به جنبه «شناختی» رشد مربوط است، چه این اتفاق هنگام بازی باشد یا هر موقعیت دیگری.

عبارت چهارم: برقراری ارتباط با دیگران از طریق بازی‌ها به رشد «اجتماعی» مربوط می‌شود، چه این بازی‌ها قاعده‌مند باشند و چه بدون قاعده. عبارت پنجم: یکی از تکالیف اصلی رشد در دوره نوجوانی کسب هویت است که به جنبه «اجتماعی» رشد مربوط است.

دام تستی در این سؤال سعی شده در هر عبارت با مطرح کردن موضوعات در جنبه‌های مختلف شما را به خطا بیندازند، ولی حواستان باشد که شما باید به فعالیت اصلی مطرح‌شده توجه کنید، نه به دلیل انجام آن یا نتیجه‌ای که از آن عاید می‌شود و ...

تست و پاسخ ۶۹

هر کدام از عبارات زیر به ترتیب با کدام مورد ارتباط بیشتری دارد؟

- هیجان‌های ساده از طریق آن به هیجان‌های مرکب تبدیل می‌شود.
- این عامل سبب می‌شود دلیل انجام عمل اخلاقی در افراد، متفاوت باشد.
- از پیامدهای ناسازگارانه تغییرات شناختی در دوران نوجوانی است.
- تمایزی که فرد بین خود و دیگران می‌گذارد.

(۱) رشد آگاهی از هیجان‌ها - سن کودک - رویاپردازی - خود واقعی

(۲) وجود محیط بازتر و متنوع‌تر - دوره رشدی - احساس منحصر به فرد بودن - خود آرمانی

(۳) وجود محیط بازتر و متنوع‌تر - دوره رشدی - احساس منحصر به فرد بودن - هویت

(۴) رشد آگاهی از هیجان‌ها - سن کودک - مشکل در تصمیم‌گیری روزمره - هویت

(درس ۲ - روان‌شناسی رشد)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

عبارت اول: رشد هیجانی در دوره کودکی، معطوف به سه هیجان ساده ترس، خشم و محبت است. با توجه به رشد آگاهی کودکان از هیجان‌های مختلف و واکنش اطرافیان (به‌خصوص مادر) سه هیجان فوق به هیجان‌های مرکب دیگر، همچون احساس پشیمانی، سپاسگزاری و ترحم تعمیم می‌یابد.

توجه کنید علت رشدیافتگی هیجانان در انسان نسبت به حیوانات تعامل با محیط بازتر و متنوع تر است، نه صرف وجود محیط بازتر و متنوع تر. بسیاری از حیوانات محیط بسیار گسترده‌ای برای زندگی دارند، ولی چون با آن همانند انسان تعامل نمی‌کنند، رشد هیجانی کم‌تری دارند. (رد ۲ و ۳)

عبارت دوم: منظور از رشد درک اخلاقی در این‌جا همان انجام عمل اخلاقی است، هرچند ممکن است دلیل انجام عمل اخلاقی متفاوت باشد؛ مثلاً ممکن است یک کودک ۶ ساله کاری را اخلاقی بداند که دوستش را خوشحال می‌کند، در حالی که وقتی بزرگ می‌شود کار اخلاقی را به دلیل درستی آن انجام می‌دهد، نه صرفاً برای خوشحال کردن دوستش.

نکته دلیل انجام عملی اخلاقی در سن ۶ سالگی (کودکی اول) ← خوشحال کردن دوست

دلیل انجام عمل اخلاقی در سنین بالاتر (کودکی دوم به بعد) ← درستی کار

بنابراین دلیل تفاوت انجام عمل اخلاقی هم می‌تواند دوره‌های رشدی باشد و هم سن کودک که تعیین‌کننده دوره‌های رشدی است؛ پس قسمت دوم همه گزینه‌ها درست است.

عبارت سوم: تغییر شناختی در دوره نوجوانی چهار پیامد ناسازگارانه دارد که شامل: ۱) حساسیت نسبت به انتقاد دیگران ۲) احساس منحصربه‌فرد بودن اغراق‌آمیز ۳) آرمان‌گرایی و عیب‌جویی ۴) مشکل در تصمیم‌گیری روزمره است. رویاپردازی پدیده‌ای طبیعی است که برای کم‌کردن فاصله خود واقعی و خود آرمانی توسط نوجوانان به کار گرفته می‌شود. (رد ۱)

عبارت چهارم: «من کیستم؟» سؤالی است که ذهن هر فرد، به‌ویژه نوجوانان و جوانان را درگیر کرده است و افراد برای یافتن پاسخ همین سؤال به جست‌وجوی خویشتن و کسب هویت می‌پردازند. به عبارت دیگر هویت همان تمایزی است که فرد بین خود و دیگران می‌گذارد. هویت اجزای متعددی دارد و شامل ویژگی‌های جسمی، جنسی، اجتماعی، شناختی، اخلاقی، هیجانی، آرمانی و شغلی است که در مجموع هویت فرد را می‌سازند. بخشی از این ویژگی‌ها در فرد وجود دارد که خود واقعی او را شکل می‌دهد (مانند خصوصیات جسمانی که دارد) و برخی از این ویژگی‌ها خصوصیتی است که فرد دوست دارد بعدها کسب کند و خود آرمانی او را شکل می‌دهد (مانند ویژگی‌های آرمانی و شغلی) بنابراین همه افراد یک خود واقعی و یک خود آرمانی دارند که هویت آن‌ها را تشکیل می‌دهد؛ بنابراین قسمت چهارم در همه گزینه‌ها درست است. در ۴ کامل تر است.

تست و پاسخ ۷۰

موارد کدام گزینه با دوره سنی ذکر شده در آن مطابقت بیشتری دارند؟

- ۱) کودکی دوم: می‌تواند بندهای کفشش را به تنهایی گره بزند. - نگران است امتحان از قسمتی بیاید که برایش آماده نیست. - برای کار گروهی، به نظر هم‌تیمی‌هایش با دقت گوش می‌کند و بر ضرورت‌های آن کار تمرکز می‌کند.
- ۲) طفولیت: وقتی عصبانیت مادرش را در پی شکستن لیوان می‌بیند، ممکن است لیوان دیگری بشکنند. - در حضور کسی که نمی‌شناسد احساس امنیت نمی‌کند - خوراکی خواهرش را بدون اجازه او می‌خورد و متوجه زشتی کارش نمی‌شود.
- ۳) نوجوانی: برای حفظ کردن بهتر مطالب درسی آن‌ها را خلاصه می‌کند. - بین پوشیدن دو لباس صرفاً به ظاهر آن‌ها توجه می‌کند. - نقش‌های متناسب با جنسیت خودش را ایفا می‌کند.
- ۴) کودکی اول: هدیه گرفتن یک عروسک را به گرفتن خوراکی مورد علاقه‌اش ترجیح می‌دهد. - اگر پدرش علی‌رغم میلش بند کفشش را ببندد، جیغ می‌زند. - بازی با هم‌جنس را بر غیر هم‌جنس ترجیح می‌دهد.

(درس ۲ - روان‌شناسی رشد)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره ویژگی‌های رشد در دوره کودکی و نوجوانی از قسمت‌های مهم و پرتکرار درس دوم است که همیشه از آن یک یا دو سؤال هم به صورت جداگانه و هم به صورت ترکیبی در آزمون وجود دارد؛ بنابراین سعی کنید به همه آن‌ها تسلط داشته باشید، ضمناً برای تشخیص بهتر پاسخ، علاوه بر دانستن ویژگی‌های مربوط به هر دوره، به سنینی که در هر دوره در مثال‌ها و فعالیت‌های کتاب اشاره شده هم توجه کنید.

پاسخ تشریحی گزینه‌ها را در جدول زیر بررسی می‌کنیم:

توانایی بستن بندهای کفش (حرکت ظریف)	نگرانی برای آوردن قسمتی از کتاب که خوانده نشده (تفکر فرضی)	کار تیمی، متمرکز شدن بر ضرورت‌های تکلیف (توجه‌گزینی)	کودکی دوم
اواخر کودکی اول	نوجوانی	کودکی دوم و نوجوانی	
تکرار کار نادرست برای دریافت هیجان مادر (عدم آگاهی از هیجان‌های اطرافیان)	ترس از غریبه	نداشتن تصویری از کار خوب و بد (عدم رشد درک اخلاقی)	طفولیت
طفولیت و اوایل کودکی اول	طفولیت	طفولیت و اوایل کودکی اول	
استفاده کردن از مهارت فراحافظه	صرفاً توجه به ویژگی‌های حسی و فیزیکی (پردازش ادراکی)	ایفای نقش‌های جنسیتی (هویت روانی)	نوجوانی
نوجوانی	کودکی اول و کودکی دوم	نوجوانی	
ترجیح هدایای باارزش‌تر به هدایای بی‌ارزش (پردازش مفهومی)	نشان‌دادن هیجان‌ات ساده بدون درک و آگاهی از رفتار و هیجان‌ات دیگران	ترجیح بازی با هم‌جنسان (دخترها با دخترها، پسرها با پسرها)	کودکی اول
کودکی دوم به بالا	طفولیت و اوایل کودکی اول	کودکی دوم	

تست و پاسخ ۷۱

محمدرضا در حال تدریس بود که گمان کرد دانش‌آموز پر مشکل و مسئله‌ساز کلاس حرفی ناشایست زده است و محمدرضا عذر او را از کلاس درس خواست. در جلسه‌ای با حضور مدیر، دانش‌آموز و اولیای او، محمدرضا اعتقاد داشت «دانش‌آموز واقعاً حرف ناشایستی زده»، اولیای دانش‌آموز اعتقاد داشتند که «جمله او چنین مفهوم بدی نداشته و معلم بدبینانه نگاه کرده است» و خود دانش‌آموز اصرار داشت که «اصلاً حرف بدی زده است». در صورت درست‌انگاشتن هر کدام از این نظرها، موارد کدام گزینه به ترتیب توضیح درستی در مورد رفتار محمدرضا نسبت به حرف ناشایست هستند؟

۲) از دست دادن محرک هدف - هشدار کاذب - توهم
۴) اصابت - خطای شناختی - هشدار کاذب

۱) تصمیم درست - توهم - هشدار کاذب
۳) عدم تمرکز - خطای ادراکی - توهم

(درس ۳ - کارکردهای توبه، ادراک، محرک‌های محیطی را چگونه تفسیر کنیم؟)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه

در هر موقعیت ردیابی محرک دو نوع علامت وجود دارد:

- علامت هدف (محرک هدف): محرکی که باید انتخاب شود (باید ردیابی شود).
 - علائم انحرافی (محرک‌های انحرافی): محرک‌هایی که همواره مانع انتخاب هدف و باعث حواس‌پرتی می‌شوند (نباید ردیابی شوند).
- در هر موقعیت ردیابی ۴ حالت ممکن است اتفاق بیفتد که در جدول مشاهده می‌کنید.

توضیح	نام موقعیت		
ردیابی کردن محرک هدف در حالی که حاضر است.	اصابت	موقعیت‌های درست	موقعیت‌های ردیابی علامت
ردیابی نکردن محرک هدف در حالی که غایب است.	رد درست		
ردیابی کردن محرک هدف در حالی که غایب است.	هشدار کاذب	موقعیت‌های نادرست	
ردیابی نکردن محرک هدف در حالی که حاضر است.	از دست دادن محرک هدف		

پاسخ تشریحی در صورت درست‌انگاشتن نظر محمدرضا: محرک هدف (حرف ناشایست) وجود داشته است و محمدرضا آن را ردیابی کرده است و با خواستن عذر دانش‌آموز به حضور محرک پاسخ داده است؛ به همین دلیل ردیابی محرک حاضر یا تصمیم درست «اصابت» توضیح رفتار محمدرضا است.

در صورت درست‌انگاشتن نظر اولیای دانش‌آموز: محرک وجود داشته (احساس شده)، اما برداشت محمدرضا (ادراک او) نسبت به حرف دانش‌آموز به دلیل مجموعه ادراک‌های قبلی او نسبت به این دانش‌آموز (دانش‌آموز پرمشکل و مسئله‌ساز کلاس) باعث شده تا او بدبینانه به این جمله دانش‌آموز نگاه کند و تفسیر نادرستی از آن داشته باشد، پس دچار «خطای شناختی» شده است.

در صورت درست‌انگاشتن نظر دانش‌آموز: محرک وجود داشته، ولی محرک هدف نبوده است (جمله توهین‌آموز و ناشایست نبوده است)؛ بنابراین محمدرضا با ردیابی کردن محرک انحرافی دچار «هشدار کاذب» شده است.

تست و پاسخ ۷۲

درستی یا نادرستی عبارات زیر به ترتیب کدام است؟

- یکی از نتایج به‌دست‌آمده از آزمایش‌های مربوط به فقدان حواس این بود که: احساس محرک‌های بیرونی برای بقای موجود زنده حیاتی است.
- برای این که یک محرک انتخاب شود، کافی است که تحریک حواس از سوی محرک به میزان خاصی برسد تا آن عضو حسی تحریک شود.
- دلیل جلب‌شدن نظر راحیل به سمت بابانوئل و کارناوال در حال حرکت در شب کریسمس زمانی که برای خرید یک بلوز سفید و قرمز به خیابان رفته بود سبک پردازش او بوده است.
- «آشنایی نسبی با محرک»، با آماده‌سازی، رابطه مستقیم و با تمرکز، رابطه معکوس دارد.

(۲) درست - نادرست - درست - درست

(۱) نادرست - نادرست - نادرست - درست

(۴) نادرست - درست - درست - نادرست

(۳) درست - درست - نادرست - نادرست

(درس ۳ - مقدمه، حواس مفتلف، منابع توبه، برقی از موانع تمرکز)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

- آزمایش‌های مربوط به فقدان حواس، در «شرایط محرومیت حسی» انجام می‌شود. محرومیت حسی یعنی این که فرد در شرایطی قرار گیرد که هیچ‌یک از گیرنده‌های حسی مثل چشم، گوش و ... به وسیله محرک‌های بیرونی تحریک نشوند. نتایج مطالعات نشان می‌دهد که:
- ۱) داوطلبانی که حاضر به شرکت در این آزمایش‌ها شده بودند، علی‌رغم وجود قول پاداش نتوانستند بیشتر از چند ساعت محرومیت حسی را تحمل کنند.
 - ۲) محرومیت حسی به دلیل آزارنده بودن آن، نوعی شکنجه تلقی می‌شود.
 - ۳) موجودات زنده به‌خصوص انسان به «احساس» نیاز دارند.

پاسخ تشریحی

بررسی عبارات:

عبارت اول: نادرست است؛ چون عبارت مذکور از نتایج به‌دست‌آمده از شرایط محرومیت حسی نیست. توجه کنید اگرچه شرایط محرومیت حسی آزاردهنده است، ولی جان افراد در آن به خطر نمی‌افتد که گفته شود احساس برای بقای موجود زنده حیاتی است. این عبارت از نظر تکاملی جمله درستی است و وجود احساس به بقای همه موجودات کمک می‌کند؛ مثلاً احساس گرسنگی باعث می‌شود که موجود به دنبال غذا برود و زنده بماند، ولی از نتایج به‌دست‌آمده از شرایط محرومیت حسی نیست، چون در این آزمایشات نیازهای اولیه زیستی فرد تأمین می‌شود. ضمناً به دلیل مسائل اخلاقی در هیچ آزمایشی اجازه داده نمی‌شود که حیات فردی به خطر افتد.

عبارت دوم: نادرست است؛ زیرا برای این که محرکی انتخاب شود (توجه) حتماً لازم است که گیرنده‌های حسی تحریک شوند (احساس)، ولی نمی‌توانیم بگوییم که فقط کافی است محرک دریافت شود، چون در بسیاری از مواقع محرک احساس شده ولی ما آن را انتخاب نکرده‌ایم.

عبارت سوم: نادرست است؛ زیرا زمانی که توجه فرد به دلیل وجود ویژگی‌هایی در محرک به طور ناخواسته جلب می‌شود، منبع توجه «حواس ما» بوده است که توسط محرک‌های بیرونی تحریک شده است. در این جا توجه راحیل به دلیل ویژگی‌های کارناوال، به آن جلب شده است. توجه کنید که بیان خرید بلوز سفید و قرمز یک نکته انحرافی است و چیزی در مورد جلب‌شدن توجه راحیل به سمت ویتترین مغازه‌ها و لباس‌هایی با این ویژگی‌ها مطرح نشده که منبع توجه او سبک پردازش و یا اطلاعات موجود در حافظه او باشد.

عبارت چهارم: درست است؛ شناخت محرک معین باعث می‌شود که در فرد «آماده‌سازی» اتفاق بیفتد و فرد آن را زودتر دریافت کند؛ بنابراین هر چه آشنایی بیشتر شود آماده‌سازی و شناخت محرک بیشتر می‌شود، پس این ارتباط مستقیم است. از طرف دیگر «آشنایی با محرک» باعث می‌شود که کم‌کم خوگیری شکل گیرد، یعنی هر چه موضوع مورد توجه آشناتر باشد، تمرکز کاهش می‌یابد، پس این رابطه معکوس است.

تست و پاسخ ۷۳

هر یک از فعالیت‌های شناختی زیر به ترتیب با کمک کدام یک از انواع حافظه محقق می‌شود؟

- به خاطر سپردن رمز دوم پویا و وارد کردن آن در سایت خرید آنلاین
- تشخیص اسباب‌بازی دوران کودکی در لیست محصولات سایت
- محاسبه پول توجیبی باقی‌مانده در صورت خرید اسباب‌بازی تازه

- (۱) کوتاه‌مدت - رویدادی - حافظه کاری
(۲) کوتاه‌مدت - معنایی - کوتاه‌مدت
(۳) حافظه کاری - رویدادی - حافظه کاری
(۴) حافظه کاری - معنایی - کوتاه‌مدت

(درس ۴ - انواع حافظه)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

انواع حافظه براساس مدت‌زمان نگهداری اطلاعات:

نوع حافظه	توضیح
حافظه حسی	اطلاعات محیط پیرامون ما ابتدا از طریق گیرنده‌های حسی (چشم) دریافت می‌شوند و سپس در مدت‌زمان کم‌تر از یک ثانیه اثری یا ردی از آن در حافظه حسی ما می‌ماند.
حافظه کوتاه مدت	• در این حافظه فقط تا چند دقیقه می‌توانیم اطلاعات را ذخیره کنیم. • اطلاعات در حافظه کوتاه‌مدت به صورت دست‌نخورده مورد استفاده قرار می‌گیرد.
حافظه کاری	• اگر اطلاعات موجود در حافظه را دستکاری کرده و مورد استفاده قرار دهیم با حافظه کاری سروکار داریم. • حافظه کاری به سایر اجزای شناخت خدمت‌رسانی می‌کند و میز کار همه اجزای شناخت است. • حافظه کاری فضای کار برای فعالیت جاری ذهن را که برای مدت‌زمان کوتاهی لازم داریم، فراهم می‌کند.
حافظه بلندمدت	• در این حافظه، اطلاعات از چند دقیقه تا پایان عمر ذخیره می‌شود. • در این حافظه دو نوع اطلاعات ذخیره می‌شود. (حافظه رویدادی و حافظه معنایی)

پاسخ تشریحی: زمان بازیابی حافظه حسی در حدود نیم ثانیه، حافظه کوتاه‌مدت چند دقیقه و حافظه بلندمدت بیشتر از چند دقیقه است؛ بنابراین در خاطر نگهداشتن رمز دوم پویا با کمک حافظه کوتاه‌مدت و به یاد آوردن اسباب‌بازی دوران کودکی به حافظه بلندمدت مربوط می‌شود، ولی چون نسبت به این اسباب‌بازی خاطراتی شخصی وجود دارد که به زمان مشخصی مربوط می‌شود به حافظه رویدادی مربوط است؛ همچنین میز کار شناخت آدمی حافظه کاری بوده و محاسبات ریاضی نیز با استفاده از حافظه کاری محقق می‌شود.

تست و پاسخ ۷۴

هر کدام از موارد زیر به ترتیب از اطلاعات فرد در برابر کدام عامل فراموشی محافظت می‌کند؟

- علی در زمان استراحت بین درس‌هایش به جای نگاه کردن به جزوه‌اش ظرف‌ها را می‌شوید.
 - محمد برای هر یک از شخصیت‌های درس تاریخ با اول نام سلسله‌اش یک زنجیره داستان جذاب می‌سازد.
 - زهرا به هم‌کلاسی‌اش توصیه می‌کند که در واحدهای زمانی یک ساعت و نیمه و با فواصل ده دقیقه‌ای درس بخواند.
 - نیلوفر با دوباره دیدن فیلم‌های ترجمه‌نشده آمریکایی مورد علاقه‌اش خودش را در مکالمه زبان تقویت می‌کند.
- (۱) گذشت زمان - تداخل اطلاعات - یادگیری با استراحت - عدم رمزگردانی
(۲) یادگیری با استراحت - مطالعه چندحسی - کاهش فاصله زمانی بین یادگیری و یادآوری مطلب - عوامل عاطفی
(۳) پرهیز از هم‌زمانی چند فعالیت - عوامل عاطفی - گذشت زمان - تداخل اطلاعات
(۴) تداخل اطلاعات - وجود نشانه‌های بازیابی - تداخل اطلاعات - گذشت زمان

(درس ۴ - عوامل ایثار فراموشی)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

مشاوره موضوعات عوامل فراموشی و راه‌های بهسازی حافظه از سوالات مورد توجه طراحان کنکور برای یادگیری بهتر این بخش سعی کنید که رابطه هر فن را با مرحله حافظه به کار گرفته شده بدانید و همچنین دقت کنید هر فن بر کدام عامل فراموشی اثر گذاشته و آن را خنثی می‌کند.

درس نامه

مهم‌ترین عوامل فراموشی	راهکار مناسب فن بهسازی حافظه
گذشت زمان	مرور اطلاعات در زمان مناسب، مرور کارآمد
تداخل	یادگیری عمیق، یادگیری با استراحت و مطالعه چندحسی
عوامل عاطفی	بیان اهمیت مطلب
عدم رمزگردانی	بیان اهمیت مطلب، پرهیز از هم‌زمانی چند فعالیت (توجه ناقص)
مشکلات مربوط به نشانه‌های بازایی	آزمون مکرر

پاسخ تشریحی

در متن سؤال به «عامل فراموشی» تأکید شده نه راهکار به کار گرفته شده بنابراین با توجه به این موضوع عبارات را بررسی می‌کنیم: عبارت اول: استراحت بین دروس به یادگیری بهتر و کنترل تداخل اطلاعات کمک می‌کند. توجه کنید که منظور از استراحت کردن، بیشتر استراحت فکری و ذهنی است تا استراحت جسمانی و فیزیکی؛ بنابراین زمانی که بین مطالعه جزوه خود به سراغ شستن ظرف می‌رویم به نوعی استراحت فکری کرده و بین مطالبی که باید بیاموزیم فاصله انداخته‌ایم.

عبارت دوم: بسیاری از افراد نشانه‌های کافی و درست برای بازایی اطلاعات از حافظه ندارند. محمد با داستان ساختن برای شخصیت‌ها از روی نام سلسله آن‌ها در حال نشانه‌گذاری معنایی و بیرونی است.

عبارت سوم: افرادی که بین دروسشان استراحت کرده و فاصله می‌اندازند، به دلیل کاهش اثر تداخل موفقیت بیشتری خواهند داشت.

عبارت چهارم: یکی از عوامل تأثیرگذار در فراموشی گذشت زمان است و برای کنترل اثر آن می‌توان از مرور مناسب استفاده کرد. نیلوفر که با دیدن فیلم‌های زبان اصلی کلمات انگلیسی را بارها می‌شنود، اثر گذشت زمان را خنثی می‌کند. توجه کنید که جذاب بودن فیلم‌ها باعث یادگیری بهتر درس زبان و مکالمه آن نمی‌شود که عوامل عاطفی در فراموش نکردن مطالب نقش داشته باشد، بلکه آن‌چه مانع از فراموشی می‌شود تکرار کلمات و مرور آن‌هاست.

دام تستی یادگیری با استراحت، مطالعه چندحسی و کاهش فاصله زمانی بین یادگیری و یادآوری مطالب از عوامل بهبود حافظه است، نه عوامل فراموشی.

تست و پاسخ ۷۵

با فرض این‌که ایمان در تلاش است تا دبیری با سابقه و موفق در درس فیزیک شود، با توجه به ویژگی‌های مسئله، کدام عبارت در مورد او درست است؟

- ایمان ضمن استفاده از دانش و تجارب گذشته‌اش می‌تواند از تفکر ناخودآگاه خود نسبت به تدریس بهتر نیز بهره ببرد.
- ایمان باید تلاش کند تا موقعیت فعلی‌اش را بشناسد تا از راه حل‌های غیرمنطقی استفاده نکند.
- اگرچه امکانات و توانمندی‌های ایمان محدود است، ولی با شناخت آن‌ها می‌تواند به هدفش برسد.
- ایمان باید درک ناقص خود از مسئله را با جدی بودن در مسیر رسیدن به هدف جبران کند.

(درس ۵ - مقدمه، ویژگی‌های مسئله)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

مشاوره همیشه تأکید کرده ایم که سعی کنید همه موضوعات کتاب روان شناسی را هم حفظ کنید و هم به طور مفهومی بیاموزید ولی در قسمت ویژگی های مسئله تأکید بیشتر به توجه به کلمات کلیدی هر قسمت و حفظ کردن رابطه این کلمات با ویژگی های مربوطه است.

درس نامه

ویژگی های مسئله	توضیح نکات مهم
(۱) هدفمند است.	زمانی احساس مسئله می کنیم که بدانیم هدف چیست. وقتی هدف روشن نباشد، درک از مسئله ناقص خواهد بود. برخی از افراد که راه حل مسئله را نمی دانند به این دلیل است که هدف را به صراحت تعریف نکرده اند.
(۲) مسئله یک فرایند و جریان تحت کنترل است.	در جریان حل مسئله فرد کاملاً درگیر موضوع است. فرد به آنچه انجام می دهد آگاهی کامل دارد. در جریان حل مسئله هر چه جدی تر باشیم، احتمال انتخاب به راه حل بهتر، بیشتر می شود.
(۳) در مسئله توانمندی های ما محدود است.	اصولاً زمانی با مسئله مواجه می شویم که امکانات ما محدود باشد. افرادی که توانایی های خود را نمی شناسند از راه حل های غیرمنطقی استفاده می کنند.
(۴) در مسئله موقعیت فعلی یا مبدأ باید مشخص باشد.	شناخت موقعیت فعلی کمک می کند تا موانع احتمالی را به خوبی بشناسید و راه حل های بهتری ارائه دهید.

پاسخ تشریحی

ایمان در تلاش است تا به دبیری با سابقه و موفق تبدیل شود، پس او هدفی دارد که باید سعی کند به آن برسد و چگونگی رسیدن به این هدف مسئله ای است که با آن مواجه است؛ بنابراین ایمان هدف مشخصی دارد که به دلیل وجود موانع مشخص و با توجه به امکانات و توانمندی های محدود، امکان رسیدن فوری به آن هدف وجود ندارد، ولی او می تواند با شناخت آن ها بهترین راه را پیدا کرده و به هدف خود برسد. بررسی گزینه های نادرست:

- کسی که برای حل مسئله اش تفکر می کند عملی آگاهانه انجام می دهد و به کار بردن اصطلاح تفکر ناخودآگاه نادرست است.
- «شناخت توانایی های خود» باعث می شود که فرد از راه حل های غیرمنطقی استفاده نکند، نه «شناخت موقعیت فعلی».
- وقتی درک از مسئله ناقص خواهد بود که هدف روشن نباشد. افرادی که راه حل مسئله را نمی دانند به این دلیل است که هدف را به صراحت تعریف نکرده اند، بنابراین برای پیدا کردن راه حل باید هدف را به صراحت تعیین کرد. جدی بودن در مسیر رسیدن به هدف به ویژگی «تحت کنترل بودن» مسئله مربوط است، نه به درک ناقص از مسئله.

تست و پاسخ ۷۶

- در هریک از انیمیشن های زیر به ترتیب کدام یک از روش های حل مسئله استفاده شده است؟
- پلانگتون برای داشتن رستورانی موفق به دنبال کشف فرمول پخت همبرگر رستوران آقای خرچنگ از طریق خوردن آن است.
 - رمی یا همان موش سرآشپز با تلاش و تمرین فراوان با کمک کتاب آشپزی گوستاو آشپزی را آموخت.

(۲) بارش مغزی - اکتشافی

(۱) مهندسی معکوس - اکتشافی

(۴) خرد کردن - تحلیلی

(۳) شروع از آخر - تحلیلی

(درس ۵ - روش های حل مسئله)

پاسخ: گزینه ۳

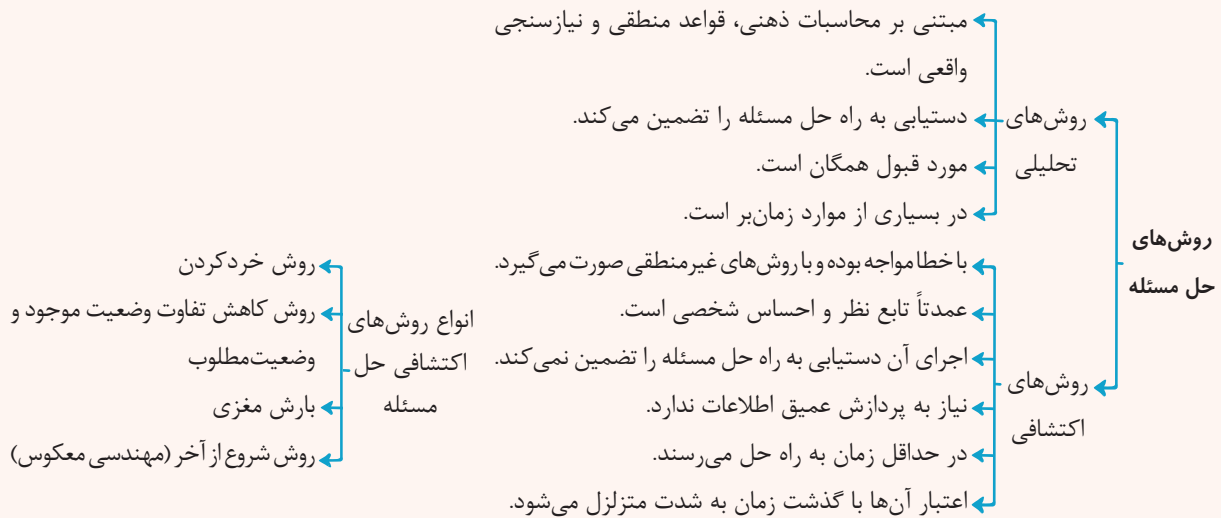
پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

مشاوره سوالات اخیر کنکور به سمت مصداقی شدن و مفهومی بودن پیش رفته است و صرف حفظ کردن ویژگی‌های موضوعات و دانستن متن کتاب نمی‌توان به آن‌ها پاسخ داد؛ بنابراین قسمت‌های مهم را علاوه بر به خاطر سپردن ویژگی‌های آن مفاهیم و وجوه افتراق میان‌شان با توجه به مصدایق و مثال‌های مختلف فرآگیری.

درس نامه

مسائل را از طریق روش‌های مختلف می‌توان حل کرد:

پاسخ تشریحی

بررسی عبارات:

عبارت اول: در روش شروع از آخر یا مهندسی معکوس، فرد تلاش می‌کند از طریق محصول آماده به فرایند تولید و حل مسئله برسد؛ برای مثال زمانی که از روی لباس آماده‌ای در بازار الگوی دوخت درمی‌آوریم یا تلاش می‌کنیم با خوردن یک غذا به دستور پخت آن دست یابیم. عبارت دوم: روش‌های تحلیلی روش‌هایی هستند که استفاده از آن‌ها دستیابی به راه حل را تضمین می‌کند، منطقی بوده و مورد قبول همه است. رسیدن به مهارت در آشنی براساس تلاش و تمرین و کمک‌گرفتن از اساتید آن و یا آثار آنان مصداقی برای روش‌های تحلیلی است.

تست و پاسخ ۷۷

در هریک از روایت‌های زیر کدام‌یک از انواع تعارض به چشم می‌خورد؟

- در چند صد متری قله، انرژی جسمانی فاطمه تحلیل می‌رود و باید انتخاب کند که صعود خود را به دشواری ادامه دهد یا آن را ناتمام رها کند.
- محمدحسین عاشق کوهنوردی است، اما از این‌که لازم است برای صعودهای جدی صبح بسیار زود بیدار شود بیزار است.
- تجهیزات با کیفیت مورد نیاز برای کوهنوردی آن‌چنان گران هستند که محمدرضا می‌بایست بین خرید محصولات با کیفیت بالا و یا تجهیزات با کیفیت کم‌تر و تحمل نگرانی ناشی از ناامن بودن آن‌ها را انتخاب کند.

(۱) گرایش - اجتناب / اجتناب - اجتناب / گرایش - اجتناب

(۲) اجتناب - اجتناب / اجتناب - اجتناب / گرایش - اجتناب

(۳) گرایش - اجتناب / گرایش - اجتناب / اجتناب - اجتناب

(۴) اجتناب - اجتناب / گرایش - اجتناب / اجتناب - اجتناب

پاسخ: گزینه ۴

(درس ۶ - پیام‌های ناتوانی در تصمیم‌گیری، انواع تعارض)

درس نامه ●●

تعارض، حاصل ناتوانی در تصمیم‌گیری است و سه نوع است:

انواع تعارض	موقعیت
گرایش - گرایش	زمانی که فرد بین دو امر خواستنی فقط باید یکی را انتخاب کند.
گرایش - اجتناب	زمانی که فرد باید انتخابی کند که هم جنبه مطلوب و هم جنبه نامطلوب دارد.
اجتناب - اجتناب	زمانی که فرد بین دو امر نامطلوب مجبور به انتخاب باشد.

پاسخ تشریحی

فاطمه بین دو اولویت دشواری ادامه صعود (ناخواستنی) و ناتمام گذاشتن صعود (ناخواستنی) مجبور به انتخاب است. پس در موقعیت تعارض اجتناب - اجتناب قرار دارد. محمدحسین بین دو اولویت کوهنوردی (خواستنی) و صبح زود بیدار شدن (ناخواستنی) که لازم و ملزوم هم هستند مردد است. پس در موقعیت تعارض گرایش - اجتناب قرار دارد. در نهایت محمدرضا بین دو اولویت فشار مالی ناشی از خرید تجهیزات باکیفیت (ناخواستنی) و فشار روانی ناشی از خرید وسایل کم‌کیفیت (ناخواستنی) مردد است. پس در موقعیت تعارض اجتناب - اجتناب قرار دارد.

دام تستی

ممکن است دیدن کلمه «محصولات با کیفیت بالا» به همراه «تجهیزات با کیفیت کم‌تر و تحمل فشار روانی» شما را به سمت تعارض گرایش - اجتناب متمایل کند، در حالی که تعارض گرایش - اجتناب زمانی مطرح است که یک انتخاب دارای هر دو جنبه خواستنی و نخواستنی باشد. در حالی که در این‌جا انتخاب بین دو اولویت مطرح است که در یک اولویت کیفیت بالا دارد، ولی گران‌قیمت است (ناخواستنی) و یک اولویت قیمت کم‌تری دارد، ولی کیفیت آن مناسب نیست و نگران‌کننده است (ناخواستنی)؛ پس هنگام تشخیص تعارضها به این‌که فرد در حال انتخاب یک اولویت است که جنبه‌های مختلفی دارد و یا در حال انتخاب بین دو اولویت است، توجه کنید.

تست و پاسخ ۷۸

درستی و نادرستی هر یک از عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- هماهنگ‌بودن نیازهای افراد با نگرش‌هایشان باعث ماندگاری نگرش‌ها می‌شود.
- اراده قوی موجب می‌شود فرد تحت تأثیر عواملی چون خستگی قرار نگیرد.
- ادراک کنترل و کارایی در صورت بازبینی از کاذب‌بودن در امان خواهند بود.
- اسناددهی به عوامل درونی، ناپایدار و قابل کنترل موجب حرکت و پویایی می‌شود.

- (۱) درست - نادرست - نادرست - درست
 (۲) درست - درست - نادرست - درست
 (۳) نادرست - درست - درست - نادرست
 (۴) نادرست - نادرست - نادرست - درست

(درس ۷ - عوامل نگرشی)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

عبارت اول: درست؛ مردم نگرش‌هایی را حفظ می‌کنند که با نیازهای آنان جور درمی‌آید.
 عبارت دوم: نادرست؛ هدفمندی موجب می‌شود فرد تحت تأثیر عواملی چون خستگی قرار نگیرد.
 عبارت سوم: نادرست؛ ادراک کنترل و کارایی در صورت هماهنگی با شواهد محیطی از کاذب‌بودن در امان خواهند بود.
 عبارت چهارم: درست؛ برای موفقیت در هر کاری فرد باید به عواملی توجه کند که: (۱) در کنترل خودش باشد. (۲) ناپایدار باشند تا بتواند تغییری در آن‌ها ایجاد کند. (۳) پیروزی یا شکست را به عوامل درونی مانند تلاش نسبت دهد. این نوع اسنادها باعث می‌شود که فرد انگیزه بیشتری برای حرکت داشته باشد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

تست و پاسخ ۷۹

به ترتیب هر یک از عبارات زیر، با کدام گزینه ارتباط دقیق تری دارد؟

- استرس
- ارتقای سلامتی از کودکی تا هنگام مرگ
- در نظر گرفتن کوچک ترین حرکتها توسط دروازه بان

- (۱) فشار روانی فراتر از توانایی فرد - از اهداف روان شناسی رشد - علائم شناختی فشار روانی
- (۲) روبه رو شدن با هر تغییری در زندگی - از اهداف روان شناسی سلامت - علائم رفتاری فشار روانی
- (۳) فشار روانی ناشی از به هم خوردن تعادل - از اهداف روان شناسی سلامت - علائم شناختی فشار روانی
- (۴) فشار روانی از نوع ارتباط شخص با محیط - از اهداف روان شناسی رشد - علائم رفتاری فشار روانی

(درس ۸ - روان شناسی سلامت، فشار روانی)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

عبارت اول: فشار روانی، روبه رو شدن با تغییر در زندگی است. تغییری که «باعث به هم خوردن تعادل در زندگی» می شود و لازم است برای سازگار شدن با شرایط جدید بیشتر تلاش کنیم. فشار روانی می تواند هم به صورت مثبت هم و به صورت منفی باشد، در حالی که فشار روانی ای فراتر از توانایی فرد صرفاً به فشار روانی منفی مربوط می شود (رد ۱)؛ ضمناً هر تغییری ایجاد فشار روانی نمی کند، بلکه فشار روانی ای ایجاد استرس می کند که باعث به هم خوردن تعادل زندگی می شود (رد ۲). فشار روانی از نوع ارتباط شخص با محیط است و نحوه این ارتباط نوع فشار روانی را مشخص می کند نه صرف وجود یا عدم وجود استرس را؛ زیرا در هر نوع فشار روانی استرس وجود دارد (رد ۴).

عبارت دوم: از اهداف «روان شناسی سلامت» پیشگیری و درمان بیماری ها و حفظ سلامتی و ارتقای افراد در همه طول عمر است. در روان شناسی رشد شناسایی و پیش بینی تغییرات انسان در طول زندگی مد نظر است نه ارتقای سلامتی انسان.

عبارت سوم: فشار روانی مثبت باعث ارتقای واکنش های رفتاری و پردازش های شناختی می شود؛ برای مثال هنگامی که در زمین فوتبال توپ به سمت دروازه بان می رود، دروازه بان کاملاً هوشیارانه عمل می کند، یعنی توجه متمرکز در او شکل گرفته و کوچک ترین حرکتها را در نظر می گیرد. این حالتها به «علائم شناختی» فشار روانی مربوط می شود.

تست و پاسخ ۸۰

در رابطه با روش های مقابله سازگاران کدام گزینه درست است؟

- (۱) فردی که موقعیت فشار روانی را بپذیرد و آن را تحمل کند از روش ناسازگارانۀ منفعل بودن استفاده کرده است.
- (۲) زمانی که موقعیت فشار روانی موجب آسیب به فرد می شود اجتناب از موقعیت حکم عقل بوده و روشی سازگارانۀ است.
- (۳) تشخیص موقعیت فشار روانی و فهم آن باید به دست خود فرد باشد و نقش آفرینی دیگران نشانه ناسازگارانۀ بودن روش است.
- (۴) کم اهمیت در نظر گرفتن موقعیت و به شوخی گرفتن آن در برخی از موقعیت های فشار روانی روشی سازگارانۀ است.

(درس ۸ - انواع مقابله با فشارهای روانی)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره فشار روانی، انواع آن، اهداف مقابله و انواع مقابله با فشار روانی از موضوعات مهم درس ۸ است؛ بنابراین سعی کنید بر روی این موضوعات توجه ویژه داشته باشید.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

درس نامه ●●

مقابله به معنای تلاش فرد برای از بین بردن فشار روانی و یا به حداقل رساندن و تحمل آن است و به دو شکل سازگارانه و ناسازگارانه صورت می‌گیرد:

● مقابله‌هایی که به حل مسائل و برطرف کردن عامل فشارآور و به حداقل رساندن و یا تحمل فشار روانی کمک می‌کند. ● افراد در این نوع مقابله: ✓ موقعیت را به خوبی می‌سنجند. ✓ از راهنمایی و حمایت دیگران استفاده می‌کنند. ✓ به روش‌های حل مسئله فکر می‌کنند.	مقابله‌های سازگارانه	
● مقابله‌هایی که به حل مسئله و برطرف کردن فشار روانی کمک نمی‌کنند و معمولاً ناکارآمد، ناسازگار و مضر هستند. ● افراد در این نوع مقابله: ✓ معمولاً از موقعیت اجتناب کرده و یا آن را انکار می‌کنند. ✓ خود و دیگران را به خاطر مشکل سرزنش می‌کنند. ✓ عصبانی، پرخاشگر و یا افسرده و منفعل می‌شوند. ● این مقابله‌ها موجب بروز فشارهای روانی بیشتری می‌گردند که اثرات آن‌ها وخیم‌تر و عظیم‌تر از فشار روانی اولیه است.	مقابله‌های ناسازگارانه	انواع مقابله با فشارهای روانی

پاسخ تشریحی

زمانی که امکان از بین بردن مشکل در کوتاه‌مدت وجود نداشته باشد، می‌توان از حس شوخ‌طبعی و سبک‌شمردن مشکل به عنوان روشی سازگارانه برای سازگاری بهتر با فشار روانی استفاده کرد؛ پس [۲] درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

[۱] در برخی موقعیت‌های فشار روانی (زمانی که امکان حذف عامل فشارآور وجود ندارد)، پذیرش شرایط و تحمل فشار روانی به گونه‌ای که اندوه پیش‌آمده اثرات منفی کم‌تری داشته باشد روش سازگارانه و مناسبی است.

[۲] اجتناب از موقعیت فشار روانی و انکار آن نشان‌دهنده ناسازگارانه بودن روش مقابله است.

[۳] افرادی که از روش‌های مقابله سازگارانه استفاده می‌کنند، موقعیت را به خوبی می‌سنجند و از راهنمایی و حمایت دیگران استفاده می‌کنند. به همین دلیل نقش آفرینی دیگران نه تنها نشانه ناسازگارانه بودن روش نیست، بلکه نشانه سازگاری بودن آن است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی، زبان قرآن دهم: صفحه‌های ۱ تا ۹۸، عربی، زبان قرآن یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۰۶

• عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لَتَرْجُمَةَ الْعِبَارَاتِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۱ - ۸۸):

تست و پاسخ ۸۱

﴿وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ﴾

- ۱) و ما آنان را در بخششمان وارد کردیم، همانا آنان از نیکوکاران هستند!
- ۲) و قطعاً آنان در رحمت ما داخل شدند، زیرا که از نیکوکاران هستند!
- ۳) و آن‌هایی را که در رحمت خود وارد کردیم، به درستی که از شایستگان‌اند!
- ۴) و ایشان را وارد رحمت خود کردیم، لذا قطعاً آن‌ها نیکوکار هستند!

پاسخ: گزینه ۱

(عربی دهم - درس ۸)

مشاوره معمولاً در هر آزمون، اولین سؤال با یک آیه شروع می‌شود؛ پس حتماً ترجمه آیات را به طور کامل یاد بگیرید.

خودت حل کنی بهتره ضمیر فعل «أَدْخَلْنَاهُمْ» و ضمیر اسم «رَحْمَتِنَا» در چه صیغه‌هایی هستند؟ «الصَّالِحِينَ» جمع یا مفرد؟

تذکر در حل تست‌هایی که گزینه‌ها تقریباً شبیه به هم و درست هستند، حتماً به سراغ ضمائر متصل بروید و توجه کنید که درست ترجمه شده باشند.

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «أَدْخَلْنَاهُمْ: ما آنان را ... وارد کردیم»، «فِي رَحْمَتِنَا: در رحمتمان، در بخششمان»، «إِنَّهُمْ: همانا (قطعاً) آن‌ها، چراکه آن‌ها»، «مِنْ: از»، «الصَّالِحِينَ: نیکوکاران»
خطاهای سایر گزینه‌ها:

۲) «قطعاً» اضافه است و معادلی در صورت سؤال ندارد.

آنان (ضمیر «هم» در «أَدْخَلْنَاهُمْ» مفعول است و نباید به صورت فاعل ترجمه شود و درست آن، «آن‌ها را ...» است). داخل شدند («أَدْخَلْنَا» فعل متعدی و فاعل آن ضمیر «نا» است؛ پس باید به صورت: «ما ... داخل کردیم» ترجمه شود). ضمیر «هُم» در «إِنَّهُمْ» هم ترجمه نشده است.

۳) آن‌هایی را که (چون فاعل ضمیر «نا») نیامده، ترجمه دچار ایراد شده و درست آن به صورت «و ما آنان را...» است؛ هم‌چنین «که» اضافه آمده و معادلی در صورت سؤال ندارد). ضمیر «هم» در «إِنَّهُمْ» ترجمه نشده است.

۴) لذا (اضافی است). نیکوکار (الصَّالِحِينَ «جمع مذکر سالم است، نه مفرد؛ پس نیکوکاران درست است. ضمن این‌که «مِنْ» ترجمه نشده است).

تست و پاسخ ۸۲

«تَسْتَعْمَلُ أُنُوفَ الدَّلَافِينِ الْحَادَةِ كَأَلَّةٍ لِلْحِفَافِ عَلَيْهَا وَ الْهَجُومِ عَلَى الْأَعْدَاءِ وَ هِيَ تَعَلَّمُ مَتَى تَسْتَعْمَلُ قُدْرَةَ وَهَبِهَا اللَّهُ لَهَا!»:

- ۱) بینی‌های تیز دلفین‌ها به عنوان ابزاری برای محافظت از آن‌ها و حمله به دشمنان به کار گرفته می‌شود و آن‌ها می‌دانند چه وقت از نیرویی که خدا آن را به آنان بخشیده استفاده کنند!
- ۲) دلفین‌ها بینی‌های تیز را همچون ابزاری برای محافظت از خود و حمله بر دشمنان به کار می‌گیرند و ایشان می‌دانند چه وقت از قدرتی که خداوند آن را بهشان بخشیده بهره بگیرند!
- ۳) بینی‌های تیز دلفین‌ها مانند ابزاری برای حفاظت از آنان و هجوم به دشمنان استفاده می‌شود و آنان می‌دانند که چه زمانی از قدرتی که خدا به آنان بخشیده باید استفاده کنند!
- ۴) بینی‌های تیز دلفین‌ها به عنوان وسیله‌ای برای مراقبت از خود و حمله به دشمنان به کار گرفته می‌شود و آنان زمان استفاده کردن از این نیرویی را که خدا بخشیده می‌دانند!

پاسخ: گزینه ۱

(عربی دهم - درس ۸)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

مشاوره در سؤالاتی که تمامی گزینه‌ها در نگاه اول، شبیه به یکدیگر هستند، باید حواستان را به جزئیات بدهید؛ مثل ترجمه ضمیرها که یکی از نکات مهمی است که این تست با آن حل می‌شود.

خودت حل کنی بهتره «تست‌ختم» معلومه یا مجهول؟ به ترجمه ضمیر حواست هست؟ «تست‌عمل» فعله یا اسم؟

درس نامه دقت کنید که در زبان عربی، وقتی می‌خواهیم برای یک اسم جمع مکسر غیر عاقل، صفت، ضمیر، فعل و ... بیاوریم، باید از شخص «مفرد مؤنث» استفاده کنیم، همانند صورت سؤال که «أنوف» جمع مکسر غیر عاقل است و ضمیر «ها» مفرد مؤنث برای آن آورده شده است!

تذکر وقتی در جمله‌ای فعل مجهول داریم، حواستان را جمع کنید که دیگر نائب فاعل را به صورت مفعول ترجمه نکنید!

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «تست‌ختم» به کار گرفته می‌شود، «أنوف: بینی‌ها»، «الذلافین: دلفین‌ها»، «الحادة: تیز»، «كألة: به عنوان (همچون) ابزاری»، «الحفاظ عليها: برای محافظت از آن‌ها»، «الهجوم: حمله»، «على الأعداء: بر (به) دشمنان» «هي تعلم (در این جا): آن‌ها می‌دانند»، «متی: چه وقت، چه زمانی»، «تست‌عمل: استفاده کنند»، «قدرة: از قدرتی» «وهيها الله لها: خدا آن را به آنان بخشیده است». خطاهای سایر گزینه‌ها:

۲) دلفین‌ها بینی‌های تیز را (در عربی اول صفت ترجمه می‌شود، نه مضاف‌إلیه، همچنین «أنوف» نائب فاعل است و نباید به همراه «را» ترجمه شود، درست آن «بینی‌های تیز دلفین‌ها» است.) - به کار می‌گیرند «تست‌ختم» در این عبارت فعل مجهول است، نه معلوم و ترجمه آن به صورت «به کار گرفته می‌شود» درست است.) - بهره بگیرند (خیلی ترجمه دقیقی برای «تست‌عمل» نیست).

۳) خدا به آنان («وهيها الله لها» در این عبارت دو ضمیر متصل وجود دارد، اما فقط یک ضمیر ترجمه شده است و در اصل ترجمه درست به صورت «خداوند آن را به آنان بخشیده» است.) - باید (در صورت سؤال معادلی ندارد).

۴) زمان (این کلمه معادل «وقت» است، اما در صورت سؤال کلمه «متی: چه وقت» را داریم؛ پس غلط ترجمه شده است.) - استفاده کردن («تست‌عمل: استفاده کنند (در این جا)» فعل است و نباید به صورت مصدر ترجمه شود.) - این (معادلی در صورت سؤال ندارد.) - که خدا (هر دو ضمیر جمله «وهيها الله لها» در این گزینه ترجمه نشده است؛ درست آن به صورت «که خدا آن را به آنان بخشیده» است).

تست و پاسخ ۸۳

«الأفضل للمرء هو أن يحزر نفسه من أفكار تبغده عن الهدوء!»:

- ۱) بهتر برای انسان آن است که خودش از اندیشه‌هایی که او را از آرامش دور می‌کنند، آزاد شود!
- ۲) بهترین برای آدمی در این است که خویشتن را از اندیشه‌هایی که با آن‌ها از آرامش دور می‌شود، آزاد نماید!
- ۳) بهترین برای انسان آن است که افکاری را که آرامش را از او می‌گیرند، از خود دور کند!
- ۴) بهتر برای آدمی این است که خویش را از افکاری که او را از آرامش دور می‌کنند، آزاد نماید!

(عربی یازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره یکی از نکات کلیدی حل این تست دونستن فعل‌های لازم و متعدی است! همچنین حتماً به نقش کلمات در جمله دقت کنید تا بتوانید ترجمه درست آن‌ها را در گزینه‌ها پیدا کنید.

خودت حل کنی بهتره فعل‌های «يُحزر» و «تبعده» متعدی هستن یا لازم؟ «نفسه» چه نقشی داره؟

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

درس نامه ●● ابتدا بهتر است با فعل‌های لازم و متعدی آشنا شوید!

- **فعل لازم:** فعلی که معنای آن با فاعل کامل می‌شود و دیگر به مفعول احتیاج ندارد. مثل: رجع علیّ: علی برگشت.
- **فعل متعدی:** فعلی که معنای آن با فاعل کامل نمی‌شود و به مفعول هم احتیاج دارد. مثل: أرسل علیّ رسالةً: علی نامه‌ای را فرستاد.

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «الأفضل: بهتر، بهترین»، «للمرء: برای آدمی، انسان»، «هوان ... : این است که ...»، «یحزر: آزاد نماید»، «نفسه: خودش، خویشتن»، «من أفاکار: از افکاری، از اندیشه‌هایی»، «تبعده: او را ... دور می‌کنند»، «عن الهدوء: از آرامش». خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) خودش («نفسه» در عبارت نقش مفعول را دارد؛ بنابراین در ترجمه فارسی باید به همراه «را» بیاید، صورت درست آن «خودش را» است.) - آزاد شود («یحزر» فعل متعدی است، نه لازم؛ پس ترجمه آن به صورت «آزاد نماید» درست است.)
- ۲) در این است (کلمه «در» در صورت سؤال معادلی ندارد.) - با آن‌ها ... دور می‌شود («تبعده» فعل متعدی است، نه لازم و ضمیر «ه» مفعولش است، ترجمه درست آن به صورت «او را ... دور می‌کنند» است.)
- ۳) آرامش را (در این عبارت کلمه «الهدوء» مجرور به حرف جر است، نه مفعول! پس نباید به همراه «را» ترجمه شود.) - «نفسه: خودش را، خویش را» در این گزینه ترجمه نشده است - از او می‌گیرند (معادلی در صورت سؤال ندارد!) - از خود دور کند («تبعده عن: او را از ... دور می‌کنند» - «یحزر: آزاد نماید» در این گزینه ترجمه نشده است!

تست و پاسخ ۸۴

«تتبعث من الأسماك المضيئة أضواء المصابيح الملونة و يُحوّل ظلام البحر إلى نهار مضيء!»:

- ۱) نورهای چراغ‌های رنگی از ماهی‌های نورانی فرستاده می‌شوند و تاریکی دریا به روزی روشن تبدیل می‌گردد!
- ۲) ماهیان نورانی نورهای رنگی چراغ‌ها را می‌فرستند و تاریکی دریا را به روشنی روز تبدیل می‌کنند!
- ۳) از ماهیان نورانی، نورهای چراغ‌های رنگارنگ فرستاده می‌شود و تاریکی دریا را به روزی روشن تبدیل می‌کند!
- ۴) از ماهی‌های نورانی نورهای رنگی چراغ‌ها ارسال می‌شوند و تاریکی دریا به روز روشنی تبدیل می‌شود!

(عربی دهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره تست بسیار چالش‌برانگیزی هست و ترکیبی از نکات فعل معلوم و مجهول و لازم و متعدی است؛ پس حتماً قبل از حل تست حواستان به این نکات باشد!

خودت حل کنی بهتره «تتبعث» لازم یا متعدی؟ «الملونة» صفت کدوم اسم؟ «یحوّل» معلومه یا مجهول؟

درس نامه ●● آشنایی با فعل معلوم و مجهول

- **فعل معلوم:** فعلی است که به همراه فاعل خود می‌آید و فاعل آن حذف نشده است. مثال: تکتب: می‌نویسد.
- **فعل مجهول:** فعلی است که فاعل آن ناشناس است و در واقع حذف شده است. مثال: تکتب: نوشته می‌شود.

نکات ۱) فعل مجهول در زبان فارسی به همراه مشتقات مصدر «شدن» ترجمه می‌شود.

۲) فعل مجهول، فقط از فعل‌های متعدی ساخته می‌شود.

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «تتبعث: فرستاده می‌شود»، «من: از»، «الأسماك: ماهی‌ها، ماهیان»، «المضيئة: نورانی»، «أضواء: نورها»، «المصابيح: چراغ‌ها»، «الملونة: رنگی»، «یحوّل: تبدیل می‌گردد»، «ظلام: تاریکی»، «البحر: دریا»، «إلى: به»، «نهار: روزی»، «مضيء: روشنی». خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۲) ماهیان («من الأسماك: از ماهیان» کلمه «من» ترجمه نشده است.) - نورهای رنگی چراغ‌ها (در این جا کلمه «الملونة» صفت برای «المصابيح» است، نه «أضواء» چون «المصابيح» و «الملونة» هر دو مجرور هستند، ولی «أضواء» مرفوع است؛ بنابراین باید به صورت «نورهای چراغ‌های رنگی» ترجمه شود.) - ... را می‌فرستند (فعل «تتبعث: فرستاده می‌شوند» فعل مضارع از باب «انفعال» است و این باب، فعل را لازم می‌کند و دیگر متعدی نیست که مفعول بگیرد.)

نکته باب «انفعال» فعل‌ها را لازم می‌سازد، در این تست هم فعل «تنبعث» به باب «انفعال» رفته و لازم است! تاریکی دریا را (در این ترکیب کلمه «ظلام» نائب فاعل برای فعل «يُحوّل» است و نباید به همراه «را» و به صورت مفعول ترجمه شود). - روشنی روز (که «نهار مضيء» ترکیب وصفی است که «مضيء» صفت برای «نهار» است و ترجمه درست آن «روزی روشن» است). - تبدیل می‌کند («يُحوّل»: تبدیل می‌گردد) فعل مجهول است، نه معلوم!

- ۳) تاریکی دریا را (همانند ۲) - تبدیل می‌کند (همانند ۲)
 ۴) نورهای رنگی چراغ‌ها (همانند ۲) روشنی روز (همانند ۲)

تست و پاسخ ۸۵

«لا نَسْتَشْرُ كاذباً يُشْبِه سراباً يُقَرَّب علينا البعيد فإن عاقبة هذه الاستشارة ستكون ندامة!»:

- ۱) با دروغگویی که شبیه سراب است مشورت نمی‌کنیم، زیرا او دور را به ما نزدیک می‌کند و عاقبت این مشورت‌خواهی همان پشیمانی خواهد بود!
- ۲) نباید با دروغگویی مشورت کنیم که به سرابی شباهت دارد که دور را به ما نزدیک می‌نمایاند، چراکه عاقبت این مشورت‌خواهی پشیمانی خواهد بود!
- ۳) با دروغگویی که همچون سرابی، دور را به ما نزدیک می‌سازد مشورت نخواهیم کرد، برای این که سرانجام این مشورت‌خواهی پشیمانی می‌باشد!
- ۴) نباید با دروغگویی که به سراب شباهت دارد مشورت کنیم، چون دور را به ما نزدیک نشان می‌دهد و سرانجام این مشورت‌خواهی پشیمانی خواهد شد!

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره ترجمه انواع فعل یکی از پردغدغه‌ترین نکات برای دانش‌آموزان است که در این تست از این ضعف دانش‌آموزان استفاده شده است؛ پس بهترین راه حل این است که با یادگیری و تمرین ترجمه، انواع ضعف خود را برطرف کنید!

خودت حل کنی بهتره «لا نستشر» چه نوع فعلیه؟ «ستکون» فعل مستقبله یا مضارع؟

درس نامه

- ۱) فعل نهی مخاطب، معادل دستور منفی در زبان فارسی است. مثل: لا تفعلی: انجام نده.
- ۲) فعل نهی غیرمخاطب، هنگام ترجمه آن از ساختار «نباید + مضارع التزامی» استفاده می‌کنیم. مثل: لا نستشر: نباید مشورت کنیم.
- ۳) هرگاه فرمول «اسم نکره + فعل» را دیدید، قبل از ترجمه فعل از لفظ «که» استفاده کنید، چون آن فعل اسم نکره را توصیف می‌کند. «او» معادلی در صورت سؤال ندارد و کلمه «فإن» بدون ضمیر است. حواستان هم باشد که کلمه «فإن» قبل از کلمه «عاقبة» آمده، نه «يُقَرَّب».

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «لا نستشر»: نباید مشورت کنیم، «كاذباً: دروغگویی»، «يُشْبِه سراباً: به سرابی شباهت دارد»، «يُقَرَّب علينا: به ما نزدیک می‌نمایاند»، «البعيد: دور»، «عاقبة: عاقبت»، «هذه الاستشارة: این مشورت‌خواهی»، «ستکون: خواهد بود»، «ندامة: پشیمانی». خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) مشورت نمی‌کنیم («لأنستشر»: نباید مشورت کنیم) فعل نهی غیرمخاطب را به همراه «نباید» ترجمه می‌کنیم! - زیرا او (اضافی است). ضمناً: در عبارت بالا «سراباً» اسم نکره است و بعد از آن جمله وصفیه آمده است؛ پس در ترجمه به همراه «که» می‌آید. همان (معادلی در صورت سؤال ندارد).
- ۳) همچون سرابی («يُشْبِه سراباً: به سرابی شباهت دارد»، کلمه «يُشْبِه» فعل است، نه اسم! ضمناً «سراباً» اسمی نکره است و بعد از آن فعل مضارع «يُقَرَّب» آمده که آن را توصیف می‌کند و به همراه «که» در ترجمه می‌آید). - مشورت نخواهیم کرد («لا نستشر»: نباید مشورت کنیم) فعل نهی غیرمخاطب است، معادل «مشورت نخواهیم کرد»، «لن نستشر» است.
- پشیمانی می‌باشد. («ستکون: خواهد بود» فعل مستقبل است و نباید به شکل فعل مضارع ترجمه شود).
- ۴) چون (چون بعد از «سراباً» فعل مضارع آمده و آن را توصیف می‌کند، باید از کلمه «که» استفاده کنیم هنگام ترجمه، نه «چون»!) - و (معادل درستی برای «فإن» نیست) - پشیمانی خواهد شد («ستکون ندامة: پشیمانی خواهد بود» - «كان» معنای «بود» دارد، نه «شد».)

تست و پاسخ ۸۶

عین الصحیح:

- ۱) ثلاثة أبواب من صالة الامتحان تفتح على التلميذات في الساعة التاسعة! سهتا از درهای سالن امتحان در ساعت نه به روی دانش آموزان گشوده می شود!
- ۲) أتعجب أنك لم تكن تتعرف على طرق ترجمة النص مع أنك مترجم! تعجب می کنم که تو با این که مترجم هستی، راه های ترجمه متن را نمی شناختی!
- ۳) عندما تحب إنساناً و أنت لا تعلم لماذا تحبه فهذا أصدق حب! هنگامی که انسانی را دوست داری، در حالی که تو نمی دانی چرا او را دوست می داری؛ پس این عشق راستین است!
- ۴) العاقل من يعاهد الآخرين بأنه لن يضرهم بسلوكه في المجتمع أبداً: انسان عاقل آن است که با دیگران پیمان می بندد که در جامعه با رفتارش آسیب نزدا!

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره برای حل کردن این مدل از تستها نیاز به دقت بسیار بالایی دارید، چون هر کدام از گزینهها با نکات مجزایی قابل حل هستند! پس با تمرین و تکرار این نوع از تستها مهارت و سرعت خود را بالا ببرید!

خودت حل کنی بهتره حواست به ترجمه همه کلمهها هست؟ / اسم تفضیل یادت مونده؟ فعل مستقبل منفی چه طور؟

نکته اسم تفضیل برای مذکر به صورت «أفعل» و برای مؤنث به صورت «فعلی» می آید و در ترجمه آن از «تر - ترین» (صفت تفضیلی) استفاده می کنیم.

درس نامه ..

فرمول فعل مستقبل منفی ← لن + فعل مضارع ← مثال: لن يضر: آسیب نخواهد زد.

فرمول فعل نفی ← لا + فعل مضارع ← مثال: لا يضر: آسیب نمی زند.

فرمول فعل ماضی منفی ← ما + فعل ماضی مثال: ما جلس: نشست

پاسخ تشریحی خطاهای سایر گزینهها:

۱) سهتا از درهای سالن «ثلاثة أبواب: سه در» و «من صالة الامتحان: از سالن امتحان» به شکل اشتباهی در این گزینه آمده است. حرف «من» را باید قبل از «صالة» ترجمه کنیم.

۳) عشق راستین است (کلمه «أصدق» اسم تفضیل است و به صورت صفت برتر «صادق ترین، واقعی ترین» ترجمه می شود، هم چنین کلمه «حب: عشق» بعد از «أصدق» باید به صورت «... صادق ترین (واقعی ترین) عشق است» بیاید.

۴) آن است که («من: کسی است که» ترجمه بهتری برای «من» است). - که («بأنه» به شکل «به آن که او» ترجمه می شود). - آسیب نزد («لن يضرهم» فعل مستقبل منفی است، هم چنین ضمیر «هم» در فعل ترجمه نشده است، درست آن به صورت «به آنها آسیب نخواهد زد» است). - أبداً (معادل «هرگز» است، اما در ترجمه نیامده است).

ترجمه صحیح سایر گزینهها:

۱) سه در از سالن امتحان در ساعت نه بر روی دانش آموزان گشوده می شود.

۳) هنگامی که انسانی را دوست داری، در حالی که تو نمی دانی چرا او را دوست می داری؛ پس این واقعی ترین عشق است.

۴) عاقل کسی است که با دیگران پیمان (عهد) می بندد، به آن که او هرگز با رفتارش در جامعه (به) آنها آسیب نخواهد زد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

تست و پاسخ ۸۷

عین الصحیح:

- ۱) نشاهد كثيراً من الناس و هم يحسبون أن الله لم يهد سواهم! بسیاری از مردم را می‌بینیم در حالی که می‌پندارند که خدا جز آن‌ها را هدایت نکرده است!
- ۲) لما نجرح قلوب أصدقائنا بأعمالنا القبيحة فلن تكون سالمة مثل قبلها! اگر قلب‌های دوستانمان را با کارهای زشت خویش زخمی کنیم هرگز مانند قبلش سالم نمی‌شود!
- ۳) لا تسجل أمي الحنون في دفتر ذكرياتها إلا أمانة تفرحها! مادرم که مهربان است در دفتر خاطرات خویش ثبت نمی‌کند، مگر زمان‌هایی را که او را خوشحال می‌کند!
- ۴) تدرس أستاذتنا المفاهيم العديدة التي نحتاج إليها فلننتبه لها! استاد ما، مفاهیم بسیاری را که به آن‌ها نیاز داریم درس می‌دهد؛ پس به آن‌ها توجه می‌کنیم!

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره توجه به جزئیات در این نوع از تست‌ها برای شما از واجباته، حتماً تک‌تک کلمات رو سریع با ترجمهٔ روبه‌روی آن تطابق بده تا خطا رو پیدا کنی!

خودت حل کنی بهتره دیگه ترجمهٔ «لن» با فعل مضارع رو یادت مونده! ترکیب وصفی - اضافی چه‌طور؟

درس نامه در پایهٔ نهم با ترجمهٔ ترکیب‌های وصفی، اضافی آشنا شده‌اید، در ادامه به صورت خلاصه به توضیح آن می‌پردازیم: ترکیب وصفی، اضافی در زبان عربی به صورت: اسم (موصوف، مضاف) + مضاف‌إلیه + صفت می‌آید، اما در زبان فارسی هنگام ترجمهٔ آن اول صفت را ترجمه می‌کنیم و بعد مضاف‌إلیه را. مثال: «بابُ المدرسةِ الكبيرُ: در بزرگ مدرسه»
اسم مضاف‌إلیه صفت

نکته «ل-» امر: قبل از فعل مضارع در صیغه‌های غایب و متکلم می‌آید، در ترجمهٔ آن هم از لفظ «باید» استفاده می‌کنیم!

پاسخ تشریحی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۲) اگر (معادل کلمهٔ «لما»، «هنگامی که» است). - زخمی کنیم («نجرح» فعل مضارع متکلم مع‌الغیر است و به صورت «زخمی می‌کنیم» درست است). - هرگز («أبدأ: هرگز» معادلی در صورت سؤال ندارد). - سالم نمی‌شود («فلن تكون سالمة» معادل فعل مستقبل منفی است، «پس سالم نخواهد بود.»)
- ۳) مادرم که مهربان است («أمي الحنون» ترکیب وصفی، اضافی است و اول صفت ترجمه می‌شود: «مادر مهربانم»)
- ۴) توجه می‌کنیم (حواستان باشد که فعل به همراه «ف + ل-» آمده و این لام، لام امر است و جمله حالت دستوری دارد، «پس باید به آن توجه کنیم.») ترجمهٔ صحیح سایر گزینه‌ها:
- ۲) هنگامی که قلب‌های دوستانمان را با کارهای زشتان زخمی می‌کنیم؛ پس مانند قبلش سالم نخواهد شد.
- ۳) مادر مهربانم در دفتر خاطراتش ثبت نمی‌کند، مگر زمان‌هایی که او را خوشحال می‌کند.
- ۴) استادمان، مفاهیم بسیاری را که به آن‌ها نیاز داریم، درس می‌دهد؛ پس باید به آن‌ها توجه کنیم.

تست و پاسخ ۸۸

«ایران به خاطر رشد قابل ملاحظه‌اش در سالیان اخیر، کشور ممتازی برای گردشگران برای گذراندن تعطیلات شمرده می‌شود»:

- ۱) تُعدّ إيران بسبب نموّها الملحوظ في السنوات الأخيرة كبلد ممتاز للسياح لقضاء العطلات!
- ۲) يُعدّ إيران كالبلد الممتاز بسبب نموّها الملحوظ للسياح لقضاء العطلات في السنوات الأخيرة!
- ۳) إيران تُعدّ بسبب نموّ ملحوظها كبلد ممتاز لسائحين لقضاء العطلات في سنوات أخيرة!
- ۴) في السنوات الأخيرة يعدّ إيران بسبب نموّ ملحوظها كالبلد الممتاز للسائحين لقضاء العطلات!

پاسخ: گزینه ۱

(عربی دهم - درس ۶)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

مشاوره در حل تست‌های تعریب، حواستان به کلمات معرفه و نکره باشد که با «ال» بیابند یا بدون آن، هم‌چنین همیشه برای حل همه تست‌ها، قواعد پایه را حتماً در ذهنتان مرور کنید تا نکته‌ای در حل تست از قلم نیفتد.

خودت حل کنی بهتره در کلمه‌های «رشد قابل ملاحظه‌اش» اول صفت تعریب می‌شه یا مضاف‌إلیه؟ «کشور ممتازی» نکره است یا نه؟ «سالیان اخیر» چه‌طور؟

یادآوری هنگام تعریب ترکیب وصفی، اضافی از زبان فارسی به عربی، حتماً حواستان باشد که در عربی اول مضاف‌إلیه می‌آید و بعد صفت، ولی در فارسی ابتدا صفت و بعد مضاف‌إلیه می‌آید.

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «بسیب: به خاطر»، «نموا الملاحظ: رشد قابل ملاحظه‌اش»، «فی: در»، «السنوات: سالیان»، «الأخيرة: اخیر»، «بلد ممتاز: کشور ممتازی»، «للسياح: برای گردشگران»، «لفضاء: برای گذراندن»، «العطلات: تعطیلات»، «تُعَدُّ: شمرده می‌شود». خطاهای سایر گزینه‌ها:

۲) يُعَدُّ کلمه «ایران» مؤنث است، برای همین از فعل مؤنث باید استفاده کنیم.

نکته اسم‌های شهرها، کشورها و قاره‌ها همگی مؤنث (معنوی) هستند و هنگامی که می‌خواهیم «صفت، فعل و ...» برای آن بیاوریم، باید به صورت مؤنث باشند.

کالبد الممتاز (ترکیب «کشور ممتازی» نکره است، زیرا به همراه «ی» آمده است؛ پس باید بدون «ال» بیاید. (کلبد ممتاز)

۳) نمو ملحوظها (ترکیب وصفی، اضافی است و در عربی اول مضاف‌إلیه می‌آید و بعد صفت «نموا الملحوظ»). - لسائحين (در هنگام تعریب کلمات جمع هم می‌توانید از جمع مکسر آن کلمه استفاده کنید و هم جمع سالم، اما در این عبارت کلمه «گردشگران» معرفه است و با «ال» باید بیاید «للسائحين»). - سنوات أخيرة (ترکیب سالیان اخیر، معرفه است و باید به همراه «ال» بیاید «السنوات الأخيرة».)

۴) يُعَدُّ (همانند ۲) - نمو ملحوظها (همانند ۳) - کالبد الممتاز (همانند ۲)

• اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٨٩ - ٩١) بِمَا يَنْسَبُ النَّصَّ:

الخَسُّ (کاهو) نبات يَعْرِفُهُ كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ فِي أَنْحَاءِ الْعَالَمِ الْحَالِيِّ، لَهُ أَوْراقٌ تَحْتَوِي عَلَى مَوادِّ غِذائِيَّةٍ غَنِيَّةٍ مَفِيدَةٍ طَبِيبِيَّةٍ لِأَنَّ أَوْراقَهُ الْواسِعَةَ تَتَعَرَّضُ لِلهَوَاءِ وَ الْمَطَرِ وَ الشَّمْسِ فَذَلِكَ تَحْتَقِظُ بِنسبَةٍ عَالِيَةٍ مِنْ مَادَّةِ الْكلوروفيلِ دَاخِلِهَا. يَلْعَبُ الخَسُّ دَوْرًا مُهِمًّا فِي عَمَلِيَّةِ التَّنْظِيمِ الغِذائِيِّ بِمَا يَحْتَوِيهِ مِنْ فِيتاميناتٍ كَثِيرَةٍ خَاصَّةً فِيتامين «B» الَّذِي يُعْتَبَرُ مُسَاعِدًا قَوِيًّا فِي تَقْلِيلِ نِسبَةِ الْكلسترولِ فِي الجِسْمِ. (وَ هِيَ مَادَّةٌ مُضَرَّةٌ تَهْدِدُ سَلَامَةَ الْقَلْبِ). يُقَالُ أَنَّ الْمِصْرِيِّينَ الْقَدَمَاءَ كَانُوا يَسْتخدِمُونَ زَيْتَ بَذُورِ الخَسِّ كَسَمادٍ لِتَرابِ المِزارِعِ وَ هُوَ لَا يُؤْكَلُ ثُمَّ حَوَّلُوهُ إِلَى نَباتٍ صَالِحٍ لِالأَكْلِ وَ أَصْبَحَ الخَسُّ عِنْدَهُمْ نَباتًا مَقْدَسًا كَانُوا يَحْمِلُونَ أَوْراقَهُ فِي احتفالاتِهِمْ وَ يَصْعُونَهُ بِجانبِ التَّماتيلِ وَ يَسْتعملُونَهُ فِي الأعيادِ الدِّينِيَّةِ وَ بَعْدَ قُرُونٍ تَعَرَّفَ الأَطْبَاءُ بِخِوَصِّهِ الطَّبِيبِيَّةِ فِي العَصْرِ الوَسْطِيِّ وَ أخيرًا اِكْتَشَفَ أَنَّهُ مِنْ أَفْضَلِ الأَطْعَمَةِ لِإِزَالَةِ رانحةِ الفَمِ الكَرِيهَةِ. الخَسُّ حَياتِهِ قَصِيرٌ بَعْدَ حِصَادِهِ وَ لَكِنَّهُ يُوجَدُ فِي الفِصُولِ المِخْتَلِفَةِ لِأَنَّهُ يَنمو فِي الجَوِّ الحارِّ سَريعًا وَ فِي الجَوِّ البَارِدِ بَطِينًا.

ترجمه متن کاهو گیاهی است که بسیاری از مردم در سراسر جهان فعلاً آن را می‌شناسند. دارای برگ‌هایی است که حاوی مواد غذایی غنی، مفید و طبی است، زیرا برگ‌های پهن آن در معرض هوا، باران و آفتاب قرار دارند. پس به این دلیل (بنابراین) به نسبت عالی (درصد بالایی) از ماده کلروفیل را داخلش (در خود) حفظ می‌کند. کاهو نقش مهمی را در فرایند تنظیم مواد غذایی ایفا می‌کند، زیرا حاوی ویتامین‌های بسیاری، مخصوصاً ویتامین B است که کمک‌کننده قوی در کاهش سطح کلسترول در بدن به شمار می‌رود. (و آن ماده مضر است که سلامت قلب را تهدید می‌کند).

گفته می‌شود که مصریان باستان از روغن دانه کاهو به عنوان کود برای خاک مزرعه‌ها استفاده می‌کردند و آن خورده نمی‌شد؛ پس به گیاهی مناسب برای خوردن تبدیلش کردند و کاهو نزدشان گیاهی مقدس شد که در جشن‌هایشان برگ‌هایش را حمل می‌کردند و آن را کنار مجسمه‌ها قرار می‌دادند و در جشن‌های دینی از آن استفاده می‌کردند. قرن‌ها بعد، پزشکان در قرون وسطی با خواص دارویی آن آشنا شدند. اخیراً کشف شده است که یکی از بهترین غذاها برای رفع بوی بد دهان است. کاهو پس از برداشت عمر کوتاهی دارد، اما آن در فصل‌های مختلف یافت می‌شود، زیرا در هوای گرم سریع رشد می‌کند و در هوای سرد به آرامی رشد می‌کند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

تست و پاسخ ۸۹

عین الصحیح:

- ۱) الخس مفید جداً في علاج أمراض القلب!
- ۲) المصريون يضعون أوراق الخس بجانب التماثيل!
- ۳) أوراق الخس كانت تُستخدم لتطهير التراب من المفاصل الزراعية!
- ۴) الخس في بداية اكتشافه لم يكن نباتاً صالحاً للأكل!

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره برای حل تست‌هایی که از درک مطلب می‌آیند، در مرحله اول دقت کنید که صحیح را می‌خواهد یا خطا را و بعد از آن تمام گزینه‌ها را کامل ترجمه کنید تا به پاسخ صحیح برسید.

پاسخ تشریحی درست را پیدا کن.

- ۱) کاهو برای درمان بیماری‌های قلب بسیار مفید است. (در متن آمده است که برای پیشگیری مفید است، نه درمان.)
- ۲) مصری‌ها برگ‌های کاهو را کنار مجسمه‌ها قرار می‌دهند. (آن چه در متن آمده برای گذشته است؛ در حالی که فعل «يضعون» در این گزینه مضارع است.)
- ۳) برگ‌های کاهو برای شستن (پاکسازی) خاک از مفاصل کشاورزی استفاده می‌شود. (طبق متن «روغن دانه‌های» آن، به عنوان کود استفاده می‌شده، نه برگ‌های آن.)
- ۴) کاهو در ابتدای کشف آن، مناسب برای خوردن نبود. (بله *درسته*، از آن به عنوان کود استفاده می‌کردند و بعداً به عنوان گیاه خوراکی انتخاب شد.)

تست و پاسخ ۹۰

«لا يستطيع المزارعون أن يصدروا الخس إلى البلاد البعيدة لأنه.....!» عین الصحیح:

- ۱) لا يبقى طازجاً لمدة طويلة!
- ۲) يوجد في جميع أنحاء العالم!
- ۳) يحتاج إلى المطر و أشعة الشمس!
- ۴) أوراقه واسعة و لا يمكن نقله بسهولة!

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در تست‌های درک مطلبی که یک جمله را باید کامل کنیم، اول آن جمله را در متن پیدا کنید و موضوعات مربوط به آن را درک کنید و بعد گزینه‌ها را بخوانید، چون معمولاً از متن یک تکه بریده می‌شود و یا مشابه آن آورده می‌شود.

پاسخ تشریحی صورت سؤال: «کشاورزان نمی‌توانند کاهو را به کشورهای دور صادر کنند زیرا.....». درست را مشخص کن.

- ۱) برای مدت طولانی تازه نمی‌ماند. (بله درست است.)
- ۲) در سراسر جهان یافت می‌شود. («بیشتر جهان»، نه «سراسر آن».)
- ۳) به باران و آفتاب نیاز دارد. (این دلیل مناسبی برای صادر نکردن آن نیست.)
- ۴) برگ‌های آن پهن است و به راحتی جابه‌جا نمی‌شود. (اندازه برگ‌های کاهو طوری نیست که نشه به راحتی اون رو صادر کرد.)

تست و پاسخ ۹۱

عین الصحیح حسب ما جاء في النص:

- ۱) الخس لا ينمو في مدينة تبريز بسبب برودة جوها!
- ۲) الخس يرخس سعره في الشتاء و يغلو في الصيف!
- ۳) أطباء الأسنان قد يدعون الناس إلى تناول الخس!
- ۴) الأطباء الساسانيون كانوا يستخدمون الخس في علاج بعض الأمراض!

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

مشاوره در تست‌هایی که درست و نادرست را برحسب درس می‌خواهد، باید با توجه به مطالب متن، گزینه‌ها را بررسی کنیم تا درستی یا نادرستی آن‌ها را تشخیص دهیم.

پاسخ تشریحی درست را برحسب آن چه در متن آمده مشخص کن.

۱) کاهو در شهر تبریز به دلیل سردی هوای آن رشد نمی‌کند. (در خط آخر متن آمده که در مناطق سرد به آرامی رشد می‌کند، نه این که اصلاً رشد نمی‌کند.)

۲) کاهو قیمتش در زمستان ارزان می‌شود و در تابستان گران می‌شود. (طبق متن، کاهو در هوای گرم سریع رشد می‌کند، پس مقدار آن در تابستان زیاد بوده و ارزان می‌شود، ولی در زمستان، به آرامی رشد می‌کند؛ پس مقدارش کم‌تر شده و گران‌تر می‌شود.)

۳) دندان‌پزشکان گاهی مردم را به خوردن کاهو دعوت می‌کنند. (طبق متن می‌تواند درست باشد، چون در متن آمده که «از بهترین مواد غذایی برای رفع بوی بد دهان است.»)

۴) پزشکان ساسانی کاهو را در درمان برخی بیماری‌ها استفاده می‌کردند. (طبق متن در «قرون وسطی» خواص پزشکی کاهو کشف شده است.)

• عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۹۲ - ۹۳):

تست و پاسخ ۹۲

«الوسطی - تحتوي - القدمات - تتعرض»:

- ۱) الوسطی: مفرد مؤنث - اسم تفضیل علی وزن «فعلی» (مذکره: أوسط) - معرب / صفة و مجرور بالتبعية من «العصور»
- ۲) القدمات: جمع التکسیر و مفرد «أقدم» - معرّف بال - معرب / صفة و منصوب بالتبعية من «المصريين»
- ۳) تتعرض: فعل مضارع - للغائبه - مزيد ثلاثي (مصدره: تعرض) - لازم / فعل مع فاعله خبر «أن»
- ۴) تحتوي: مضارع - للمفرد المؤنث - حروفه الأصلية: «ح و ي» - معلوم / فعل و فاعل و صفة لـ «أوراق»

پاسخ: گزینه ۲

خودت حل کنی بهتره اسم‌های تفضیل با چه وزنی، جمع بسته می‌شن؟

نکته جمع تکسیر، یعنی همان جمع مکسر.

پاسخ تشریحی بررسی ۲: «القدمات» جمع مکسر کلمه «القديم» است، نه «أقدم»! کلمه «أقدم» اسم تفضیل است!

تست و پاسخ ۹۳

«التنظيم - فيتامينات - لا يؤكل - مساعداً»:

- ۱) مساعداً: مفرد مذکر - اسم فاعل مأخوذ من «ساعد، يُساعد» - نكرة - معرب / حال و منصوب بالفتحة
- ۲) فيتامينات: جمع سالم للمؤنث - نكرة - معرب / مجرور بحرف الجرّ و موصوف و صفته: كثيرة
- ۳) لا يؤكل: مضارع - حروفه أصلية كلها (مصدره: أكل) - مجهول / فعل و نائب فاعل و خير
- ۴) التنظيم: مذکر - مصدر ثلاثي مزيد (ماضیه: نظم) - معرفة - معرب / مضاف إليه و مجرور بالكسرة

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره برای پیدا کردن درستی و نادرستی نقش کلمات باید به متن داده‌شده مراجعه کنید و کلمات قبل و بعد کلمه مورد نظر رو بررسی کنی!

خودت حل کنی بهتره آیا می‌دونی که بعضی فعل‌ها دوتا مفعول دارن، این فعل‌ها اگه مجهول بشن، تکلیف مفعول‌ها چی می‌شه؟

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

پاسخ تشریحی بررسی ۱: «مُسَاعِدًا» اسم فاعل از باب «مفاعلة» است، اما حال نیست و مفعول و منصوب است.

نکته فعل «إِعْتَبَرُ» یک فعل دومفعولی است، وقتی مجهول شود، اولین مفعول آن، نائب فاعل و مرفوع می‌شود و دومین مفعولش، همان مفعول و منصوب باقی می‌ماند.

مثال:

يُعْتَبِرُ النَّاسُ	الْحَسُودَ	مَرْيَضًا	مَجْهُولٌ	يُعْتَبِرُ الْحَسُودَ	مَرْيَضًا
فاعل	مفعول و منصوب	مفعول و منصوب	←	نائب فاعل و مرفوع	مفعول و منصوب

تست و پاسخ ۹۴

عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

- ۱) تُؤَدِّي الدَّلَافِينُ دَوْرًا مُهِمًّا فِي الْحَرْبِ وَ السَّلَامِ!
- ۲) لَا تَجْتَمِعُ خِصْلَتَانِ فِي مُؤْمِنٍ: الْبُخْلُ وَ الْكِذْبُ!
- ۳) تُحَوِّلُ الْأَسْمَاكُ الْمُضِيئَةَ ظِلَامَ الْبَحْرِ إِلَى نَهَارٍ مُضِيءٍ!
- ۴) رِسَالَةُ الْإِسْلَامِ قَائِمَةٌ عَلَى أُسَاسِ الْمَنْطِقِ وَ اجْتِنَابِ الْإِسَاءَةِ!

(عربی دهم - ترکیبی)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در حل تست‌های ضبط حرکت، حتماً اول سراغ فعل‌های مزید، کلمات مثنی و جمع سالم بروید، چون بیشتر خطاها در این کلمات هستند و اگر در این موارد خطا را پیدا نکردید به سراغ دیگر موارد بروید.

خودت حل کنی بهتره یکی از فعل‌های مزید علامتش غلظه، بگرد و پیداش کن.

پاسخ تشریحی خطاهای این گزینه:

لَا تَجْتَمِعُ (درست آن «لَا تَجْتَمِعُ» است، زیرا از باب «افتعال» است و مضارع آن به صورت «تَقْتَعِلُ» می‌آید). - خِصْلَتَانِ (درست این کلمه به صورت «خِصْلَتَانِ» است).

تست و پاسخ ۹۵

«النَّاسُ نِيَامٌ؛ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهُوا». عَيْنُ الْأَقْرَبِ مِنْ مَفْهُومِ الْعِبَارَةِ:

۱) کنون پشیمانی و حسرت ندارد سود	که این بلا ز خودم بود و پندارم!
۲) دیگر سخن از غفلت ایام چه سود	آن دم که طعام شکم گور شدم!
۳) چون زین قفس برستی در گلشن است مسکن	چون این صدف شکستی چون گوهر است مردن!
۴) هر بار به هر حادثه قلبم که شکست	گفتم شوم از خواب تو بیدار، نشد!

(عربی دهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در سؤالات مفهوم از پرتکرارترین ضرب‌المثل‌ها و آیات قرآنی استفاده می‌شود؛ پس حتماً آن‌ها را به خاطر بسپارید.

پاسخ تشریحی ترجمه عبارت: «مردم خفتگانند؛ پس هنگامی که بمیرند، آگاه می‌شوند.»

نزدیک‌ترین مفهوم را در گزینه‌ها از ما می‌خواهد!

مفهوم عبارت: انسان پس از مرگ هوشیار و بیدار می‌شود و به آگاهی می‌رسد، چون در دنیا دچار غفلت است.

۱) درباره پشیمانی از اشتباهات است، ولی اشاره‌ای به مرگ ندارد.

۲) هم‌مفهوم با صورت سؤال است.

۳) مفهوم: هر انسانی پس از مرگ به جایگاه و اصل خود برمی‌گردد.

۴) مفهوم: هر بار که از معشوق ناامید می‌شده است و می‌خواسته از عشق دست بکشد، نمی‌توانسته است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۹۶

عین الصحیح فی استخدام العدد و المعدود:

- ۱) صادّ أبي و أخي الكبير ستّ عشرة أسماكاً بعد ساعتين!
- ۲) وجدنا خمسة و عشرين حاضرين في الصالة فقط!
- ۳) كان سبعة مُرافقين يُرافقونني في حفلة تكريمي في القاعة!
- ۴) اعتق ثلاثون و سبعة أسيراً بعدما وقعوا أسراء بيد العدو!

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره عدد و معدود در کنکور های نظام جدید خیلی مهم شدن.

خودت حل کنی بهتره اول باید عددها رو پیدا کنی! و بعد از اون معدودشون رو از نظر جمع یا مفرد بودن بررسی کنی.

درس نامه ●● در زبان عربی اعداد ۴ نوع هستند: (۱) مفرد (۲) مرکب (۳) عقود (۴) معطوف

علاوه بر دسته بندی بالا، تمامی اعدادی که گفته شد به دو دسته اصلی و ترتیبی هم تقسیم بندی می شوند.

اعداد مفرد شامل: (۱) عددهای ۱ و ۲ هستند که برای معدود (اسمی که بعد از عدد می آید) نقش صفت را دارند و همانند صفت با آن اسم مطابقت دارند.

(۲) عددهای ۳ تا ۱۰ هستند که در جنس با معدود خود مخالفت دارند (برعکس می آیند) و معدود آن‌ها باید به صورت جمع و مجرور بیاید.

● اعداد مرکب به عددهای «۱۱ تا ۱۹» گفته می شود که معدودشان همواره مفرد و منصوب است.

● اعداد عقود به عددهای «۲۰، ۳۰، ۴۰، ... و ۹۰» گفته می شود که مانند جمع‌های سالم مذکر با «وَنَ» و «بَيْنَ» می آیند و معدود آن‌ها «مفرد و منصوب» می آید.

● اعداد معطوف به عددهای ۲۱ تا ۹۹ گفته می شود که معدود آن‌ها «مفرد و منصوب» می آید.

پاسخ تشریحی خطای سایر گزینه‌ها:

- ۱) معدود «ستّ عشرة» باید به صورت مفرد بیاید. ← ستّ عشرة سمكة
- ۲) معدود «خمسة و عشرين» هم مفرد است. ← خمسة و عشرين حاضراً
- ۴) یکان باید زودتر از دهگان بیاید. ← سبعة و ثلاثون

تست و پاسخ ۹۷

عین الصحیح فی صياغة المجهول:

- ۱) لا يؤيد والذي كلام هذا الرجل الكذاب! ← لم يؤيد هذا الرجل الكذاب!
- ۲) يرسل الله رياحاً قوية في السماء! ← يرسل رياح قوية في السماء!
- ۳) قد اكتسبت تجارب قيّمة في الحياة ← قد اكتسبت تجارب قيّمة في الحياة!
- ۴) أرسلنا جنودنا إلى الحدود للحرب! ← أرسلنا جنودنا إلى الحدود للحرب!

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در حل تست‌های قواعد مثل فعل مجهول، فقط با یک قاعده نمی‌توانید به پاسخ برسید و باید در دانستن قواعد پایه، نکات

تکمیلی و تمرین و تکرار در حل این‌گونه تست‌ها به مهارت بالا برسید.

خودت حل کنی بهتره در کدام گزینه مفعول تبدیل به نائب فاعل شده؟

درس نامه ●● شیوه ساخت جمله مجهول

(۱) فاعل و وابسته‌های آن باید حذف شوند.

(۲) علامت‌های فعل به حالت مجهول درمی‌آید:

فعل ماضی ← عین الفعل ← -
حروف غیر ساکن قبل از عین الفعل ← ة

فعل مضارع ← عین الفعل ← -
حرف اول ← ة

(۳) مفعول را مرفوع می‌کنیم تا به عنوان نائب فاعل به کار ببریم.

(۴) فعل مجهول و نائب فاعل را از نظر جنس مطابقت می‌دهیم.

پاسخ تشریحی بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها: (۱) لم (نیازی به تغییر «لا» به «لم» نیست!) - کلمه «کلام» نباید حذف می‌شد، چون

مفعول است.

(۲) يُرْسَل (فعل مضارع هنگام مجهول شدن با توجه به فاعل جدیدش، تغییر پیدا می‌کند، چون «ریاح» جمع غیرعاقل است، فعل آن باید به

صورت مفرد مؤنث «تُرْسَل» بیاید.)

(۴) أُرْسِلنا («نا» ضمیر فاعلی است و باید حذف شود و کلمه «جنودنا» نائب فاعل است و فعل مطابق با آن به «أُرْسِلنا» تغییر پیدا می‌کند.)

تست و پاسخ ۹۸

عین الصحيح (لما تحته خط):

(۱) قد قَدِمَ لِقَمَانٍ لَابِنَهُ مَوَاعِظَ تَرْبَوِيَّةٍ قِيَمَةً! (اسم مکان من المجرّد الثلاثي)

(۲) إِنَّهُمْ مِنَ النَّهْأَةِ عَنِ الْمَنْكَرِ! (اسم فاعل من المجرّد الثلاثي)

(۳) هَذَا الْحَيَوَانَ لَا يَقْدِرُ عَلَى التَّكَلُّمِ فَهُوَ أَبْكَمُّ! (اسم تفضیل من مادّة: ب ك م)

(۴) عَلَيْنَا أَلَّا نَرْفَعَ أَصْوَاتَنَا فَوْقَ صَوْتِ الْمَخَاطَبِ! (اسم مفعول من باب «تفاعل»)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره شناخت انواع اسم، معانی آن‌ها و وزن‌هایشان در حل تست‌ها بسیار کمک‌کننده است؛ پس حتماً انواع اسم را به طور کامل یاد بگیرید.

خودت حل کنی بهتره «نُهَاءة» چه نوع اسمیه؟ نکات اسم تفضیل رو یادت مونده؟

درس نامه ●● در ادامه به توضیح و بررسی اسمی که در این تست آمده می‌پردازیم:

(۱) اسم مکان ← بر یک مکان دلالت دارد و بر وزن‌های «مَفْعَل» و «مَفْعَل» می‌آید.

اسم‌های مکان در حالت جمع بر وزن «مَفَاعِل» می‌آیند، ولی نباید هر اسمی که بر وزن «مَفَاعِل» است را اسم مکان بدانیم، چون گاهی این کلمات معنای مکان ندارند، مثل: «مَنَافِع، مَصَالِح، مَعَارِف و ...».

(۲) اسم تفضیل ← اسمی است که به معنای صفت تفضیلی و برتر است و بر وزن «أَفْعَل و فُعْلَى» می‌آید و در ترجمه آن از «تر و ترین» استفاده می‌کنیم.

اسم‌های تفضیل ممکن است با وزن‌های «أَفْعَل و أَفْعَى» دیده شوند: «أَهَمُّ، أَعْلَى». اسم‌های تفضیلی که بر وزن «أَفْعَل» هستند با وزن «أَفَاعِل» جمع بسته می‌شوند: «أَكَابِر، أَفَاضِل و ...».

(۳) اسم فاعل ← به انجام‌دهنده کاری دلالت دارد. به از فعل ثلاثی مجرد و ثلاثی مزید ساخته می‌شود که اسم فاعل ثلاثی مجرد بر وزن «فاعل» و اسم فاعل ← ثلاثی مزید با ساختار «مُ... + ...» می‌آید: «مُجَسِّن، مُتَّفَكِّر و ...».

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تذکر «اسم‌هایی که با وزن «فاعی» می‌آیند هم اسم فاعل هستند: «راضی، هادی...» این اسم‌ها با وزن «فُعاة» جمع بسته می‌شوند: «نُهاة (ج ناهي) - دُعاة (ج داعي)».

پاسخ تشریحی خطاهای سایر گزینه‌ها:

۱) مَواعظ (جمع مکتبَر «موعظة: پند» است و بر وزن «مفاعل» و اسم مکان نیست!)

۳) أبکم (بر وزن «أفعل» است، اما اسم تفضیل نیست! معنی آن «لال» است.)

نکته هر اسمی که بر وزن «أفعل» باشد، اسم تفضیل نیست! اسم‌های بر وزن «أفعل» که به معنای عیب و ایراد و رنگ باشند، دیگر صفت برتر نیستند و نمی‌توان آن‌ها را اسم تفضیل به شمار آورد. مانند: «أحمق - أبکم - أصغر - أخضر ...»

۴) المخاطب (اسم مفعول از باب «تفاعل» به صورت «مُتفاعل» می‌آید؛ پس در این جا کلمه «مخاطب» از باب «تفاعل» نیست؛ بلکه چون بر وزن «مفاعل» است مربوط به باب «مُفاعلة» است.)

تست و پاسخ ۹۹

عین «من» او «ما» شرطیه:

- ۱) ما تقولي عن ذاك الحادث فهو غير حقيقي!
 ۲) ما أقبح الرئاء في أداء الفرائض الدينية!
 ۳) من يخدم الفقراء هو مؤمن باليوم الآخر!
 ۴) لمن يعمل بأوامر الله سعادة أبدية!

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره شناخت انواع «من» و «ما» از نکات و سوالات بسیار مهم کنکور است.

خودت حل کنی بهتره اصل شرطی شدن یک جمله رو می‌دونی؟ فقط یکی از این گزینه‌ها ساختار شرط رو داره.

درس نامه جملات شرط همگی دارای یکی از دو ساختار زیر است:

- ۱) أداة شرط + فعل ... + فعل ← مَن يَجْتَهِدُ لِأَمْرِ يَجِدُهُ.
 ۲) أداة شرط + فعل ... + ف ... ← ما تَعْمَلُ مِنْ خَيْرٍ فَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ بِاقٍ.
 جواب شرط اگر فعل ماضی ساده یا مضارع ساده باشد همراه «ف» می‌آید، مثلاً اگر جواب شرط جمله اسمیه یا فعل امر، نهی یا مستقبل باشد با «ف» می‌آید.

پاسخ تشریحی در ۱) ما ← ادات شرط، «تقولي» ← فعل شرط، «هو غير حقيقي» ← جواب شرط، جمله اسمیه و به همراه «ف» آمده است.

خطای سایر گزینه‌ها:

- ۲) «ما أقبح» ساختار فعل تعجب است و به صورت «چه زشت است» ترجمه می‌شود.
 ۳) «هو» بدون «ف» آمده؛ پس ساختار شرطی نداریم.
 ۴) «لمن» معادل «من» شرطی نیست و دوتا فعل هم نداریم که بتوانیم جواب شرط هم داشته باشیم.

تست و پاسخ ۱۰۰

عین الوصف یختلف نوعه عن الباقي:

- ۱) یغرس المزارع شجرة في مزرعته و هي تعطي الأثمار اللذيذة!
 ۲) ربّ كلام یجلب لنا مشاكل لا نستطيع الخروج منها بسهولة!
 ۳) إن تنفق من شيء تحبه فإله و هبک أكبر و أفضل منه!
 ۴) للكلام آداب و أسلوب يلتزم المتكلم أن يعمل بها!

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان عربی

مشاوره برای حل این تست هم به شناخت صفت (ترکیب وصفی) که در پایه نهم یاد گرفته اید و هم به جمله بعد از اسم نکره (در پایه یازدهم) احتیاج دارید.

خودت حل کنی بهتره توی کدوم گزینه ترکیب وصفی اومده؟ اسم نکره‌ها و فعل بعدشون رو پیدا کن.

درس نامه ●● وصف دو نوع است: (۱) مفرد (۲) جمله

● مفرد: به ترکیب‌های وصفی که دو اسم به دنبال یکدیگر می‌آیند و اسم دوم، اسم اول را توصیف می‌کند؛ صفت مفرد می‌گویند. مثل: الأثمار اللذیة.

نکات ۱) در ترکیب‌های وصفی، وقتی موصوف جمع مکتسر غیرعاقل باشد، از صفت به صورت مفرد مؤنث استفاده می‌کنیم.
۲) جمله وصفیه: معمولاً هنگامی که بعد از اسم نکره فعلی بیاید که درباره آن اسم نکره توضیح دهد جمله وصفیه داریم دقت کنید که در ترجمه فارسی، قبل از جمله وصفیه ربط «که» می‌آید و در واقع آن اسم با فعل توصیف می‌شود.

پاسخ تشریحی ۱) «الأثمار اللذیة: میوه‌های لذیذ» ترکیب وصفی داریم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) «مشاکل» اسم نکره و «لا نستطیع» فعل مضارع؛ پس از نوع جمله است.

۳) «شیء» اسم نکره و «تحبّه» فعل مضارع؛ پس از نوع جمله است.

۴) «أسلوب» اسم نکره و «یلتزم» فعل مضارع؛ پس از نوع جمله است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ دهم صفحه‌های ۱ تا ۱۵۲، تاریخ یازدهم صفحه‌های ۱ تا ۱۸۶

تست و پاسخ ۱۰۱

موارد کدام گزینه در ارتباط با معانی تاریخ و انواع تاریخ‌نگاری، درست است؟
 الف) یکی از ویژگی‌های تاریخ‌نگاری نوین این است که صرفاً به نقل و ثبت رویدادهای گذشته اکتفا نمی‌کند.
 ب) بررسی روابط اقتصادی ایران و روم در عهد باستان و وضعیت ایران در دوره سلطه مغولان، به یک معنای یکسان از تاریخ اشاره دارند.
 ج) از روزگار باستانی ایران، به‌ویژه دوره اشکانیان، سنگ‌نوشته‌هایی به جا مانده است که نشان از توجه ایرانیان به ثبت و ضبط کتاب‌های تاریخی دارد.

د) در تاریخ‌نگاری نوین از یافته‌های علوم و فنون مختلف مانند فلسفه، جامعه‌شناسی و اقتصاد استفاده می‌شود.

(۱) «ب» - «د» (۲) «ج» - «الف» (۳) «ب» - «ج» (۴) «الف» - «د»

(تاریخ دهم - درس ۱ - تاریخ چیست، پیشینه تاریخ‌نگاری)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره سوالات مربوط به معانی مختلف واژه تاریخ در درس ۱ تاریخ دهم، می‌تونه به شکل مصداقی طرح بشه، پس این قسمت رو حفظی یاد بگیرید و سعی کنید متن رو جووری بفهمید که از پس مثال‌های مختلف بر بیاید.

درس نامه

مثال	معانی واژه تاریخ
تاریخ ایران	مجموعه حوادث یا رویدادهایی که برای یک فرد یا یک جامعه اتفاق افتاده است.
تاریخ روابط اقتصادی ایران و هند در دوران اشکانیان	علم و روش علمی که توسط آن، رویدادهای گذشته با توجه به شواهد و مدارک، مورد مطالعه و تحلیل قرار می‌گیرند.
تقویم سالانه	تعیین روز، ماه و سال

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

الف) علم تاریخ فقط رویدادهای گذشته را ثبت و نقل نمی‌کند، بلکه زمینه‌ها، علت‌ها، نتایج و آثار گوناگون حوادث تاریخی را نیز بررسی و تجزیه و تحلیل می‌کند؛ مثال داده‌شده نشان از توجه به آثار یک واقعه دارد که در مراحل بعدی مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد. (درست)
 ب) علم تاریخ گاه به معنای مجموعه حوادثی است که یک ملت از سر گذرانده است، مانند وضعیت ایرانیان پس از حمله مغولان. گاهی نیز واژه تاریخ در نوشته‌ها و زبان علمی به کار می‌رود و منظور از آن علم و روش علمی است که به وسیله آن، رویدادهای گذشته براساس شواهد و مدارک، مطالعه و تحلیل می‌شوند؛ مانند تاریخ روابط اقتصادی ایران و روم در عهد باستان. بنابراین در این عبارت شاهد دو معنای متفاوت از علم تاریخ هستیم. (نادرست)
 ج) از روزگار باستانی ایران، به‌ویژه دوران هخامنشیان و ساسانیان، سنگ‌نوشته‌هایی به جا مانده است که نشان از توجه ایرانیان به ثبت و ضبط وقایع دارد. (نادرست)
 د) در تاریخ‌نگاری نوین از یافته‌های علمی همچون باستان‌شناسی، جامعه‌شناسی، فلسفه، جغرافیا، اقتصاد، زبان‌شناسی و گاه‌شماری استفاده می‌شود. (درست)

تست و پاسخ ۱۰۲

کدام آثار باستانی نام‌برده‌شده، به صورت اتفاقی کشف شده‌اند؟

الف) طاق بستان

ب) آرامگاه شی‌هوانگ‌تی

ج) سنگ‌نوشته روزتا

د) مردان نمکی زنجان

ه) تخت جمشید

(۱) «الف» - «ج» (۲) «ب» - «ه» (۳) «ب» - «د» (۴) «الف» - «ه»

(تاریخ دهم - درس ۳ - مراحل کار باستان‌شناسان)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

نکته برخی از آثار و بناهای تاریخی، مانند تخت جمشید و طاق بستان، بر سطح زمین قرار دارند و به آسانی قابل شناسایی هستند، اما بخش زیادی از آثار باستانی زیر خاک و یا در اعماق دریاها و رودخانه‌ها قرار گرفته‌اند و گاهی به صورت اتفاقی و اغلب در نتیجه فعالیت‌های کشاورزی و عمرانی و یا بروز پدیده‌های طبیعی مانند سیل و زمین‌لرزه، از دل زمین نمایان شده و نظر باستان‌شناسان را به خود جلب کرده‌اند.

پاسخ تشریحی موارد «الف» (طاق بستان) و «ه» (تخت جمشید) از آثاری هستند که روی سطح زمین نمایان بوده و به صورت اتفاقی کشف نشده‌اند. بررسی سایر موارد:

(ب) آرامگاه شی‌هوانگ‌تی، امپراتور چین باستان با ۸۰۰۰ مجسمه سرباز، در سال ۱۹۷۴ م. به طور اتفاقی توسط تعدادی از کشاورزان چینی که مشغول کندن چاه بودند، کشف شد.

(ج) سنگ‌نوشته مشهور روزتا که با خطوط مصر باستان (هیروگلیف و دموتیک) و نیز خط یونانی نگارش یافته، به طور اتفاقی توسط سربازان فرانسوی که در زمان ناپلئون مصر را اشغال کرده بودند، کشف شد.

(د) مردان نمکی زنجان و تمدن عظیم جیرفت در استان کرمان نیز به طور تصادفی کشف شده‌اند. برخی از این کشفیات اتفاقی همانند آنچه در جیرفت رخ داد، توأم با حفاری‌های غیرقانونی و قاچاق گسترده آثار ارزشمند باستانی بود.

تست و پاسخ ۱۰۳

چند مورد از عبارات زیر درباره تمدن چین درست است؟

(الف) اندیشه‌های کنفوسیوس مقبول حکومت هان و مطرود حکومت شی‌هوانگ‌تی بود.

(ب) در دوران حکومت هان، افراد براساس شایسته‌سالاری به دستگاه‌های حکومتی و دولتی معرفی و انتخاب می‌شدند.

(ج) این تمدن در دوره تمدن‌های نخستین، برخلاف هند باستان، مورد نفوذ خارجی‌ها قرار نمی‌گرفت.

(د) نخستین فرمانروای سلسله هان که شی‌هوانگ‌تی نام داشت، موفق به ایجاد یک حکومت یکپارچه در این کشور شد.

(۱) یک (۲) سه (۳) دو (۴) چهار

(تاریخ دهم - درس ۵ - چین باستان، سلسله هان، آیین و اندیشه کنفوسیوس)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

(الف) درست؛ شی‌هوانگ‌تی به شدت با اندیشه‌های کنفوسیوس مخالفت کرد و دستور داد آثارش را بسوزانند و حکیمان پیرو او را نابود کنند، اما پس از مرگ شی‌هوانگ‌تی و در دوران حکومت هان، اندیشه و آیین کنفوسیوس دوباره رواج یافت و تعلیم داده شد.

(ب) درست؛ در دوره حکومت هان، انتخاب مأموران دولتی بر پایه اصول و تعلیمات کنفوسیوس بود. در چارچوب این اصول، افراد بر اساس توانمندی و شایستگی‌های خود و نه بر مبنای ثروت و وابستگی‌های خانوادگی به خدمت گرفته می‌شدند.

(ج) نادرست؛ در میان تمدن‌های نخستین، تمدن چین به سبب موقعیت ویژه جغرافیایی خود، کمتر تحت تأثیر و نفوذ خارجی‌ها بوده است؛ البته این به این معنا نیست که اصلاً مورد نفوذ خارجی‌ها نبوده؛ چراکه دره رود پهناور هوانگ‌هو در شمال، این کشور را در معرض یورش اقوام بیابانگرد قرار می‌داد.

(د) نادرست؛ شی‌هوانگ‌تی یکی از فرمانروایان سلسله «چه‌این» است؛ او با نام اصلی ژنگ، نخستین فرمانروای چینی نبوده، ولی عنوان شی‌هوانگ‌تی به معنای «امپراتور اول» را که پیش از آن مخصوص خدایان و قهرمانان اساطیری بوده برای خود برگزیده است.

تست و پاسخ ۱۰۴

کدام یک از موارد زیر، جزء دستاوردهای کاوش‌ها و تحقیقات جدید در ایران به شمار می‌رود؟

(۱) این آگاهی‌ها به شناخت بیشتر عقبه سلسله‌های پادشاهی اشکانی تا ساسانی کمک بسیاری کرد.

(۲) تاریخ ایران عصر باستان به چهار دوره اصلی پیشدادیان، کیانیان، اشکانیان و ساسانیان تقسیم شد و مرز تاریخ و افسانه مشخص گردید.

(۳) خدای‌نامه‌ها و ترجمه‌های عربی و فارسی آن به عنوان منبع قابل استناد برای شناخت عهد باستان ایران شناخته شد.

(۴) مشخص شد که چندین هزارسال پیش از مهاجرت اقوام آریایی، ساکنان فلات ایران به یکجانشینی و کشاورزی روی آورده بودند.

(تاریخ دهم - درس ۷ - دستاوردهای کاوش‌ها و تحقیقات پیرید)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

مشاوره این هم یک سؤال ساده که بفهمید هر آزمون سختی، حتماً سؤال ساده هم داره.

درس نامه ●● کاوش‌های باستان‌شناسی و تحقیقاتی که درباره تاریخ ایران در دوره باستان در دویست سال گذشته صورت گرفت، دستاوردهای گوناگونی داشته است. اگرچه بخشی از آثار تاریخی کشف‌شده در کاوش‌های باستان‌شناسی به موزه‌های اروپا و آمریکا انتقال یافت، اما در نتیجه این کاوش‌ها، اطلاعات تاریخی بسیار ارزشمندی به دست آمد، از جمله:

- (۱) شناخت سلسله‌های مادی تا ساسانی
- (۲) امکان تشخیص تاریخ واقعی از افسانه
- (۳) یکجانشین و کشاورز بودن ایرانیان پیش از ورود آریایی‌ها
- (۴) ارائه تقسیم‌بندی جدید از تاریخ عهد باستان

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱) حواستان باشد که این آگاهی‌ها به شناخت سلسله‌های مادی تا ساسانی انجامید.
- ۲) تاریخ عصر باستان در واقع به جز دوره‌های پیش از تاریخ، به ایلامی‌ها، مادها، هخامنشیان، سلوکیان، اشکانیان و ساسانیان تقسیم می‌شود.
- ۳) تا دویست سال پیش، خدای‌نامه‌ها منبع مورخان بودند.
- ۴) تنها دستاورد درستی است که در میان گزینه‌ها آمده است. به درس نامه هم دوباره رجوع کنید.

تست و پاسخ ۱۰۵

در کدام گزینه، مقایسه درستی میان اقدامات و اصلاحات داریوش یکم هخامنشی (۱) و خسروانوشیروان ساسانی (۲) صورت گرفته است؟

- (۱) اصلاحات (۱) در زمینه سیاسی، نظامی و اصلاحات (۲) در زمینه اداری بود.
- (۲) اصلاحات هر دو در زمینه اقتصادی، نظامی و اداری بود.
- (۳) اصلاحات (۱) در زمینه اداری و اصلاحات (۲) در زمینه سیاسی و نظامی بود.
- (۴) هر دو اصلاحاتی در زمینه فرهنگی و اجتماعی داشتند.

(تاریخ دهم - درس ۹ (تثبیت شاهنشاهی هخامنشیان) - درس ۱۰ (تثبیت قدرت ساسانیان))

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره با توجه به این‌که این سبک سوالات مقایسه‌ای در کنکور ۱۴۰۲ وجود داشته است پیشنهاد می‌شود در مطالعه دوره‌های مختلف تاریخی به مشابهت‌ها و تفاوت‌های آن‌ها توجه ویژه‌ای داشته باشید.

پاسخ تشریحی اهمیت و شهرت فوق‌العاده داریوش بزرگ در تاریخ ایران، اقدامات اساسی و کم‌نظیری بود که برای ایجاد تشکیلات نوین اداری، نظامی و اقتصادی انجام داد؛ همچنین خسروانوشیروان یکی از پادشاهان مشهور ساسانی به شمار می‌رود که برای سامان‌بخشیدن به اوضاع کشور، اصلاحاتی را در زمینه اداری، نظامی و اقتصادی انجام داد. بنابراین هر دو پادشاه بزرگ، اصلاحات خود را در هر سه زمینه اقتصادی، اداری و نظامی انجام دادند.

تست و پاسخ ۱۰۶

در کدام گزینه، زمان وقوع رویدادهای تاریخ ایران در عهد باستان به درستی مقایسه شده است؟

- (الف) کاهش مبادله کالاهای ارزان‌قیمت و استفاده از اشیای تجملی در دوره سلوکیان
- (ب) خوانده‌شدن قلمرو ایران تحت عنوان ایران‌شهر
- (ج) رواج قوانین محدودکننده پادشاه از نظر قدرت و اختیار طبق منابع یونانی
- (د) برقراری حکومت ملوک طوایفی در سرتاسر ایران

- (۱) «الف» بر «ب» و «ج» مقدم است، ولی نسبت به «د»، مؤخر محسوب می‌شود.
- (۲) «ب» بر «الف»، و «ج» بر «ب» مقدم است و «د» نسبت به همه موارد مؤخر است.
- (۳) «الف» بر «ج» مقدم است ولی نسبت به «ب» و «د» مؤخر محسوب می‌شود.
- (۴) «ج» بر «الف» مقدم است و «ب» نسبت به «د» مؤخر است.

(تاریخ دهم - درس ۱۰ (حکومت اشکانیان) - درس ۱۱ (فضاوت و دادرسی در دوره هخامنشیان، تشکیلات اداری ساسانیان) - درس ۱۳

پاسخ: گزینه ۲

(تبارت در دوره سلوکیان))

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

مشاوره این سؤال، واقعاً سخته! تو عادت کردی که همیشه تقدم و تأخرها رو بر اساس رخداد های سیاسی و تاریخی بسنجی ولی توی این سؤال اومدیم یکسری عناصر سیاسی و اجتماعی و حتی اقتصادی که توی هر دوره از عهد باستان رواج داشت رو گذاشتیم. نکته‌ش این جاست توی این سؤال هر عبارت به یه حکومت اشاره داره و تو فقط باید بلد باشی هر کدوم مربوط به چه حکومتیه!

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

الف) در درس سیزدهم، ذیل مبحث تجارت دوران سلوکیان گفته شده که در این دوره، تجارت رونق گذشته را نداشت؛ از حجم مبادله کالاهای ارزان قیمت کاسته شد و در عوض اشیای تجملی، جای آن‌ها را گرفت.

ب) در درس یازدهم بیان شد قلمرویی که ساسانیان بر آن فرمان می‌راندند، ایران شهر نامیده می‌شد.

ج) در درس یازدهم ذیل مبحث قضاوت در دوران هخامنشی یک نکته ذکر شده: از اشارات نویسندگان یونانی معلوم می‌شود که در دوران هخامنشی قوانینی وجود داشته که قدرت و اختیارات پادشاه را محدود می‌کرده است.

د) هم در درس دهم و هم در درس یازدهم می‌خوانید که اشکانیان حکومت غیرمتمرکز (ملوک طوایفی) داشتند.

می‌دانید که در عهد باستان به ترتیب حکومت هخامنشی «ج»، سلوکی «الف»، اشکانی «د» و ساسانی «ب» روی کار آمدند؛ پس ترتیب گزینه‌ها به صورت «ج» ← «الف» ← «د» ← «ب» می‌باشد.

دام تستی اگر ندونید که حکومت‌های باستانی ایران ترتیبشون چی بود، همه گزینه‌ها می‌تونن تو رو به دام بندازن.

به جدول زیر دقت کنید:

دوران پیش از تاریخ (از حدود ۱ میلیون تا ۵ هزار سال پیش)	دوران تاریخی (از ۵ هزار سال پیش تا کنون)				
	دوران پیش آریایی (۳۰۰۰ ق.م. تا حدود ۷۰۰ ق.م.)	دوران حکومت آریاییان (۷۰۰ ق.م. تا ۶۵۱ ق.م.)			
	تمدن ایلام	ماد	هخامنشیان	سلوکیان	اشکانیان

تست و پاسخ ۱۰۷

بر اساس یافته‌ها و تحقیقات تاریخی، ساسانیان از پیروان دین زرتشت و حامیان این دین شناخته می‌شوند که نقش مهمی در تاریخ آن داشته‌اند. کدام اثر و بنای تاریخی منبع موثقی در تأیید این موضوع است؟

- نقش برجسته خسرو پرویز در طاق بزرگ طاق بستان کرمانشاه
- نقش برجسته‌های معبد آناهیتا در شهر کنگاور در کرمانشاه
- نقش برجسته اهورمزدا در بیستون به شکل نمادین حلقه‌های بال‌دار در حال پرواز بالای سر پادشاه
- نقش برجسته‌های باقی‌مانده از اعطای منصب شاهی از سوی اهورمزدا به شاه

پاسخ: گزینه ۲ (تاریخ دهم - درس ۱۴ (زرتشت و تعالیم او) - درس ۱۶ (هنر و معماری در عصر ساسانیان، سنگ نگاره‌ها))

پاسخ تشریحی از دوران ساسانی، نقش برجسته‌های فراوان و در مقیاس بزرگ باقی‌مانده است که اکثر آن‌ها در فارس، زادگاه خاندان شاهی قرار دارند. محتوا و مضمون اغلب این نقش‌ها، اعطای منصب شاهی از سوی اهورمزدا به شاه و صحنه‌هایی از پیروزی‌های شاهان بر دشمنانشان است. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) معروف‌ترین نقش برجسته دوره ساسانی، مجموعه طاق بستان است که دو طاق سنگی بزرگ و کوچک نقش‌دار و یک نقش برجسته بدون طاق را شامل می‌شود. آن‌چه این مجموعه را به طاق بستان معروف کرده، طاق بزرگ است که شکارگاه خسرو پرویز را در دیواره‌های داخلی طاق نشان می‌دهد.

۲) معبد آناهیتا در شهر کنگاور در استان کرمانشاه از بناهای دوره اشکانی است.

۳) نقش برجسته اهورمزدا در بیستون مربوط به دوره هخامنشیان است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۱۰۸

- در کدام مورد، رویدادهای تاریخ اسلام - پس از هجرت پیامبر (ص) به یثرب (مدینه) - به درستی توصیف شده‌اند؟
- (۱) حدود دو سال پس از هجرت پیامبر به یثرب، مکه به صورت مسالمت‌آمیز فتح و کعبه از بت‌ها پاکسازی شد.
 - (۲) مشرکان در غزوه احد به موفقیتی نسبی دست یافتند، اما در جنگ خندق با وجود امکانات فراوان ناکام ماندند.
 - (۳) پس از انعقاد صلح حدیبیه و با نزول تدریجی آیات قرآن مربوط به جهاد، نظام سیاسی و اجتماعی حکومت پیامبر کامل گردید.
 - (۴) پس از نزول سوره براءت، پیامبر در مکانی به نام غدیرخم، مهم‌ترین وصیت خود را ایراد نمود.

(تاریخ یازدهم - درس ۶ - تشکیل امت و حکومت نبوی در مدینه)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

نام جنگ	علت	سال	نتیجه
بدر	تداوم سیاست تعقیب کاروان‌های تجاری قریش توسط مسلمانان	دوم هجرت	پیروزی مسلمانان و ضربه جبران‌ناپذیر بر قریش و تضعیف موقعیت آنان در حجاز
احد	قصد جبران شکست در بدر و نابودی اسلام	سوم هجرت	موفقیت نسبی مشرکان
خندق یا احزاب	قصد جبران شکست در بدر و نابودی اسلام	پنجم هجرت	ناکامی مشرکان

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- (۱) در سال ششم هجرت، پیمان حدیبیه بسته شد و حدود دو سال بعد، قریش این پیمان را نقض کرد. از این رو، پیامبر به سرعت سپاهی مرکب از ده هزار تن را برای فتح مکه بسیج کرد. در رمضان سال هشتم هجرت، مکه به صورت مسالمت‌آمیزی فتح و کعبه از بت‌ها پاکسازی شد.
- (۲) در سال‌های سوم و پنجم هجری، سپاهی بزرگ از جنگجویان قبیله قریش و قبیله‌های هم‌پیمان آن، به قصد جبران شکست بدر و نابودی اسلام راهی مدینه شدند. فرماندهی سپاه قریش در این لشکرکشی‌ها به عهده ابوسفیان بود. مشرکان در غزوه احد به موفقیتی نسبی دست یافتند، اما در جنگ خندق یا احزاب با وجود این‌که تمام نیرو و امکانات مادی و معنوی خود را بسیج کرده بودند، ناکام ماندند.
- (۳) پس از پیمان نامه عمومی (نه پیمان حدیبیه)، با نزول تدریجی آیات مربوط به جهاد، خمس، زکات، جزیه و ...، نظام سیاسی، اجتماعی و اقتصادی اسلام و الگوی حکومتی پیامبر کامل شد.
- (۴) با نزول سوره براءت (توبه) در آخرین ماه‌های سال نهم هجری، رسول خدا به حضرت علی (ع) مأموریت داد که برای ابلاغ سوره براءت عازم مکه شود. (نه اینکه پیامبر در غدیرخم وصیت خود را ایراد نموده باشد).

تست و پاسخ ۱۰۹

کدام گزینه در ارتباط با رویدادهای بین سال‌های ۲۳۲ تا ۶۵۶ ق. درست است؟ ← دوره دوم خلافت عباسیان

- (۱) منصب وزارت در تشکیلات اداری خلافت، با الگوگرفتن از دوره ساسانی به وجود آمد و وزیر در رأس تشکیلات دیوانی قرار گرفت.
- (۲) مأمون تحت تأثیر وزیر قدرتمند خود، فضل بن سهل، مرکز خلافت را از بغداد به مرو منتقل کرد و لباس و پرچم سپاه عباسیان را به رنگ سبز درآورد.
- (۳) خلافت فاطمیان توسط عبدالله مهدی، یکی از نوادگان اسماعیل، پسر امام جعفر صادق (ع) در شمال آفریقا (تونس و مراکش) بنیان نهاده شد.
- (۴) فعالیت‌های علمی و فکری مسلمانان به نحو چشمگیری افزایش یافت و اندیشمندان با زبان، فرهنگ و قومیت متفاوت در بغداد به فعالیت مشغول شدند.

(تاریخ یازدهم - درس ۷ - دوره‌های خلافت عباسیان)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

پاسخ تشریحی

دوره زمانی خواسته شده در صورت سؤال مربوط به دوره دوم خلافت عباسیان و دوره ضعف و تجزیه آنها است. هم‌زمان با این دوره، خلافت فاطمیان در شمال آفریقا (تونس و مراکش) بنا نهاده شد.

بررسی تاریخ وقوع رویدادها:

۱) منصب وزارت در تشکیلات اداری خلافت، با الگوگرفتن از دوره ساسانی به وجود آمد و وزیر در رأس تشکیلات دیوانی قرار گرفت. ← مربوط به دوره نخست عباسیان (۱۳۲ - ۲۳۲ ق.) است.

۲) مأمون تحت تأثیر وزیر قدرتمند خود، فضل بن سهل، مرکز خلافت را از بغداد به مرو منتقل کرد و لباس و پرچم سیاه که نشان عباسیان بود را به رنگ سبز درآورد. ← مأمون (۱۹۸ - ۲۱۸ ق.) از خلفای دوره نخست خلافت عباسی است.

۳) خلافت فاطمیان توسط عبدالله مهدی، یکی از نوادگان اسماعیل، پسر امام جعفر صادق (ع) در شمال آفریقا (تونس و مراکش) بنیان نهاده شد. ← این خلافت در سال ۲۹۷ ق. بنیان نهاده شد.

۴) فعالیت‌های علمی و فکری مسلمانان به نحو چشمگیری افزایش یافت و اندیشمندان و دانشمندان با زبان و فرهنگ و قومیت متفاوت در بغداد به فعالیت مشغول شدند. ← این موضوع مربوط به دوره نخست خلافت عباسی و دوره خلافت هارون و مأمون است.

۱۱۰ تست و پاسخ

کدام یک از موارد زیر، بیانگر وضعیت جامعه ایران عصر ساسانی، هم‌زمان با ظهور اسلام است؟

- ۱) اوضاع جامعه به دلیل فاصله طبقاتی، اختلافات مذهبی و سرکوب مخالفان دین رسمی، آشفته بود.
- ۲) در اثر جنگ‌های طولانی با روم در شرق و مقابله با بیابانگردان در غرب، وضعیت کشاورزی و معیشت نابسامان بود.
- ۳) از میان برداشتن دولت دست‌نشانده آل منذر توسط خسرو انوشیروان، سبب مهاجرت گروه‌هایی از اعراب به داخل قلمرو ساسانی شده بود.
- ۴) جامعه ایران در اثر شیوع بیماری‌های گوناگون و مهاجرت اعراب، دستخوش تغییراتی در وضعیت اجتماعی و معیشت شده بود.

(تاریخ یازدهم - درس ۸ - اوضاع ایران در آستانه حمله اعراب)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ●● اگر خاطرتان باشد، در پایه دهم درباره سقوط ساسانیان و عوامل دخیل در آن، مطالبی را در درس دهم خواندید. در درس هشتم پایه یازدهم اما بیشتر این ماجرا شرح و بسط داده شده است.

- عوامل سقوط ساسانیان**
- ۱) ضعف قدرت سیاسی پادشاهان و درگیری با رومیان و بیابانگردان
 - ۲) شورش مکرر فرماندهان نظامی
 - ۳) اوضاع اجتماعی آشفته به سبب نابرابری‌های اجتماعی و اختلافات مذهبی
 - ۴) کاهش توان اقتصادی به خاطر طغیان رودهای دجله و فرات و شیوع بیماری‌های واگیردار
 - ۵) از میان برداشتن دولت دست‌نشانده آل منذر (لخمیان) و بی‌دفاع ماندن مرزهای ایران

پاسخ تشریحی

اوضاع اجتماعی ایران در دوره مذکور در صورت سؤال، به دلیل جدایی و فاصله طبقات جامعه ایران از یکدیگر، اختلافات مذهبی و سرکوب مخالفان دین رسمی، تنگ‌نظری موبدان و دخالت آن‌ها در امور مختلف کشور، آشفته بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) حکومت ساسانی در غرب با امپراتوری روم و در شرق با اقوام بیابانگرد مقابله می‌کرد.

۳) دولت آل منذر (لخمیان) توسط خسرو پرویز از میان برداشته شد.

۴) شیوع بیماری و طغیان رودها، به وضعیت اقتصادی لطمه وارد کرده بود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۱۱۱

- در کدام مورد، زمان وقوع رویدادهای تاریخ ایران در عصر مغول - تیموری به درستی مقایسه شده است؟
- الف) تبدیل شدن هرات به کانون بزرگ علمی و فرهنگی در جهان اسلام
ب) قتل بازرگانان اعزامی مغول در شهر مرزی اترار
ج) تألیف تاریخ جهانگشای توسط عطاملک جوینی
د) تسخیر بغداد و کشته شدن خلیفه عباسی
- ۱) «ب» مؤخر از «د» و «ج» قبل از «الف» رخ داده است.
۲) «ب» مقدم بر «د» است و «الف» نسبت به همه موارد تأخر دارد.
۳) «الف» و «ج» هر دو در یک دوره زمانی رخ داده و مقدم بر «ب» هستند.
۴) «الف» مقدم بر «ج» و مؤخر از «د» است و «ب» بر همه موارد تقدم دارد.

پاسخ: گزینه ۲ (تاریخ یازدهم - درس ۱۱ (اوضاع سیاسی در عصر مغول و تیموری) - درس ۱۲ (هنر و معماری در عصر مغول و تیموری، علم و ادب در عصر مغول و تیموری))

پاسخ تشریحی

ترتیب اتفاقات رخ داده عبارت است از:

«ب» ← «د» ← «ج» ← «الف»

بررسی موارد:

- الف) مربوط به دوره شاهرخ تیموری (۸۰۷ - ۸۵۰) است.
ب) به بازه زمانی قبل از حمله مغول به ایران اشاره دارد.
ج) در سال ۶۵۸ ق. رخ داده است.
د) مربوط به حمله هلاکوخان به ایران در سال ۶۵۶ ق. است.

تست و پاسخ ۱۱۲

علت کدامیک از اقدامات شاه عباس اول صفوی در راستای ایجاد ثبات سیاسی و برقراری نظم و امنیت داخلی بود؟

- ۱) سرکوب امرای سرکش و طغیانگر قزلباش و کاهش چشمگیر قدرت سیاسی و نظامی آنان
۲) نوسازی تشکیلات و تجهیزات سپاه و ایجاد سپاهی دائمی و حرفه‌ای و کاملاً مطیع و وفادار به شاه
۳) انتقال پایتخت از قزوین به اصفهان و تبدیل اصفهان به یکی از زیباترین و آبادترین شهرهای جهان
۴) انجام اصلاحات، توسعه تجارت خارجی و مناسبات اقتصادی با کشورهای اروپایی و همسایگان

پاسخ: گزینه ۱ (تاریخ یازدهم - درس ۱۳ - عصر اقتدار و شکوفایی حکومت صفوی)

درس نامه ●● مهم‌ترین اقدامات و اصلاحات شاه‌عباس اول

- ۱) ایجاد ثبات سیاسی و برقراری نظم و امنیت در داخل کشور: او برای تحقق این هدف، امرای سرکش و طغیانگر قزلباش را سرکوب کرد و قدرت سیاسی و نظامی آنان را به طور چشمگیری کاهش داد.
- ۲) نوسازی تشکیلات و تجهیزات سپاه: تا زمان شاه‌عباس اول، سپاه صفوی متشکل از جنگاوران ایلات مختلف (قزلباشان) بود و سران ایلات به اتکای نیروهای ایل خود هرگاه فرصت می‌یافتند، سرکشی و خودسری می‌کردند. شاه عباس اول به منظور تقویت قدرت سیاسی و نظامی دولت مرکزی و کاهش توان سیاسی و نظامی امیران و ایلات قزلباش، سپاهی دائمی و حرفه‌ای ایجاد کرد که کاملاً مطیع و وفادار به شخص او بود. بیشتر افراد این سپاه از میان جوانان گرجی، ارمنی و چرکسی تازه‌مسلمان برگزیده شدند. دسته‌های تفنگچی و توپخانه نیز به سپاه جدید افزوده شد. افرادی از میان جنگاوران این سپاه انتخاب شدند و به فرماندهی کل یا هر یک از واحدهای مختلف آن رسیدند. از جمله آنان اللهوردی خان گرجی بود که به بالاترین مقامات نظامی و سیاسی دست یافت. شاه عباس برای پرداخت حقوق و تأمین تدارکات و تجهیزات سپاه جدید، زمین‌های فراوانی را به املاک خاصه‌پادشاهی تبدیل کرد.

۳) توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی؛ شاه عباس اول به منظور بهبود وضع مردم و رفاه و آسایش عمومی، اصلاحات زیادی انجام داد. انجام کارهای عمرانی بزرگ مانند ایجاد کارگاه‌های بافندگی، جاده‌سازی و ساخت بناهای مختلف از قبیل پل‌ها، مسجدها، کاروانسراها، مدرسه‌ها، سدها و قنات‌ها، گسترش مناسبات اقتصادی با کشورهای اروپایی و همسایگان و توسعه تجارت خارجی از جمله این اقدامات بودند.

۴) انتقال پایتخت از قزوین به اصفهان؛ شاه عباس اول به دلایل سیاسی، نظامی و اقتصادی، پایتخت را از قزوین به اصفهان منتقل کرد و با استفاده از اصول مهندسی و شهرسازی، این شهر را به یکی از زیباترین و آبادترین شهرهای جهان تبدیل کرد. افزون بر این، وی گروهی از ارامنه را در اصفهان مستقر کرد و از دانش‌ها و تجارب فنی، اقتصادی و تجاری آن‌ها به نفع کشور بهره برد.

۵) بیرون‌راندن نیروهای بیگانه از خاک ایران؛ شاه‌عباس اول پس از پایان دادن به سرکشی امرای قزلباش و سامان دادن به اوضاع داخلی، آماده مقابله با دشمنان خارجی شد. او به خوبی تشخیص داده بود که درگیری هم‌زمان با مهاجمان از یک در شرق و ارتش قدرتمند عثمانی در غرب، احتمال موفقیت را کاهش می‌دهد. به همین دلیل با دولت عثمانی صلح کرد و به خراسان لشکر کشید و با وارد آوردن ضربه‌ای سنگین بر ازبکان، آنان را عقب راند. وی، سپس برق‌آسا سپاه صفوی را به آذربایجان برد و با حمله‌ای غافل‌گیرانه، نیروهای عثمانی را شکست داد و مناطق اشغالی شمال غرب ایران را آزاد کرد و علاوه بر آن، عراق و عتبات عالیات را به قلمرو صفوی افزود. یکی دیگر از موفقیت‌های نظامی صفویان در عصر شاه عباس اول، بیرون راندن پرتغالی‌ها از خلیج فارس بود. ایران در آن زمان فاقد نیروی دریایی بود، اما سپاه صفوی با کمک کشتی‌های انگلیسی توانست سواحل و جزایر ایرانی خلیج فارس را که بیش از یک قرن در اشغال پرتغالی‌ها بود، آزاد کند.

پاسخ تشریحی شاه عباس اول برای ایجاد ثبات سیاسی و برقراری نظم و امنیت در داخل کشور امرای سرکش و طغیانگر قزلباش را سرکوب کرده و قدرت سیاسی و نظامی آنان را به طور چشمگیری کاهش داد.

تست و پاسخ ۱۱۳

کدام گزینه درباره استناد مؤلفین کتاب درسی تاریخ (۲) به منابع برای توضیح یا اثبات موضوعات زیر درست است؟
 الف) در شب عید نوروز میدان نقش جهان مملو از مردم و گروه‌های موسیقی و نمایشی می‌شد.
 ب) پایتخت ایران در دوره صفوی به واسطه داشتن پل‌های کم‌نظیر ستوده شده است.
 ج) زنان ثروتمند، با استفاده از ثروت خود مدارس اصفهان را اداره می‌کردند.

۱) الف: مورخان غربی، ب: سیاحان اروپایی، ج: وقف‌نامه‌ها

۲) الف: عضوی از هیئت اعزامی لوئی چهاردهم، ب: گردشگران انگلیسی، ج: مورخان غربی

۳) الف: سفرنامه‌نویس‌های غربی، ب: عضوی از هیئت اعزامی لوئی چهاردهم، ج: مورخان غربی

۴) الف: گردشگران غربی، ب: عضوی از هیئت اعزامی لوئی چهاردهم، ج: وقف‌نامه‌ها

پاسخ: گزینه ۴ (تاریخ یازدهم - درس ۱۴ - مراکز علمی و آموزشی (مدرسه) و معماری در عصر صفوی)

مشاوره این سؤال مشابه سؤال ۱۱۰ کنکور خارج تیرماه امسال طرح شده؛ برای این‌که بدونید احتمال تکرار همین سؤال هست و منبع یک سری اخبار و روایات از کجاست و چه قدر مهمه. اگه به منبع خبرها و موضوعات توجه کنید به راحتی می‌تونید از پس این تست بر بیاید. می‌دونم یادگیری همش با هم می‌تونه خیلی سخت باشه، اما اگه موارد خاص رو یاد بگیرید (مثل وقف‌نامه‌ها و سیاحان غربی)، می‌تونید با حذف گزینه به جواب برسید.

پاسخ تشریحی بررسی موارد:

الف) به گزارش سیاحان غربی، در شب عید نوروز میدان نقش جهان مملو از مردم و گروه‌های موسیقی و نمایشی می‌شد.

ب) یکی از اعضای هیئت اعزامی لوئی چهاردهم، پادشاه مقتدر فرانسه به اصفهان، پایتخت ایران را به واسطه داشتن پل‌های کم‌نظیر، مسجدهای فیروزه‌ای و پهناور و تناسب و ظرافت خانه‌های مجلل و کاخ‌های شاهانه ستوده است.

ج) پاره‌ای از وقف‌نامه‌های عصر صفوی نشان می‌دهند که زنان ثروتمند، بخش زیادی از ثروت خود را وقف اداره مدارس اصفهان کرده بودند.

جغرافیای دهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۰۰، جغرافیای یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۱۵۸

تست و پاسخ ۱۱۴

کدام مورد عبارت زیر را در خصوص مفهوم توده هوا و توده‌های هوای ورودی به کشورمان، به درستی کامل می‌کند؟

«توده هوا به حجم وسیعی از هوا گفته می‌شود که؛ در ایران دو توده هواي»

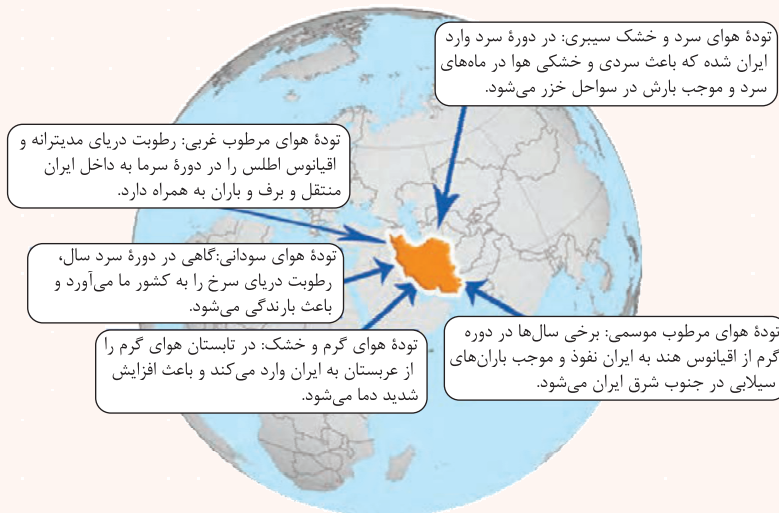
- ۱) از دریافت نامساوی انرژی خورشید بر سطح زمین مناطق گرم، معتدل و سرد پدید می‌آید - مرطوب موسمی و مرطوب غربی، در دوره گرم سال وارد کشور می‌شوند
- ۲) از نظر دما و رطوبت، در سطح افقی تا صدها کیلومتر، ویژگی‌های یکسانی داشته باشند - مرطوب موسمی و مرطوب غربی، در دوره گرم سال وارد کشور می‌شوند
- ۳) از دریافت نامساوی انرژی خورشید بر سطح زمین مناطق گرم، معتدل و سرد پدید می‌آید - سرد و خشک سیبری و سودانی، در دوره سرد سال وارد کشور می‌شوند
- ۴) از نظر دما و رطوبت، در سطح افقی تا صدها کیلومتر، ویژگی‌های یکسانی داشته باشند - سرد و خشک سیبری و سودانی، در دوره سرد سال وارد کشور می‌شوند

پاسخ: گزینه ۴

(یغرافیای دهم - درس ۵ - ورود توده‌های هوا به کشور / یغرافیای یازدهم - درس ۳ - توده هوا)

مشاوره سوالات ترکیبی توی جغرافیا همیشه با حفظ موضوع و مبحث مشترک بین پایه‌ها مطرح می‌شود. مثلاً مبحث توده هوا، مشترک بین دهم و یازدهم و توهم باید توده‌های ورود به کشور رو بلد باشی و هم مفهوم توده هوا رو.

درس نامه به حجم وسیعی از هوا که از نظر دما و رطوبت، در سطح افقی تا صدها کیلومتر ویژگی‌های یکسانی داشته باشد، توده هوا گفته می‌شود. برای مثال توده هوای گرم و مرطوب و توده هوای سرد و خشک. در طول سال، انواع توده‌های هوا به کشور ما وارد می‌شوند و آب‌وهوای ایران را تحت تأثیر قرار می‌دهند. این توده‌ها شامل توده هوای مرطوب غربی، سرد و خشک سیبری، سودانی، گرم و خشک و مرطوب موسمی است.

پاسخ تشریحی ابتدا در نظر داشته باشید که موارد اول ۱ و ۲ تعریف دما هستند و مفهوم توده هوا، همانی است که در ابتدای درس نامه

گفتیم، اما درباره توده‌ها لازم است بار دیگر به تصویر درس‌نامه نگاه کنید. حواستان باشد که:

- ۱) سرد و خشک سیبری، مرطوب غربی و سودانی در دوره سرد وارد کشور می‌شوند و بارش به همراه دارند.
- ۲) مرطوب موسمی و گرم و خشک در دوره گرم سال وارد کشور می‌شوند که اولی سبب بارش‌های سیلابی و دومی سبب افزایش شدید دما می‌گردد.

تست و پاسخ ۱۱۵

متن زیر با کدام مورد مطابقت دارد؟

«هر چه از تهران که دارای آب و هوای گرم و خشک است به سمت استان زنجان حرکت کنیم، دما کاهش می‌یابد و بارندگی بیشتر می‌شود؛ زیرا ارتفاع دارد بالا می‌رود.»

- (۱) مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند ولی نواحی طبیعی فارغ از مبحث سیاست، دارای کانونی است که بیشترین عوامل همگونی را در خود دارد.
- (۲) گرچه شهر تهران جزء نواحی گرم و خشک است ولی به دلیل رطوبت نسبی کم و ارتفاع بالا، در شمال آن، بارندگی بیشتر و دمای آن همیشه کم‌تر از مرزهای آن است.
- (۳) مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند و نواحی طبیعی تحت تأثیر این عامل، کانون یا مرز خود را از دست می‌دهد و محدود نمی‌گردد.
- (۴) استان زنجان دارای آب و هوای مرطوب است که از بارندگی بالا و دمای پایین برخوردار است که چنین ویژگی‌هایی در مرزها و نواحی اطراف آن به چشم نمی‌خورد.

پاسخ: گزینه ۱

(جغرافیای دهم - درس ۵ - انواع آب و هوای ایران / جغرافیای یازدهم - درس ۱ - ناهیه بندی؛ درس ۲ - کانون و مرزهای ناهیه)

درس نامه ●● ناهیه بندی: وقتی یک محیط جغرافیایی را بر اساس معیارهایی به واحدهای کوچک‌تر تقسیم می‌کنیم، به طوری که هر واحد با واحد مجاور متفاوت باشد، در واقع ناهیه بندی کرده‌ایم.

کانون و مرز ناهیه: هر ناحیه جغرافیایی دارای کانون یا مرکزی است که بیشترین عوامل وحدت و همگونی در آن وجود دارند. معمولاً هر چه از کانون یک ناحیه جغرافیایی دور می‌شویم و به طرف مرزهای آن حرکت می‌کنیم، به تدریج از عوامل همگونی آن ناحیه کاسته می‌شود و سرانجام این عوامل ناپدید می‌گردند.

نکته مرزهای نواحی قابل تغییرند؛ در اثر فعالیت‌های انسانی یا عوامل طبیعی ممکن است ویژگی‌های خاص یک ناحیه از بین برود و وسعت آن کم یا زیاد شود.

انواع نواحی آب و هوای ایران: چون میانگین سالانه بارش، دما و رطوبت هوا در نقاط مختلف کشور یکسان نیست، موجب شده است کارشناسان، اقلیم کشور را به چهار ناحیه مختلف آب و هوایی تقسیم کنند.

آب و هوای گرم و خشک
 (۱) بارش کم و خشکی هوا
 (۲) اختلاف شدید دما
 (۳) فقر پوشش گیاهی
 (۴) تبخیر و تعرق زیاد

آب و هوای کوهستانی
 (۱) افزایش بارندگی و کاهش دما با افزایش ارتفاع
 (۲) میانگین دمای پایین
 (۳) بارندگی اغلب به صورت برف

آب و هوای گرم و شرجی
 (۱) بارندگی اندک
 (۲) رطوبت نسبی بالا
 (۳) میانگین دمای بالای سالیانه

آب و هوای معتدل خزری
 (۱) بارندگی زیاد
 (۲) اعتدال دما در طول سال
 (۳) پوشش گیاهی غنی

پاسخ تشریحی گرچه مرزهای بین شهرها توسط نهاد سیاست تعیین می‌شود ولی از نظر طبیعی، ویژگی آب‌وهوایی هر ناحیه حفظ می‌شود! پس وقتی از تهران که دارای آب‌وهوای گرم و شرجی است به سمت زنجان که آب‌وهوای کوهستانی دارد، حرکت می‌کنیم، از وحدت و همگونی ویژگی طبیعی تهران کاسته و وارد همگونی ویژگی‌های طبیعی زنجان می‌شویم.
بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) شهر تهران دارای آب‌وهوای گرم و خشک و بارندگی در آن اندک است.

۳) کانون یا مرز ناحیه شاید تغییر کند ولی از بین نمی‌رود.

۴) استان زنجان دارای آب‌وهوای کوهستانی است، نه مرطوب یا گرم و خشک.

تست و پاسخ ۱۱۶

با توجه به مشخصات خلیج فارس، دریای خزر و دریای عمان، کدام گزینه به درستی تدوین شده است؟

- ۱) خلیج فارس و دریای عمان به طور مشترک به دلیل امکان دسترسی به همه آب‌های آزاد جهان، حمل‌ونقل کالا و مسافر از طریق راه‌های دریایی مهم هستند اما دریای خزر صرفاً مناسب بهره‌برداری نفت و گاز است.
- ۲) دریای عمان و دریای خزر به ترتیب به واسطه مجاورت با آب‌های آزاد و وجود سواحل با قابلیت‌های دفاعی، از نظر اقتصادی بسیار اهمیت دارند و خلیج فارس، مهم‌ترین آبراهه راهبردی محسوب می‌شود.
- ۳) دریای خزر و خلیج فارس به طور مشترک تأثیر زیادی بر ساکنان سواحل دارند و به خاطر پرورش ماهی، مهم هستند در مقابل دریای عمان فقط جنبه دفاعی و قابلیت نظامی دارد.
- ۴) دریای خزر برای گردشگری و صید ماهی و خلیج فارس برای صید و پرورش مروارید حائز اهمیت هستند.

(جغرافیای دهم - درس ۳ - موقعیت نسبی ایران؛ درس ۶ - منابع آب ایران، دریاها و دریاچه‌های ایران)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

- **اهمیت خلیج فارس:** از جمله دلایل اهمیت خلیج فارس، تجارت دریایی و وجود منابع عظیم نفت و گاز در بستر آن و انواع ماهی و میگو است. خلیج فارس از مهم‌ترین مراکز صید و پرورش مروارید است. (درس ششم)
- **اهمیت دریای خزر:** بزرگ‌ترین پهنه آبی محصور در خشکی به واسطه منابع نفت و گاز، تأمین ۹۰٪ از خاویار جهان و دسترسی به بازار مصرف ۳۰۰ میلیون نفری کشورهای آسیای میانه، از موقعیت نسبی بالایی برخوردار است (درس سوم). از جمله دلایل اهمیت این دریا می‌توان به تجارت دریایی، بهره‌برداری از منابع نفت و گاز، ویژگی‌های خاص محیط زیست، گردشگری و صید ماهی اشاره کرد. (درس ششم)
- **اهمیت دریای عمان:** به واسطه مجاورت با آب‌های آزاد (اقیانوس هند) و وجود سواحل با قابلیت‌های دفاعی مناسب از نظر اقتصادی و نظامی اهمیت بسیاری برای ایران دارد (درس سوم). از جمله دلایل اهمیت این دریا، امکان دسترسی به همه آب‌های آزاد جهان، حمل‌ونقل کالا و مسافر از طریق راه‌های دریایی است (درس ششم).

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

۱) فقط دریای عمان است که به همه آب‌های آزاد جهان دسترسی دارد.

۲) فقط دریای عمان است که سواحل با قابلیت دفاعی دارد.

۳) دریای عمان بر زندگی ساحل‌نشینان تأثیر دارد.

۴) احسنت! گزینه درست همین است. بار دیگر درس‌نامه را خوب بخوانید تا نقاط مشترک و افتراق این سه ناحیه را درک کنید.

تست و پاسخ ۱۱۷

با توجه به تصویر روبه‌رو، کدام گزینه درست است؟

- ۱) در سال ۱۳۵۷ و در آستانه انقلاب اسلامی، ایران به ۲۰ استان تقسیم شد و سپس طرح اولین استان جدید با نام اردبیل به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.
- ۲) در سال ۱۳۱۶ با تصویب قانون تقسیمات کشوری، ایران به ۱۰ استان که نام هر استان یک عدد بود و ۴۹ شهرستان تقسیم شد و هر شهرستان به بخش و هر بخش به دهستان تقسیم شد.
- ۳) در دوره قاجاریه ایران به ۱۰ ایالت و ۱۲ ولایت تقسیم شد؛ این ایالت‌ها عبارت بودند از: خراسان غربی، آذربایجان، کرمان، بلوچستان، فارس، بنادر، خراسان شرقی، سیستان، تهران و اصفهان.
- ۴) در دوره عباسیان قلمرو جغرافیایی آن‌ها به واحدهایی تحت عنوان ایالت تقسیم‌بندی می‌شد که در مجموع به ۳۱ ایالت می‌رسید که ۱۰ تای آن مربوط به قلمرو ایران بود.

پاسخ: گزینه ۲

(پغرافیای دهم - درس ۸ - تقسیمات کشوری بعد از اسلام)

پاسخ تشریحی در سال ۱۳۱۶ با تصویب قانون تقسیمات کشوری، ایران به ۱۰ استان که نام هر استان یک عدد بود و ۴۹ شهرستان تقسیم شد. در این قانون، هر استان به چند شهرستان و هر شهرستان به چند بخش و هر بخش به چند دهستان و هر دهستان به چند قصبه تقسیم می‌شد. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) در سال ۱۳۵۷ و در آستانه پیروزی انقلاب اسلامی، ایران به ۲۴ استان تقسیم شد و در سال ۱۳۷۲ طرح استان اردبیل به تصویب رسید.
- ۳) در دوره قاجاریه ایران به چهار ایالت و دوازده ولایت تقسیم شد.
- ۴) در دوره عباسیان، قلمرو جغرافیایی آن‌ها به واحدهایی تحت عنوان ایالت تقسیم‌بندی می‌شد که در مجموع به ۳۱ ایالت می‌رسید ولی نه این‌که ده‌تای آن مربوط به ایران باشد.

تست و پاسخ ۱۱۸

کدام مورد عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«فعالیت‌های نوع دوم اقتصادی شامل؛ در ایران

- ۱) فعالیت‌هایی است که طی آن‌ها منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند (صنعت) - خودروسازی، بعد از نفت و گاز، بزرگ‌ترین بخش صنعتی کشور به شمار می‌رود
- ۲) فعالیت‌هایی است که در فرایند آن‌ها خدماتی به دیگران ارائه می‌شود و در سرتاسر جهان وجود دارد (خدمات) - گردشگری، یکی از خدمات مهمی است که در ردیف شغل‌های پردرآمد، پاک و کم‌هزینه است
- ۳) فعالیت‌هایی است که در فرایند آن‌ها خدماتی به دیگران ارائه می‌شود و در سرتاسر جهان وجود دارد (خدمات) - حمل‌ونقل، زیربنای توسعه اقتصادی است و بخش عمده درآمد کشور و مردم محسوب می‌شود
- ۴) فعالیت‌هایی است که طی آن‌ها منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند (صنعت) - پتروشیمی، بعد از نفت و گاز، بزرگ‌ترین بخش صنعتی کشور به شمار می‌رود

پاسخ: گزینه ۲

(پغرافیای دهم - درس ۱۰ - بخش صنعت و معین / پغرافیای یازدهم - درس ۷ - فعالیت‌های اقتصادی)

پاسخ تشریحی فعالیت نوع دوم، شامل فعالیت‌هایی است که طی آن‌ها منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند؛ مانند تولید انواع کالاهایی که در زندگی روزانه از آن‌ها استفاده می‌کنیم. (صنعت) پس خدمات که در ۲ و ۳ آمده مربوط به فعالیت‌های نوع سوم هستند. (پغرافیای یازدهم - درس ۷) از سوی دیگر در پایه دهم (درس ۱۰) آمده که از جمله مهم‌ترین صنایع مهم کشورمان صنعت پتروشیمی است که بعد از نفت و گاز قرار دارد (رد ۱) و بزرگ‌ترین بخش صنعتی کشورمان به شمار می‌رود.

نکته صنعت خودروسازی، یکی از شاخصه‌های توسعه‌یافتگی کشور است.

تست و پاسخ ۱۱۹

کدام گزینه درستی عبارت زیر را کامل می‌کند؟

«بیابان‌های گرم؛ برخلاف تصور مردم که گمان می‌کنند ..»

(۱) عمدتاً در نواحی مجاور مدار رأس السرطان و رأس الجدی واقع شده‌اند - این بیابان‌ها از منابع رطوبتی و دریاها دور هستند و بیشتر در پشت کوه‌ها قرار گرفته‌اند

(۲) عمدتاً در عرض جغرافیایی بالا یا در ارتفاعات زیاد قرار دارند - این بیابان‌ها از منابع رطوبتی و دریاها دور هستند و بیشتر در پشت کوه‌ها قرار گرفته‌اند

(۳) عمدتاً در عرض جغرافیایی بالا یا در ارتفاعات زیاد قرار دارند - به خاطر جذب بیشتر انرژی خورشید، در مجاورت خط استوا قرار دارند

(۴) عمدتاً در نواحی مجاور مدار رأس السرطان و رأس الجدی واقع شده‌اند - به خاطر جذب بیشتر انرژی خورشید، در مجاورت خط استوا قرار دارند

(مغرافیای یازدهم - درس ۳ - بیابان‌ها - بیابان‌های گرم)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره همیشه باید بلد باشی ویژگی‌های یک پدیده (توی این سؤال: بیابان‌های گرم) چیه و پیامدهاش چی محسوب می‌شه! برای این‌که بتونی از پس این جور سؤالا بر بیای باید خوب متن درس رو بخونی! توی این سؤال حواستون به کلمهٔ «برخلاف باشه»!

درس نامه بیابان‌ها بخش‌هایی از مناطق خشک هستند. برای بیابان نیز تعاریف متعددی ارائه شده که در همهٔ آن‌ها بر دو ویژگی بیابان تأکید می‌شود: کمبود بارش و تبخیر زیاد. در نظر داشته باشید که بارندگی سالانهٔ بیابان‌ها کم‌تر از 50° میلی‌متر است و حتی ممکن است آن‌ها چند سال بارندگی نداشته باشند. در بیابان‌ها میزان تبخیر شدید و پوشش گیاهی ضعیف است.

نکته علل ایجاد بیابان‌ها عبارت‌اند از: (۱) استقرار مرکز پرفشار (۲) دوری از منابع رطوبت. پس در نظر داشته باشید، این دوری از منابع رطوبت که در (۲) مطرح شده، چیزی برخلاف ویژگی بیابان‌های گرم نیست.

پاسخ تشریحی بیابان‌های گرم عمدتاً در نواحی مجاور مدار رأس السرطان و رأس الجدی واقع شده‌اند. برخی مردم تصور می‌کنند که گرم‌ترین نواحی جهان در مجاورت خط استوا قرار دارند، زیرا این ناحیه بیشترین جذب و تابش انرژی خورشید را دریافت می‌کند؛ اما جالب است بدانید درهٔ مرگ کالیفرنیا و العزیزیه در صحرای بزرگ آفریقا گرم‌ترین نقاط جهان به شمار می‌روند. در ضمن حواستان باشد که بیابان‌های سرد عمدتاً در عرض جغرافیایی بالا یا در ارتفاعات زیاد قرار دارند.

تست و پاسخ ۱۲۰

با بررسی موارد «الف» و «ب»، کدام گزینه درست است؟

(الف) به طور کلی وقوع بارش در یک ناحیه به دو عامل وجود هوای مرطوب و عامل صعود بستگی دارد.

(ب) بارش‌های بهاری، بیشتر از نوع بارندگی‌های همرفتی هستند که در نتیجهٔ شکل‌گیری ابرهای کومولوس آغاز می‌شوند.

(۱) بارندگی‌های همرفتی زمانی صورت می‌گیرد که تودهٔ هوای مرطوب به طور افقی در امتداد دامنهٔ کوه به طرف قله بالا رود و هنگام صعود، به دنبال کاهش دما و افزایش رطوبت، این نوع بارندگی شکل می‌گیرد.

(۲) در بارندگی همرفتی، نواحی مرتفع و کوهستان‌ها با توجه به شکل و جهتی که دارند مانع آن می‌شوند که تودهٔ هوای مرطوب به طور افقی حرکت کند.

(۳) بارندگی‌های همرفتی بیشتر در محل برخورد جبهه‌ها به وجود می‌آید؛ جایی که توده‌های هوا با یکدیگر برخورد می‌کنند و هوای گرم‌تر و سبک‌تر بالا می‌رود.

(۴) در بارندگی همرفتی، تودهٔ هوا از هوای مجاور خود گرم‌تر می‌شود؛ همراه با بالا رفتن، دمای آن پایین می‌آید و ابر تشکیل می‌شود و بارندگی صورت می‌گیرد.

(مغرافیای یازدهم - درس ۳ - بارش)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

جغرافیا

درس نامه در نمودار زیر با عوامل بارش بیشتر آشنا می‌شوید:

- دو عامل بارش
- وجود هوای مرطوب: اقیانوس‌ها، دریاها و دریاچه‌ها منبع عمده رطوبت هوا هستند. بنابراین، نواحی هر چه از اقیانوس‌ها و دریاها دورتر باشند، رطوبت آن‌ها کم‌تر و خشکی هوایشان بیشتر است.
 - عامل صعود: توده هوای مرطوب باید تا ارتفاع معینی بالا برود و سرد شود تا به نقطه اشباع برسد و پس از تشکیل ابر، ببارد.

نکته اگر در یک ناحیه هر یک از دو عامل رطوبت یا صعود هوای مرطوب شکل نگیرد، بارندگی ایجاد نمی‌شود.

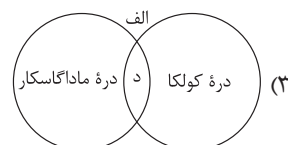
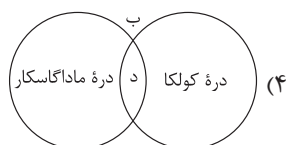
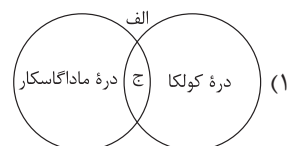
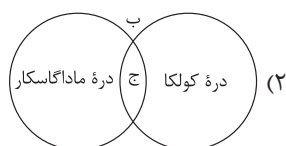
پاسخ تشریحی

انواع بارش		
کوهستانی (ناهمواری)	جبهه‌ای (سیکلونی)	همرفتی
تشکیل ابر، تراکم و بارش هوای مرطوب در امتداد کوه بالا می‌رود و سرد می‌شود. دامنه خشک دامنه مرطوب دریا	هوای سبک‌تر به سمت بالا می‌رود و سرد و متراکم می‌شود. هوای گرم‌تر و سبک‌تر و مرطوب ناحیه استوایی هوای سردتر و متراکم‌تر ناحیه قطبی	بخار آب سرد و متراکم می‌شود. جریان‌های همرفتی ابره‌ای کومولوس

تست و پاسخ ۱۲۱

با توجه به موارد زیر کدام مورد به درستی ترسیم شده است؟

- الف) در فرسایش توسط آب‌های جاری، سنگ‌ها تخریب و حمل می‌شوند و به دلیل شیب زمین به سمت پایین کوه روان می‌شوند.
ب) در فرسایش یخچالی، یخچال‌ها مانند بولدوزرهایی عظیم، سنگ‌هایی در اندازه‌های مختلف را همراه با خود به جلو می‌برند.
ج) دره‌های V شکل ایجاد می‌کند.
د) دره‌های U شکل ایجاد می‌کند.

(یغرافیای یازدهم - درس ۴ - فرسایش به وسیله آب‌های جاری و یخچال‌ها - فرسایش طبیعی در کوهستان)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره این سؤال دو نکته داره؛ اول این‌که خب سبک جدید کنکور خیلی از این شکل‌ها استفاده می‌کنه و دوم این‌که وقتی جغرافیا می‌خونی، حواست باید به تصاویر و مثال‌ها باشه، چون توی این سؤال، مثال‌ها از دو صفحه ۴۴ و ۴۵ (تصاویر) آمده است.

درس نامه ●●

- آب جاری: رودها به طور مداوم در حال حرکت بر سطح زمین اند. آن‌ها ذرات کوچک و بزرگ را از بستر و کناره‌های خود جدا می‌کنند و به مکان‌های دیگر انتقال می‌دهند. این مواد در جاهایی که سرعت رود کم می‌شود، روی هم انباشته می‌شوند.
- بر اثر طغیان رودها و وقوع سیلاب‌ها نیز حجم عظیمی از رسوبات جابه‌جا و در زمین‌های پیرامون پخش می‌شوند. ← سبب پیدایش دره‌های V شکل می‌شوند.
- یخچال‌ها: یخچال‌ها توده‌های بزرگ یخ هستند که بر اثر انباشته و فشرده شدن برف طی هزاران سال در نواحی قطبی یا بسیار سرد به وجود آمده‌اند و بر اثر نیروی جاذبه، به آرامی از نواحی بلند به سمت نواحی پست‌تر حرکت می‌کنند. یخچال‌ها در مسیر خود سنگ‌ها را از جا می‌کنند و با خود می‌برند.

پاسخ تشریحی دره‌های V شکل معمولاً بر اثر جریان آب رودها و فرسایش آبی شکل می‌گیرند و به این خاطر V خوانده می‌شوند چون دامنه‌های پرشیب و تنگ دارند، مثل دره کولکا در پرو و دره ماداگاسکار؛ اما دره‌های U شکل معمولاً بر اثر فرسایش یخچالی طی هزاران سال پدید آمده‌اند، مثل دره ایلینویز و دره اسلوونی.

تست و پاسخ ۱۲۲

با توجه به تصویر مقابل، کدام مورد مطابق پدیده «الف» تدوین شده است؟

تصویر مربوط به پخش غیرمستقیم فرهنگی و مثال‌هایش است.

(۱) این پدیده مطابق با مفهوم پخش مستقیم فرهنگی است

که در آن نزدیکی به مبدأ، نقش بسیار دارد.

(۲) این پدیده مطابق با ترویج ورزش‌هاکی در آمریکا است که مبدأ آن کشور کانادا به شمار می‌رود.

(۳) این پدیده مطابق با مفهوم پخش غیرمستقیم فرهنگی است که در آن رسانه، نقش بسیار دارد.

(۴) این پدیده مطابق با ترویج سبک موسیقی خراسانی در میان موسیقی‌دانان پایتخت ایران است.

پاسخ: گزینه ۳

(بغرافیه‌ای یازدهم - درس ۶ - پخش فرهنگی - پخش غیرمستقیم فرهنگی)

مشاوره توی این جور سؤال‌ها باید حواست هم به تصویر باشه و هم به گزینه‌ها؛ یعنی اول باید ببینی پدیده یا تصویر ازت چی می‌خواد

و بعد دونه دونه گزینه‌ها رو بررسی کنی.

درس نامه ●● گاهی پخش و انتشار از یک فرهنگ به فرهنگ‌های دیگر بدون آن‌که فرهنگ‌ها در تماس مستقیم با یکدیگر باشند، اتفاق می‌افتد. امروزه برخلاف گذشته، با توجه به گسترش رسانه‌ها، نوع دوم پخش فرهنگی غالب است و رسانه‌ها نقش عمده‌ای در تغییر علایق، رفتارها، سبک زندگی روزانه و ... حتی در نواحی دورافتاده دارند.

پاسخ تشریحی پیتزافروشی در ژاپن، کاراته در ایران و جشن نوروز در قزاقستان مصادیقی از پدیده پخش غیرمستقیم فرهنگی است. دقت کنید مبدأ پیتزا، غرب یا ایتالیا است، مبدأ کاراته، ژاپن و مبدأ نوروز که ایران است اما هر سه این موارد در کشورهای دیگر رایج شده‌اند. پس پدیده «الف» مطابق با پدیده پخش فرهنگی غیرمستقیم است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) پخش فرهنگی مستقیم با پدیده «الف» مطابقت ندارد.

۲ و ۴) مثال‌هایی برای پخش فرهنگی مستقیم است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

جغرافیا

تست و پاسخ ۱۳۳

با توجه به موارد زیر کدام یک در خصوص کشور سنگاپور درست است؟

- (الف) از جمله کشورهای پیرامون و تولیدکننده و صادرکننده مواد اولیه و خام برای کشورهای مرکز است.
 (ب) حدود ۴۰ درصد از ذرت جهان را تولید می‌کند و به طور کلی تأمین یک سوم غلات جهان به این کشور بستگی دارد.
 (ج) جزء کشورهای نیمه پیرامون محسوب می‌شود که از نظر اقتصادی از کشورهای پیرامون قوی تر است اما هنوز به میزان قدرت مرکز نرسیده است.
 (د) از جمله کشورهایی است که در چند دهه اخیر به تولیدکنندگان و صادرکنندگان مهم کالاهای صنعتی در جهان تبدیل شده است.
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «الف» - «ج» (۳) «ج» - «د» (۴) «ب» - «د»

پاسخ: گزینه ۳

(پغرافیای یازدهم - ترکیبی - درس ۷ - نواحی صنعتی - نواحی شرق / درس ۸ - نواحی اقتصادی - نابرابری اقتصادی)

درس نامه ●● برای درس نامه این سؤال، باید هم درباره نواحی صنعتی سخن بگوییم و هم درباره مفهوم مرکزیت.

- **نواحی صنعتی در مشرق، جنوب و جنوب شرقی آسیا؛** ژاپن از مهم ترین نواحی صنعتی در این بخش از جهان است. چین در دو دهه اخیر در زمینه صنعت به رشد قابل ملاحظه‌ای دست یافته و به یک قدرت صنعتی جهانی تبدیل شده است. کشورهای کره جنوبی، تایوان، مالزی و سنگاپور در چند دهه اخیر به تولیدکنندگان و صادرکنندگان مهم کالاهای صنعتی در جهان تبدیل شده‌اند.
- **مفهوم نیمه پیرامون:** منظور از کشورهای نیمه پیرامون کشورهایی هستند که بین مرکز و پیرامون قرار گرفته‌اند. این کشورها از نظر اقتصادی از کشورهای پیرامون قوی ترند اما هنوز از نظر قدرت اقتصادی به کشورهای مرکز نرسیده‌اند. این کشورها بین مرکز و پیرامون نقش واسطه را بازی می‌کنند و ساختار اقتصادی و اجتماعی آن‌ها دچار تغییرات و تحولات صنعتی و فناورانه شده است. از جمله کشورهای نیمه پیرامون می‌توان به چین که در دو دهه اخیر خیز اقتصادی فوق العاده‌ای در جهان برداشته است و همچنین کره جنوبی و سنگاپور اشاره کرد.

پاسخ تشریحی با توجه به درس نامه‌ای که گفتیم، سنگاپور کشوری نیمه پیرامون و دارای صنعت رو به رشد است. بنابراین «ج» و «د» درباره آن صدق می‌کند.

(الف) سنگاپور نیمه پیرامون است، نه پیرامون!

(ب) ایالات متحده آمریکا حدود ۴۰ درصد ذرت جهان را تولید می‌کند.

تست و پاسخ ۱۳۴

کدام مورد، متن زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«مرز بین هند و پاکستان از نوع مرزهای»

- ۱) تحمیلی هستند که در تعیین آن‌ها شرایط فرهنگی در نظر گرفته نمی‌شود
- ۲) تطبیقی هستند که با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی تعیین می‌شوند
- ۳) تحمیلی هستند که با در نظر گرفتن پدیده‌های طبیعی به عنوان خطوط مرزی تعیین می‌شوند
- ۴) تطبیقی هستند که از زمان‌های قدیم در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده و مورد قبول قرار گرفته‌اند

(پغرافیای یازدهم - درس ۱۰ - انواع مرزها از نظر پیدایش و شکل‌گیری)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی عبارت داده شده در صورت سؤال مربوط به مرزهای تطبیقی است. مرزهای تطبیقی، مرزهایی هستند که با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی تعیین می‌شوند و گروه‌های انسانی را که از نظر قومی، زبانی، دینی و غیره متفاوت‌اند، از یکدیگر جدا می‌کنند، مانند مرز بین هند و پاکستان که پس از جدایی و استقلال پاکستان از هند، در تعیین آن دقت شد تا منطقه مسلمان نشین از هندونشین جدا شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

① گرچه عبارت این گزینه، درست است ولی مرز بین هند و پاکستان از این نوع نیست.

③ مرزهای غیرطبیعی در واقع مرزهایی هستند که با توافق دو کشور همجوار بر روی زمین تعیین و علامت گذاری می‌شود.

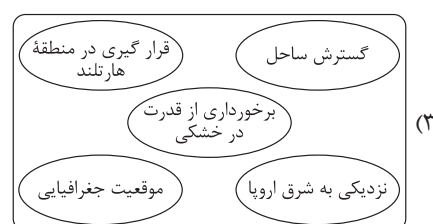
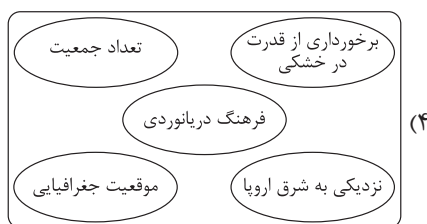
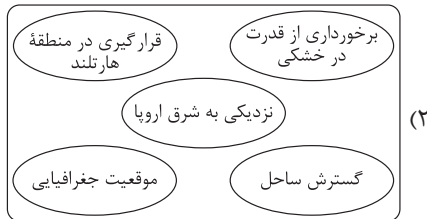
④ مرزهای پیشتاز از زمان‌های قدیم در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده و بعدها نیز مورد قبول ساکنان دو کشور همسایه قرار گرفته‌اند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تست و پاسخ ۱۲۵

پنج شرط تبدیل شدن یک کشور به یک قدرت دریایی از نظر آلفرد ماهان را در کدام تصویر می توان جست و جو کرد؟

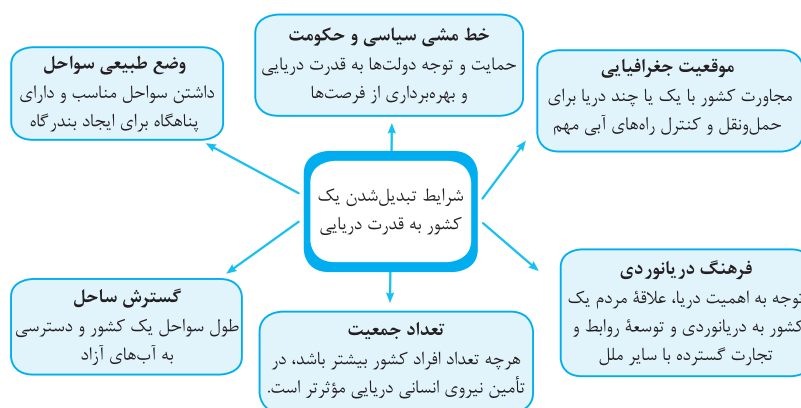
پاسخ: گزینه ۱

(جغرافیای یازدهم - درس ۱۱ - قدرت و نظریه های ژئوپلیتیکی)

درس نامه ●● نظریه قدرت دریایی را آلفرد ماهان مطرح کرد. او که دریاسالار بود، فضاهاى دریایی و اقیانوسی را در شکل گیری قدرت جهان و کنترل و محاصره قدرت خشکی مؤثر می دانست. آلفرد ماهان نشان داد که چگونه انگلستان به دلیل برخورداری از قدرت دریایی بر رقیبان خود پیروز شد.

نکته نظریه هارتلند از آن مکیندر است و این نظریه ناظر بر قدرت خشکی است.

پاسخ تشریحی آلفرد ماهان برای تبدیل شدن یک کشور به یک قدرت دریایی، شش شرط پیشنهاد کرد:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

منطق: صفحه‌های ۱ تا ۱۱۳، فلسفه یازدهم: صفحه‌های ۱ تا ۹۳

تست و پاسخ ۱۲۶

برای معلوم شدن کدام گزینه به تعریف نیاز داریم؟

- (۱) هر آن کس که دندان دهد، نان دهد.
- (۲) تو کز محنت دیگران بی‌غمی
- (۳) او به من گفت که این خانه امان است.
- (۴) همیشه با تو دلم صادق بود.

پاسخ: گزینه ۲

(منطق - درس ۱)

درس نامه

بخش‌های اصلی	تفکر راه رسیدن به علم است.
آگاهی و درکی که نسبت به یک مفهوم داریم. به واقعیت داشتن یا نداشتن یا ارتباط آن با سایر امور کاری نداریم. (۱) تصور = تصور = مفهوم = معنا = صورت ذهنی = ادراک ساده بدون حکم تصور همان تصویر نیست.	
برقراری ارتباط میان تصویرها. قابلیت صدق (تطابق با عالم خارج) و کذب (عدم تطابق با عالم خارج) را دارد. حکم و قضاوت دارد = قضیه (۲) تصدیق در آن‌ها اوصافی را به چیزی نسبت می‌دهیم یا از آن سلب می‌کنیم. جمله خبری کامل و معنادار، تصدیق است. هر جمله‌ای تصدیق نیست. ← جملات استفهامی ← امر و نهی ← تصدیق نیستند. آرزو ← تعجب	علم
در آن روش صحیح تعریف کردن بیان می‌شود تا از تعریف اشتباه پرهیز کنیم. (۱) تعریف «با چیستی» در ارتباط است. ← جملاتی که با «چيست» پایان می‌پذیرد، با تعریف مرتبط هستند. از آن‌جا که تفکر راه رسیدن به علم است، تعریف با کدام بخش علم ارتباط دارد؟ تصور	
در آن روش، روش صحیح استدلال کردن بیان می‌شود تا از استدلال اشتباه پرهیز کنیم. (۲) استدلال «با چرایی» در ارتباط است. ← جملاتی که با «چرا» آغاز می‌شود، با استدلال مرتبط هستند. از آن‌جا که تفکر راه رسیدن به علم است، استدلال با کدام بخش علم ارتباط دارد؟ تصدیق. اغلب تبلیغات، استدلال هستند.	تفکر = منطق

پاسخ تشریحی در تعریف، با استفاده از تصورات معلوم، یک تصور مجهول روشن می‌شود و تصور جایی است که برخلاف تصدیق، چیزی به

چیز دیگر نسبت داده نشده باشد. به بیان ساده‌تر تصدیق‌ها، جملات خبری هستند و تصورها همه مفاهیمی که جمله خبری نیستند. عبارت

«تو کز محنت دیگران بی‌غمی» یک جمله نیست؛ بنابراین تصور است و برای معلوم شدن نیازمند تعریف می‌باشد.

۱، ۳ و ۴ همگی جملات خبری و تصدیق هستند که به وسیله استدلال معلوم می‌شوند.

نکته دقت کنید که برای معلوم شدن تصورات مجهول از تعریف و برای معلوم شدن تصدیق‌های مجهول از استدلال کمک می‌گیریم.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

تست و پاسخ ۱۲۷

نوع دلالت تعبیر مشخص شده، در کدام مورد با بقیه متفاوت است؟

(۱) گر مرد رهی میان خون باید رفت

(۲) تلویزیون گفت امتحانات فردا لغو شده است.

(۳) ماه فروماند از جمال محمد(ص)

(۴) لب پایین زمین را فرش می کرد ...

پاسخ: گزینه ۳

(منطق - درس ۲)

درس نامه

دلالتهای لفظی، کاربرد یک لفظ با یک معنی در جمله است. ← پس آن چه نحوه دلالت لفظ بر معنا را معین می کند؛ کاربرد است. دقت کنید دلالت لفظ حتماً باید در جملات باشد، نه در تک کلمات.

(۱) دلالت مطابقی: دلالت لفظ بر کل معنای آن در جمله

مثال: خانه را فروختم (کل خانه را).

دزد ماشینم را برد (کل ماشین).

(۲) دلالت تضمینی: این دلالت متضمن (دربدارنده) بخشی از معنای اصلی لفظ (جزئی از آن) است.

مثال: خانها را رنگ کردم (در و دیوار خانه را).

ماشینم را دزد زد (مثلاً ضبط صوت ماشین را).

شامل کل معنا یا هیچ بخشی از اجزای آن لفظ نمی شود.

بر لازمه یک شیء دلالت می کند.

(۳) دلالت التزامی: در این دلالت، لازم است که در ذهن شنونده میان یک امر و لازمه آن ارتباط محکم وجود داشته باشد.

استعاره ها، کنایه ها و ضرب المثل ها التزامی هستند.

مثال: فلانی شیر است (التزام به شجاعت).

خانه را دزد برد (التزام به وسایل خانه).

بعد از غذا میز را جمع کردم (التزام به سفره).

خانه خرابم کردی (کنایه از بدبختی).

مغالطه توسل به معنای ظاهری

مغالطه براساس دلالت مطابقی به جای تضمینی یا به کار بردن دلالت مطابقی به جای التزامی

مثال: محمدشاه قاجار گفت خون قائم مقام فراهانی را نمی ریزد پس او را خفه کرد.

من گفتم بعدظهر می آیم، ۱۱ شب آمدم.

نحوه دلالت لفظ بر معنا در جملات

نکته اگر قبل یا بعد از کنایه ها، جمله ای اضافه شود، می تواند از حالت کنایه و التزامی خارج شود و تبدیل به دلالت مطابقی شود.

پاسخ تشریحی بررسی گزینه ها:

۱) التزامی (بیانگر کنایه)

۲) التزامی (منظور اخبار داخل تلویزیون)

۳) مطابقی

۴) التزامی (کنایه)

تست و پاسخ ۱۲۸

در صورت صادق بودن قضایای بیان شده در کدام گزینه، رابطه «الف» و «ب» از نظر نسبت‌های چهارگانه مشابه رابطه «غیر الف» با «ب» است؟

- (۱) هر «الف» «ب» است. / هر «ب» «الف» است.
- (۲) بعضی «الف» «ب» است. / بعضی «الف» «ب» نیست.
- (۳) هیچ «الف» «ب» نیست. / بعضی «ب» «الف» نیست.
- (۴) هر «ب» «الف» است. / بعضی «الف» «ب» نیست.

(منطق - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

- اگر رابطه دو مفهوم تساوی باشد (الف و ب) ← رابطه نقیض هر دو با هم (غیر الف و غیر ب) ← تساوی
- اگر رابطه دو مفهوم تباین باشد ← رابطه نقیض یکی با اصل دیگری ← تباین
- اگر رابطه دو مفهوم عموم و ← رابطه نقیض هر دو با هم (غیر الف و غیر ب) ← عموم و خصوص من وجه یا تباین
- خصوص مطلق باشد (الف < ب) ← رابطه نقیض مفهوم عام با اصل مفهوم خاص ← تباین
- اگر رابطه دو مفهوم عموم ← رابطه نقیض هر دو با هم (غیر الف و غیر ب) ← عموم و خصوص من وجه یا تباین
- و خصوص من وجه باشد ← رابطه نقیض یکی با اصل دیگری ← عموم و خصوص من وجه

پاسخ تشریحی دقت کنید که فقط در رابطه عموم و خصوص من وجه است که رابطه نقیض یک مفهوم با اصل دیگری مثل «غیر الف» با

«ب» هم‌چنان همان عموم و خصوص من وجه می‌ماند.

قضایای صادق رابطه عموم و خصوص من وجه میان «الف» و «ب» عبارت‌اند از:

بعضی «الف» «ب» است / بعضی «الف» «ب» نیست / بعضی «ب» «الف» است / بعضی «ب» «الف» نیست که ۲ هم به آن اشاره دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) نشان‌دهنده رابطه تساوی است که در آن رابطه غیر الف و ب، تباین می‌شود.
- ۳) نشان‌دهنده رابطه تباین است که در آن رابطه غیر الف و ب، یا تساوی می‌شود یا عموم و خصوص مطلق.
- ۴) بیانگر رابطه عموم و خصوص مطلق (الف < ب) می‌باشد که در آن رابطه غیر الف با ب، تباین می‌شود.

تست و پاسخ ۱۲۹

کدام تعریف اشکال بیشتری نسبت به سایر تعاریف دارد؟

- (۱) فعل: کلمه‌ای که بر انجام کاری دلالت می‌کند.
- (۲) آینه: شیئی که نور را منعکس می‌کند.
- (۳) برج فلکی: هر یک از تقسیمات دایره البروج در مناطق دوازده‌گانه پیکر سماوی
- (۴) مثلث: شکلی با سه ضلع مساوی

(منطق - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

درس نامه ●●

- (۱) واضح بودن
- در تعریف باید از واژه‌های آشنا برای شنونده استفاده کنیم.
 - نباید از واژه‌هایی استفاده کنیم که درک آن‌ها برای شنونده دشوار است و او را به اشتباه می‌اندازد.
 - نباید در تعریف از الفاظ مبهم و نامأنوس، ایهام و استعاره استفاده کنیم.
 - مثال ناواضح بودن:
 - هوا: اسطقس شفافی که نور را از خود عبور می‌دهد.
 - قیمتی: ثمین
 - هلال ماه: گوشواره آسمان (استعاره)
 - یم: قماقم
- (۲) جامع بودن
- تعریف باید تمام مصادیق مفهوم مجهول را دربرگیرد (در برگیرنده مصادیق مفهوم مجهول باشد، نه محتوای آن).
 - مثال جامع نبودن:
 - مثلت: شکلی که دارای سه ضلع مساوی است. ← همه مصادیق مثلث را دربر نمی‌گیرد (مثلث قائم‌الزاویه یا متساوی‌الساقین).
 - نقاشی: تصویری کشیده‌شده بر پارچه با قلم‌مو ← همه نقاشی‌ها را در بر نمی‌گیرد.
- (۳) مانع بودن
- تعریف باید تنها بر مصادیق مفهوم مجهول صدق کند و مصادیق مفهوم دیگر نباید وارد تعریف شوند.
 - باید از ورود مصادیق غیر از مفهوم مجهول، ممانعت کند. ← تعریف باید مانع اغیار باشد.
 - مثال مانع نبودن:
 - مستطیل: شکلی با چهار ضلع که دوبه‌دو موازی هستند. ← غیر از مصادیق مستطیل، مصادیق لوزی هم در این تعریف می‌گنجد.
 - ماهی: مهره‌داری که دارای آبشش است. ← غیر از مصادیق ماهی، دوزیستان هم در این تعریف می‌گنجد.

● چند نکته مهم درباره شرایط «جامع بودن» و «مانع بودن» تعریف:

شرایط تعریف

صحیح

↓
(این شرایط بیشتر برای تعریف مفهومی است.)

مثال	ویژگی	جامع و مانع
● انسان: حیوان ناطق است. ● جیوه: فلزی است که در دمای طبیعی مایع است.	● تعریف درست، همین تعریف است. ● این تعریف جامع افراد و مانع اغیار می‌باشد. ● رابطه مفهوم مجهول با تعریف، «تساوی» است.	هم جامع باشد، هم مانع باشد.
● انسان: حیوان است. ● مربع: شکل چهارضلعی است.	● این تعریف از چیزی که باید باشد عام‌تر و بزرگ‌تر است، چون غیر از مصادیق مفهوم مجهول، چیزهای دیگر را در بر می‌گیرد. ● به این نوع تعریف، تعریف به اعم می‌گویند. ● وقتی تعریف به اعم است ← مفهوم مجهول اخص است. ● رابطه مفهوم مجهول با تعریف، عموم و خصوص مطلق است.	تعریفی که جامع باشد، اما مانع نباشد.
● مثلث: شکلی با سه ضلع برابر است.	● این تعریف از چیزی که باید باشد خاص‌تر و کوچک‌تر است، چون تمام مصادیق مفهوم مجهول را در بر نمی‌گیرد. ● به این نوع تعریف، تعریف به اخص می‌گویند. ● وقتی تعریف به اخص است ← مفهوم مجهول اعم است. ● رابطه مفهوم مجهول با تعریف، عموم و خصوص مطلق است.	تعریفی که مانع باشد، اما جامع نباشد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

مجامع و مانع	ویژگی	مثال
نه جامع باشد و نه مانع باشد.	تعریفی که تمام مصادیق مفهوم مجهول را در بر نمی‌گیرد و غیر از مصادیق مفهوم مجهول را هم در بر می‌گیرد. در این تعریف، رابطه مفهوم مجهول با تعریف، یا عموم و خصوص من وجه است یا تباین. اگر رابطه مفهوم مجهول با تعریف تباین باشد به آن تعریف، بی‌ربط می‌گویند.	انسان: حیوان راست قامت است. جامع نیست: انسان قطع نخاع مانع نیست: گوریل، خرس و... پرنده: حیوانی که پرواز می‌کند. جامع نیست: پنگوئن، شترمرغ مانع نیست: خفاش (پستانداری که پرواز می‌کند).

تعریف یک چیز با استفاده از خودش (تعریف شیء به خود) را دوری می‌گویند.
 نباید از خود مفهوم مجهول برای تعریف مفهوم مجهول استفاده کنیم.
 (۴) دوری نبودن - یکی از انواع تعریف دوری، تعریف یک مفهوم با متضاد آن است.
 مثال دوری بودن - فرد: عددی که زوج نباشد.
 دقت: استعداد نفسانی که به وسیله آن، ذهن مطلبی را به دقت بررسی می‌کند.

پاسخ تشریحی تعریف صحیح باید ۴ شرط را داشته باشد، یعنی: واضح باشد، جامع باشد، مانع باشد و دوری نباشد. در تعریف فعل به کلمه‌ای که بر انجام کاری دلالت می‌کند، هم شرط جامع بودن و هم شرط مانع بودن رعایت نشده است، چون برخی از افعال بر «روی دادن حالت» دلالت می‌کنند و ضمناً برخی از «مصدرها» نیز به انجام کار دلالت دارند. تعریف جامع و مانع فعل این است. «کلمه‌ای که بر انجام کاری یا روی دادن حالتی در یکی از زمان‌های سه‌گانه دلالت دارد.»
 بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) فقط مانع نیست، چون اجسام صیقلی زیادی به جز آینه نور را منعکس می‌کنند. (۳) فقط واضح نیست. (۴) فقط جامع نیست، چون همه مثلث‌ها، سه ضلع مساوی ندارند.

تست و پاسخ ۱۳۰

کدام گزینه نشان‌دهنده راهی برای توضیح و تفهیم بهتر مطالب می‌باشد؟

- ۱) جای چشم ابرو نگیرد گرچه او بالاتر است.
- ۲) کار پاکان را قیاس از خود مگیر
- ۳) دلی کز معرفت نور و صفا دید
- ۴) دود اگر بالا نشیند کسر شأن شعله نیست.

(منطق - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●●

یکی از روش‌ها برای توضیح و فهم مطالب است.
 تمثیل به معنای تشخیص مشابهت یک چیز با چیز دیگر است.
 در ادبیات: تشبیه در ادبیات همان تمثیل است.
 در روان‌شناسی: تشبیه وضعیت یک مراجع به مراجع دیگر
 در صنایع هوایی: تمرین در دستگاه شبیه‌ساز پرواز
 در فلسفه: تمثیل غار افلاطون «درس ۳ یازدهم»
 تفاوت تمثیل با تمثیل، بیان مشابهت میان دو امر است.
 استقرای تمثیلی - استقرای تمثیلی، استدلال است؛ پس از تمثیل استفاده می‌کند تا به یک نتیجه برسد.
 استقرای تمثیلی - سیر این استقرا از جزء به جزء (مشخص) است. به مشابهت ظاهری میان دو امر جزئی توجه می‌کند.
 ویژگی‌های استقرای تمثیلی - تقسیم‌بندی این استقرا، قوی و ضعیف است. در این استدلال تقسیم‌بندی قطعی و غیرقطعی یا معتبر و نامعتبر نداریم، چراکه تمام نتایج احتمالی است و هیچ‌گاه قطعی نیست.
 هر چه مشابهت میان دو امر جزئی بیشتر باشد، استقرای تمثیلی قوی‌تر است.
 مثال‌های مرتبط - چون با خودروی شخصی به راحتی رانندگی می‌کنم؛ پس می‌توانم با کامیون هم به راحتی رانندگی کنم.
 نمک و گچ هر دو سفیدند؛ پس گچ مانند نمک شور است.
 یک نکته مهم - «قیاس» در ادبیات و «قیاس» در فقه، همان تمثیل می‌باشد و به معنای مشابهت است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

پاسخ تشریحی راهی که برای توضیح و فهم بهتر مطالب کمک می‌کند، تمثیل است. واژه «قیاس» در ادبیات بیانگر همان تمثیل یا تشبیه است که در (۲) به آن اشاره شده است.

تست و پاسخ ۱۳۱

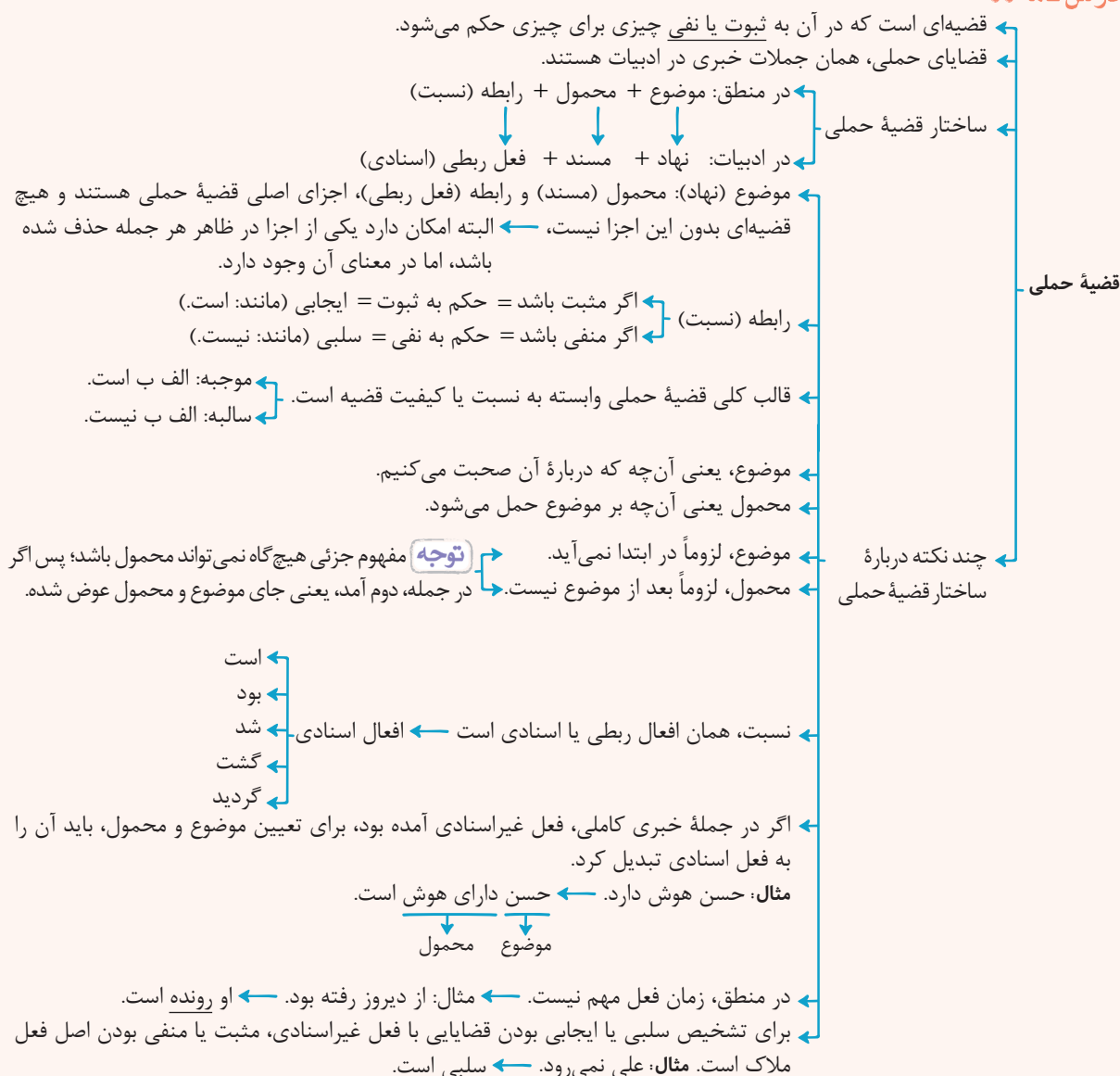
در رابطه با «خلق گویند برو دل به هوای دگری ده» کدام گزینه درست است؟

- (۱) بیانگر یک جمله امری است که قابلیت صدق و کذب ندارد.
- (۲) «برو دل به هوای دگری ده» محمول این قضیه حملی است.
- (۳) در این قضیه به ثبوت «گوینده برو دل به هوای دگری ده» برای «خلق» حکم شده است.
- (۴) در این عبارت دو جمله وجود دارد که یکی قضیه حملی است و دیگری جمله انشایی است.

پاسخ: گزینه ۳

(منطق - درس ۶)

درس نامه

آزمون سیزدهم حضوری

دوازدهم انسانی

پاسخ تشریحی مرتب‌شده عبارت صورت سؤال: «خلق برو دل به هوای دگری ده را گویند» می‌باشد که یک قضیه حملی است. (رد ۱) و (۴) که صورت استاندارد آن این‌گونه است: «خلق گوینده برو دل به هوای دگری ده، هستند.» که موضوع قضیه، «خلق» و محمول آن «گوینده برو دل به هوای دگری ده» می‌باشد؛ پس به ثبوت «گوینده برو دل به هوای دگری ده» برای «خلق» حکم شده است.

نکته در قضیه حملی حکم به ثبوت یا نفی محمول برای موضوع می‌شود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

تست و پاسخ ۱۳۲

کدام گزینه نشان دهنده وقوع مغالطه ایهام انعکاس نیست؟

- ۱) همه کارمندان این شرکت مالیات می پردازند؛ پس همه پرداخت کنندگان مالیات، کارمندان این شرکت هستند.
- ۲) بعضی مسکن ها درد من را تسکین نمی دهند؛ پس برخی تسکین دهندگان درد من، مسکن نیستند.
- ۳) اکثر میوه های این میدان تازه هستند؛ پس همه تازه ها، میوه های این میدان هستند.
- ۴) هیچ جمادی رشد کننده نیست؛ پس برخی رشد کننده ها، جماد نیستند.

(منطق - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه

جای موضوع و محمول باید عوض شود و نسبت حتماً ثابت بماند.
 ● محتوای موضوع و محمول تغییر نکند، فقط جای آن ها تغییر کند.
 اهمیت لازم الصدق بودن: در صورت صادق بودن اصل قضیه، عکس آن نیز صادق است. ← این، عکس مستوی است.
 جدول (توصیه: حتماً این جدول را حفظ کنید).

عکس مستوی	اصل
موجبه جزئی (بعضی ب الف است). ← سور تغییر کرده.	موجبه کلیه (هر الف ب است).
سور و نسبت ثابت	موجبه جزئی (بعضی الف ب است).
جای موضوع و محمول عوض شده.	سالبه کلیه (هیچ الف ب نیست).
عکس لازم الصدق ندارد.	سالبه جزئی (بعضی الف ب نیست).
عکس هیچ قضیه ای، موجبه کلیه نیست.	۲ نکته: ← عکس هیچ قضیه ای، سالبه جزئی نیست.

اگر شرایط عکس مستوی رعایت نشود.

مغالطه ایهام انعکاس
 مثال: ← موجبه کلیه را به موجبه کلیه عکس کنیم.
 ← موجبه جزئی را به موجبه کلیه عکس کنیم.
 ← برای سالبه جزئی، عکس لازم الصدق در نظر بگیریم.
 کاربرد فراوان در تبلیغات

پاسخ تشریحی مغالطه ایهام انعکاس، زمانی رخ می دهد که قواعد عکس مستوی رعایت نشود. برای مثال موجبه کلیه به جای موجبه جزئی

به موجبه کلیه عکس شود، مثل ۱ یا برای سالبه جزئی عکس در نظر بگیریم، مثل ۲ یا موجبه جزئی را به جای عکس کردن به موجبه جزئی به موجبه کلیه عکس کنیم، مثل ۳.

طبق قاعده عکس مستوی سالبه کلیه را باید به سالبه کلیه عکس کنیم، اما طبق قاعده تداخل، اگر قضیه سالبه کلیه صادق باشد، سالبه جزئی هم صادق است؛ پس اگر سالبه کلیه را به سالبه جزئی عکس کنیم، قاعده عکس مستوی را رعایت نکرده ایم، اما دچار مغالطه هم نشدیم.

تست و پاسخ ۱۳۳

اگر نتیجه یک قیاس معتبر، «هر الف ج است» باشد، کدام گزینه درباره مقدمات آن درست است؟

- ۱) مقدمه دوم آن «هر ب ج است» می باشد.
- ۲) مقدمه اول آن، «هیچ الف ب نیست» می باشد.
- ۳) مقدمه اول آن، «هر ب الف است» می باشد.
- ۴) مقدمه دوم آن، «بعضی ج ب است» می باشد.

(منطق - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

درس نامه ●●

برای اعتبار یک قیاس، باید علاوه بر تکرار کامل حدّ وسط و رعایت قانون نتیجه قیاس، سه شرط دیگر صادق باشد.

(۱) حداقل یکی از مقدمات موجب باشد. (شاید هم هر دو موجب باشند).

هر دو مقدمه نباید سالبه باشند.

(۲) حدّ وسط حداقل در یکی از مقدمات دارای علامت مثبت باشد.

شرط قیاس معتبر پس از صادق بودن قانون نتیجه قیاس

حدّ وسط در هر دو مقدمه علامت منفی نداشته باشد.

(۳) هر کدام از موضوع یا محمول که در نتیجه علامت مثبت داشتند، در مقدمات نیز علامت مثبت داشته باشند.

هر سه شرط فوق رعایت شود ← قیاس معتبر است.

اگر در قیاس یکی از سه شرط فوق رعایت نشود ← قیاس نامعتبر است.

شرایط معتبر بودن قیاس

نکته

اگر در یکی از مقدمات محمول مثبت باشد، در نتیجه نیز محمول مثبت است.

چند نکته مهم با توجه به شرایط قیاس معتبر

به عبارتی: وقتی یکی از مقدمه‌ها سالبه است، نتیجه نیز سالبه است و برعکس.

وقتی می‌گوییم حداقل یکی از مقدمه‌ها باید موجب باشد؛ پس حداقل یک محمول از مقدمه‌ها باید دارای علامت منفی باشد.

هر کدام از موضوع یا محمول نتیجه، اگر در مقدمات مثبت باشد، در نتیجه می‌تواند مثبت یا منفی باشد.

هر جزئی از نتیجه (موضوع یا محمول)، اگر در مقدمه منفی باشد، در نتیجه نیز همین‌گونه خواهد بود.

چند نکته درباره نتیجه معتبر اشکال مختلف قیاس

نتیجه می‌تواند سالبه، موجب، کلیه یا جزئی باشد.

شکل اول ← نتیجه موجب کلیه فقط در شکل اول یافت می‌شود.

شکل دوم ← نتیجه حتماً سالبه است. (کیفیت مقدمه‌ها در شکل دوم متفاوت است).

شکل سوم ← نتیجه حتماً جزئی است.

پاسخ تشریحی نتیجه قیاس موجب است؛ پس هر دو مقدمه، قطعاً موجب خواهند بود. (رد ۲)

از طرفی، «الف» باید از مقدمه اول باشد و علامت مثبت داشته باشد، چراکه علامت «الف» در نتیجه هم مثبت است. (رد ۳)

دقت کنید که وقتی نتیجه «موجب کلیه» است، قیاس حتماً شکل اول است، یعنی جایگاه حدّ وسط یا همان «ب» در مقدمه اول، محمول و در مقدمه دوم موضوع است.

پس مقدمه اول باید «هر الف ب است». از طرفی، چون حدّ وسط در هر دو مقدمه نباید علامت منفی داشته باشد، پس در مقدمه دوم علامت حدّ وسط باید مثبت باشد؛ پس مقدمه دوم باید «هر ب ج است». باشد.

تست و پاسخ ۱۳۴

پیام کدام مورد، با پیام «دعای سعدی اگر بشنوی زبان نکنی» یکسان است؟

- (۱) یا دعای سعدی را می‌شنوی یا زیان می‌کنی. (مانعه‌الرفع)
- (۲) یا دعای سعدی را می‌شنوی یا زیان نمی‌کنی. (حقیقی)
- (۳) یا دعای سعدی را نمی‌شنوی یا زیان می‌کنی. (حقیقی)
- (۴) یا دعای سعدی را نمی‌شنوی یا زیان نمی‌کنی. (مانعه‌الرفع)

پاسخ: گزینه ۴

(منطق - درس ۹)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

درس نامه

در این قضایا دو بخش قضیه (دو نسبت) به یکدیگر مرتبطاند و در آن‌ها به گسستگی، انفصال و عناد (یعنی ناسازگاری) دو یا چند نسبت حکم شده است.

ساختار قضیه شرطی منفصل «یا ... یا ...» است که اگر «یا» برداشته شود، گویی دو قضیه وجود دارد.

در قضایای منفصل ← از صدق به کذب می‌رسیم.

در این گونه قضایا هر دو بخش قضیه، هم‌زمان صادق و هم‌زمان کاذب نیستند.

به عبارتی در ← از صدق به کذب می‌رسیم.

این قضایا ← از کذب به صدق می‌رسیم.

منفصل حقیقی یا تام به این معناست که دو طرف قضیه واقعاً از هم جدا هستند.

مثال: این عدد طبیعی یا زوج است یا فرد.

در این قضایا دو بخش قضیه در صدق قابل جمع نیستند، اما در کذب می‌توانند قابل جمع باشند.

به عبارتی، انفصال این قضایا در صدق است.

مثال: در انتخابات بین چهار نامزد، نمی‌توان هم به نامزد «الف» رأی داد هم

به نامزد «ب»، اما می‌توان به هیچ‌کدام رأی نداد.

کاملاً متضاد با منفصل مانع‌الجمع می‌باشد.

در این قضیه، دو بخش قابل جمع در کذب نیستند (ارتفاع آن‌ها محال است)، اما قابل جمع در صدق هستند.

مثال: برای مشاهده کارنامه کنکور در سایت سازمان سنجش یا باید

شماره پرونده وارد کرد یا شماره ملی ← می‌توان هر دوی آن‌ها را وارد

کرد، اما نمی‌شود هیچ‌کدام را وارد نکرد.

قضیه شرطی
منفصل و
اقسام آن

اقسام قضیه
شرطی منفصل

(۱) منفصل حقیقی

نه هر دو، نه هیچ‌کدام

(۲) منفصل مانع‌الجمع

نه هر دو، شاید هیچ‌کدام

(۳) منفصل مانع‌الرفع

نه هیچ‌کدام، شاید هر دو

پاسخ تشریحی

صورت قضیه شرطی متصل مورد نظر، به این صورت است: «اگر دعای سعدی را بشنوی، آن گاه زبان نمی‌کنی». بدین ترتیب نمی‌شود که «دعای سعدی را بشنوی و زبان کنی»، ولی ممکن است «دعای سعدی را نشنوی و زبان نکنی»؛ پس قضیه «یا دعای سعدی را می‌شنوی یا زبان می‌کنی»، مانع‌الجمع است و «یا دعای سعدی را نمی‌شنوی یا زبان نمی‌کنی» که حاصل نقیض طرفین است، مانع‌الرفع می‌باشد.

تست و پاسخ ۱۳۵

در کدام مورد، نوع مغالطه به درستی مشخص شده است؟

(۱) یک سفر دوروزه به مناطق خوش آب‌وهوا، قطعاً در مقابل نمره قبولی فرزندم، ناقابل است! (تله‌گذاری)

(۲) البته بنده در جریان دقیق درگیری نیستم، اما مطمئنم که حق با برادرم بوده است! (توسل به احساسات)

(۳) واقعاً کج‌سلیقگی است که کسی این متن زیبا را بخواند و نویسنده را تحسین نکند. (بار ارزشی کلمات)

(۴) از صبح تا حالا پنجاه بار تلفنت را گرفتم؛ یا در دسترس نبودی یا زنگ خورد و جواب ندادی. (مسموم کردن چاه)

پاسخ: گزینه ۲

(منطق - درس ۱۰)

درس نامه

در این روش فرد مغالطه‌گر بدون ذکر دلیل، تنها ویژگی‌های ناشایست و نامناسبی را به یک نظریه یا پیروان آن نسبت می‌دهد تا کسی جرأت نکند به آن نظر توجه کند یا آن را بپذیرد. ← دقت کنید که اگر با ذکر دلیل انجام شود، دیگر مغالطه نیست.

مثال: شخصی بدون استدلال معتبر می‌گوید: «تنها یک ترسو می‌تواند به این نظر معتقد باشد».

شخصی بدون استدلال و تحت تأثیر چشم و هم‌چشمی می‌گوید: «اگر هدیه گران‌قیمتی نگیرم، آبرویم می‌رود».

در این روش کاملاً برخلاف و بالعکس مغالطه مسموم کردن چاه، ویژگی‌های خوب و شایسته‌ای را به نظریه‌ای

باطل و یا معتقدان به آن نسبت می‌دهند و برای افراد تله می‌گذارند تا به سمت پذیرش آن گرایش پیدا کنند.

اصطلاح عامیانه مغالطه تله‌گذاری = هندوانه زیر بغل کسی گذاشتن

مثال: شخصی بدون ذکر دلیل از کارآمد بودن طرح خود می‌گوید: «هر کسی درک عمیقی داشته باشد،

تأیید می‌کند که طرح من بسیار کارآمد است».

علت: عواطف و احساسات نقش مهمی در زندگی ما دارند. ← معلول: احساسات ما می‌توانند در

تصمیم‌گیری‌های غلط و خطاهای ذهن ما نیز تأثیر داشته باشند.

باید مراقب باشیم که هنگام بررسی یک نظر، احساسی عمل نکنیم و تا آن‌جا که می‌توانیم عقلانی و

منطقی بیندیشیم.

در این روش، بدون ذکر دلایل معتبر از احساسات افراد سوء استفاده می‌شود.

(۱) مغالطه
مسموم کردن
چاه

(۲) مغالطه
تله‌گذاری

(۳) مغالطه توسل
به احساسات

مواردی از
مغالطه در
اثر عوامل
روانی

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

پاسخ تشریحی حس خودخواهی باعث می‌شود که گاهی اشتباهات خود و بستگان خود را نبینیم یا به ناحق از آن‌ها حمایت کنیم. حس خودخواهی مربوط به مغالطه‌توسل به احساسات است. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) از راه برانگیختن حس طمع، می‌خواهد که درخواست نادرستش انجام شود، که مربوط به مغالطه‌توسل به احساسات است. ۳) نسبت دادن صفت ناپسند به مخالفان این متن و نویسنده است؛ پس مسموم کردن چاه است. ۴) در عبارت «پنجاه بار» بزرگ‌نمایی رخ داده است.

تست و پاسخ ۱۳۶

کدام گزینه درباره‌ی ریشه و یا شاخه‌های فلسفه درست است؟

۱) در شاخه‌های فلسفه، مبانی و مسائل علوم مختلف مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرند.

۲) بررسی توانایی انسان در شناخت محسوسات در حیطه‌ی شاخه‌های فلسفه نمی‌باشد.

۳) آن چه در علوم مختلف اثبات شده باشد، به عنوان مبانی و پایه‌های شاخه‌های فلسفه در نظر گرفته می‌شوند.

۴) شاخه‌های فلسفه با تأمل فلسفی در مسائل و مباحث علوم مختلف ایجاد می‌شوند و روش آن‌ها تابع روش آن علم است.

(فلسفه یازدهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

دانش فلسفه دارای یک بخش اصلی و تعدادی بخش‌های فرعی است.

بخش اصلی فلسفه به منزله‌ی ریشه و اساس فلسفه است.

بخش‌های فرعی فلسفه در حکم شاخه‌ها و ستون‌های آن هستند.

در این بخش، اصل و حقیقت وجود و مسائل پیرامون آن بررسی می‌شود.

منظور مطلق وجود است، نه وجود مطلق (خدا).

فیلسوفان درباره‌ی قوانین و احکام کلی و عام حکم بر هستی و وجود بحث

کنند. ← برای مثال: آیا در هستی قانون علیت جاری است یا نه؟

علت: معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است. ←

معلول: فیلسوفان می‌خواهند توانایی انسان در شناخت هستی را هم

بررسی کنند و بدانند که بشر چگونه و با چه ابزاری می‌تواند به شناخت

هستی بپردازد.

فیلسوفان توانایی انسان در شناخت هستی را مورد مطالعه قرار می‌دهند.

(معرفت)

به تعبیری می‌توان گفت، معرفت‌شناسی زیرمجموعه‌ی هستی‌شناسی است.

بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه

بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه به دو بخش تقسیم می‌شود

۱) هستی‌شناسی = وجودشناسی

۲) معرفت‌شناسی

پاسخ تشریحی بررسی توانایی انسان در شناختن (چه شناخت محسوسات و چه شناخت غیرمحسوسات) در حیطه‌ی معرفت‌شناسی است که جزء بخش اصلی فلسفه محسوب می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) شاخه‌های فلسفه مبانی و زیربنای علوم را مورد بررسی قرار می‌دهند، نه این که مسائل و مباحث علوم را ایجاد کنند.

۳) آن چه در فلسفه مضاف هر علم اثبات شود، به عنوان پایه و اساس مباحث آن علم به شمار می‌رود.

۴) روش شاخه‌های فلسفه، مانند بخش اصلی فلسفه، روش عقلانی و استدلالی است و تابع علوم مختلف نمی‌باشد.

تست و پاسخ ۱۳۷

کدام گزینه بیانگر مطلب درستی درباره‌ی تمثیل غار افلاطون است؟

۱) زندانیان گرفتار در غار، وجود حقیقت را انکار می‌کنند.

۲) دوری از مغالطات، مصداق پاره‌شدن زنجیرها از دست و پای زندانیان است.

۳) دنیای ما شبیه سایه‌ای است که تجلی جهانی برتر است و ما به آن آگاه می‌شویم.

۴) آگاهی‌های ما در جهان مادی، کاملاً نادرست هستند و هیچ ارتباطی با جهان واقعی و بیرون از غار ندارند.

(فلسفه یازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

درس نامه ●●

- مثالی است برای استقلال در اندیشه و رهایی از عادت.
- هدف افلاطون از تمثیل در کتاب «جمهوری» بیان شده: چگونه فلسفه، انسان را به سمت آزادی حقیقی هدایت می‌کند.
- غار تاریک در زیرزمین ← منظور همان عالم ماده است که از حقایق به دور است.
- زندانیان درون غار که به بند کشیده شده و امکان حرکت ندارند، روبه‌رویشان دیوار است و پشت آن‌ها دهانه غار می‌باشد و هیچ‌گاه بیرون را ندیده‌اند. ← منظور همان کسانی هستند که فقط به مباحث مادی اهمیت می‌دهند.
- آتشی در فاصله دور و پشت سر زندانیان روشن است. ← منظور نوری است که موجب شناخت حقیقت می‌شود.
- اجزای تشبیه ← بیرون غار ← منظور حقیقت است.
- سایه انسان‌ها، حیوانات و اشیاء و آتشی که پشت سر زندانیان است روی دیوار جلوی زندانیان می‌افتد. ← منظور از انسان‌ها، اشیاء و حیواناتی که پشت سر زندانیان است، حقایق می‌باشد.
- منظور از سایه، واقعیت‌های مادی جهان است.
- اگر زندانی، زنجیرهایش پاره شود و بخواهد روشنایی را ببیند، چشم‌هایش خیره شده و دچار درد می‌شود. ← پس بدون آمادگی و بدون رهایی از عقاید غیرمنطقی نمی‌توان به حقیقت رسید.
- از روشنایی می‌گریزد ← یعنی از حقیقت فرار می‌کند.
- به سایه پناه می‌برد ← به همان عقاید مادی باز می‌گردد.
- عقیده‌اش نسبت به سایه‌ها، استوار می‌شود ← چون از حقیقت فرار کرده، همان عقایدی را که براساس عادت پذیرفته، محکم‌تر قبول می‌کند.
- نتایج نشان دادن حقیقت به زندانی‌ای که آمادگی ندارد. ←
- مواجه شدن زندانی با حقیقت
- اگر زندانی به تدریج با نور آشنا شود، کم‌کم به حقیقت می‌رسد ← یعنی اگر به تدریج آمادگی فهم حقیقت را پیدا کند، آن را می‌پذیرد.

تمثیل غار افلاطون

دوازدهم انسانی

آزمون سیزدهم حضوری

پاسخ تشریحی در تمثیل غار، زندانیان در بند کشیده گمان می‌کنند که سایه‌های روی دیوار همان حقایق و واقعیت‌ها هستند و آن زندانی که از غار خارج می‌شود و به تدریج با حقایق آشنا می‌شود که در جهان بیرون از غار حقایقی هستند که تا آن روز فقط سایه‌هایی از آن را می‌دید. بررسی سایر گزینه‌ها:

- وجود حقیقت را انکار نمی‌کنند؛ بلکه سایه‌ها را حقیقت می‌پندارند.
- پاره شدن زنجیرها نمادی از دوری از عادات و تعصبات غیرمنطقی است.
- دقت کنید که در کتاب، تمثیل غار به عنوان مثالی برای استقلال، اندیشه و رهایی از عادات عنوان شده.
- آگاهی‌های ما در جهان مادی کاملاً نادرست نیستند؛ بلکه ما فقط به سایه‌ای از حقیقت آگاه می‌شویم و اصل حقیقت جهان را در نمی‌یابیم.

تست و پاسخ ۱۳۸

با توجه به دیدگاه‌های مشهور هراکلیتوس، کدام گزینه درست است؟

- قانون زندگی و کائنات نتیجه عامل سازنده جهان است.
- جمع امور ناسازگار قانون جهان است و گریزی از آن نیست.
- با توجه به محال بودن «نیستی هست»؛ پس همه چیز در حال تغییر و دگرگونی است.
- از آن‌جا که جهان بر اصول ریاضی استوار است، ایجاد تغییر در جهان محتمل است.

(فلسفه یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی به نظر هراکلیتوس از آن‌جا که امور ضد باهم جمع می‌شوند، این وحدت اضداد موجب تغییر و تحول دائمی جهان می‌شود.

نکته ● سازنده جهان = وحدت اضداد

● قانون کائنات = تغییر و تحول دائمی جهان

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

تست و پاسخ ۱۳۹

کدام یک جزء رسالت‌هایی که خداوند بر عهده سقراط گذاشته بود، نیست؟

- (۱) یادآوری به جوانان برای ترجیح فضیلت بر ثروت
(۲) پرشش و پاسخ با همه افراد شهر
(۳) همنشینی با توانگران و تهی‌دستان
(۴) بیدارساختن، پنددادن و سرزنش کردن مردم

(فلسفه یازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

اهداف سقراط از زبان خودش

- هدف از گشت و گذار در شهر
- یادآوری این مطلب که ثروت فضیلت نمی‌آورد، بلکه از فضیلت است که ثروت و هر چه برای فرد و جامعه سودمند است، به دست می‌آید.
- هیچ‌گاه از بیدارساختن، پنددادن و حتی سرزنش کردن یکایک شما باز نمی‌ایستم.
- شما همه‌جا مرا در کنار خود می‌یابید. (مثل خرمگس (طبق تشبیه خودش))
- رسالت او از زبان خودش خطاب به مردم
- من به خاطر پول لب از گفتار فرو نمی‌بندم.
- سخن نمی‌گویم.
- من هم با تهی‌دستان و هم با توانگران همنشینی می‌کنم تا از من بپرسند و به سخنان من گوش فرادهند.
- خداوند با ندهای غیبی و در رؤیایها این رسالت را بر عهده من گذاشته است.

پاسخ تشریحی سقراط می‌گفت: «من هیچ‌گاه از بیدارساختن، پنددادن و حتی سرزنش کردن یکایک شما باز نمی‌ایستم و شما همه‌جا مرا در کنار خود می‌بینید ... من هم با تهی‌دستان و هم با توانگران همنشینی می‌کنم تا از من بپرسند و به سخنان من گوش فرادهند ... این رسالتی است که خداوند با ندهای غیبی و در رؤیایها بر عهده من نهاده است.»

نکته یادآوری به جوانان و سالخوردگان برای این که ثروت را بر فضیلت ترجیح ندهند. مقصود (هدف) سقراط از گشت و گذار در شهر است، نه رسالت او. دقت کنید که رسالت، وظیفه‌ای است که از جانب خدا بر عهده فرد گذاشته می‌شود، اما هدف، آن غایتی است که فرد، خودش برای خویش تعیین می‌کند.

تست و پاسخ ۱۴۰

کدام شک، هم‌راستا با رویکرد سوفسطائیان است؟

- (۱) قبول توانایی معرفت و انکار درست‌بودن آن
(۲) قبول چیستی، امکان معرفت و انکار درست‌بودن آن
(۳) انکار چیستی معرفت و انکار امکان آن
(۴) انکار اصل امکان معرفت و توانایی آن

(فلسفه یازدهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه

شکاکیت

- شک در امکان اصل شناخت یا شک در اصل دانستن همه دانسته‌ها، امکان‌پذیر نیست این بیان نشان از تناقض فرد دارد.
- البته امکان دارد به توانایی خود در شناخت برخی امور شک کنیم.

پاسخ تشریحی شکاکیت مطلق یعنی شک در اصل دانستن و همه دانسته‌ها؛ یعنی انکار اصل امکان شناخت. کسی که معتقد به شکاکیت مطلق باشد، توانایی انسان در شناختن را انکار می‌کند و زیر سؤال می‌برد. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) توانایی معرفت همان امکان معرفت است که مورد انکار شکاکان مطلق است.
(۲) قبول امکان معرفت، مخالف شک مطلق است.
(۳) چیستی یا مفهوم شناخت مورد انکار نیست و به معنای تعریف از شناخت است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

تست و پاسخ (۱۴۱)

برای درک صفات الهی از کدام راه می توان استفاده کرد؟

- ۱) آن شناختی که اطلاعات مفید درباره کل هستی می دهد یا ابزاری که موجب شناخت بی واسطه می شود.
- ۲) شناختی که با استفاده از قواعد عقلی، موجب همکاری حس و عقل می شود.
- ۳) تحلیل داده های درونی شهودی با عقل
- ۴) شناختی که با استفاده از تفکر و چینش استدلال حاصل می شود.

پاسخ: گزینه ۱

(فلسفه یازدهم - درس ۷)

درس نامه

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

پاسخ تشریحی

راه درک صفات الهی، شناخت عقلی و البته شهود است.

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) بیانگر شناخت عقلی و شهود
- ۲) بیانگر شناخت تجربی
- ۳) بیانگر درون‌نگری با عقل
- ۴) بیانگر شناخت عقلی

تست و پاسخ ۱۴۲

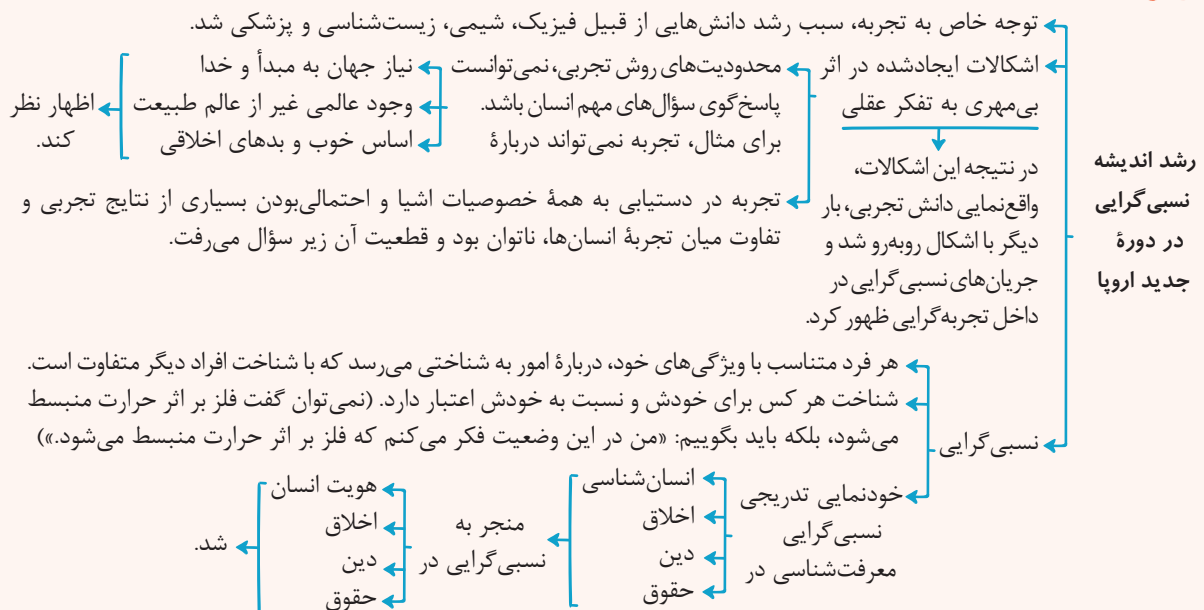
کدام گزینه دربارهٔ نسبی‌گرایی درست است؟

- ۱) این جریان محصول شکست تفکرات اروپاییان در عقل‌گرایی است.
- ۲) براساس آن هیچ قانون ثابت و مطلقى در جهان وجود نخواهد داشت.
- ۳) هر چند شناخت انسان‌ها در بسیاری موارد نسبی است، ولی این به معنای نسبی‌بودن معرفت نیست.
- ۴) براساس آن امکان ندارد که انسان‌ها بتوانند دربارهٔ یک چیز به معرفتی یکسان و مشابه دست پیدا کند.

پاسخ: گزینه ۲

(فلسفه یازدهم - درس ۸)

درس نامه

پاسخ تشریحی

نسبی‌گرایان بر این باورند که هر فرد متناسب با ویژگی‌های خود، دربارهٔ امور به شناختی می‌رسد که با شناخت افراد دیگر متفاوت است. ... بر این اساس، به عنوان مثال به طور مطلق نمی‌توان گفت که فلز بر اثر حرارت انبساط پیدا می‌کند؛ بلکه فرد حداکثر می‌تواند

بگوید: «من در این وضعیت فکر می‌کنم، فلز در اثر حرارت انبساط پیدا می‌کند.»

بنابراین هیچ قانون ثابت و مطلقى وجود نخواهد داشت.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) این جریان محصول ناکامی تجربه‌گرایی مطلق در اروپا و اشکالات آن بود.
- ۲) نسبی‌گرایی دقیقاً به معنای نسبی‌بودن شناخت و معرفت است.
- ۳) هرچند از نظر نسبی‌گرایان شناخت هر فرد متناسب با آن فرد است، ولی این به معنای آن نیست که هیچ‌گاه، انسان‌ها نمی‌توانند به نظر یکسان و مشابهی برسند.

تست و پاسخ ۱۴۳

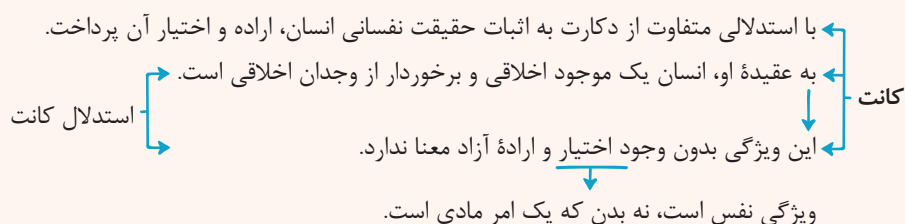
کدام عبارت درست است؟

- ۱) اگر معلوم شود که بدن مادی می‌تواند در افعالش آزاد باشد، استدلال کانت در اثبات نفس مجرد به مشکل برمی‌خورد.
- ۲) قائلان به دیدگاه انسان تک‌ساحتی، افرادی هستند که بدن انسان را ماشینی خودکار در نظر می‌گیرند.
- ۳) فقط کسانی که منکر بُعد مجرد انسان هستند، انسان را پیچیده‌تر از سایر حیوانات می‌دانند.
- ۴) از نظر ارسطو انسان در ابتدای تولد، جز ادراک بدیهیات، هیچ فهم عقلانی دیگری ندارد.

(فلسفه یازدهم - درس ۹)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ●●

پاسخ تشریحی کانت، نفس مجرد را از طریق اختیار و اراده آزاد انسان اثبات می‌کند و معتقد است چون بدن مادی نمی‌تواند اختیار داشته باشد، پس باید بُعد مجرد از ماده برای انسان باشد که اراده آزاد به آن مربوط است. طبیعتاً اگر معلوم شود که ماده می‌تواند اراده آزاد داشته باشد، استدلال وی زیر سؤال می‌رود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) دکارت که به نفس مجرد قائل است، بدن انسان را یک ماشین پیچیده خودکار می‌داند.
- ۳) قائلین به نفس مجرد مانند ارسطو نیز انسان را پیچیده‌تر از سایر حیوانات می‌دانند، اما تفاوت اصلی انسان با دیگر حیوانات را به پیچیده‌تر بودن انسان بر نمی‌گردانند.
- ۴) به نظر ارسطو نفس انسان در آغاز تولد هیچ چیز بالفعلی ندارد، حتی ادراک بدیهیات عقلی.

تست و پاسخ ۱۴۴

در کدام مورد، به ترتیب، به اشتراک و تفاوت دیدگاه ابن سینا و ملاصدرا در بحث نفس انسان اشاره شده است؟

- ۱) امکان رشد و تکامل - امکان کسب کمال نامتناهی
- ۲) مجرد بودن از ابتدا - وحدت حقیقی با بدن
- ۳) جزء مجرد انسان - نشأت گرفتن از بدن
- ۴) اعطاشدن به جنین - جزء برتر انسان

(فلسفه یازدهم - درس ۱۰)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

درس نامه

ابن سینا نظر ارسطو درباره حقیقت انسان را پذیرفت و برای بیان عمیق تر آن، تلاش کرد (ابن سینا نظر خود را داشت با الهام از نظر ارسطو)

وقتی بدن انسان دوره جنینی را در رحم مادر می گذراند.

شکل گیری انسان به نظر ابن سینا

آن هنگام، خداوند روح انسانی را به او عطا می کند. ← روح در بدن حادث می شود.

از جانب بالا

حقیقت انسان از نظر ابن سینا

جنبه غیرمادی دارد.

از جنس موجودات مجرد است.

استعداد کسب علم از طریق تفکر را دارد.

می تواند اموری از قبیل اخلاق، عشق، دوستی، نفرت، پرستش و معنویت را دریابد و آن ها را در خود پدید آورد.

ابن سینا همچون عارفان برای روح جایگاهی بسیار رفیع در نظام خلقت قائل شد.

قصیده عینیة ابن سینا

برای توصیف بی قراری و کوشش روح برای رسیدن به جایگاه اصلی اش
شعری به زبان عربی سرود.
وضعیت روح را با بیان تمثیلی، در آن شرح داد.
تمثیل ابن سینا: روح، پرنده ای است که در قفس بدن است و تلاش می کند تا به عالم بالا برگردد.

نام مکتب فلسفی ملاصدرا، حکمت متعالیه است.

مانند سایر فیلسوفان مسلمان، حقیقت انسان را حقیقتی دو بُعدی می داند.

روح براساس این مکتب چیزی ضمیمه شده به بدن نیست. ≠ ابن سینا

اصل نظر ملاصدرا: روح نتیجه رشد و تکامل خود جسم و بدن است.

روح و بدن دو چیز مجزا نیستند، بلکه وحدتی حقیقی دارند به گونه ای که یکی (روح)، باطن، دیگری (بدن) است. ≠ دکارت

دیدگاه حکمت متعالیه به حقیقت انسان

هر اتفاقی در روح بیفتد، در بدن ظاهر می شود.

هر اتفاقی در بدن بیفتد، بر روح تأثیر می گذارد.

تأثیر متقابل روح و بدن

بدن بیمار، روح را کسل می کند.

بدن شاداب به روح شادابی می بخشد.

روح بانشاط، جسم را به فعالیت می کشاند.

روح افسرده، جسم را زمین گیر می کند.

تا بی نهایت

حقیقت انسان از نظر ملاصدرا

(۱) جماد (جسم بی جان)

(۲) نبات = گیاه (جسم نامی)

(۳) حیوان (جسم نامی حساس)

(۴) انسان (جسم نامی حساس ناطق دارای روح)

مراحل تکاملی به ترتیب

مراحل تکاملی طبیعت از نظر حکمت متعالیه

روح انسانی آخرین درجه تکاملی است که موجودات زنده می توانند به آن برسند.

آزمون سیزدهم حضوری

دوازدهم انسانی

پاسخ تشریحی

هر دو، نفس را قابل رشد و تکامل می دانند. امکان کسب کمال نامتناهی در کتاب درسی فقط در مورد ملاصدرا بیان شده و در کنکور نیز مخصوص ملاصدرا دانسته شده است.

بررسی سایر گزینه ها:

۲) خاص ابن سینا - خاص ملاصدرا

۳) خاص ابن سینا - خاص ملاصدرا

۴) خاص ابن سینا - خاص ابن سینا

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه و منطق

تست و پاسخ ۱۴۵

کدام مورد، به دیدگاه افلاطون در مورد ملاک فعل اخلاقی مربوط است؟

- (۱) فقط برای اطاعت از وجدان اخلاقی
- (۲) برای رسیدن به سعادت
- (۳) ناشی از اعتدال
- (۴) غیر قابل تعمیم

پاسخ: گزینه ۲

(فلسفه یازدهم - درس ۱۱)

درس نامه

دیدگاه افلاطون در یونان باستان درباره معیار فعل اخلاقی

فعل اخلاقی با سعادت و نیکبختی حقیقی آدمی رابطه دارد.

رابطه داشتن: یعنی هم فضیلت هم رذیلت
هم راست بودن: یعنی فقط فضیلت

فعل اخلاقی اگر: در جهت سعادت حقیقی باشد ← فضیلت
بر خلاف سعادت باشد ← رذیلت

یک عمل در چه صورتی در جهت سعادت است و فضیلت می باشد؟

در وجود انسان ۳ قوه اصلی است.

(۱) قوه شهوت ← لذایذ و امیال
(۲) قوه غضب ← ایستادگی در برابر خطرها و موانع
(۳) قوه عقل ← تشخیص خوب از بد و شناسایی سعادت

وقتی عمل در جهت سعادت است که براساس قوه عقل باشد و قوای غضب و شهوت تحت کنترل و حکومت عقل باشند.

قوه شهوت، خویشتر داری می کند.
قوه غضب، متصف به شجاعت می شود.

اگر عقل که حکمت دارد، حاکم شود

برایند «حکمت عقل»، «خویشتر داری شهوت» و «شجاعت غضب» ← «عدالت» میان قوای عقل، شهوت و غضب در برابر شخصیت انسان

پاسخ تشریحی اعتدال قوا، باعث پدید آمدن فضیلت عدالت می شود و فعلی که از عدالت ناشی شود، در راه سعادت انسان است و لذا فضیلت اخلاقی محسوب می گردد.

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱) مربوط به دیدگاه کانت است.
- ۲) باید واقعاً در جهت سعادت انسان باشد و این که برای رسیدن به سعادت انجام شود، کافی نیست. بسیاری از کارها با هدف رسیدن به سعادت است، اما در جهت سعادت نیست.
- ۳) این که آن چه برای خود نمی پسندی برای دیگران نپسند، قانون طلایی اخلاق است که در عموم مکاتب اخلاقی وجود دارد.

اقتصاد: صفحه‌های ۱ تا ۱۶۰

تست و پاسخ (۱۴۶)

تصمیمات زیر به ترتیب، مصداق مناسبی برای کدام اشتباه‌های رایج در تصمیم‌گیری است؟
الف) ملیحه بعد از گذشت دو جلسه از کلاس خیاطی درمی‌یابد که به این هنر علاقه ندارد، اما به دلیل پرداخت شهریه کامل تا پایان دوره در کلاس شرکت می‌کند.

ب) آقای احمدی برای تأمین هزینه‌های مصرفی خود، وام سنگینی گرفته است که از عهده بازپرداخت آن بر نمی‌آید.
ج) آقای رضایی با وجود آگاهی از فواید استفاده از تکنولوژی‌های جدید در کار، بر استفاده از روش سنتی خودش اصرار می‌ورزد.

(۱) چسبیدن به وضعیت فعلی - بی‌صبری زیاد - توجه به هزینه‌های هدررفته

(۲) توجه به هزینه‌های هدررفته - بی‌صبری زیاد - چسبیدن به وضعیت فعلی

(۳) چسبیدن به وضعیت فعلی - اعتماد به نفس بیش از حد - توجه به هزینه‌های هدررفته

(۴) توجه به هزینه‌های هدررفته - اعتماد به نفس بیش از حد - چسبیدن به وضعیت فعلی

(درس ۳ - پرا برخی مردم تصمیمات غیرمنطقی می‌گیرند؟)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری (عوامل رفتارهای غیرمنطقی)	مثال
(۱) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها	ترجیح دادن کالایی ۱۶۰ هزار تومانی که ۵۰ درصد تخفیف دارد، بر کالایی با قیمت ۸۰ هزار تومان / خرید صرفاً به دلیل حراج یا فروش ویژه
(۲) توجه به هزینه‌های هدررفته	خوردن کامل غذایی که سفارش داده‌اید، ولی آن را دوست ندارید، صرفاً به دلیل پول پرداخت‌شده بابت آن غذا / رفتن به کلاس بی‌کیفیت، صرفاً به دلیل پرداخت کامل شهریه آن
(۳) بی‌صبری زیاد	سراغ کارهای کم‌ارزش آنی رفتن، به جای صبر در تحصیل و یادگیری و بهره‌مندی از منافع آتی / برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی، زیر بار سنگین انواع بدهی‌ها رفتن
(۴) اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن	خوش‌بینی زیاد درباره درآمد آینده و پس‌انداز کم‌تر برای نیازهای آتی / سرمایه‌گذاری در زمینه‌های پرخطر، بدون آمادگی
(۵) چسبیدن به وضعیت فعلی	چسبیدن به وضعیت فعلی و پرهیز از بررسی گزینه‌های جدید با رویکرد منطقی هزینه - فایده

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

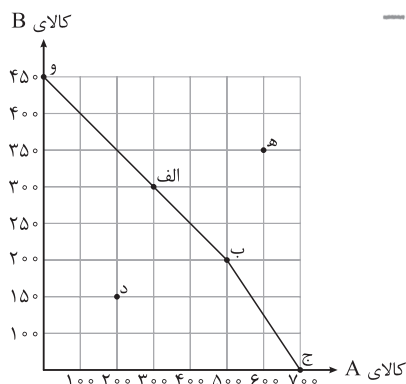
الف) وقتی کاری را علی‌رغم این که دوستش نداریم یا با این که می‌دانیم مناسب نیست ادامه می‌دهیم، صرفاً به این دلیل که بابت آن هزینه کرده‌ایم در این صورت دچار اشتباه «توجه به هزینه‌های هدررفته» شده‌ایم (در کتاب درسی چاپ ۱۴۰۰ به اشتباه نوشته شده است «عدم توجه هزینه‌های هدررفته» که این مورد نادرست است و در چاپ‌های بعدی کتاب درسی این مورد اصلاح شده است و به «توجه به هزینه‌های هدررفته» تغییر یافته است).

ب) گاهی برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی، به دلیل «بی‌صبری زیاد» زیر بار سنگین انواع بدهی می‌رویم. آقای احمدی هم دچار همین اشتباه در تأمین هزینه‌های مصرفی خود شده است.

ج) هنگامی که با چسبیدن به وضعیت فعلی و پرهیز از بررسی گزینه‌های جدید با رویکرد منطقی هزینه - فایده، تصمیم می‌گیریم، دچار اشتباه «چسبیدن به وضعیت فعلی» شده‌ایم. آقای رضایی نیز از آن‌جایی که با رویکرد هزینه - فایده، به مسئله استفاده از تکنولوژی در کار نمی‌پردازد دچار این خطا شده است.

تست و پاسخ ۱۴۷

فرض کنید کشوری دو کالای A و B را تولید می‌کند. با توجه به منحنی مرز امکانات تولید این کشور، کدام گزینه در بردارندهٔ پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

الف) هزینه فرصت تولید در نقطه «الف»، به جای تولید در نقطه «ب»، کدام است؟

ب) در کدام نقطه بیشترین میزان از کالای A تولید می‌شود و در صورتی که تولید هر واحد کالای A، ۲۵۰ تومان هزینه داشته باشد، کل هزینه صرف شده برای تولید کالای A در این نقطه چه قدر است؟

ج) برای تولید در کدام نقطه، منابع و امکانات این کشور باید افزایش یابد؟

د) در کدام نقطه، این کشور می‌تواند، تولید یک کالا را بدون کاستن از تولید کالای دیگر افزایش دهد؟

- ۱) الف) ۲۰۰ واحد کالای A که از تولید آن صرف نظر شده است. / ب) نقطه «ج» - ۱۷۵۰۰۰ تومان / ج) نقطه «ه» / د) نقطه «د»
- ۲) الف) ۱۰۰ واحد کالای B که از تولید آن صرف نظر شده است. / ب) نقطه «ج» - ۱۵۷۰۰۰ تومان / ج) نقطه «د» / د) نقطه «ه»
- ۳) الف) ۲۰۰ واحد کالای A که از تولید آن صرف نظر شده است. / ب) نقطه «و» - ۱۷۵۰۰۰ تومان / ج) نقطه «ه» / د) نقطه «د»
- ۴) الف) ۱۰۰ واحد کالای B که از تولید آن صرف نظر شده است. / ب) نقطه «و» - ۱۵۷۰۰۰ تومان / ج) نقطه «د» / د) نقطه «الف»

پاسخ: گزینه ۱

(درس ۴ - آنگوی مرز امکانات تولید، هزینه فرصت اجتماع، کارایی و ناکارایی)

الف) این کشور در نقطه «ب» قادر به تولید ۵۰۰ واحد از کالای A و ۲۰۰ واحد از کالای B است و در نقطه «الف» قادر به تولید ۳۰۰ واحد از کالای A و ۳۰۰ واحد از کالای B است؛ در نتیجه این کشور با حرکت از نقطه «ب» به «الف» با صرف نظر کردن از تولید ۲۰۰ واحد (۳۰۰ - ۲۰۰ = ۱۰۰) واحد بیشتر (۳۰۰ - ۲۰۰ = ۱۰۰) از کالای B را تولید می‌کند.

ب) در نقطه «ج» میزان تولید کالای B صفر است و در واقع تمام بودجه، منابع و امکانات صرف تولید کالای A می‌شود. اگر این کشور همه منابع کمیاب را فقط برای تولید کالای A به کار گیرد، حداکثر ۷۰۰ واحد از این کالا را تولید خواهد کرد.

همچنین اگر هزینه تولید هر واحد کالای A، ۲۵۰ تومان باشد، هزینه تولید ۷۰۰ واحد از آن از طریق زیر محاسبه می‌شود:

هزینه تولید هر واحد از آن کالا × تعداد تولید شده از آن کالا = کل هزینه تولید یک کالا

$$= ۷۰۰ \times ۲۵۰ = ۱۷۵,۰۰۰ \text{ تومان}$$

ج) نقاط خارج از مرز امکانات تولید، غیر قابل دستیابی است، زیرا منابع کافی برای تولید به این مقدار وجود ندارد، بنابراین برای رسیدن به نقطه «ه» لازم است منابع این کشور افزایش یابد.

د) در نقاط زیر مرز امکانات تولید، تولید ناکاراست، زیرا می‌توان بدون کاستن از تولید یک کالا، تولید کالای دیگری را افزایش داد که در این نمودار تولید در نقطه «د» این ویژگی را دارد.

تست و پاسخ ۱۴۸

یک کارگاه تولیدی با ۵ نفر کارگر، ماهانه ۵۰ جفت کفش به قیمت هر جفت ۳۰۰ هزار تومان به فروش می‌رساند. با توجه به اطلاعات جدول زیر، عملکرد اقتصادی این کارگاه در پایان سال کدام است؟

دستمزد ماهانه هر کارگر	۲/۵ میلیون تومان
هزینه سالانه اجاره کارگاه	۱۰۰ میلیون تومان
هزینه سالانه تهیه مواد اولیه	۲۰ درصد هزینه سالانه اجاره کارگاه
هزینه سالانه استهلاک ماشین‌آلات تولیدی	۱۰ درصد هزینه سالانه تهیه مواد اولیه

۱) ۹۴ میلیون تومان سود ۲) ۹۲ میلیون تومان زیان ۳) ۱۰۰ میلیون تومان سود ۴) ۱۰۲ میلیون تومان زیان

(درس ۱ - هزینه‌های تولید، درآمد و سود)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی عملکرد اقتصادی کارگاه در پایان سال، یعنی این که مشخص کنید این کارگاه در پایان سال سود کرده است یا متحمل ضرر و زیان شده است.

برای تعیین میزان سود یا زیان لازم است تفاضل هزینه‌ها از درآمد کارگاه را به دست آوریم؛ اگر حاصل، عددی مثبت شد، کارگاه سود کرده است و در غیر این صورت حاصل عددی منفی است و بنگاه متحمل ضرر و زیان شده است.

بنابراین ابتدا درآمد سالانه این کارگاه را محاسبه می‌کنیم: کل محصول فروخته شده \times قیمت هر واحد کالای تولیدی و فروخته شده = درآمد

میلیون تومان $15 =$ هزار تومان $15000 = 300 \times 50 =$ درآمد ماهیانه کارگاه تولیدی

میلیون تومان $180 = 15 \times 12 =$ درآمد سالیانه کارگاه تولیدی

حال مجموع هزینه‌های این کارگاه را در طول یک سال محاسبه می‌کنیم: $150 = 5 \times 2 / 5 \times 12 =$ دستمزد سالیانه مجموع کارگران

هزینه سالانه اجاره کارگاه $= \frac{20}{100} \times$ هزینه سالیانه تهیه مواد اولیه

میلیون تومان $20 = \frac{20}{100} \times 100 =$

هزینه سالانه تهیه مواد اولیه $= \frac{10}{100} \times$ هزینه سالانه استهلاک ماشین آلات تولیدی

میلیون تومان $2 = \frac{10}{100} \times 20 =$

میلیون تومان $272 = 150 + 100 + 20 + 2 =$ مجموع هزینه‌های سالیانه کارگاه تولیدی

هزینه - درآمد = سود (یا زیان)

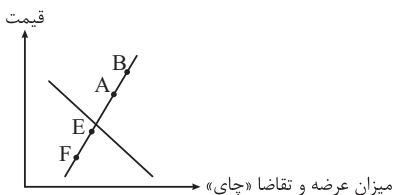
میلیون تومان $-92 = 180 - 272 =$

و در نهایت با تفریق هزینه از درآمد، میزان سود یا زیان کارگاه مشخص می‌شود.

در نتیجه این کارگاه تولیدی در پایان سال، ۹۲ میلیون تومان ضرر کرده است.

تست و پاسخ ۱۴۹

با توجه به نمودار زیر که مربوط به عرضه و تقاضای محصول چای در بازار است:

(الف) کدام عامل می‌تواند عرضه چای را از نقطه A به نقطه B برساند؟

(ب) اثر تغییرات قیمت کدام کالا، بر میزان تقاضای چای به درستی بیان شده است؟

(ج) اگر در نقطه F قرار داشته باشیم، کدام عامل باعث به وجود آمدن تعادل در بازار عرضه و تقاضای چای خواهد شد؟

(د) در کدام نقطه، مقداری از کالاهای عرضه شده توسط تولیدکننده به فروش نخواهد رسید؟

(۱) الف) کاهش هزینه‌های تولید / ب) افزایش قیمت قهوه، موجب کاهش تقاضای چای در بازار می‌شود. / ج) افزایش تقاضای چای / د) A

(۲) الف) افزایش قیمت / ب) افزایش قیمت قند، موجب کاهش تقاضای چای در بازار می‌شود. / ج) افزایش قیمت چای / د) A

(۳) الف) افزایش قیمت / ب) کاهش قیمت قهوه، موجب کاهش تقاضای چای در بازار می‌شود. / ج) افزایش تقاضای چای / د) E

(۴) الف) کاهش هزینه‌های تولید / ب) کاهش قیمت قند، موجب افزایش تقاضای چای در بازار می‌شود. / ج) افزایش قیمت چای / د) E

(درس ۵ - بررسی بازار کالا و خدمات / تعادل در بازار کالا و خدمات)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

الف) تنها عاملی که باعث حرکت و یا جابه‌جایی بر روی نمودار عرضه می‌شود، قیمت کالا است؛ سایر عوامل مانند هزینه‌های تولید و یا پیش‌بینی تولیدکنندگان در مورد رونق یا رکود یک کالا در بازار، باعث انتقال منحنی عرضه به سمت داخل یا خارج می‌شود.

افزایش قیمت، باعث جابه‌جایی بر روی منحنی عرضه به سمت راست و بالا می‌شود و کاهش قیمت باعث جابه‌جایی بر روی منحنی عرضه به سمت چپ و پایین می‌شود.

در نتیجه برای رسیدن از نقطه A به نقطه B، باید قیمت کالا افزایش یابد تا تولیدکنندگان میزان بیشتری از کالا را تولید کنند.

(ب) کالاهای مکمل:

● کالاهایی که به صورت تکمیلی و با هم مصرف می‌شوند؛ مثل: قند و چای.

افزایش قیمت یکی از کالاهای مکمل باعث کاهش در میزان تقاضا برای کالای دیگر خواهد شد و برعکس.

به عنوان مثال افزایش قیمت قند باعث کاهش تقاضا برای چای خواهد شد، یا کاهش قیمت قند باعث افزایش تقاضا برای چای خواهد شد.

کالاهای جانشین:

● کالاهایی هستند که در استفاده یا مصرف جایگزین یکدیگر می‌شوند. زمانی برای یک کالا، کالای جانشین داریم که در عدم حضور کالای اول، بتوانیم از کالای دوم استفاده کنیم؛ مانند: چای و قهوه.

● زمانی که قیمت کالایی مانند قهوه افزایش می‌یابد، تقاضا برای آن کاهش می‌یابد و تقاضا برای کالای جانشین، یعنی چای افزایش می‌یابد. برعکس زمانی که قیمت قهوه کاهش می‌یابد، تقاضا برای آن افزایش یافته و تقاضا برای کالای جانشین، یعنی چای کاهش می‌یابد.

(ج) در نقاط پایین‌تر از نقطه تعادل بازار، با کمبود عرضه (مازاد تقاضا) مواجه می‌شویم. در این شرایط مصرف‌کنندگان به دلیل ارزان بودن کالا، مایل به خرید تعداد واحد بیشتری از کالا هستند و تقاضا برای کالا زیاد است. در حالی که تولیدکنندگان برای تولید آن کالا به آن مقدار، انگیزه کافی ندارند؛ در نتیجه تولید و عرضه آن کم می‌شود. در صورت ادامه این روند چون گروهی از مصرف‌کنندگان موفق به خرید کالای مورد نیاز خود نخواهند شد، این گروه برای خرید کالا حاضر خواهند بود مبلغ بالاتری بپردازند و این امر سبب افزایش قیمت کالا می‌شود. افزایش قیمت باعث می‌شود که از یک سو تولیدکنندگان رغبت بیشتری به تولید نشان دهند و از سوی دیگر مصرف‌کنندگان از مصرف خود بکاهند. این افزایش قیمت تا رسیدن به سطح قیمت تعادلی و از بین رفتن فاصله بین عرضه و تقاضا ادامه می‌یابد.

(د) در نقاط بالاتر از نقطه تعادلی، یعنی نقاط A و B به دلیل گران بودن کالا، تولیدکنندگان که به دنبال کسب سود بیشتری هستند، به تولید بیشتر می‌پردازند، در حالی که مصرف‌کنندگان به خرید و مصرف این کالای گران تمایل نشان نمی‌دهند. در این حالت مصرف‌کنندگان به دلیل قیمت بالا، مایل به خرید تعداد واحد کمتری از کالا هستند. در این حالت در بازار این کالا، مازاد عرضه یا کمبود تقاضا وجود دارد؛ زیرا گروهی از تولیدکنندگان برای محصولات خود خریدار پیدا نمی‌کنند.

تست و پاسخ ۱۵۰

عبارات کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) در عبارت «خانم معیری، با وجود نرخ تورم ۲۵ درصدی در جامعه، به‌ناچار قیمت خدمات مجموعه خودش را ۳۲ درصد افزایش داده است.» مشخص کنید فرد از تورم زیان می‌برد یا سود می‌کند؟

(ب) چرا با بیکار شدن افراد هزینه‌های دولت بیشتر می‌شود؟

(ج) کدام گزینه مثالی از بی‌ثباتی و ناامنی در فضای کسب‌وکار در عرصه جهانی است؟

(۱) الف) سود می‌برد. / ب) با بیکار شدن افراد، دولت باید هزینه‌های بیشتری را برای هزینه‌های غیرمترقبه زندگی افراد مانند خراب شدن وسایل زندگی انجام دهد. / ج) قانون‌گذاری‌های متعدد، متناقض و دائماً در حال تغییر

(۲) الف) زیان می‌کند. / ب) با بیکار شدن افراد، درآمد دولت از محل مالیات بر درآمد اشخاص کاهش می‌یابد. / ج) قانون‌گذاری‌های متعدد، متناقض و دائماً در حال تغییر

(۳) الف) زیان می‌کند. / ب) با بیکار شدن افراد، درآمد دولت به دلیل قطع بیمه درمانی افراد، کاهش می‌یابد. / ج) بروز بحران‌های محیط‌زیستی یا بهداشتی مانند همه‌گیری ویروس کرونا

(۴) الف) سود می‌برد. / ب) با بیکار شدن افراد، دولت باید هزینه‌های بیشتری را برای برنامه‌های اجتماعی، چون بیمه بیکاری و کمک به تغذیه خانواده‌های نیازمند، انجام دهد. / ج) بروز بحران‌های محیط‌زیستی یا بهداشتی مانند همه‌گیری ویروس کرونا

پاسخ: گزینه ۴ (درس ۸ - بیکاری و رکود، چه پیامدهایی دارد؟، دولت و مسئله بیکاری و فقر / درس ۹ - تمرین ۱ برای تفکر و تمرین صفحه ۴۰ کتاب درسی)

پاسخ تشریحی

الف) خانم معیری از وجود تورم سود می‌برد. - هر چند کشور درگیر یک تورم ۲۵ درصدی است و خانم معیری مجبور است کالاها و خدمات مورد نیاز خود را با ۲۵ درصد قیمت بالاتری خریداری کند، اما او اقدام به افزایش ۳۲ درصدی خدمات مجموعه خود کرده است که درآمد او را (بیشتر از نرخ تورم) افزایش داده است.

ب) بیکاری تأثیری منفی بر بودجه دولت دارد. میزان بالای بیکاری، دولت را مجبور می‌کند تا پول بیشتری را صرف برنامه‌های اجتماعی مانند بیمه بیکاری و کمک به تغذیه خانواده‌های نیازمند (اعطای یارانه) کند؛ در حالی که درآمد مالیاتی دولت به دلیل بیکار بودن کارگران و کاهش تولید شرکت‌ها کاهش یافته است.

ج) گاهی قانون‌گذاری‌های متعدد، متناقض و دائماً در حال تغییر، بر بی‌ثباتی فضای کسب و کار دامن می‌زنند. تصور کنید به عنوان یک تولیدکننده، سال‌ها برای تولید یک محصول وقت و سرمایه گذاشته‌اید و کارگاهی راه انداخته‌اید؛ ناگهان قانون جدیدی ابلاغ می‌شود که تولید محصول مورد نظر شما را غیرقانونی اعلام می‌کند یا واردات آن را آزاد می‌سازد. چه احساسی به شما دست می‌دهد؟ بی‌ثباتی و نامنی در فضای کسب و کار اقتصادی، عوامل دیگری نیز می‌تواند داشته باشد؛ مثلاً اختلال در بازارهای جهان یا بحران‌های محیط زیستی یا بهداشتی، مثل ویروس کرونا! با این حال در اقتصاد ایران، بی‌ثباتی در قیمت‌ها بر بی‌ثباتی بازار کار و فعالیت اقتصادی اثر منفی قابل توجهی گذاشته است و خود یکی از عوامل مهم بیکاری و رکود به شمار می‌رود.

تست و پاسخ (۱۵)

با توجه به جدول زیر که میزان مالیات‌های پرداخت شده توسط مردم در یک کشور فرضی را نشان می‌دهد، کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

مالیات بر درآمد اشخاص	۳۲۹ میلیارد تومان
عوارض سالیانه شهرداری	$\frac{5}{4}$ مالیات بر فروش دخانیات
حقوق و عوارض گمرکی	۷۸ میلیارد تومان
مالیات بر فروش دخانیات	۱۳ میلیارد تومان
مالیات بر ارزش افزوده	۴۸۰ میلیارد تومان
مالیات بر درآمد	۵۹۰ میلیارد تومان
مالیات بر دارایی	۲۹۷ میلیارد تومان
مالیات بر مصرف	$\frac{3}{4}$ مالیات بر ارزش افزوده

الف) میزان کل مالیات مستقیم پرداخت شده توسط مردم این کشور چند میلیارد تومان است؟

ب) میزان مبالغ پرداخت شده برای مهم‌ترین شکل مالیات چند میلیارد تومان است؟

ج) میزان کل مالیات غیرمستقیم پرداختی، چند میلیارد تومان است؟

د) کدام شکل از مالیات می‌تواند برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته شوند؟

۱) الف) ۸۸۷ میلیارد تومان / ب) ۳۲۹ میلیارد تومان / ج) ۹۱۸ میلیارد تومان / د) حقوق و عوارض گمرکی

۲) الف) ۱۲۱۶ میلیارد تومان / ب) ۴۸۰ میلیارد تومان / ج) ۹۶۳ / ۵ میلیارد تومان / د) مالیات بر ارزش افزوده

۳) الف) ۸۸۷ میلیارد تومان / ب) ۴۸۰ میلیارد تومان / ج) ۹۱۸ میلیارد تومان / د) مالیات بر ارزش افزوده

۴) الف) ۱۲۱۶ میلیارد تومان / ب) ۳۲۹ میلیارد تومان / ج) ۸۴۰ میلیارد تومان / د) حقوق و عوارض گمرکی

(درس ۶ - مالیات‌ها)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی الف) برای به دست آوردن مالیات مستقیم، تنها کافی است میزان مالیات بر درآمد را با میزان مالیات بر دارایی جمع کنیم (هواست باشد، مالیات بر درآمد اشخاص، یزئی از مالیات بر درآمد و توی مالیات بر درآمد به صورت کامل حساب شده و لازم نیست دوباره جمعش کنیم):

مالیات بر دارایی + مالیات بر درآمد = مالیات مستقیم

۸۸۷ میلیارد تومان = ۲۹۷ میلیارد تومان + ۵۹۰ میلیارد تومان

ب) مالیات بر درآمد:

این نوع مالیات به درآمد افراد و شرکت‌ها تعلق می‌گیرد و مبنای پرداخت آن صرفاً درآمد اشخاص (و نه ثروت آن‌ها) است.

این نوع مالیات به صورت جداگانه محاسبه و دریافت می‌شود یعنی اگر شخصی یک ملک داشته باشد و آن را اجاره بدهد و حقوق هم دریافت کند، مالیات هر کدام از درآمدهایش (درآمد املاک و درآمد حقوق) به صورت جداگانه محاسبه می‌شود.

در میان انواع مالیات، مالیات بر درآمد اشخاص مهم‌ترین نوع مالیات است.

مهم‌ترین شکل مالیات، مالیات بر درآمد اشخاص است = ۳۲۹ میلیارد تومان

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

ج) برای به دست آوردن مالیات غیرمستقیم، باید میزان حقوق و عوارض گمرکی، مالیات بر ارزش افزوده و مالیات بر مصرف را با هم جمع کنیم (مواست باشد، عوارض سالیانه شهرداری بر حقوق و عوارض گمرکی محسوب می‌شود. از طرفی مالیات بر فروش سیگار هم جزئی از مالیات بر مصرف محسوب می‌شود و توی مالیات بر مصرف به صورت کامل حساب شده).

ابتدا باید مالیات بر مصرف را محاسبه کنیم:

$$\text{مالیات بر ارزش افزوده} = \frac{3}{4} \times \text{مالیات بر مصرف}$$

$$= \frac{3}{4} \times 480 = 360 \text{ میلیارد تومان}$$

مالیات بر مصرف + مالیات بر ارزش افزوده + حقوق و عوارض گمرکی = مالیات غیرمستقیم

$$\text{میلیارد تومان } 918 = 360 \text{ میلیارد تومان} + 480 \text{ میلیارد تومان} + 78 \text{ میلیارد تومان}$$

د) یکی از انواع مالیات‌های غیرمستقیم، عوارض گمرکی است. حقوق و عوارض گمرکی در واقع مالیات هر کشور بر صادرات و واردات کالاها می‌باشد. این نوع از مالیات‌ها، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند و به جز این که یکی از راه‌های درآمدزایی دولت‌ها هستند، معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شوند.

تست و پاسخ ۱۵۲

به ترتیب، درستی (د) و یا غلط بودن (غ) عبارات زیر، در کدام گزینه مشخص شده است؟

- رسیدهای کاغذی در واقع نخستین شکل پول بود و پشتوانه آن‌ها، همان طلا و نقره‌ای بود که نزد صرافان و بازرگانان نگهداری می‌شد.
- پولی که شما در دست دارید و روی آن نوشته شده است ۱۰ هزار تومان، به این معنی است که این برگه به خودی خود ۱۰ هزار تومان می‌ارزد و به شما این امکان را نمی‌دهد تا با آن معادل ۱۰ هزار تومان کالا یا خدمات دریافت کنید.
- امروزه پشتوانه پول‌های فلزی، کاغذی، تحریری و الکترونیکی که در دست افراد یا در حساب آن‌هاست، قدرت اقتصادی کشور است.
- در معاملاتی که با چک انجام می‌شود، پول نقد بین افراد رد و بدل نمی‌شود، بلکه بانک موجودی حسابی را کاهش و موجودی حساب دیگری را افزایش می‌دهد.

(۴) د، غ، د، د

(۳) غ، د، د، غ

(۲) د، غ، غ، د

(۱) غ، غ، د، د

(درس ۹ - پول چیست؟)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

- نادرست است؛ رسیدهای کاغذی در واقع نخستین اسکناس‌ها بودند و پشتوانه آن‌ها، طلا و نقره‌ای بود که نزد صرافان و بازرگانان نگهداری می‌شد (نخستین شکل پول، کالاهای خاص و پرترفدار در هر منطقه بود).
- نادرست است؛ پولی که شما در دست دارید و روی آن نوشته شده است ۱۰ هزار تومان، به این معنی نیست که این برگه به خودی خود ۱۰ هزار تومان می‌ارزد بلکه به معنی آن است که به شما این امکان را می‌دهد تا با آن معادل ۱۰ هزار تومان کالا یا خدمات دریافت کنید.
- درست است.
- درست است.

تست و پاسخ ۱۵۳

با توجه به موارد «الف» و «ب» کدام گزینه صحیح است؟

- الف) کشوری فرضی با رکود اقتصادی مواجه شده است؛ در این صورت چه پیامدی در این کشور رخ می‌دهد و چه نوع بیکاری‌ای رایج می‌شود؟
- ب) در این کشور با ۹۵,۰۰۰,۰۰۰ نفر جمعیت، ۳۰ درصد جمعیت زیر ۱۵ سال سن دارند و ۲۱,۲۸۰,۰۰۰ نفر در جست‌وجوی کارند، اما برای خود کاری پیدا نمی‌کنند. اگر جمعیت غیرفعال $\frac{1}{5}$ جمعیت افراد بالای ۱۵ سال را تشکیل دهند، نرخ بیکاری در این کشور چند درصد است؟
- (۱) الف) در این دوره تولید کاهش یافته و نیروها بیکار می‌شوند. - بیکاری دوره‌ای / ب) ۴۰٪
- (۲) الف) در این شرایط افراد شغل خود را رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر به جست‌وجو می‌پردازند. - بیکاری اصطلاحی / ب) ۴۰٪
- (۳) الف) در این دوره به علت کاهش سطح تولیدات، شرکت نیرویی استخدام نمی‌کند و یا نیروهای خود را بیکار می‌کند. - بیکاری دوره‌ای / ب) ۴۵٪
- (۴) الف) در چنین شرایطی عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به وجود می‌آید. - بیکاری ساختاری / ب) ۴۵٪

(درس ۸ - اشتغال و بیکاری، انواع بیکاری)

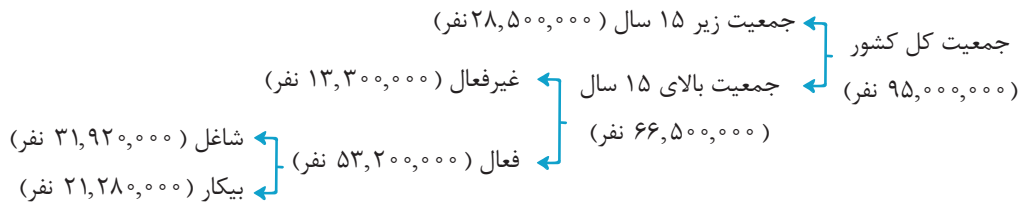
پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

پاسخ تشریحی الف) بیکاری دوره‌ای، بیکاری ای است که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. در دوره رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند.

(ب)

$$\text{نفر ۱۵ سال جمعیت کل کشور} = \frac{۳۰}{۱۰۰} \times ۹۵,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۸,۵۰۰,۰۰۰$$

$$\text{جمعیت زیر ۱۵ سال} - \text{جمعیت کل کشور} = \text{جمعیت بالای ۱۵ سال}$$

$$\text{جمعیت بالای ۱۵ سال} = ۹۵,۰۰۰,۰۰۰ - ۲۸,۵۰۰,۰۰۰ = ۶۶,۵۰۰,۰۰۰$$

راه حل ساده‌تر: ۳۰ درصد جمعیت کل کشور، زیر ۱۵ سال سن دارند، در نتیجه ۷۰ درصد آن بالای ۱۵ سال سن دارند و به راحتی می‌توان جمعیت بالای ۱۵ سال را محاسبه کرد:

$$\text{نفر ۱۵ سال جمعیت بالای ۱۵ سال} = ۹۵,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۷۰}{۱۰۰} = ۶۶,۵۰۰,۰۰۰$$

$$\text{نفر ۱۳,۳۰۰,۰۰۰} = \frac{۱}{۵} \times \text{جمعیت افراد بالای ۱۵ سال} = \frac{۱}{۵} \times ۶۶,۵۰۰,۰۰۰$$

$$\text{جمعیت غیرفعال} = \text{جمعیت بالای ۱۵ سال} - \text{جمعیت فعال}$$

$$\text{جمعیت فعال} = ۶۶,۵۰۰,۰۰۰ - ۱۳,۳۰۰,۰۰۰ = ۵۳,۲۰۰,۰۰۰$$

$$\text{نفر ۲۱,۲۸۰,۰۰۰} = \text{افرادی که در جست‌وجوی کارند، اما کاری پیدا نمی‌کنند} = \text{جمعیت بیکار}$$

$$\text{درصد ۴۰} = \frac{۲۱,۲۸۰,۰۰۰}{۵۳,۲۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ \Rightarrow \text{درصد ۴۰} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰$$

تست و پاسخ ۱۵۴

نرخ تورم در سه کشور A، B و C با هم برابر است. با توجه به جدول زیر، هزینه سبد بازار در کشور A در سال جدید و هزینه سبد بازار در کشور B در سال قبل به ترتیب چه قدر است؟

نام کشور	هزینه سبد بازار در سال قبل	هزینه سبد بازار در سال جدید
A	۱۶,۹۰۰	؟
B	؟	۲۹,۹۰۰
C	۲۸,۶۰۰	۳۷,۱۸۰

$$۳۸۸۷۰ - ۲۱۹۷۰ (۲)$$

$$۲۳۰۰۰ - ۱۳۰۰۰ (۱)$$

$$۳۸۸۷۰ - ۱۳۰۰۰ (۴)$$

$$۲۳۰۰۰ - ۲۱۹۷۰ (۳)$$

(درس ۹ - چگونه نرخ تورم را محاسبه می‌کنند)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

در صورت سؤال گفته شده که نرخ تورم در هر سه کشور یکسان است، پس کافی است نرخ تورم را در کشوری که اطلاعات آن کامل است محاسبه کنیم و از آن برای به دست آوردن سایر مجهولات سؤال استفاده کنیم.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

تنها کشوری که هزینه سبد بازار آن را در سال جدید و قدیم داریم کشور C است، پس طبق فرمول درصد تغییر cpi یا نرخ تورم را محاسبه می‌کنیم:

$$\text{درصد تغییر cpi} = \frac{\text{cpi در سال جدید} - \text{cpi در سال قبل}}{\text{cpi در سال قبل}} \times 100$$

$$\text{نرخ تورم در کشور C} = \frac{37,180 - 28,600}{28,600} \times 100 = \frac{8,580}{28,600} \times 100 = 30 \text{ درصد}$$

$$\text{درصد} = 30 = \text{نرخ تورم در کشور A} = \text{نرخ تورم در کشور B} = \text{نرخ تورم در کشور C}$$

• حالا هزینه سبد بازار در سال جدید در کشور A را محاسبه می‌کنیم:

$$\frac{x - 16,900}{16,900} = \frac{30}{100} \Rightarrow 100x - 1,690,000 = 507,000 \Rightarrow 100x = 507,000 + 1,690,000$$

$$100x = 2,197,000 \Rightarrow x = \frac{2,197,000}{100} \Rightarrow x = 21,970 \Rightarrow \text{هزینه سبد بازار در سال جدید در کشور A}$$

• سپس هزینه سبد بازار در سال قبل در کشور B را محاسبه می‌کنیم:

$$\frac{29,900 - y}{y} = \frac{30}{100} \Rightarrow 2,990,000 - 100y = 30y \Rightarrow 2,990,000 = 130y \Rightarrow y = \frac{2,990,000}{130}$$

$$\Rightarrow y = 23,000 \Rightarrow \text{هزینه سبد بازار در سال قبل در کشور B}$$

راه حل میان بر:

در سؤال‌هایی که نرخ تورم به ما داده شده است و قیمت سال قبل و یا سال جدید را از ما می‌خواهد، می‌توان خیلی راحت به جواب رسید:

ابتدا باید عدد تورم را به صورت اعشاری بنویسیم، سپس آن را با عدد ۱ جمع کنیم:

یعنی اگر نرخ تورم برابر با ۳۰ درصد است می‌شود: $\frac{30}{100} = 0.3$ و سپس با ۱ جمع می‌کنیم و برابر می‌شود با: $1 + \frac{30}{100}$

حالا دوتا حالت پیش می‌آید:

حالت اول (مانند کشور A در صورت سؤال):

قیمت سال قبل را داریم و باید قیمت سال جدید را به دست بیاوریم. در این حالت باید قیمت سال قبل را در عدد به دست آمده ($1 + \frac{30}{100}$) ضرب کنیم:

$$1 + \frac{30}{100} \times 16,900 = 21,970$$

حالت دوم (مانند کشور B در صورت سؤال):

قیمت سال جدید را داریم و باید قیمت سال قبل را به دست بیاوریم. در این حالت باید قیمت سال جدید را بر عدد به دست آمده ($1 + \frac{30}{100}$) تقسیم کنیم:

$$= \frac{29,900}{1 + \frac{30}{100}} = 23,000$$

تست و پاسخ ۱۵۵

موارد کدام گزینه به ترتیب، تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

(الف) یکی از راه‌های افزایش سرمایه در شرکت‌ها است.

(ب) توزیع سود احتمالی در تعاونی‌ها در پایان دوره، است.

(ج) مسئولیت محدود برای سهام‌داران از ایجاد شرکت‌های سهامی است.

(د) فردی ۶۰ میلیون تومان سرمایه خود را به خرید سهام یک شرکت فرضی اختصاص داده است. اگر قیمت اسمی و بازاری هر ورق سهم به

ترتیب ۱۲۰۰ و ۱۶۰۰ تومان باشد، در این صورت تعداد سهام و کل سود دریافتی فرد به ترتیب برابر با و است.

(ه) بیمه روشی است برای انتقال، که در آن:، نگرانی ناشی از احتمال وقوع یک زیان بزرگ را با پرداخت حق بیمه معامله می‌کند.

(۱) الف) وام‌های بانکی / ب) یکسان و بدون در نظر گرفتن سرمایه هر عضو / ج) معایب / د) ۴۵ هزار عدد - ۲۵ میلیون تومان / ه) سود - بیمه‌گر

(۲) الف) افزایش سرمایه سهام‌داران / ب) به نسبت سرمایه هر عضو / ج) معایب / د) ۵۰ هزار عدد - ۲۰ میلیون تومان / ه) خطرپذیری - بیمه‌گذار

(۳) الف) افزایش سهام‌داران / ب) به نسبت سرمایه هر عضو / ج) مزایای / د) ۵۰ هزار عدد - ۲۰ میلیون تومان / ه) خطرپذیری - بیمه‌گذار

(۴) الف) توسعه تجهیزات و امکانات / ب) یکسان و بدون در نظر گرفتن سرمایه هر عضو / ج) مزایای / د) ۴۵ هزار عدد - ۲۵ میلیون تومان / ه) سود - بیمه‌گر

(درس ۲ - شرکت، تعاونی‌ها / درس ۱۴ - فرید سهام، بیمه و پوشش فخرپذیری سرمایه‌گذاری)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره طرح سؤال به صورت جای خالی از کنکور ۹۹ به بعد افزایش یافته و از قسمت‌هایی از کتاب درسی بوده که شاید دانش‌آموزان

به آن توجه کمتری داشته‌اند، لذا هیچ قسمت از متن کتاب درسی (به‌ویژه پاورقی‌ها) را بی‌اهمیت تلقی نکنید.

پاسخ تشریحی

الف) امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهام‌داران یا افزایش سرمایه آن‌ها و نیز وام‌های بانکی) یکی از مزایای ایجاد شرکت سهامی است.

ب) تعاونی‌ها مراحل راه‌اندازی کم‌وبیش مشابهی با شرکت‌ها دارند؛ اما نحوه اداره آن‌ها براساس هر نفر، یک رأی است؛ یعنی هر کدام از اعضا صرف نظر از این که چقدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشد، یک رأی خواهد داشت، اما توزیع سود احتمالی در پایان دوره به نسبت سرمایه هر عضو است.

ج) مسئولیت محدود برای سهام‌داران از مزایای ایجاد شرکت‌های سهامی است.

$$\text{د) هزار عدد } 50 = \frac{60,000,000}{1,200} = 50,000 = 50 \text{ هزار عدد}$$

سرمايه فرد / قيمت اسمي هر سهم = تعداد سهام

$$\text{تعداد کل سهام} \times (\text{قیمت اسمی} - \text{قیمت بازاری}) = \text{سود کل دریافتی}$$

$$= (1,600 - 1,200) \times 50,000 = 20,000,000 = 20 \text{ میلیون تومان}$$

ه) بیمه روشی است برای انتقال خطرپذیری که در آن بیمه‌گذار یا بیمه‌شده، نگرانی ناشی از احتمال وقوع یک زیان بزرگ را با پرداخت حق بیمه معامله می‌کند.

تست و پاسخ ۱۵۶

کدام گزینه متضمن پاسخ درست پرسش‌های زیر در خصوص دوره فاجار است؟

الف) تلاش حاکمان در دوره فاجار صرف چه چیزی می‌شد؟

ب) کدام گزینه به فعالیت‌هایی که در دوره فاجار صدمات جدی بر ساختار اقتصادی ایران وارد کرد، اشاره دارد؟

۱) الف) تعدی بر موقوفات و مالکیت‌های خصوصی و عمومی - واگذاری منابع نفتی و معدنی به بیگانگان - غارت مایحتاج مردم / ب) وجود سیاست‌های رکودی، نبود برنامه‌ریزی و قانون‌گذاری اقتصادی، اعطای امتیازها به شرکت‌ها و کشورهای استعماری، تأسیس بانک‌های روسی و انگلیسی و سیل ورود کالاهای خارجی

۲) الف) تحکیم پایه‌های حکومت خود - غارت دسترنج مردم جهت افزایش خزانه - اعطای امتیازات به خادمان خود - تأمین هزینه‌های گزاف دربار، سفرهای خارجی و تجملات / ب) وجود سیاست‌های رکودی، نبود برنامه‌ریزی و قانون‌گذاری اقتصادی، اعطای امتیازها به شرکت‌ها و کشورهای استعماری، تأسیس بانک‌های روسی و انگلیسی و سیل ورود کالاهای خارجی

۳) الف) تعدی بر موقوفات و مالکیت‌های خصوصی و عمومی - واگذاری منابع نفتی و معدنی به بیگانگان - غارت مایحتاج مردم / ب) تأسیس شرکت اسلامی، بی‌توجهی به قرارداد رژی و تنباکو، سیاست‌های انبساطی فراوان، تحریم کالاهای داخلی - سیل فروش منابع طبیعی به بیگانه

۴) الف) تحکیم پایه‌های حکومت خود - غارت دسترنج مردم - اعطای امتیازات به خادمان خود - تأمین هزینه‌های گزاف دربار، سفرهای خارجی و تجملات / ب) تأسیس شرکت اسلامی، بی‌توجهی به قرارداد رژی و تنباکو، سیاست‌های انبساطی فراوان، تحریم کالاهای داخلی - سیل فروش منابع طبیعی به بیگانه

(درس ۱۰ - مسیر تاریخی اقتصاد ایران)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

الف) تلاش حاکمان در دوره فاجار صرف: ۱) تحکیم پایه‌های حکومت خود ۲) غارت دسترنج مردم ۳) اعطای امتیازات به خادمان خود ۴) تأمین هزینه‌های گزاف دربار، سفرهای خارجی و تجملات می‌شد (تعدی بر موقوفات و مالکیت‌های خصوصی و عمومی، واگذاری منابع نفتی و معدنی به بیگانگان، مربوط به اقدامات دولت در دوره پهلوی است، نه فاجار).

ب) فعالیت‌هایی که در دوره فاجار صدمات جدی به ساختار اقتصادی ایران وارد کرد: ۱) هزینه‌های جنگ‌ها، ۲) عهدنامه‌های ننگین و مبالغ جرمه‌های گزاف آن‌ها ۳) بی‌توجهی به سرمایه‌های انسانی و اجتماعی ۴) سیاست‌های رکودی و انقباضی (افزایش بیش از حد مالیات) ۵) نبود برنامه‌ریزی و قانون‌گذاری اقتصادی ۶) اعطای امتیازها به شرکت‌ها و کشورهای استعماری ۷) تأسیس بانک‌های روسی و انگلیسی ۸) سیل ورود کالاهای خارجی.

تست و پاسخ ۱۵۷

- در کدام گزینه ترتیب موارد زیر برای بودجه‌بندی ماهانه به درستی ذکر شده است؟
- (الف) مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهیانه با یکدیگر مقایسه کنید.
- (ب) از هر منبعی که درآمدی به دست می‌آورد، آن درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.
- (ج) هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید.
- (د) اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد.
- (۱) الف - ج - د - د (۲) ج - د - ب - الف (۳) ب - ج - الف - د (۴) ب - الف - ج - د

(درس ۱۲ - مراحل بودجه‌ریزی ماهیانه)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

مراحل بودجه‌ریزی ماهانه به ترتیب:

- (۱) از هر منبعی که درآمدی به دست می‌آورد، آن درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید. (ب)
- (۲) هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید. (ج)
- (۳) مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهیانه با یکدیگر مقایسه کنید. (الف)
- (۴) اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد. (د)

تست و پاسخ ۱۵۸

کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

- (الف) فردی ماهانه ۱۰ میلیون تومان درآمد دارد و هر ماه حدود ۶ میلیون تومان از آن را صرف هزینه‌های مخارج زندگی کرده و بقیه را در حساب خود پس‌انداز می‌کند. اگر این فرد در پایان سال خمسی، از پس‌انداز خود یک‌گوشی به ارزش ۱۲ میلیون تومان خریداری کند، آن‌گاه این فرد چه مقدار باید خمس بپردازد؟
- (ب) عبارت «سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف» به مرحله چندم خرید مقایسه‌ای اشاره دارد؟
- (ج) کدام مورد به مزیت خرید مقایسه‌ای اشاره ندارد؟

- (۱) الف) $7/2$ میلیون تومان / ب) مرحله چهارم (ارزیابی) / ج) پس‌انداز حاصل از خرید مقایسه‌ای (به‌ویژه برای کالاهایی با قیمت پایین)، کم‌تر از هزینه‌های زمان، بنزین یا سایر هزینه‌های دیگر برای کسب اطلاعات است.
- (۲) الف) $9/6$ میلیون تومان / ب) مرحله سوم (تعیین معیارها) / ج) با خرید مقایسه‌ای درباره گزینه‌هایی از آن کالا که قبلاً از آن‌ها مطلع نبودید، آگاه می‌شوید.
- (۳) الف) $9/6$ میلیون تومان / ب) مرحله چهارم (ارزیابی) / ج) با خرید مقایسه‌ای، ویژگی‌ها یا ارزش بیشتری را با همان مقدار پول دریافت می‌کنید.
- (۴) الف) $7/2$ میلیون تومان / ب) مرحله سوم (تعیین معیارها) / ج) ممکن است خرید مقایسه‌ای هزینه‌بر باشد.

(درس ۱۲ - تعیین سال فمسی در برنامه‌های مقارح / درس ۱۳ - فرید مقایسه‌ای)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

الف) هر درآمدی که به دست می‌آوریم اگر بعد از یک سال از مجموع مخارج ما زیاد بیاید مشمول خمس می‌شود، یعنی باید ۲۰ درصد از آن را به عنوان سهم امام و سهم سادات به مرجع تقلید یا نماینده او بپردازیم؛ بنابراین محاسبه خمس در صورت سؤال به شکل زیر خواهد بود:

میلیون تومان $10 =$ میزان درآمد ماهانه

میلیون تومان $6 =$ میزان هزینه‌های ماهانه

میلیون تومان $4 = 10 - 6 =$ پس‌انداز ماهانه

میلیون تومان $48 = 4 \times 12 =$ پس‌انداز سالانه

میلیون تومان $36 = 48 - 12 =$ میزان باقی‌مانده از پس‌انداز سالانه پس از خریدگوشی

میلیون تومان $7/2 = 36 \times \frac{1}{8} =$ خمس سالانه پرداختی

(ب)

مراحل خرید مقایسه‌ای	
معايير	شرح
(۱) تعريف مسئله	شامل بيان اين كه واقعاً براي چه مشكل يا حل چه مسئله‌اي نياز به خريد و مصرف داريد؛ مثلاً برخي افراد بدون دانستن عكاسي براي خريد دوربين حرفه‌اي برنامه‌ريزي مي‌كنند. اين خريد مناسبی برای آنها نیست، بلکه برای این کار یک دوربين ساده نیز كافي است.
(۲) فهرست گزینه‌ها	شامل مواردی كه مي‌تواند مشكل را رفع و يا مسئله را حل كند.
(۳) تعيين معيارها	معاييرهايي كه عملاً براي افراد هنگام انتخاب مهم است؛ مثلاً در خريد يخچال جادار بودن، مصرف انرژي، سهولت تعميرات و زيبايي ظاهري و نيز ايراني بودن محصول براي خريد مهم است.
(۴) ارزيابي	سنجش گزینه‌ها براساس معيارهاي مختلف
(۵) تصميم گيري	انتخاب گزینه نهایی

(ج) مزایا و معایب خرید مقایسه‌ای:

مزایا و منافع خرید مقایسه‌ای	معایب خرید مقایسه‌ای
(۱) می‌توان بخشی از پول خود را پس‌انداز کرد، زیرا در صورت مقایسه درست معمولاً هزینه کم‌تری پرداخت می‌شود.	(۱) خرید مقایسه‌ای زمان‌بر است (این زمان را می‌توانستید برای کسب درآمد، انجام کارهای سرگرم‌کننده یا رسیدگی به خانواده صرف کنید).
(۲) با خرید مقایسه‌ای، ویژگی‌ها یا ارزش بیشتری را با همان مقدار پول دریافت می‌کنید.	(۲) ممکن است این نوع خرید هزینه‌بر باشد (مانند هزینه‌های تماس تلفنی، سوخت خودرو برای بازدید از فروشگاه‌های مختلف)
(۳) با خرید مقایسه‌ای، محصولی با کیفیت و با عملکرد بهتر می‌خرید.	(۳) ممکن است پس‌انداز حاصل از خرید مقایسه‌ای (به‌ویژه برای کالاهایی با قیمت پایین)، کم‌تر از هزینه‌های زمان، بنزین یا سایر هزینه‌های دیگر برای کسب اطلاعات باشد.
(۴) با خرید مقایسه‌ای، درباره گزینه‌هایی که از آن کالا که قبلاً از آن‌ها مطلع نبودید، آگاه می‌شوید.	-
(۵) با خرید مقایسه‌ای، نسبت به خرج کردن پول خود احساس آرامش بیشتری می‌کنید.	-

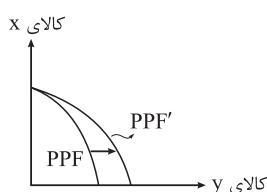
تست و پاسخ ۱۵۹

کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

(الف) کدام گزینه تفسیر درستی از نمودار مقابل است؟

(ب) کدام گزینه به موردی اشاره دارد که در محاسبه GDP لحاظ نمی‌شود؟

(ج) در گزارش توسعه انسانی، ایران در چه رتبه‌ای و در چه سطحی از توسعه قرار دارد؟

- (۱) الف) کشور فرضی با افزایش منابع و رشد اقتصادی مواجه شده است. / ب) خانم خانه‌داری در منزل گل‌سر و محصولات تزئینی درست می‌کند و با قیمتی پایین‌تر به مغازه‌دارن محله‌شان می‌فروشد. / ج) ۶۳، توسعه یافته
- (۲) الف) میزان تولید از کالای X افزایش یافته است و کشور در حالت کارا قرار دارد. / ب) ارزش حاصل از خرید مبلمان دست دوم برای ویلای شمال فردی که به تازگی ویلا خریده است. / ج) ۶۵، توسعه انسانی بسیار بالا
- (۳) الف) در کشور فرضی فناوری تولید کالای Y افزایش یافته است و کالای Y بیشتری تولید شده است. / ب) شخصی بدون پرداخت تعرفه‌های گمرکی از مرز زمینی کالا وارد می‌کند. / ج) ۶۵، توسعه یافته بالا
- (۴) الف) ضمن رسیدن کشور به کارایی لازم، منابع از تولید کالای X تماماً به تولید کالای Y اختصاص یافته است. / ب) شخصی در کشوری خارجی سالانه یک تن زعفران کاشت می‌کند و آن را می‌فروشد. / ج) ۶۳، نیمه توسعه یافته

(درس ۱۱ - بررسی رشد با الگوی مرز امکانات تولید، پلونه رشد اقتصادی، اندازه‌گیری کنیم؟ تولید درآمد) ناقص

پاسخ: گزینه ۳

دافلی، مواردی که در تولید ناقص دافلی مناسبه نمی‌شوند، شافص توسعه انسانی)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

پاسخ تشریحی

الف) در کشور فرضی منابع تولید کالای A افزایش یافته است (به دلایلی چون بهبود فناوری، افزایش عوامل تولید و ...) و میزان تولید این کالا بیشتر شده است، پس منحنی PPF به سمت راست و بیرون منتقل شده است. در واقع کشور به دلایلی چون افزایش منابع، رشد اقتصادی داشته است (رد ۱، ۲ و ۳) و (۴) ب) عواملی که در تولید ناخالص داخلی (GDP) لحاظ نمی‌شود:

- (۱) کار بدون دستمزد
 - (۲) ارزش حاصل از خرید و فروش کالاهای دست دوم (۲)
 - (۳) تولیدات اقتصاد زیرزمینی، غیرقانونی و قاچاق (۳)
 - (۴) چون گفته شده تولید داخلی پس ارزش تولیدات افراد کشور که در خارج ساکن هستند، لحاظ نمی‌شود. (۴)
 - (۵) ارزش محصولات واسطه‌ای (۱)
- ج) در گزارش توسعه انسانی، ایران در رتبه ۶۵ و جزء کشورهای با توسعه‌یافتگی بالا به شمار می‌رود.

تست و پاسخ ۱۶۰

با توجه به اطلاعات وضعیت توزیع درآمد برای ۴ کشور فرضی «الف»، «ب»، «ج» و «د» در جدول زیر، پاسخ صحیح سؤالات زیر در کدام گزینه آمده است؟

کشور	سهم دهک اول	سهم دهک چهارم	سهم دهک هفتم	سهم دهک دهم
الف	۳	۴/۵	۱۰/۳	۳۰
ب	۲	۵	۴ برابر دهک اول	۲ برابر سهم دهک هفتم
ج	۴	نصف سهم دهک هفتم	۱۲	۴ برابر سهم دهک چهارم
د	$\frac{1}{4}$ سهم دهک هفتم	۷/۵	۱۶	۲۰

الف) توزیع درآمد در کدام جامعه نامناسب تر است؟

ب) کدام گروه کم‌ترین درصد از درآمد ملی را دارند؟

۱) الف) کشور «د» / ب) دهک اول در کشور «ب»

۳) الف) کشور «د» / ب) دهک اول در کشور «الف»

۲) الف) کشور «الف» / ب) دهک اول در کشور «ج»

۴) الف) کشور «الف» / ب) دهک اول در کشور «ب»

(درس ۱۱ - شاخص دهک‌ها، وضعیت توزیع درآمد)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

الف) با محاسبه نسبت سهم دهک دهم به دهک اول در کشورهای مختلف، شاخصی به دست می‌آید که برای مقایسه وضعیت توزیع درآمد به کار می‌رود.

کشور الف: $۱۰ = \frac{۳۰}{۳} = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} =$ شاخص دهک‌ها برای کشور «الف»

کشور ب: درصد $۸ = ۴(۲) =$ سهم دهک اول $\times ۴ =$ سهم دهک هفتم کشور «ب»

درصد $۱۶ = ۲(۸) =$ سهم دهک هفتم $\times ۲ =$ سهم دهک دهم کشور «ب»

کشور ج: $۸ = \frac{۱۶}{۲} = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} =$ شاخص دهک‌ها برای کشور «ب»

درصد $۶ = \frac{۱۲}{۲} = \frac{\text{سهم دهک هفتم}}{۲} =$ سهم دهک چهارم کشور «ج»

درصد $۲۴ = ۴(۶) =$ سهم دهک چهارم $\times ۴ =$ سهم دهک دهم کشور «ج»

$۶ = \frac{۲۴}{۴} = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} =$ شاخص دهک‌ها برای کشور «ج»

کشور د: درصد $۴ = \frac{۱۶}{۴} = \frac{\text{سهم دهک هفتم}}{۴} =$ سهم دهک اول کشور «د»

$۵ = \frac{۲۰}{۴} = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} =$ شاخص دهک‌ها برای کشور «د»

هر چه نسبت سهم دهک دهم به سهم دهک اول بیشتر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است.

کشور «الف» توزیع درآمد ناعادلانه‌تری دارد، چون شاخص دهک‌هایش بیشترین عدد (۱۰) است.

در بین کشورها، سهم دهک اول در کشور «ب» کم‌ترین درصد از درآمد ملی (۲ درصد) را دارد.